

***Výročná správa
a verejný odpočet
za rok 2013***

Bratislava, marec - apríl 2014

Predkladá: prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., ústredný riaditeľ ŠVPS SR

Obsah:

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	7
POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD	10
ČINNOSTI ORGANIZÁCIE	14
1. Legislatívny proces	15
1.1. Legislatíva	15
1.2. Odvolacie konania.....	15
2. Zdravie zvierat	16
2.1. Identifikácia a registrácia zvierat.....	17
2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí	20
2.3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike	21
2.3.1. Besnota	22
2.3.2. Klasický mor ošípaných	23
2.3.3. Aujeszkyho choroba	25
2.3.4. Infekčná bovinná rinotracheitída.....	25
2.3.5. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva	27
2.3.6. Katarálna horúčka oviec (Bluetongue).....	32
2.3.7. Transmisívne spongiformné encefalopatie	33
2.3.8. Mor včelieho plodu	37
2.3.9. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb	37
3. Ochrana zvierat	38
3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely.....	38
3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy	39
3.3. Kontrola ochrany zvierat používaných na pokusné účely	40
3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat.....	42
3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat	42
3.4.2. Ochrana zvierat používaných v cirkusoch.....	43
3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov.....	43
3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania	43
4. Krmivá	45
4.1. Úradné kontroly	45
4.2. Odber úradných vzoriek krmív (VPO)	45
4.2.1. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín	47
4.3. Celková zhoda u prevádzkovateľov a výrobkov	47
5. Vedľajšie živočíšne produkty	49
5.1. Úradné kontroly	49
5.1.1. Odber úradných vzoriek.....	50
6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí	51
6.1. Úradné kontroly a odbery vzoriek.....	51
6.2. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike	51
6.3. Monitoring poľovnej zveri a rýb	55
6.3.1. Monitoring zveri.....	55
6.3.2. Monitoring rýb	56
6.3.3. Výsledky monitoringu zveri a rýb	56
6.4. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku	60
6.4.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe EÚ	60
6.4.2. Rádiohygienická kontrola.....	61
7. Veterinárna farmácia	66

7.1. Úradné kontroly	66
7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov.....	66
7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky	67
7.1.3. Súkromní veterinárni lekári	67
7.1.4. Chovatelia	67
7.1.5. Výrobcovia medikovaných krmív.....	68
7.1.6. Výroba veterinárnych liekov	68
7.1.7. Prehľad o počte a záveroch z programu vstupnej inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami. 68	
7.2 Úradné kontroly nad dodržiavaním nariadenia vlády SR č. 609/2008 Z. z.....	69
8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozo	70
8.1. Hraničná veterinárna kontrola - dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín	70
8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných inšpekčných staniciach SR	73
8.1.2. Kontrola dobrých životných podmienok zvierat	76
8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat	77
8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín.....	78
8.1.5. Vývozy zo SR do tretích krajín.....	78
Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do tretích krajín za rok 2013	79
Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do tretích krajín za rok 2013	80
8.2. Obchod v rámci EÚ	80
8.3. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	83
8.4. Kontroly počas transportu	84
8.5. Spolupráca s organizáciami v SR a EÚ	88
9. Potravinový rastlinného pôvodu	88
9.1. Úradné kontroly potravín	88
9.1.1. Frekvencia a typy nezhôd	92
9.1.2. Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd	95
9.2. Audity	105
9.3. Špeciálne kontroly.....	107
Bezpečnosť výrobkov z ovocia podávaných deťom v rámci EÚ programu „školské ovocie“	111
9.4. Značka kvality SK 2013 – potraviny rastlinného pôvodu.....	113
9.5. Politika kvality.....	114
9.6. Postupy na zabezpečenie efektívnosti úradných kontrol.....	115
9.6.1. Vedenie databázy prevádzkovateľov potravinárskych podnikov	115
9.6.2. Prehľad zistených nedostatkov a udeľovanie sankcií	115
9.6.3. Právoplatné rozhodnutia	116
9.6.4. Blokové pokuty	116
9.7. Školenia	116
9.8.1. Usmernenia alebo informácie pre potravinárskych prevádzkovateľov.....	117
9.9. Audity Potravinového a veterinárneho úradu (FVO) pre produkty rastlinného pôvodu	117
10. Potravinový živočíšneho pôvodu.....	117
10.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby.....	118
10.1.1. Prvý výroba – surové mlieko	118
10.1.2. Prvý výroba – zberné strediská zveri	118
10.1.3. Prvý výroba vajec – chovy nosníc.....	119

10.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu	119
10.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa.....	119
10.2.2. Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarňach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch.....	123
10.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu	125
10.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č. 292/2003 Z. z.	125
10.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu	125
10.5.1. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu v maloobchodných prevádzkarňach.....	125
10.5.2. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej	125
10.5.3. Automaty na predaj surového kravského mlieka	126
10.5.4. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarňach pre produkty živočíšneho pôvodu	126
10.6. Odber vzoriek.....	126
10.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu	126
10.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu	130
10.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz <i>Listeria monocytogenes</i>	135
10.6.4. Odber vzoriek pitnej vody.....	136
10.7. Cielené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu.....	136
10.7.1. Cielené kontroly.....	136
10.7.2. Osobitné kontroly	139
10.8. Politika kvality.....	139
10.9. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa podľa Nariadenia (ES) č. 1760/2000/ES zo 17. júla 2000, ktorým sa zavádza systém pre identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytká a ktoré sa týka označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa	140
10.9.1. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa – povinné údaje	140
10.9.2. Kontroly špecifikácie dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa, ak ide o nepovinné údaje.....	140
10.10. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu z jatočných tiel hovädzieho dobytká, oviec a kôz	140
10.10.1. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu na schválených bitúnkoch	140
10.10.2. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu v schválených rozrábkarniach	141
10.11. Domáce zabíjačky	141
10.12. Skúšky vyškolených poľovníkov	141
10.13. Značka kvality SK 2013 – potraviny živočíšneho pôvodu.....	141
10.14. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti	142
10.14.1. Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov.....	142
10.14.2. Opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného fungovania služieb úradných kontrol	142
10.15. Audity Potravinového a veterinárneho úradu FVO pre produkty živočíšneho pôvodu	143
11. Kontrola kvality čerstvého ovocia a zeleniny	143
11.1. Výsledky kontrolnej činnosti	144
11.1.1. Cielené kontroly.....	145
11.1.2. Správne konanie	146
11.1.3. Porovnanie počtu kontrol za roky 2009 až 2013	146

11.2. Vzdelávacie aktivity	148
12. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti oddelenia kontroly vína za rok 2013	149
12.1. Nedostatky v prevádzkovej hygiene, dodržiavaní systému HACCP a skladovaní hotových výrobkov	150
12.2. Vyhodnotenie nevyhovujúcich vzoriek vín.....	151
12.2.1. Správne konanie	152
12.3. Vzdelávanie.....	152
13. Kontrola klasifikácie jatočného hovädzieho dobytku a ošípaných	152
14. Delegované činnosti	154
14.1. Rozsah kontrol v rámci delegovaných činností.....	154
15. Laboratórna diagnostika	154
15.1. Štátne veterinárne a potravinové ústavy a Štátny veterinárny ústav	155
15.1.1. Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra	155
15.1.2. Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov	156
15.1.3. Štátny veterinárny ústav Zvolen	156
15.1.4. Štátny veterinárny a potravinový ústav Košice.....	157
15.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení a analýzach úradných vzoriek ...	158
15.2.1. Vyhodnotenie niektorých monitorovacích programov za rok 2013.....	159
15.3. Metrológia	165
16. Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá	166
16.1. Úloha	166
16.2. Členovia systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá na Slovensku v roku 2013	166
16.3. Výsledky činnosti systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá na Slovensku v roku 2013.....	167
16.4. Informácie pre spotrebiteľov	173
16.5. Bilaterálne výmeny informácií o nevyhovujúcich výrobkoch	173
17. Certifikácia.....	174
17.1. Politika kvality.....	174
17.2. Vydané certifikáty	175
17.3. Dohľad nad certifikovanými výrobkami.....	175
17.4. Zrušené certifikáty.....	176
18. Výpočtová technika a jej význam pre činnosť organizácie.....	177
19. Rozpočet organizácie	178
19.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR	178
19.2. Rozpočtové opatrenia.....	179
19.3. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2013.....	180
19.3.1. Príjmy	180
19.3.2. Výdavky.....	181
19.4. Plnenie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu	182
19.4.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie	182
19.4.2. Plnenie príjmov k 31.12.2013	183
19.4.3. Čerpanie výdavkov k 31.12.2013	184
19.4.4. Prehľad o čerpaní výdavkov na kategórii 630 v programe 08W0101.....	184
19.5. Mimorozpočtové zdroje.....	186
19.6. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2013.....	187
19.6.1. Realizované	187
19.6.2. Dokončené	187

19.6.3. Začínajúce	188
20. Personálne otázky	188
20.1. Vzdelávanie zamestnancov ŠVPS SR a riadených organizácií	189
<u>HODNOTENIE A ANALÝZY ORGANIZÁCIE</u>	<u>192</u>
21. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti za rok 2013	195
21.1. Interné audity vykonávané podľa článku 4 ods.6 nariadenia (ES) č. 882/2004.....	195
21.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov	195
21.1.2. Interné audity podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov	195
21.2. Vnútorne kontroly	197
21.2.1. Podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov	197
21.2.2. Podľa zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.....	199
21.3. Iné podania, sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, žiadosti o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z., petície podľa zákona č. 85/1990 Z. z. o petičnom práve v znení neskorších predpisov	199
21.3.1. Iné podania	200
21.3.2. Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z.	200
21.3.3. Sťažnosti.....	200
<u>HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI</u>	<u>201</u>
<u>ZÁVER.....</u>	<u>203</u>
<u>PRÍLOHY</u>	<u>205</u>

Identifikácia organizácie

Názov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Sídlo

Botanická 17, 842 13 Bratislava

Rezort

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

tel. 02/60257212; fax 02/60257 242,

e-mail: sekretariat-UR@svssr.sk

Členovia vedenia v roku 2013:

ústredný riaditeľ:

odborný riaditeľ:

riaditeľ sekcie ekonomiky:

vedúca kancelárie ústredného riaditeľa:

vedúca osobného úradu:

vedúci odbor legislatívneho a právneho:

prof. MVDr. Jozef Bireš DrSc.

MVDr. Zuzana Büchlerová

Ing. Mgr. Juraj Bučko

Mgr. Paulína Komarová

Mgr. Paulína Komarová

JUDr. Bohuslav Harvíľák

Hlavné činnosti:

Postavenie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) bolo **v roku 2013** upravené zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov a v oblasti úradnej kontroly potravín v rozsahu svojej pôsobnosti vyplývajúcej zo zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov.

1. ŠVPS SR je rozpočtovou organizáciou s finančnými vzťahmi zapojenými na rozpočet Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a rozvoja vidieka (ďalej len „MPRV SR“).
2. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu vo veterinárnej oblasti podľa zákona č. 39/2007 Z. z. a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov. V oblasti úradnej kontroly potravín jej pôsobnosť vyplýva zo zákona č. 152/1995 Z. z..
3. ŠVPS SR je orgánom kontroly kvality rastlinných produktov a živočíšnych produktov podliehajúcich spoločnej organizácii trhu podľa nariadení Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov.
4. ŠVPS SR vykonáva štátnu správu na úseku veterinárnej farmácie podľa zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach (ďalej len „zákon č. 362/2011 Z. z.“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
5. ŠVPS SR plní ďalšie úlohy podľa zákona NR SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) (ďalej len „zákon č. 271/2005 Z. z.“).
6. ŠVPS SR vykonávala dozor nad dodržiavaním zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
7. ŠVPS SR vykonávala kontroly podľa Dohody o delegovaní činností uzavretej medzi

Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a ŠVPS SR, podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa zákona č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 526/2002 Z. z., vykonávala kontroly podľa platnej legislatívy - zákona č. 313/2009 o vinohradníctve a vinárstve.

ŠVPS SR v súlade s platnou legislatívou - v rámci svojej činnosti v roku 2013:

1. riadi a usmerňuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú regionálne veterinárne a potravinové správy – (ďalej len „RVPS“) (40),
2. vykonáva hraničnú veterinárnu kontrolu prostredníctvom hraničných inšpekčných staníc (ďalej len „HIS“) na vonkajšej hranici EÚ (3),
3. odborne riadi, usmerňuje a kontroluje štátne veterinárne a potravinové ústavy (ďalej len „ŠVPÚ“) (3) a štátny veterinárny ústav (ďalej len „ŠVÚ“) a ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (ďalej len „ÚŠKVBL“),
4. navrhuje národné pohotovostné plány, ktorými sa určujú opatrenia pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte chorôb zvierat,
5. vykonáva klasifikáciu chovov, regiónov alebo oblastí z hľadiska výskytu chorôb,
6. vykonáva prostredníctvom veterinárnych inšpektorov kontroly a inšpekcie prevádzkarní, chovov rýb a zón rýb, miest oddychu zvierat všetkých schválených, povolených alebo registrovaných zariadení,
7. schvaľuje pri obchode s členskými štátmi alebo pri vývoze do tretích krajín prevádzkarne produkujúce alebo manipulujúce s produktmi živočíšneho pôvodu (okrem mliekarní), chovy rýb a zóny rýb, prevádzkarne na produkciu násadových vajec, jednoduchých kurčiat, chovnej hydiny a úžitkovej hydiny,
8. schvaľuje miesta oddychu zvierat pri preprave, inseminačné stanice, tímy na odber a prenos embryí,
9. vyjadruje sa k osvedčeniam o registrácii krmív,
10. schvaľuje referenčné štátne veterinárne laboratóriá, iné akreditované referenčné laboratóriá a laboratóriá na vykonanie laboratórnych analýz a vyšetrení v rámci vlastných kontrol vykonávaných prevádzkovateľom pri uvádzaní produktov živočíšneho pôvodu na trh a pri spracovaní vedľajších živočíšnych produktov,
11. kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov ŠVPS SR vykonáva úradnú kontrolu potravín nad ich výrobou, v obchodnej sieti, pri manipulovaní s nimi a pri ich umiestňovaní na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody, nápojov vrátane potravín, s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu, cukrárskych výrobkov, zmrzliny a vody v spotrebiteľskom balení,
- c) geneticky modifikovaných potravín,
- d) poľnohospodárskych produktov a potravín predávaných priamo konečnému spotrebiteľovi.

Je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá.

Poslanie organizácie a strednodobý výhľad

ŠVPS SR bola zriadená (z oblastnej veterinárnej správy so sídlom v Bratislave) 1.1.1969 ako Štátna veterinárna správa ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR. Po postupoch v reštrukturalizácii štátnej správy bol zmenený názov štátnej veterinárnej správy SR zákonom č. 23/2002 Z. z., ktorý mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. na ŠVPS SR.

Poslaním ŠVPS SR ako orgánu štátnej správy je hlavne výkon, riadenie, kontrola a usmerňovanie aktivít a činnosti v oblasti veterinárnej starostlivosti zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie, úradnej kontroly potravín a hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, špeciálnych komoditných režimov, prislúchajúcej laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému.

V roku 2013 boli stanovené nasledovné priority:

- **v oblasti ochrany zdravia zvierat:**
 - realizácia národných ozdravovacích programov a ich aktualizáciu v zmysle platnej legislatívy a nálezovej situácie,
 - vylepšovať systém identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat,
 - vylepšovať veterinárny informačný systém,
 - aktualizácia národných pohotovostných plánov v zmysle platnej legislatívy,
 - surveillance katarálnej horúčky oviec, ozdravovacie programy infekčnej bovinnej rhinotracheitídy, pokračovanie v genotypizácii samičej populácie oviec,
 - monitoring nákaz včiel,
- **v oblasti ochrany zvierat (animal welfare):**
 - ochrana zvierat používaných na pokusné účely,
 - vykonávanie kontrol pohody farmových zvierat,
 - ochrana spoločenských a cirkusových zvierat,
 - vykonávanie kontrol ochrany zvierat na bitúnku v čase zabíjania zvierat – vytvorenie príručky osvedčených postupov,
- **v oblasti veterinárnej certifikácie, dovozov a vývozov:**
 - zabezpečenie dôsledného vykonávania hraničných veterinárnych kontrol živých zvierat a živočíšnych produktov dovážaných z tretích krajín do EÚ,
 - negociácia veterinárnych podmienok s tretími krajinami,
 - riadenie a vyhodnocovanie kontrol počas transportu,
 - vykonanie plánovaných kontrol RVPS so zameraním sa na kontroly v mieste pôvodu a veterinárnu certifikáciu pri obchode vo vnútri EÚ a pri vývozoch do tretích krajín, na kontroly v mieste určenia pri obchode vo vnútri EÚ a pri dovoze z tretích krajín.
- **v oblasti laboratórnej diagnostiky:**
 - rozširovanie spektra analýz vykonávaných v rámci úradnej kontroly potravín, zavádzanie nových vysokocitlivých analytických metód,
 - zavádzanie nových metód v rámci zisťovania falšovaných potravín,
 - činnosti národných referenčných laboratórií najmä v oblastiach, pre ktoré sú menované nové Komunitné referenčné laboratóriá,
 - úspešné zapájanie sa do plánovaných monitoringov v rámci rozborov potravín a surovín, ktoré organizuje Európska Komisia (ďalej len „EK“),
 - zapojenie sa do fungovania nových informačných technológií vyvinutých pre systém Rapid alert,
- **v oblasti hygieny produktov živočíšneho pôvodu:**
 - zosúladienie zdokumentovaných postupov úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu, ktorých cieľom je jednotný výkon týchto úradných kontrol a ich dôsledne vysoká kvalita,

- vykonávanie úradných kontrol ako jedného z činiteľov bezpečnosti potravín, ktorými sa sleduje a overuje, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavajú požiadavky ustanovené v príslušnej hygienickej legislatíve,
- zapájanie sa do systému úradných kontrol pri podozrení z falšovania a potravinovými podvodmi,
- zvyšovanie počtu kontrol výrobkov s chráneným zemepisným označením, chráneným označením pôvodu a zaručených tradičných špecialít,
- zefektívnenie účinnosti kontrol, ich výkon na základe analýzy rizík,
- organizácia mimoriadnych kontrol,
- **v oblasti surovín a potravín rastlinného pôvodu:**
 - kontrola dodržiavania plánu odberu vzoriek založeného na hodnotení rizika,
 - organizácia mimoriadnych kontrol,
 - kontrola vykonávania auditov v prevádzkach a účasť na interných auditoch na RVPS,
 - mesačné vyhodnocovanie úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu a návrhy na nápravné opatrenia v prípade nedostatkov,
 - vzdelávanie výrobcov a predajcov potravín v oblasti novej legislatívy, technológie výroby a hygieny potravín
 - vzdelávanie spotrebiteľov v oblasti bezpečnosti potravín,
- **v oblasti organizácie trhu:**
 - zintenzívnenie a zvýšenie frekvencie cielených kontrol kvality ovocia, zeleniny a vína na zabezpečenie zvýšenia obchodnej kvality,
 - aktívna účasť na pracovných stretnutiach pri tvorbe legislatívy pre produkty spadajúce pod spoločnú organizáciu trhu s poľnohospodárskymi produktmi,
 - zorganizovanie medzinárodného školiaceho kurzu OECD v Mojmirovciach v oblasti harmonizácie hodnotenia kvality ovocia a zeleniny,
 - zabezpečenie výkonu kontrol na požiadanie PPA v rámci Dohody o delegovaných činnostiach,
- **v oblasti hygieny krmív a veterinárnej farmácie:**
 - vykonávať kontrolu rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu prostredníctvom národného plánu kontroly rezíduí a monitoringov ako rádiohygienická kontrola a monitoring poľovnej zveri a rýb,
 - zamedzovanie výskytu nelegálnej distribúcie veterinárnych liečiv prostredníctvom sprísnených kontrol na všetkých stupňoch, kde sa manipuluje s liekmi, v súlade s platnou legislatívou,
 - prostredníctvom spolupráce s organizáciami zastrešujúcimi liekovú politiku zabezpečiť pohyb lieku na trhu v súlade s platnou legislatívou a jeho vystopovateľnosť,
 - kontroly na úseku hygieny krmív a v oblasti živočíšnych vedľajších produktov u schválených prevádzkovateľov,
 - zabezpečiť potravinovú bezpečnosť prostredníctvom efektívneho monitoringu transmisívnych spongiformných encefalopátií.

ČINNOSTI, KTORÉ BY MALA ORGANIZÁCIA KONTINUÁLNE V BUDÚCNOSTI VYKONÁVAŤ

Okrem všetkých menovaných úloh je do úloh a realizovaných aktivít zahrnuté:

- ✚ kontinuálne pracovať na implementácii „Viacročného národného plánu kontrol“ v zmysle nariadenia (ES) č. 882/2002 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmovinového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá,

- ✚ na základe OIE štandardov garantovať zlepšovanie zdravia domácich a voľne žijúcich zvierat, verejného zdravia, podieľať sa na zvyšovaní ochrany zvierat, bezpečnosti potravín a znižovaní podvýživy a chudoby, zabezpečovať veterinárnu ochranu štátneho územia prostredníctvom HIS, ktoré sú vstupnými miestami nielen do SR, ale celého spoločného priestoru EÚ,
- ✚ realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu BSE a TSE s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa,
- ✚ realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu vtáčej chrípky s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa,
- ✚ venovať pozornosť kontrole zdravotného stavu včiel, vodných živočíchov a voľne žijúcej zveri, tak z pohľadu ochrany zdravia zvierat vrátane prenosu nebezpečných nákaz na domáce zvieratá, ale i ochrany verejného zdravia, plnenie výkonu kontrol v rámci „Dohody o delegovaných činnostiach“ PPA MPRV SR a klasifikácia tiel jatočného hovädzieho dobytku,
- ✚ ďalší rozvoj sieťového informačného systému KIČ určený na záznam jednotlivých kontrolných inšpekčných činnosti a na ich vyhodnocovanie,
- ✚ realizácia nového veterinárneho informačného systému zabezpečujúceho komplexný prístup k veterinárnym činnostiam,
- ✚ spĺňanie základných princípov etického kódexu zamestnancov ŠVPS SR ohľadom ďalšieho napredovania veterinárnych a ostatných činností v zmysle požiadaviek OIE:
 1. profesijné riadenie a rozhodovanie (pozícia vzdelávania, skúseností – základné, kontinuálne),
 2. nezávislosť (osobná nezávislosť na komerčných, finančných, hierarchických a politických tlakoch, ktoré môžu ovplyvňovať odborné rozhodnutia),
 3. nezaujatosť,
 4. bezúhonnosť, charakter,
 5. objektívnosť,
- ✚ od všetkých pracovníkov na každej úrovni riadenia a odbornej činnosti – vyžadovanie vysokej profesionality, odbornej zodpovednosti, dobrej komunikatívности, kreatívности umocnenej flexibilitou, morálnu bezúhonnosť a kolegiálnosť,
- ✚ komunikácia so spotrebiteľmi,
- ✚ transparentnosť vo výkone úradných kontrol zabezpečovaná najmä prostredníctvom webového portálu.

Činnosti organizácie

Zabezpečenie odborných garancií a činností bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými, výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácií na Slovensku sa vyžadovala permanentne zvyšujúca sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, aktívny prístup k informačným technológiám a dokumentácii aj v cudzom jazyku.

1.Legislatívny proces

1.1. Legislatíva

V roku 2013 boli vo veterinárnej oblasti a v oblasti bezpečnosti potravín pripravené a schválené právne predpisy:

- Zákon č. 42/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú a menia niektoré zákony;

Uvedeným zákonom došlo aj k zmene a doplneniu zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 292/2013 Z. z. o ovocných šťavách a niektorých podobných výrobkoch určených na ľudskú spotrebu;
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 342/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o registrácii hydiny a bežcov.

1.2. Odvolacie konania

V roku 2013 bolo na ŠVPS SR uskutočnených 248 odvolacích konaní proti rozhodnutiam RVPS. Do konca roku 2013 bolo v 232 prípadoch vydané meritórne rozhodnutie, v 16 prípadoch bolo odvolanie vybavené listom bez vydania rozhodnutia vo veci z dôvodu oneskoreného odvolania, pričom neboli zistené dôvody na obnovu konania alebo na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

2. Zdravie zvierat

Na úseku zdravia zvierat ŠVPS SR v roku 2013 plnila povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 39/2007 Z. z.. Hlavné úlohy spočívajú v príprave nástrojov riadenia, usmerňovania a koordinácie výkonov štátnej správy vykonávanej 40 RVPS na úseku kontroly dodržiavania požiadaviek na identifikáciu a registráciu zvierat, na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí z hľadiska výskytu istých chorôb zvierat, na implementáciu programov na kontrolu, monitoring a eradikáciu chorôb a na kontrolu dodržiavania požiadaviek na prevádzkovanie stredísk na zhromažďovanie zvierat, trhov so zvieratami, zberných stredísk pri obchode so zvieratami, inseminačných staníc, chovov zvierat a iných zariadení na chov a držbu zvierat podliehajúcich schváleniu alebo povoleniu orgánom veterinárnej správy.

ŠVPS SR na úseku zdravia zvierat v roku 2013 vypracovala a predložila MPRV SR na schválenie štrnásť národných programov na eradikáciu, kontrolu alebo prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike:

1. Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2013;
2. Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (bluetongue) v Slovenskej republike pre rok 2013;
3. Národný kontrolný program pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2013;
4. Národný program eradikácie moru včelieho plodu na rok 2013;
5. Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike na roky 2010 – 2013 (aktualizácia);
6. Národný program eradikácie bakteriálnych chorôb rýb v Slovenskej republike na rok 2013;
7. Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2013;
8. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2013;
9. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2013;
10. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus Gallus*) v Slovenskej republike v roku 2013;
11. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2013;
12. Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR) na Slovensku na rok 2013;
13. Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych/prenosných spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2013;
14. Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným /transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2013.

ŠVPS SR v rámci svojich právomocí počas roka 2013 vypracovala na úseku zdravia zvierat Plán veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia Slovenskej republiky na rok 2013 (ďalej len „VPO 2013“) a usmernenie na vykonávanie kontrol na dodržiavanie požiadaviek na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí súvisiace s veterinárnymi požiadavkami na premiestňovanie zvierat na základe istých zdravotných štatútov. VPO 2013 zahŕňa plán diagnostických akcií a očkovaní hradených zo štátneho rozpočtu alebo chovateľom, pre

dvanásť skupín zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, kone, ryby, včely, voľne žijúce zvieratá, všetky druhy zvierat, voľne žijúce vtáky a zoo zvieratá) s celkovým počtom stodesať druhov preventívnych a diagnostických akcií.

ŠVPS SR v roku 2013 na úseku zdravia zvierat zabezpečila okrem školení úradných veterinárnych lekárov aj školenia pre členov Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky.

Zamestnanci ŠVPS SR zaradení na odbore zdravia a ochrany zvierat na úseku zdravia zvierat sa počas roku 2013 zúčastnili na rôznych pracovných skupinách odborníkov organizovaných EK a Radou Európskej únie, úspešne sa podieľali na odborných seminároch a v poradných a kontrolných orgánoch EK.

Plnenie povinností na úseku zdravia zvierat na ŠVPS SR počas roka 2013 zabezpečovali siedmi odborní pracovníci na úseku zdravia zvierat a traja odborní pracovníci na úseku ochrany zvierat.

2.1. Identifikácia a registrácia zvierat

Veterinárni inšpektori orgánov veterinárnej správy v roku 2013 skontrolovali 1 736 chovov hovädzieho dobytku z celkového počtu registrovaných chovov. K 1.1.2013 bolo v SR evidovaných 484 332 kusov živého hovädzieho dobytku. Bolo vykonaných 1 738 úradných kontrol na identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku na mieste a 47 následných kontrol. Počas týchto kontrol bolo z celkového počtu 114 396 kusov hovädzieho dobytku v kontrolovaných chovoch skontrolovaných 79 234 zvierat. Na odstránenie zistených nedostatkov boli v 97 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 825 zvierat a v 14 prípadoch boli uložené pokuty.

Tabuľka č. 1

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch hovädzieho dobytku na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2013

Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1. Nedostatky v identifikácii	230	42
2. Nedostatky v individuálnom registri	274	39
3. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	384	72
4. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	1 032	70
5. Nedostatky v pasoch	291	50
6. Zvieratá/chovy len s jedným nedostatkom z bodov 1-4	1697	136
7. Zvieratá/chovy s viac ako jedným nedostatkom z bodov 1-4	578	45
Zvieratá a chovy s nedostatkami spolu (body 5 a 6)	2 275	181

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
1. Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	112	22
2. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	121	10
3. Zneškodnenie zvierat	0	0
4. Iné opatrenia	592	65
Spolu	825	97

Obr. č. 1 Prehľad počtu hovädzieho dobytku podľa krajov

Veterinárni inšpektori RVPS v roku 2013 vykonali 303 úradných kontrol, zameraných na plnenie požiadaviek na registráciu chovov a identifikáciu zvierat v 303 chovoch ošípaných a 11 následných kontrol. Počas týchto kontrol bolo z celkového počtu 44 232 kusov ošípaných na kontrolovaných farmách skontrolovaných 28 538 kusov, pri následných kontrolách 1 636 kusov. Na základe zistených nedostatkov boli v 18 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 364 kusov ošípaných a v 7 prípadoch príslušná RVPS uložila pokutu.

Tabuľka č. 2

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch ošípaných na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2013

Nedostatky podľa kategórií	Chovy
1. Nedostatky v identifikácii	7
2. Nedostatky v registri	38
3. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	13
4. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	25
Spolu	83

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
1. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	87	5
2. Zneškodnenie zvierat	0	0
3. Iné opatrenia	277	13
Spolu	364	18

Obr. č. 2 Prehľad počtu ošípaných podľa krajov

V chovoch malých prežúvavcov bolo v roku 2013 vykonaných 466 kontrol identifikácie a registrácie oviec a kôz v 455 chovoch. Okrem toho bolo vykonaných 37 následných kontrol. Z celkového počtu 70 922 oviec a kôz chovaných na kontrolovaných farmách bolo skontrolovaných 31 200 kusov. Na základe výsledkov týchto kontrol a zistených nedostatkov boli v 32 chovoch uložené opatrenia na ich odstránenie, ktoré sa týkali 418 zvierat a v 6 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

Tabuľka č. 3

Výsledky kontrol vykonaných v chovoch oviec a kôz na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2013

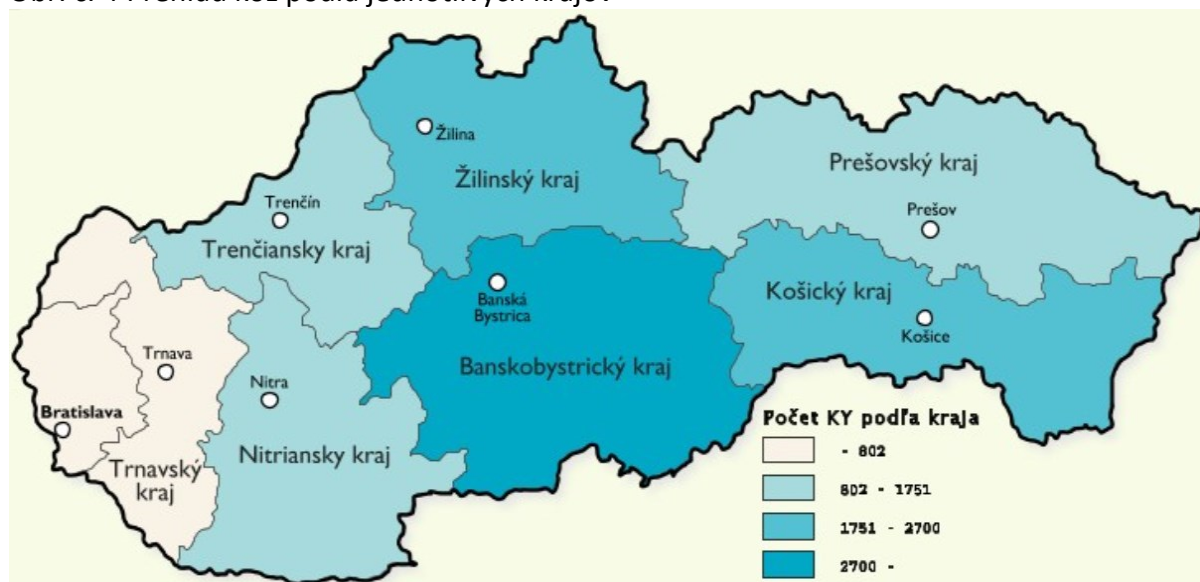
Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1 a. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou oviec	185	20
1 b. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou kôz	58	13
2. Nezrovnalosti v záznamoch individuálneho registra v chove	495	22
3. Neoznámenie presunu	1 328	16
4. Anomália v súvislosti s dokladom presunu	108	9
5. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistil len jeden nedostatok uvedený v bodoch 1-4	1 505	44
6. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistilo viac nedostatkov uvedených v bodoch 1-4	392	15
Celkový počet nedostatkov v súvislosti so zvieratami a chovmi (body 5. a 6.)	1 897	59

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
1. Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	40	3
2. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	96	7
3. Neškodné odstránenie zvierat	0	0
4. Iné	282	22
Spolu	418	32

Obr. č. 3 Prehľad počtu oviec podľa krajov

Obr. č. 4 Prehľad kôz podľa jednotlivých krajov

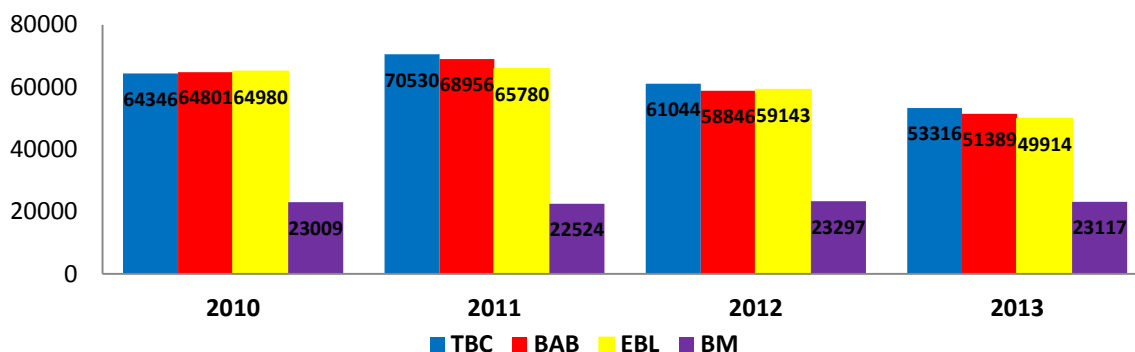
2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí

Slovenská republika si počas roka 2013 naďalej udržala štatút krajiny úradne bez výskytu tuberkulózy hovädzieho dobytku, brucelózy hovädzieho dobytku, enzootickej bovinnej leukózy a brucelózy oviec (*Brucella melitensis*). Na udržanie štatútov bolo v SR počas roka 2013 vykonaných celkom 53 316 tuberkulínácií hovädzieho dobytku, 51 389 sérologických vyšetrení na brucelózu hovädzieho dobytku a 49 914 vyšetrení na enzootickú bovinnú leukózu. Na brucelózu oviec (*Brucella melitensis*) bolo vyšetrených celkom 23 117 oviec a kôz starších ako 6 mesiacov veku a všetky plemenné barany.

Z dôvodov zachovania si uznaných štatútov a z dôvodu prevencie šírenia chorôb zvierat ŠVPS SR vypracovala Plán VPO 2013 a metodické usmernenie Klasifikácia chovov, opatrenia na postupné zavádzanie siete dohľadu a zdravotné požiadavky pri premiestňovaní živých zvierat a zárodočných produktov – usmernenie na rok 2013 z 19. decembra 2012.

Graf č.1

Počet vyšetrených zvierat na tuberkulózu, brucelózu, leukózu hovädzieho dobytku a brucelózu oviec na Slovensku v rokoch 2010-2013

2.3. Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike

Orgány veterinárnej správy v SR v roku 2013 v rámci kontroly zdravia zvierat zaznamenali vznik 18 rozličných chorôb zvierat. Zoznam chorôb, postihnutý druh a počet ohnisk a zvierat sú uvedené v nasledujúcej tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4

Sumárny výkaz nákaz za SR				
Obdobie od január/2013 do december/2013				
	Nové ohniská	Počet zvierat v nových ohniskách	Zaniknuté ohniská	Aktuálne ohniská k 31.12.2013
fau Paramyxoviróza holubov	1	21	2	0
cap Kliešťová encefalitída	2	20	0	0
ovi Kliešťová encefalitída	1	1866	0	0
B053 fau Echinokokóza/Hydatidóza	23	21	24	1
B058 can Besnota	2	2	2	0
B058 fau Besnota	5	5	5	0
B059 bov Paratuberkulóza	0	0	4	3
B110 bov Infekčná bovinná rinotracheitída	0	0	2	12
B160 ovi Klusavka	6	3885	4	7
B252 sui Cysticerkóza ošíp.	1	180	0	1
B255 urs Trichinelóza	0	0	20	16
B255 fau Trichinelóza	26	21	20	16
B258 sui Dyzentéria (treponemová)	2	2156	2	1
B351 cun Myxomatóza	1	52	1	0
B452 api Mor včelieho plodu	62	770	94	58
C611 bov Listeriόza	2	361	8	0
C611 cap Listeriόza	1	36	8	0
C611 ovi Listeriόza	4	2591	8	0
C619 bov Salmonelόzy	1	80	2	0
C619 sui Salmonelόzy	1	749	2	0
C655 bov Trichofytόza	5	1183	8	2
C801 sui Červienka ošípaných	0	0	1	0
C802 sui Aktinobacilová pleuropneumónia	0	0	1	0
C855 avi Aviárne salmonelόzy – mimo týfu	6	51198	5	1

2.3.1. Besnota

Besnota je vždy smrteľné ochorenie teplokrvných živočíchov v prípade zistenia klinických príznakov. Z uvedeného dôvodu Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2013 (ďalej len „eradikačný program besnoty“) bol zameraný na prevenciu šírenia besnoty a na jej včasnú a bezpečnú diagnostiku v prípade vzniku rizika jej šírenia prostredníctvom poranenia potenciálne besným zvieratom. Eradikačný program besnoty bol implementovaný prostredníctvom povinnej vakcinácie domácich mäsožravcov proti besnote na náklady chovateľa a prostredníctvom orálnej vakcinácie líšok proti besnote uskutočnenej v dvoch sezónnych kampaniach - jar a jeseň 2013, hradenej z prostriedkov štátneho rozpočtu, spolufinancovanej EÚ. Nakoľko Česká republika a Rakúsko sú vyhlásené za krajiny bez výskytu besnoty a v Maďarsku je priaznivá situácia vo výskyte besnoty, vakcinačné územie Slovenskej republiky bolo zmenšené o územia RVPS: Bratislava, Senec, Dunajská Streda, Galanta, Trnava, Senica, Komárno, Nové Zámky, Levice, Nitra, Topoľčany, Šaľa, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Prievidza, Púchov, Žiar nad Hronom, Zvolen, Veľký Krtíš, Lučenec, Rimavská Sobota, Banská Bystrica a Martin. Na území RVPS Liptovský Mikuláš sa vakcinovalo iba územie okresu Liptovský Mikuláš.

Tabuľka č.5

Orálna vakcinácia líšok v roku 2013

Sezónna kampaň	Počet dávok	
	Letecká pokládka	Ručná pokládka
Jarná kampaň 2013	300.000 dávok	3.750 dávok
Jesenná kampaň 2013	300.000 dávok	3.750 dávok

Laboratórnou diagnostikou kontroly účinnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote a podozrivých zvierat sa overuje a zabezpečuje ochrana zvierat a ľudí pred šírením besnoty.

Tabuľka č.6

Počet testovaných zvierat v roku 2013

Domáce zvieratá										Vofne žijúce zvieratá														
pes	mačka	hovädzí dobytok	koňovité	ovce	kozy	ošipané	túlavé psy	iné	nešpecifikované	líška hrdzavá	psík medvedíkovitý	medvedík čistotný	vlk	jazvec	kuna	iné lasicovité	iné mäsožravce	diviak	jeleň	srna	daniel	iné	netopier	nešpecifikované
166	100	2	0	0	0	0	0	4	0	3560	4	0	0	10	10	0	1	7	4	2	0	22	3	0

Od augusta 2006 do januára 2013 bola Slovenská republika bez výskytu besnoty. Napriek všetkým opatreniam došlo k reintrodukcii besnoty z Poľska a Slovenská republika už nie je krajinou bez výskytu besnoty. Od januára do mája 2013 bolo v blízkosti hraníc s Poľskom diagnostikovaných 7 nových prípadov besnoty, z toho 2 prípady sa vyskytli u psov, 4 prípady u líšok a 1 u kuny. Počty jednotlivých vyšetrených druhov alebo skupín zvierat sú uvedené v tabuľke č. 6.

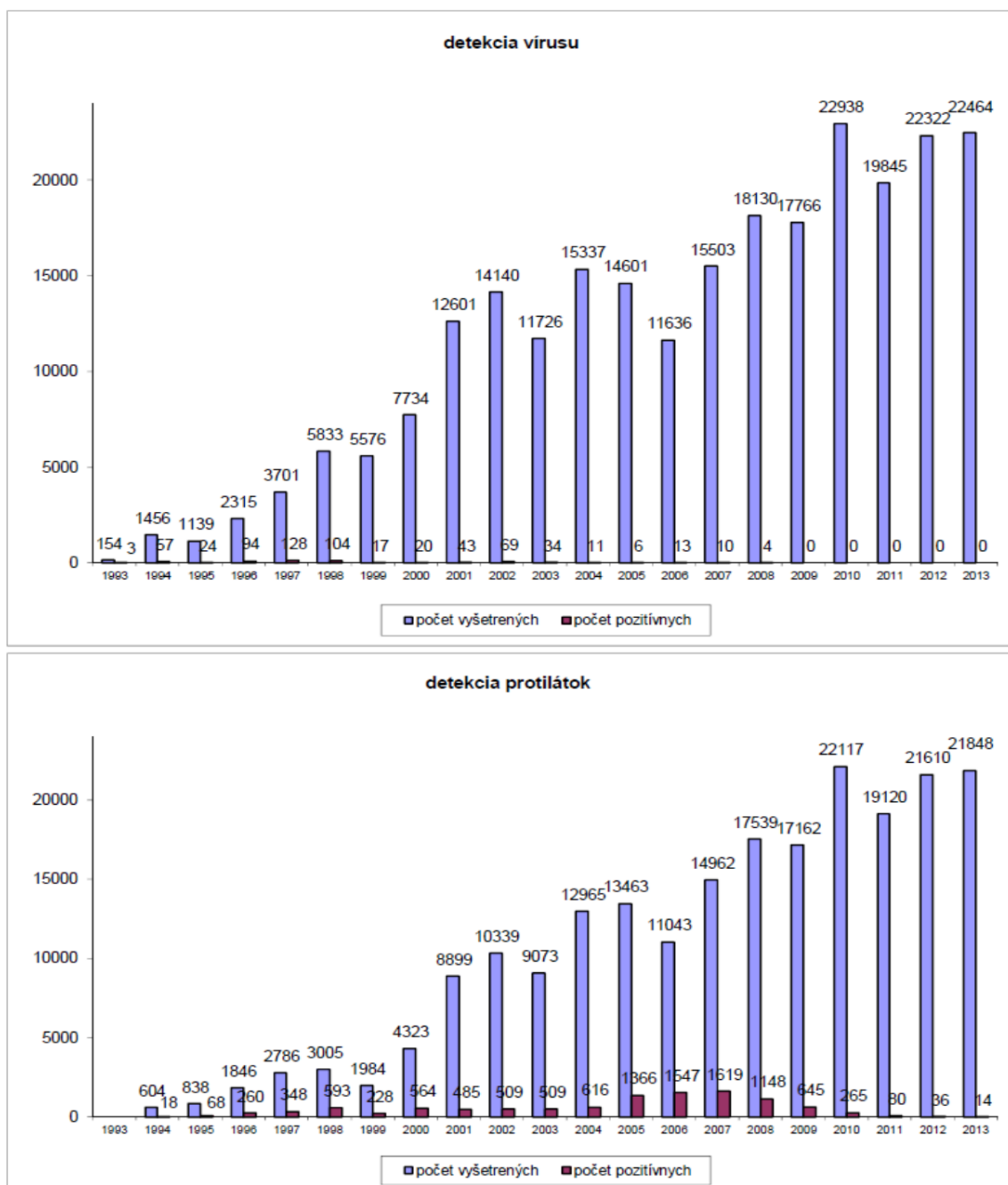
2.3.2. Klasický mor ošípaných

Monitoring klasického moru ošípaných (ďalej len „KMO“) v chovoch domácich ošípaných ako aj monitoring KMO v diviacej populácii bol vykonaný v súlade s Národným kontrolným programom pre klasický mor ošípaných v diviacej populácii na Slovensku v roku 2013, ktorý bol schválený EK a spolufinancovaný s prostriedkov EÚ.

V priebehu roka 2013 sa v Slovenskej republike nevyskytol prípad KMO v chovoch domácich ošípaných ani u diviakov.

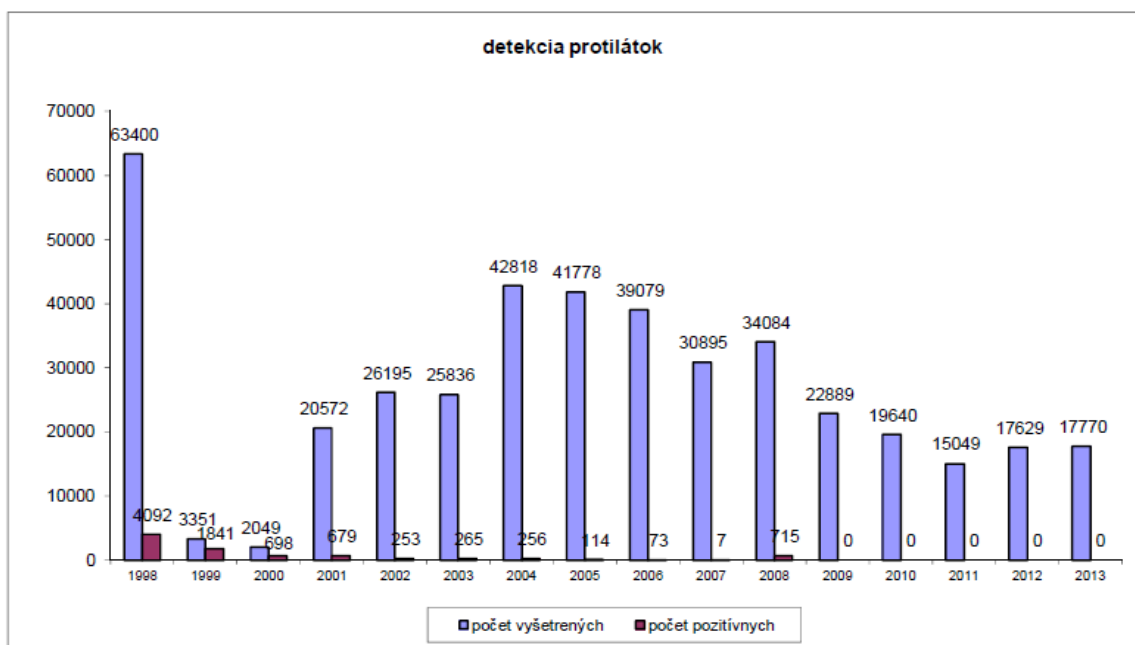
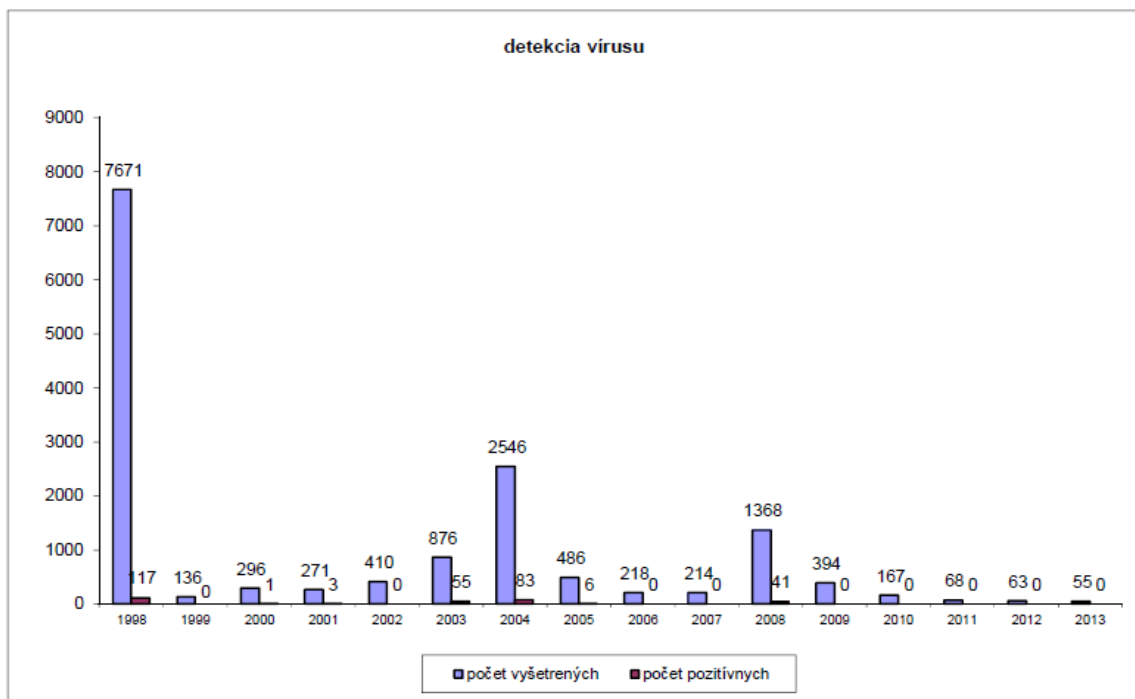
Graf. č. 2

Počty laboratórných vyšetrení KMO u diviakov na Slovensku od decembra 1993 do decembra 2013

Graf č. 3

Počty laboratórnych vyšetrení KMO u domácich ošípaných na Slovensku v rokoch 1998 - 2013

Vzhľadom na podstatne lepšiu nákazovú situáciu ohľadom výskytu KMO u domácich ošípaných ako aj v diviacej populácii, Slovenská republika podala v októbri 2010 žiadosť na EK o vyčiarknutie všetkých regiónov SR z infikovanej oblasti KMO. V tejto súvislosti bol v roku 2010 pozastavený aj výkon orálnej vakcinácie diviakov proti KMO.

V júni 2011 EK akceptovala argumenty Slovenskej republiky a vyčiarkla zo zoznamu infikovaných oblastí všetky regióny na území Slovenska, ktoré boli uvedené v rozhodnutí Komisie č. 2008/855/ES.

2.3.3. Aujeszkyho choroba

Cielený monitoring Aujeszkyho choroby (ďalej len „MA“) v chovoch ošípaných v roku 2013 sa vykonával na základe VPO 2013 s cieľom udržať štatút bez výskytu MA pre Slovenskú republiku.

V septembri 2006 bol úspešne ozdravený posledný chov ošípaných od MA a choroba sa v ostatných rokoch nevyskytla v žiadnom novom ohnisku.

Tabuľka č. 7

Počet vyšetrených vzoriek v roku 2013

Druh zvierat	Detekcia celkových protilátok		Detekcia vírusových protilátok (gE)		Ohniská
	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne	
Domáce ošípané	5737	0	0	0	0

V septembri 2007 EK akceptovala výsledky ozdravovacieho procesu a monitoringu MA na území SR a rozhodnutím Komisie č. 2007/603/ES zahrnulo Slovensko do zoznamu regiónov bez výskytu MA. Z tohto dôvodu nie je potrebné od roku 2008 realizovať ozdravovací program od MA, avšak na základe garancií Slovenskej republiky v rámci schvaľovacieho procesu je nevyhnutné vykonávať pravidelný monitoring MA aj v nasledujúcom období. Na základe laboratórnych výsledkov si Slovenská republika udržala štatút krajiny bez výskytu MA a v roku 2013 bol monitoring MA realizovaný iba v rozsahu potrebnom na udržanie štatútu bez výskytu MA.

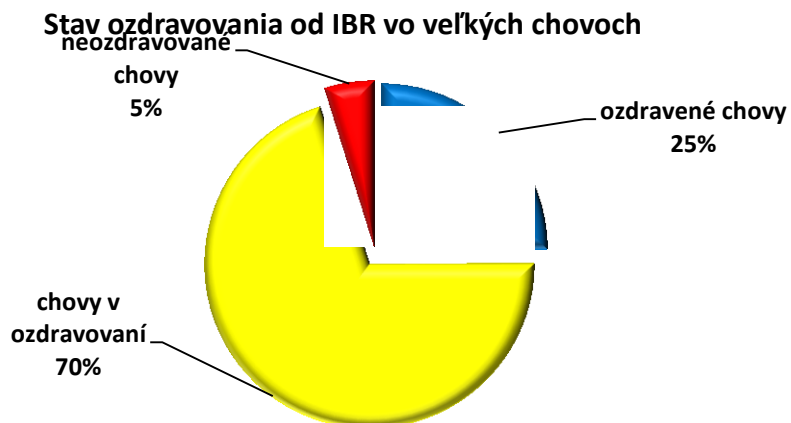
V roku 2013 neboli detekované žiadne pozitívne celkové protilátky, čo korešponduje s úplným zákazom vakcinácie proti MA od roku 2006 na celom území SR.

2.3.4. Infekčná bovinná rinotracheitída

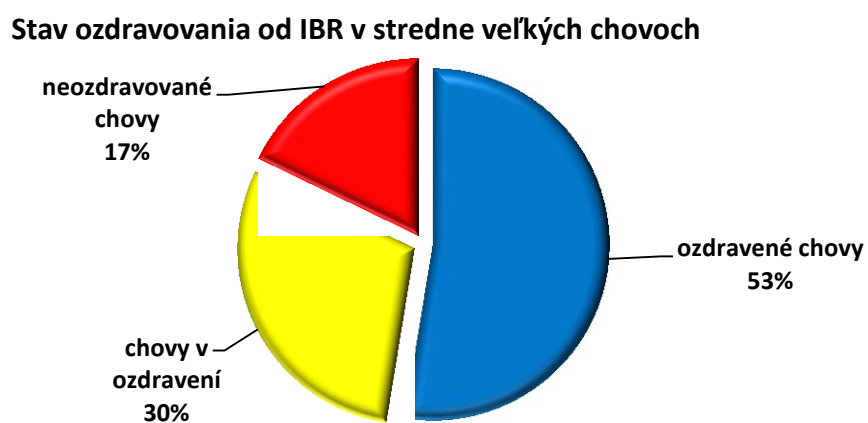
Monitoring Infekčnej bovinnej rinotracheitídy (ďalej len „IBR/IPV“) v chovoch hovädzieho dobytku v roku 2013 sa vykonával na základe schváleného ozdravovacieho programu – Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR/IPV) na Slovensku v roku 2013. Cieľom programu je ozdraviť chovy hovädzieho dobytku od IBR/IPV na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepší zdravotný stav a odbúrajú sa obchodné prekážky v domácom ako aj v zahraničnom obchode.

V roku 2013 ŠVPS SR pokračovala v ozdravovaní chovov hovädzieho dobytku od IBR/IPV. Vo vakcinácii sa pokračovalo v chovoch ozdravovaných na základe vypracovaných individuálnych ozdravovacích plánov. Monitoring v chovoch so štatútom úradne bez výskytu a bez výskytu vykonávaný v roku 2013 v zmysle VPO 2013 ako i záverečné vyšetrenia boli hradené z rozpočtu ŠVPS SR.

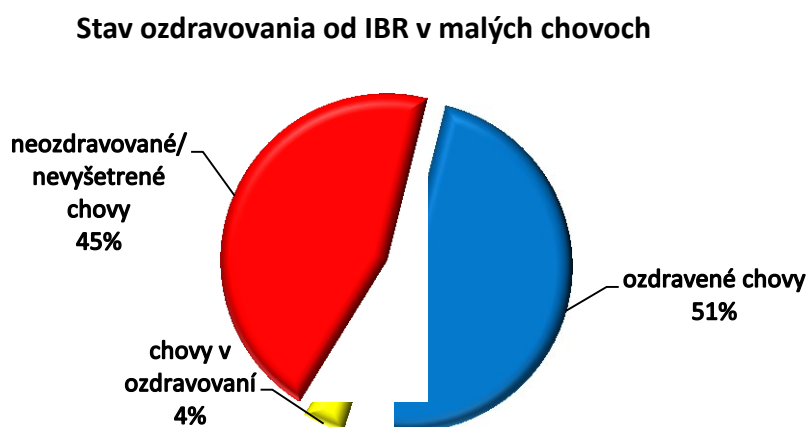
Graf č. 4

Graf č. 5

Graf č. 6

2.3.5. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva

V roku 2013 sa monitoring chorôb hydiny opäť zameriaval na najzávažnejšie aviárne ochorenia priamo ohrozujúce zdravie hydiny, ako aj zdravie ľudskej populácie.

Sledované boli:

- a) **infekcie spôsobené *Salmonella* spp.** (v rámci štyroch národných kontrolných programov),
- b) **aviárna influenza** u hydiny a voľne žijúcich vtákov (v rámci plánu prieskumu).

Tieto zoonózy okrem zdravotných problémov u samotných vtákov a nemalých finančných strát pre chovateľov hydiny predstavujú nezanedbateľné riziko pre človeka.

A.) Salmonelové infekcie

Monitoring salmonelových infekcií v chovoch hydiny sa uskutočňoval v rámci 4 programov:

Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie:

1. **v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2013,**
2. **v krdľoch nosíc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2013,**
3. **v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2013,**
4. **v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2013.**

1. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2013

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom tohto programu je znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Typhimurium a *Salmonella* Virchow v chovných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) tak, aby do 31. decembra 2013 zostalo pozitívnych maximálne 1% alebo menej z dospelých chovných krdľov zahŕňajúcich minimálne 250 kusov. V roku 2013 nebol zistený výskyt *Salmonella* spp. v žiadnom chove (Tabuľka č. 8).

Tabuľka č. 8

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek na salmonelózu v dospelých reprodukčných krdľoch kury domácej od 1.1.2013 do 31.12.2013

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Senec	114	0
Dunajská Streda	16	0
Nitra	52	0
Komárno	94	0
Šaľa	42	0
Púchov	12	0
Spolu	330	0

2. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2013

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom programu je znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u dospelých nosníc *Gallus gallus* tak, aby ročné minimálne percentuálne zníženie počtu pozitívnych krdľov dospelých nosníc bolo najmenej o 20%, pokiaľ prevalencia v predchádzajúcom roku bola medzi 10 a 19%.

Tento program je povinný na celom území Slovenskej republiky vo všetkých úžitkových chovoch nosníc druhu kura domáca (*Gallus gallus*), ktoré produkujú vajcia určené na ľudskú spotrebu a uvádzajú tieto vajcia na trh – t.j. **vo všetkých komerčných chovoch nosníc**.

Zariadenie, v ktorom sú tieto nosnice chované, musí byť schválené a registrované v súlade s platnou legislatívou.

Program sa **nevzťahuje na prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov registrovaných** na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

Program sa vzťahuje:

- na odchovné krdle mládok – od naskladnenia jednoduchých kurčiat, ktoré sú určené na chov nosníc až do doby presunu mládok do znáškovej fázy,
- na chov nosníc v produkčnej fáze až do doby ukončenia znášky.

Vajcia, ktoré pochádzajú z komerčného krdľa nosníc, sa môžu použiť ako konzumné vajcia na priamu ľudskú spotrebu len v prípade, že daný krdel podlieha tomuto národnému kontrolnému programu a nevzťahujú sa naň obmedzenia vyplývajúce z veterinárnych opatrení nariadených v súlade s týmto programom.

Vajcia pochádzajúce z krdľov s neznámym zdravotným štatútom, ktoré sú **podozrivé z nákazy, alebo je v nich potvrdená nákaza** inváznymi sérotypmi salmonely, pri ktorých je stanovený cieľ zníženia počtu baktérií, alebo ktoré boli označené za zdroj nákazy v konkrétnom prípade výskytu ochorenia pochádzajúceho z potravín u ľudí, možno používať na priamu ľudskú spotrebu len v prípade, že sú ošetrené spôsobom, ktorým sa zabezpečí zničenie všetkých sérotypov salmonely s významom pre verejné zdravie v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva o hygiene potravín.

Tabuľka č. 9

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek na salmonelózu v krdľoch nosníc v roku 2013

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Senec	24	1x S. Newport
Nitra	14	0
Komárno	12	0
Nové Zámky	12	0
Dunajská Streda	4	0
Levice	32	0
Prievidza	3	2x S. Enteritidis
Šaľa	5	0
Trenčín	14	0
Púchov	18	0
Lučenec	22	0
Veľký Krtíš	49	0
Zvolen	6	0

Rimavská Sobota	5	0
Košice – okolie	21	0
Michalovce	24	0
Trebišov	9	0
Bardejov	6	0
Vranov nad Topľou	2	0
Spolu	282	1x S. Newport, 2x S. Enteritidis

U krdľov s pozitívnym výsledkom na *S. Enteritidis* (vrátane pozitívnych výsledkov zo samokontroly chovateľa, prípadne pri výskyte ochorenia ľudí pochádzajúceho z potravín – konzumných vajec) bol následne vykonaný odber potvrdzujúcich úradných vzoriek. Bolo potvrdené 1 ohnisko v okrese Prievidza. V ohnisku boli nariadené veterinárne opatrenia; s infikovanou hydinou, ako aj s konzumnými vajcami bolo naložené v súlade s platnou legislatívou.

3. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2013

Cieľom programu bolo zníženie výskytu *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) znížením počtu pozitívnych krdľov na 1% do 31. decembra 2013.

Tento kontrolný program sa vzťahoval na všetky krdle brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike. Program sa nevzťahoval na **prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov registrovaných** na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

Odber vzoriek z iniciatívy prevádzkovateľa sa uskutočňoval do troch týždňov pred premiestnením brojlerov na bitúnok z každého krdľa brojlerov.

Úradný odber vzoriek musel zahŕňať aspoň 1 krdel' brojlerov z 10% chovov brojlerov v SR s počtom hydiny vyšším ako 5000 ks.

V roku 2013 bolo vyšetrených 276 úradných vzoriek pochádzajúcich z odchovov brojlerov, z ktorých 39 bolo pozitívnych na *Salmonella* spp. (z toho 6 pozitívnych na *S. Enteritidis* a 2 pozitívne na *S. Typhimurium*).

Tabuľka č. 10

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek na salmonelózu v krdľoch brojlerov v období od 1.1.2013 do 31.12.2013

RVPS	Mikrobiologické testy	
	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek (+ sérotyp)
Bratislava	12	10x <i>S. Infantis</i>
Galanta	2	0
Dunajská Streda	44	0
Levice	30	0
Čadca	6	0
Púchov	14	0
Martin	2	0
Zvolen	20	0
Rimavská Sobota	2	0

Košice – okolie	22	2x S. Enteritidis
Trebišov	2	2x S.Kotbus
Michalovce	6	0
Spišská Nová Ves	4	0
Kežmarok	18	2x S.Infantis
Vranov nad Topľou	26	2x S.Typhimurium
Komárno	2	2x S.Enteritidis
Nové Zámky	18	0
Topoľčany	12	12x S.Infantis
Dolný Kubín	2	2x S.Enteritidis
Lučenec	12	0
Rožňava	20	5x S.Infantis
Spolu	276	39

4. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2013

Týmto kontrolným programom sa implementuje Nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín.

Cieľom národného kontrolného programu na zníženie *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u moriek bolo:

- zníženie maximálneho percenta krdľov moriek na výkrm, ktoré zostávajú pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium na 1 % alebo menej do 31. decembra 2013
- zníženie maximálneho percenta krdľov dospelých chovných moriek, ktoré zostávajú pozitívne na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium na 1 % alebo menej do 31. decembra 2013.

V roku 2013 bolo vyšetrených 66 úradných vzoriek pochádzajúcich z odchovov brojlerov, z ktorých 6 bolo pozitívnych na *Salmonella* spp. (z toho 2 pozitívne na *S. Enteritidis*).

Tabuľka č. 11

Prehľad vyšetrených úradných vzoriek na salmonelózu v krdľoch moriek v období od 1.1.2013 do 31.12.2013

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Senec	2	0
Nitra	46	0
Galanta	10	0
Topoľčany	2	0
Dolný Kubín	2	2x <i>Salmonella</i> Enteritidis
Trebišov	2	2x <i>Salmonella</i> Newport
Poprad	2	2x <i>Salmonella</i> Newport
Spolu	66	2x S. Enteritidis, 4x S. Newport

B.) Aviárna influenza

ŠVPS SR v roku 2013 realizovala „**Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2013**“. Do tohto plánu boli zahrnuté:

1. chovy hydiny,
2. voľne žijúce vtáky.

1. **Sérologickým vyšetrením** bolo vyšetrených spolu 273 chovov hydiny, z každého chovu bolo odobratých a vyšetrených 5 – 10 vzoriek krvi (v chovoch vodnej hydiny po 20 vzoriek).

Metódou detekcie vírusu vtácej chrípky (PCR) boli vyšetrené 4 vzorky od hydiny (išlo o tri chovy nosníc a jeden chov moriek, v ktorých bol zaznamenaný zvýšený úhyn hydiny). Všetky vzorky odobraté v rámci monitoringu boli **negatívne** (Tabuľky č. 12 a 13).

2. **Metódou detekcie vírusu** vtácej chrípky bolo v roku 2013 vyšetrených 28 vzoriek pochádzajúcich od voľne žijúcich vtákov. Všetky vzorky odobraté v rámci monitoringu boli **negatívne** (Tabuľka č. 13).

Tabuľka č. 12 - Sérologický monitoring vtácej chrípky na Slovensku v roku 2013

Druh hydiny		Počet vyšetrených fariem	Počet pozitívnych fariem
Kura domáca	nosnice	155	
	reprodukčné chovy	18	
	spolu	173	0
Morky	morka domáca	18	0
Vodná hydina	hus domáca	14	
	kačica domáca	20	
	spolu	34	0
Ostatná hydina	pernatá zver	27	
	bežce	21	
	spolu	48	0
Spolu		273	0

Tabuľka č. 13 - Detekcia vírusu vtácej chrípky na Slovensku v roku 2013

Druh vtákov		Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Hrabavá hydina	nosnice	3	0
	morky	1	0
	Spolu	4	0
Voľne žijúce vtáky	bažant	3	0
	holub	9	0
	výr skalný	2	0
	labuť veľká	6	0
	jastrab krahulec	1	0
	jastrab lesný	2	0
	hus divá	1	0
	škorec	1	0
	chocholáč severský	3	0
	Spolu	28	0
	Spolu		32

2.3.6 Katarálna horúčka oviec (Bluetongue)

- **Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2013**

Cielený monitoring katarálnej horúčky oviec (bluetongue „ďalej len „BT“) v SR je zameraný na:

1. prieskum, monitoring ochorenia v rámci celého územia SR, ktorý slúži aj na deklaráciu, že SR je bez výskytu tohto ochorenia,
2. zhromažďovanie údajov o odhade rizika vstupu tohto ochorenia na územie SR, dodržiavanie zásad prevencie proti zavlečeniu tohto ochorenia a uplatňovanie reštrikčných, sprísnených opatrení pri premiestňovaní zvierat zo zakázaných zón a cez zakázané zóny.

Preventívne opatrenia sú vykonávané v zmysle platnej legislatívy:

- kontrola importovaných vnímavých zvierat,
- testovanie vnímavých zvierat pred presunom zo zakázanej zóny a pri presune cez zakázanú zónu,
- sérologické testovanie vnímavých zvierat po abortoch,
- dovoz semena od býkov sérologicky.

V SR sa od 1.04.2008 vykonáva sérologický monitoring BT v chovoch sentinelových (sérologicky negatívnych) zvierat. V rámci tohto programu bolo vybratých 100 fariem/chovov HD a v každom z nich bolo vybraných 10 kusov zvierat, ktoré sa 1 krát mesačne podrobujú sérologickému vyšetreniu krvi na BT.

V SR sa od 1.04.2008 vykonáva aj entomologický monitoring BT v 8 vybratých chovoch HD (podľa krajov). Entomologický monitoring pozostáva z ročného programu zachytávania vektorov - pakoárikov z rodu *Culicoides* pomocou lapačov so zameraním na zhromažďovanie informácií o vektoroch, ich šírení a sezónnych profiloch na celom území SR.

- **Chronológia vyhlásených opatrení v SR vo vzťahu k ochrane voči BT:**

- **12. 09. 2008** boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzená časť územia SR bola vyhlásená zakázanou zónou BT;

- **12.01.2009** boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska a Českej republiky vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT;

- **27.10.2009** boli v súvislosti s výskytom BT na území Českej republiky v okrese Hodonín na farme Násedlovice vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT, a tým niektoré okresy spadajúce do zakázanej zóny v súvislosti výskytom BT v Českej republike rozšírili zakázanú zónu, ktorá bola stanovená mimoriadnym núdzovým opatrením dňa 12.1.2009. Okresy spadajúce do zakázanej zóny BT v súvislosti s ohniskom nákazy BT v Maďarskej republike (zo dňa 12.9.2008) stanovené mimoriadnym núdzovým opatrením zo dňa 13.10.2009 ostali aj naďalej v roku 2009 v platnosti.;

- **13.1.2010** bola zrušená zakázaná zóna vo vzťahu k ohnisku BT v Maďarskej republike (zo dňa 12.9.2008), a tým v okresoch, ktoré spadali do tejto zakázanej zóny BT sa už neuplatňovali reštrikčné, obmedzujúce opatrenia;

- **6.12.2011** bola zrušená zakázaná zóna v súvislosti so zrušením ohniska BT v Českej republike, a týmto dňom EK uznala Slovenskú republiku za krajinu bez výskytu katarálnej horúčky oviec.

V SR do dnešného dňa **nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove**, avšak v súvislosti s výskytom v susedných štátoch, časť SR až do roku 2011 spadala do zakázanej zóny okolo ohnisk nákazy, ktoré prepukli v týchto štátoch.

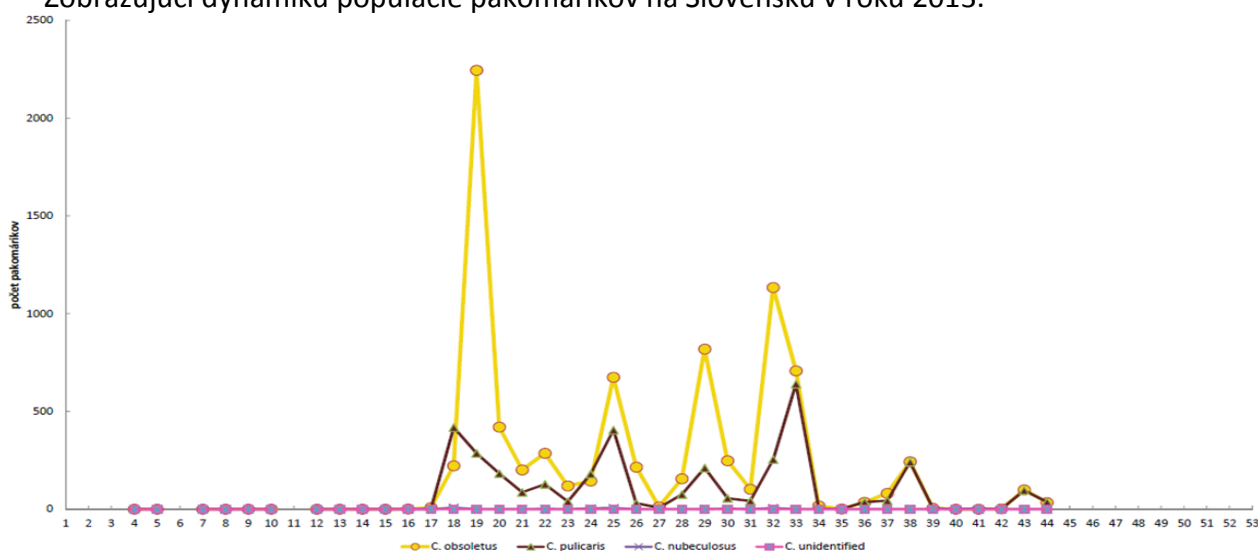
Tabuľka č.14

Počet vyšetrených sentinelových zvierat a počet zvierat vyšetrených pred transportom, po abortoch a v súvislosti s importom

Vyšetrované zvieratá	Sérologické vyšetrenia (ELISA)	Virologické vyšetrenia (PCR)
Sentinelové zvieratá	11 995	5
Import	19	4
Zdravotné problémy	-	13
Pred presunom	4 215	2796
Spolu	16 229	2818

Graf č.7

Zobrazujúci dynamiku populácie pakomárikov na Slovensku v roku 2013.

2.3.7. Transmisívne spongiformné encefalopatie

- **Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (ďalej len „TSE“) v SR pre rok 2013 (ďalej len „Program monitoringu TSE“)**

Cieľom Programu monitoringu TSE je prevenciou, monitorovaním a kontrolou zabezpečiť bezpečnosť potravín a ochranu zdravia spotrebiteľa na celom území Slovenskej republiky. Pri obchodovaní s inými krajinami garantovať bezpečné potraviny a krmivá. Udržať a zlepšiť si štatút krajiny podľa miery rizika BSE v zmysle rozhodnutia komisie (ES) č. 2007/453 a v súlade s politikou EÚ.

Rozhodnutím Komisie č. 2007/453/ES z 29. júna 2007, ktorým sa stanovuje štatút členských štátov, tretích krajín alebo ich regiónov podľa rizika BSE je SR zaradená medzi krajiny s kontrolovaným rizikom BSE.

30.9.2013 SR podala žiadosť Svetovej organizácii pre zdravie zvierat (OIE) o prehodnotenie štatútu krajiny (SR) vo vzťahu k riziku BSE a následne o preradenie SR do skupiny krajín so zanedbateľným rizikom BSE.

Monitoring BSE u kusov HD (ďalej len „HD“) sa Vykonávacím rozhodnutím Komisie č. 2011/358/EÚ zo dňa 17. júna 2011 sa od 1.7. 2011 vykonáva v SR nasledovne:

- od všetkých zdravých zabitých HD starších ako 72 mesiacov;
- od všetkých uhynutých a naliehavo zabitých HD starších ako 48 mesiacov;
- od všetkých HD podozrivých z nakazenia TSE bez ohľadu na vek.

V roku 2013 bolo v SR v rámci Programu monitoringu TSE u HD vyšetrených 13 581 ks zvierat.

Tabuľka č. 15

Výsledky monitoringu BSE u HD za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013 v SR

Cielena skupina zvieratá HD	Počet vyšetrených vzoriek v *NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté a utratené	5548	0
Núdzovo zabité	210	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	1	0
Zabité zdravé	7822	0
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivé	0	0
Spolu	13581	0

* Národné referenčné laboratórium pre TSE Zvolen

Tabuľka č. 16

Počet potvrdených prípadov BSE u HD v jednotlivých rokoch

Rok													
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Spolu
5	6	2	7	3	0	2	1	0	1	0	0	0	27

Od roku 2001 do 31.12.2013 bolo v SR spolu potvrdených 27 prípadov BSE.

Monitoring TSE u oviec a kôz sa v SR sa v roku 2013 vykonával v rozsahu Programu monitoringu TSE nasledovne:

- od zdravých zabitých oviec na bitúnku starších ako 18 mesiacov;
- od uhynutých a naliehavo zabitých oviec a kôz starších ako 18 mesiacov;
- od všetkých oviec a kôz podozrivých z nakazenia TSE bez ohľadu na vek.

V roku 2013 bolo v NRL pre TSE Zvolen v rámci Programu monitoringu TSE vyšetrených spolu 2 545 ks oviec a 64 ks kôz, z toho nebol diagnostikovaný ani jeden prípad TSE - scrapie.

Tabuľka č. 17

Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Cielena skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté a utratené	1816	3
Núdzovo zabité	35	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	0	0
Zabité zdravé	694	0
Zabité z dôvodu eradikácie	0	0
Podozrivé	0	0
Spolu	2545	3

Okrem výsledkov monitoringu TSE v tabuľke č. 17 bol v NRL pre TSE v Poľskej republike v roku 2013 potvrdený jeden prípad atypickej formy scrapie u ovce pôvodom zo SR. Vzorka bola odobratá zo zabitej – zdravej ovce na bitúnku v Poľskej republike.

Tabuľka č. 18

Počet potvrdených prípadov TSE - scrapie u oviec v jednotlivých rokoch

Rok											
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Spolu
4	31	9	9/1*	8	27	1*	2/3*	6/4*	0/3*	0/4*	96/16

*atypická scrapie

Od roku 2003 do 31.12.2013 bolo v SR spolu potvrdených 112 prípadov scrapie u oviec.

Všetky podrobné informácie v súvislosti s potvrdenými 112 prípadmi scrapie v SR: deň potvrdenia choroby, informácie o majiteľovi zvieratá, hospodárstvo pôvodu zvieratá, plemeno, vek zvieratá, či sa jedná o úhyn alebo zviera zdravé zabité na ľudský konzum, ktoré boli vyšetrené v rámci monitoringu, genotyp zvieratá, klasifikácia (klasická/atypická) formy choroby scrapie **sú zverejnené na webovej stránke ŠVPS SR a sú priebežne aktualizované.**

Tabuľka č. 19

Výsledky monitoringu TSE - scrapie u kôz za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Cieľená skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté a utratené	52	0
Núdzovo zabité	3	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	0	0
Zabité zdravé	9	0
Zabité z dôvodu eradikácie	0	0
Podozrivé	0	0
Spolu	64	0

Od roku 2003 do 31.12.2013 nebola v SR potvrdená scrapie u kôz.

Systém úradných kontrol dodržiavania Programu monitoringu TSE

V roku 2013 bol v SR uplatňovaný systém úradných kontrol dodržiavania Programu monitoringu TSE podľa metodiky a predmetu kontrol Metodického pokynu ŠVPS SR č. 25/2012-363 (ďalej len „MP TSE 2013“).

V roku 2013 bolo veterinárskymi inšpektormi 40 RVPS vykonaných 520 úradných kontrol dodržiavania Programu monitoringu TSE.

Úradné kontroly boli vykonávané inšpektormi RVPS pravidelne každý mesiac a po ukončení kalendárneho roku.

V prípade zistenia nedostatkov dodržiavania Programu monitoringu TSE pri úradných kontrolách bolo následne inšpektormi RVPS vykonaných 172 kontrol na mieste v chovoch, nariadených bolo 42 opatrení na odstránenie nedostatkov a udelených bolo 22 blokových pokút v celkovej sume 600 eur.

- **Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným/transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2013 (ďalej len „Chovateľský program“)**

Cieľom Chovateľského programu je selektovať na rezistenciu oviec voči TSE – scrapie plemenné ovce s vysoko hodnoteným genetickým potenciálom, ktoré sú plemenami domáceho pôvodu, alebo tvoria významnú populáciu na území našej krajiny.

Chovateľský program sa v SR realizuje od roku 2004 a zameriava sa na farmy s geneticky hodnotnými zvieratami a hlavne na plemenné barany zaradené do pripúšťania a barančky pred zaradením do chovu.

V roku 2013 boli v SR vyšetrené na genotypizáciu aj vybrané jarky určené do plemenitby z vybraných chovov zaradených do Chovateľského programu.

Podľa genotypu sú zvieratá v SR od roku 2008 zaradené do 5 rizikových skupín vo vzťahu k ich rezistencii voči TSE (ďalej len „riziková skupina“).

skupina – ARR/ARR

- I. skupina – ARR/ARQ, ARR/ARH, ARR/AHQ,
- II. skupina – AHQ/AHQ, ARH/ARH, ARH/ARQ, AHQ/ARH, AHQ/ARQ, ARQ/ARQ *,
- III. skupina – ARR/VRQ,
- IV. skupina – ARQ/VRQ, ARH/VRQ, AHQ/VRQ, VRQ/VRQ.

* genotyp oviec ARQ/ARQ je v EÚ zaradený do III. skupiny odolnosti voči scrapie. SR genotyp ARQ/ARQ u oviec vyhodnotila ako rizikový u našich plemien a vyraduje ovce s týmto genotypom z dôvodu, že v SR sa vyskytuje alela ARQ u potvrdených pozitívnych prípadov scrapie.

Požiadavkou a cieľom selekcie na základe genotypizácie je postupná aproximácia frekvencie alel priónových génov ARR/ARR oviec pre každé dôležité plemeno.

V roku 2013 bolo v šľachtiteľsko-experimentálnych, šľachtiteľských a rozmnožovacích neinfikovaných chovoch oviec na genotypizáciu vyšetrených **spolu 6 577 ks** zvierat. Z toho bolo vyšetrených **1594 ks baranov** a **4983 ks jariek**.

Zastúpenie jednotlivých genotypov **1594 ks** vyšetrených baranov podľa rizikových skupín vyšetrených v rámci Chovateľského programu podľa rizikových skupín.

- v rizikovej skupine č. 1 je zistených 58,41 %,
- v rizikovej skupine č. 2 je zistených 34,25 %,
- v rizikovej skupine č. 3 je zistených 1,25 %,
- v rizikovej skupine č. 3* (ARQ/ARQ) je zistených 3,14 %,
- v rizikovej skupine č. 4 je zistených 2,76 %,
- v rizikovej skupine č. 5 je zistených 0,19 %.

Zastúpenie jednotlivých genotypov **4 983 ks** vyšetrených jariek – samíc podľa rizikových skupín vyšetrených v rámci Chovateľského programu podľa rizikových skupín.

- v rizikovej skupine č. 1 je zistených 46,12 %,
- v rizikovej skupine č. 2 je zistených 42,93 %,
- v rizikovej skupine č. 3 je zistených 2,21 %,
- v rizikovej skupine č. 3* (ARQ/ARQ) je zistených 4,90 %,
- v rizikovej skupine č. 4 je zistených 3,33 %,
- v rizikovej skupine č. 5 je zistených 0,52 %.

2.3.8. Mor včelieho plodu

Monitoring moru včelieho plodu (ďalej len „MVP“) bol vykonaný v súlade s Národným programom eradikácie moru včelieho plodu v Slovenskej republike na rok 2013. Základným predpokladom na eradikáciu MVP je zabezpečenie klinických prehliadok všetkých registrovaných včelstiev na území Slovenskej republiky a presná, kvalitná a opakovateľná laboratórna diagnostika choroby.

Tabuľka č.20

Klinické prehliadky na mor včelieho plodu v roku 2013

Kraj	Počet klinických prehliadok na MVP	Počet aktuálnych ohnisk MVP k 31.12.2013
Bratislavský kraj	7 187	1
Banskobystrický kraj	33 104	9
Košický kraj	34 724	4
Nitriansky kraj	33 668	4
Prešovský kraj	36 190	28
Trenčiansky kraj	20 285	9
Trnavský kraj	18 855	1
Žilinský kraj	21 264	11
Spolu	205 277	67

Tabuľka č.21

Vzorky vyšetrené na mor včelieho plodu (*Paenibacillus larvae*) v roku 2013

	Pozitívny plást	Negatívny plást	Spolu plásty	Pozitívne melivo	Negatívne melivo	Spolu Melivo
Spolu	253	135	388	20	531	551

K 31. decembru 2013 bolo v Slovenskej republike evidovaných 67 aktívnych ohnisk MPV.

2.3.9. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb

Vírusová hemoragická septikémia (ďalej len „VHS“) je závažné systémové ochorenie rýb. Vírus VHS napáda najmenej 50 druhov morských a sladkovodných rýb. Infekcia je subklinická u niektorých druhov, ale je spojená s ťažkou chorobou a vysokou úmrtnosťou u ostatných druhov. Klinické infekcie sú ekonomicky závažné u chovných rýb, v Slovenskej republike je problém najmä v chovoch pstruha dúhového. V roku 2010 bol vytvorený Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb v Slovenskej republike na roky 2010-2013, cieľom ktorého je eradikovať ohniská choroby v chovoch rýb na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepší zdravotný stav, znížia straty na produkcii, odbúrajú obchodné prekážky v domácom ako aj zahraničnom obchode. Základnou podmienkou pri kontrole VHS je registrácia chovov, ktoré vykonávajú prvovýrobu potravín živočíšneho pôvodu, ktorou je na účely tohto programu v súlade s § 40 ods. 1 písm. a) prvý bod zákona 39/2007 Z. z. produkcia, chov alebo odchov prvotných produktov živočíšneho pôvodu vrátane zberu prvotných produktov, dojenia a produkcie hospodárskych zvierat pred zabitím, ako aj lovu, výlovu, rybolovu a zberu voľne žijúcich zvierat. Na jar a jeseň v rokoch 2013 bol v zmysle programu vykonaný pravidelný monitoring lososovitých rýb na VHS. V roku 2013 nevzniklo nové ohnisko VHS.

Tabuľka č. 22

Monitoring VHS v roku 2013

	Rybochovné zariadenia	Voľné vody	Spolu
Jar 2013	84	0	84
Jeseň 2013	70	0	70
Spolu	154	0	154

3. Ochrana zvierat

3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely

V priebehu roka 2013 bolo v **19 448** chovoch jednotlivých druhov hospodárskych zvierat vykonaných celkovo **2 523** inšpekcií, z čoho bolo 1 379 kontrol zameraných na kontrolu dobrých životných podmienok v chovoch hovädzieho dobytku a teliat, 522 inšpekcií na farmách oviec a kôz, 367 kontrol v chovoch ošípaných a 88 kontrol v chovoch nosníc. Prehľad vykonaných kontrol na úseku ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely uvádzame v tabuľke č. 23. Počas týchto kontrol bolo zistených **120** porušení jednotlivých ustanovení.

V chovoch hovädzieho dobytku a teliat bolo v roku 2013 vykonaných 1 379 kontrol zameraných na dodržiavanie požiadaviek na ich dobré životné podmienky. Najčastejšie nedostatky sa týkali vedenia záznamov (premiestňovanie zvierat), neplnenia požiadaviek na personál, nedostatočného výživného stavu zvierat, obmedzenia voľnosti pohybu a nevhodných podmienok ustajnenia.

V chovoch oviec a kôz bolo v roku 2013 vykonaných 522 kontrol zameraných na ich ochranu. Zistené nedostatky sa týkali najmä uchovávanía dokladov, vedenia záznamov a nevhodných ustajňovacích priestorov.

Inšpektori RVPS vykonali 367 kontrol so zameraním na dobré životné podmienky v chovoch ošípaných, pričom bolo udelených 28 veterinárnych opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. Zistenia sa týkali vedenia záznamov, požiadaviek na personál, podmienok ustajnenia, nárokov na plochu podlahy a prístupu k dostatočnému množstvu zdravotne neškodného materiálu umožňujúcemu vhodné vyhľadávacie a manipulačné činnosti.

Zistenia v chovoch nosníc sa týkali predovšetkým prístupu ku krmivu podľa fyziologických potrieb, ako aj parametrov obohatených klieťok.

Úradné kontroly vykonávajú úradní veterinári lekári príslušných RVPS na základe plánu nediskriminačným spôsobom, a tiež na základe podnetu občanov. Podkladom pre prácu inšpektorov RVPS na úseku ochrany hospodárskych zvierat je metodický pokyn na jednotné uplatňovanie postupov pri vykonávaní kontrol ochrany zvierat chovaných na farmárske účely, ktorý sa tiež týka zasielania výsledkov kontrol. Tento metodický pokyn je zameraný na posudzovanie veterinárnych požiadaviek podľa zákona č. 39/2007 Z. z., ako aj podľa jednotlivých nariadení vlády v platnom znení. Minimálna frekvencia kontrol ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely je rámcovo daná nariadením Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a plánovaná podľa miery rizika nedodržania alebo porušenia požiadaviek na ochranu zvierat chovaných na hospodárske účely. Zber informácií sa vykonáva na základe rozhodnutia Komisie č. 2006/778/ES o minimálnych požiadavkách na zber informácií počas kontrol miest produkcie,

na ktorých sa určité zvieratá chovajú na hospodárske účely. Týmto rozhodnutím sa stanovujú pravidlá pre harmonizáciu zberu informácií o vykonávaných kontrolách.

Tabuľka č. 23

Počet vykonaných kontrol v chovoch hospodárskych zvierat v roku 2013

Druh hospodárskych zvierat	Počet chovov	Počet vykonaných kontrol	Počet zistených nedostatkov
Hovädzí dobytok	11 600	1 379	57
Ovce, kozy	4 798	522	19
Ošipané	1 699	367	28
Kone	921	68	1
Zver, farmový chov	138	13	2
Brojlery, iná hydina	119	64	2
Nosnice	88	88	11
Bežce	35	8	0
Iné hosp. zvieratá	23	4	0
Kačice, husi	10	4	0
Kožušinové zvieratá	9	3	0
Morky	8	3	0
Spolu	19 448	2 523	120

3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy

Úradné kontroly ochrany zvierat počas prepravy vykonávali úradní veterinárni lekári príslušných RVPS na základe plánu kontrol nediskriminačným spôsobom. Kontroly dodržiavania požiadaviek na ochranu zvierat počas prepravy podliehajú všetky zásielky živých zvierat (stavovcov) vykonávané v súvislosti s ekonomickou aktivitou, na ktoromkoľvek úseku prepravy zvierat počnúc nakládkou v mieste odoslania a končiac vykládkou v mieste určenia.

Prepravu zvierat môžu v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc 64/432/EHS a 93/119/EHS a nariadenia (ES) 1255/97 (ďalej len „nariadenie Rady č. 1/2005“) vykonávať len prepravcovia, ktorým príslušný orgán (ŠVPS SR) vydal rozhodnutie o povolení prepravcu v súlade s článkom 10 alebo 11 nariadenia Rady č. 1/2005 a za zviera je počas prepravy zodpovedná odborne spôsobilá osoba (osvedčenia vydávajú RVPS) a v prípade prepravy na dlhé cesty (nad 8 hodín) aj s použitím schváleného dopravného prostriedku (schvaľujú RVPS).

V roku 2013 bolo na základe žiadosti vydaných 52 povolení prepravcov na prepravu živých zvierat na dlhé a krátke cesty a IVVL vyškolil 296 osôb na odbornú spôsobilosť pri preprave zvierat.

Kontroly na cestách podľa nariadenia Rady č. 1/2005 vykonávali veterinárni inšpektori príslušných RVPS v spolupráci s príslušníkmi policajného zboru, ktorí sú oprávnení zastaviť dopravný prostriedok počas prepravy. Pri príprave plánu kontrol sa bral do úvahy najmä rozsah prepravy živých zvierat, prítomnosť hlavných ťahov pri medzinárodnej a vnútroštátnej preprave zvierat, prítomnosť bitúnkov a veľkých chovov.

Na zabezpečenie jednotného uplatňovania postupov pri výkone kontrol ochrany zvierat pri preprave nediskriminačným spôsobom sa pri výkone týchto kontrol postupovalo podľa metodického pokynu vydaného ŠVPS SR nasledovným postupom:

- kontrola registrácie prepravcu,
- kontrola odbornej spôsobilosti osoby vykonávajúcej prepravu zvierat,
- kontrola spôsobilosti dopravného prostriedku na prepravu zvierat,
- kontrola prepravovaných zvierat, najmä kontrola spôsobilosti zvierat na plánovanú prepravu, správnosti spôsobu prepravy prepravovaných druhov a kategórií zvierat,
- dokladová kontrola,
- identifikačná kontrola,
- fyzická kontrola.

Za obdobie roka 2013 bolo pri preprave jednotlivých druhov zvierat vykonaných 6933 inšpekcií. Celkový počet zvierat, ktorých sa týkali kontroly pri preprave bol 48 769 582 kusov. Najvyšší podiel (55,76%) skontrolovaných zvierat k počtu prepravovaných bol v kategórii „koňovité“.

Tabuľka č. 24

Preprava

	Počet dopravných prostriedkov	Počet dotknutých zvierat					
		HD	Ošípané	Ovce a kozy	Koňovité	Domáce vtáctvo a králiky	Iné druhy
Prepravované zvieratá (v ks)		153 126	1 437 855	143 389	312	124 319 213	5 797 887
Počet inšpekcií	6 933	26 255	343 753	13 906	174	48 093 817	291 677
Počet porušení predpisov	0	0	0	0	0	0	0
Pomer kontrolovaných zvierat/prepravovaných (v %)		17,14 %	23,9 %	9,69 %	55,76 %	38,68 %	5,03%

3.3. Kontrola ochrany zvierat používaných na pokusné účely

ŠVPS SR transponovala smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/63/EU o ochrane zvierat používaných na vedecké účely (ďalej len „smernica“) do nariadenia vlády SR č. 377/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely (ďalej len nariadenie vlády SR č. 377/2012 Z. z.) a do vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 436/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely. Obidva právne predpisy nadobudli účinnosť 01.01.2013.

ŠVPS SR na základe požiadaviek zo smernice pripravila systém vzdelávania pre pracovníkov zariadení chovateľa, dodávateľa a užívateľa zvierat používaných na vedecké účely. ŠVPS SR sa podieľala na akreditácii kurzov odbornej prípravy, ktoré budú prebiehať v školiacom zariadení.

ŠVPS SR spolupracovala s MPRV SR na tvorbe Národného výboru na ochranu zvierat používaných na vedecké účely. ŠVPS SR pracovala na zavádzaní požadovaných systémov na uplatňovanie požiadaviek smernice v SR.

ŠVPS SR vytvorila poradný orgán ŠVPS SR, ktorý sa podľa požiadaviek smernice podieľa na etickom a odbornom hodnotení predložených projektov. Rozhodnutie o schválení projektu alebo

výzvu na doplnenie projektu a prerušenie správneho konania vykonáva príslušný orgán ŠVPS SR. Štatút poradného orgánu je na webovom sídle ŠVPS SR.

ŠVPS SR vypracovala informáciu o požiadavkách vyplývajúcich z novej platnej legislatívy v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely pre chovateľov, užívateľov a dodávateľov na webové sídlo ŠVPS SR.

Tabuľka č. 25

Počet a druhy vykonaných kontrol v schválených pokusných zariadeniach v SR v roku 2013

Druh kontroly	Počet kontrol
Posúdenie vhodnosti zariadenia na vykonávanie pokusov	6
Následná kontrola	3
Spolu vykonaných kontrol	9

6 zariadení požiadalo o schválenie svojho zariadenia podľa požiadaviek ustanovených v nariadení vlády SR č. 377/2012 Z. z.

V rámci vykonávania kontrol v súlade s § 6 ods. 2 písm. i) bod 3 zákona č. 39/2007 Z. z. ŠVPS SR vydala v správnom konaní:

Tabuľka č. 26

Počet a druh vydaných rozhodnutí v SR v roku 2013

Druh rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o udelených veterinárnych opatreniach	2
Rozhodnutie o schválení zariadenia	7
Oznámenie o pridelení úradného čísla	9

Tabuľka č. 27

Celkový počet schválených zariadení v Slovenskej republike v roku 2013

Druh zariadenia	Počet zariadení
Zariadenia užívateľa	35
Zariadenie užívateľa s chovom zvierat pre vlastnú potrebu	17
Chovné zariadenie	1
Dodávateľské zariadenie	1
Spolu	54

V schválených projektoch bolo v roku 2013 spolu použitých 17 911 zvierat

Tabuľka č. 28

Počet zvierat použitých v schválených pokusoch

Počet zvierat použitých v schválených pokusoch													
Myš laboratórna	Potkan laboratórny	Morča domáce	Králik domáci	Ostatné hlodavce	Pes domáci	Mačka domáca	Ošípané	Ovce, Kozy	Kura domáca	Prepelice	Ostatné vtáky	Ryby	Ostatné stavovce
8403	7704	531	203	11	6	22	58	30	741	176	50	0	0

ŠVPS SR ako príslušný orgán v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely vydala 85 rozhodnutí o schválení projektov. Znížil sa počet vykonávaných projektov, nakoľko viacero zariadení požiadalo o zrušenie svojho schválenia. Užívatelia nedokážu plniť požiadavky ustanovené v nariadení vlády SR č. 377/2012 Z. z. na umiestnenie a starostlivosť o zvieratá a požiadavky, ktoré sa kladú pri vykonávaní projektov.

Tabuľka č. 29

Prehľad o počte schválených projektov a počty prerušení správneho konania:

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Schválenie projektov	115	176	103	132	85
Výzva na odstránenie nedostatkov	48	25	34	11	10

3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat

3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat vykonávali v roku 2013 kontroly ochrany spoločenských zvierat v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z., pričom kontrolovali dodržiavanie požiadaviek ustanovených vo vyhláške Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 123/2008 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat a o požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá (ďalej len vyhláška MP SR č.123/2008 Z. z.“).

Na území SR je schválených 31 karanténnych staníc pre spoločenské zvieratá, z toho 10 bolo schválených v roku 2013. Novo schválených útlukov bolo 9 z celkového počtu 22. ŠVPS SR na základe platných rozhodnutí o schválení zariadení vedie register všetkých schválených karanténnych staníc a útlukov v SR.

V roku 2013 sa vykonalo 143 kontrol v 76 zariadeniach. Najviac nedostatkov bolo zistených vo vedení záznamov v zariadeniach podľa požiadaviek ustanovených vo vyhláške MP SR č. 123/2008 Z. z.. Veterinárni inšpektori udelili podľa §14 zákona č. 39/2007 Z. z. spolu 26 opatrení na mieste.

Tabuľka č. 30

Rozbor výsledkov kontrol vykonaných v karanténnych staniciach, útlukoch a hoteloch za rok 2013

	Počet zariadení v regióne	Celkový počet vykonaných kontrol	Počet následných kontrol	Celkový počet nedostatkov	Počet opatrení podľa zákona č. 39/2007 Z. z.			Počet konaní	
					§ 8 ods.4 pís. d), e)	§ 12	§ 14	Počet ukončených v danom roku	Počet neukončených v danom roku
KS	31	64	8	28	0	0	24	1	0
Útulky	22	50	1	1	0	0	2	1	0
Hotely	23	29	0	0	0	0	0	0	0

Tabuľka č. 31

Vyhodnotenie stavu zvierat v karanténnych staniach, v útulkoch a hoteloch za rok 2013

Počet prijatých zvierat		Počet odovzdaných zvierat	Počty uhynutých zvierat	Počty usmrtených zvierat
KS	3376	2491	100	180
Útulky	5613	4806	170	76
Hotely	1239	1223	0	0

3.4.2. Ochrana zvierat používaných v cirkusoch

Nakoľko v SR zatiaľ nie je registrovaný žiaden cirkus, nie je v SR ani právny predpis, ktorý by stanovoval špecifické podmienky pre chov a držbu cirkusových zvierat. Napriek tomu ŠVPS SR vypracovala v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. metodický pokyn č. 7/2013/220AW na jednotný postup pri vykonávaní zdokumentovaných kontrol ochrany zvierat používaných v cirkusoch. Fyzická kontrola zvierat je rozdelená na kontrolu mimo času vystúpenia a počas vystúpenia alebo tréningu.

V roku 2013 SR navštívilo päť zahraničných cirkusov, v ktorých veterinári inšpektori vykovali 19 kontrol.

Tabuľka č. 32

Vyhodnotenie kontrol

Počet cirkusov na území SR	5
Počet vykonaných kontrol	19
Počet nedostatkov	1
Počet opatrení/sankcií	1
Počet dodatočných veterinárnych kontrol	1

3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov

Veterinári inšpektori vykonávajú v chovoch nebezpečných živočíchov kontroly v súlade s vyhláškou MPRV SR č. 143/2012 Z. z. o chove nebezpečných živočíchov, ktorá podrobne ustanovuje požiadavky na chov a držanie nebezpečných živočíchov a na základe metodického pokynu č. 5/2012/220, v ktorom sú uvedené postupy schvaľovania a kontroly chovov nebezpečných živočíchov.

Všetky chovy nebezpečných živočíchov obsiahnuté touto vyhláškou v §3 trieda cicavce musia byť v SR schválené. Ostatné chovy podliehajú oznamovacej povinnosti a vedeniu registra chovov nebezpečných živočíchov ŠVPS SR.

V roku 2013 boli schválené dve zariadenia na chov nebezpečných živočíchov triedy cicavce.

3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrčovania

Do právneho poriadku Slovenskej republiky sa dňom 01.01.2013 priamo implementovalo nariadenie Rady (ES) č. 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrčovania (ďalej len „nariadenie rady (ES) č. 1099/2009“). Na vykonávanie jeho požiadaviek Slovenská republika vypracovala nariadenie vlády SR č. 432/2012 Z. z., ktorým upravuje požiadavky na rituálne zabíjanie, systém vzdelávania personálu bitúniku a v prílohách podrobnosti o systéme v usmrčovaní jednotlivých

druhov zvierat. ŠVPS SR vypracovala pre prevádzkovateľov potravinových podnikov – bitúnkov informáciu o požiadavkách vyplývajúcich z nariadenia Rady (ES) č. 1099/2009 pre prevádzkovateľov bitúnkov, ktorá je zverejnená na webovom sídle ŠVPS SR.

ŠVPS SR pripravila v spolupráci s MPRV SR vzorovú príručku osvedčených postupov (ďalej len „POP“), ktorá bola zverejnená na stránke MPRV SR vo februári 2013. Vzorová POP bola ako jedna z prvých z pomedzi členských štátov notifikovaná v Bruseli a zverejnená na stránke CIRCAB -EU, ktorá je verejne prístupná pre iné členské štáty. Podľa tejto vzorovej príručky je každý prevádzkovateľ potravinovej prevádzky – bitúnku povinný vypracovať svoju POP, ktorú musí zhodnotiť ŠVPS SR. Do 31.12.2013 ŠVPS SR zhodnotila 47 predložených POP.

ŠVPS SR v spolupráci so vzdelávacím zariadením Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) v Košiciach vykonala 3 kurzy vzdelávania a získavania odbornej spôsobilosti pre pracovníkov bitúnkov vykonávajúcich súvisiace úkony a usmrcovanie zvierat. Na týchto kurzoch bolo spolu vzdelaných 78 pracovníkov, ktorí po absolvovaní kurzu a písomného testu získali osvedčenie o spôsobilosti na výkon práce súvisiacej s usmrcovaním podľa požiadaviek čl. 7 nariadenia Rady (ES) č. 1099/2009. IVVL v Košiciach vydalo 155 pracovníkom osvedčenia o spôsobilosti s predĺženou platnosťou do 8.12.2015 na základe uznania ich praxe, ktorú majú odrobenú minimálne 3 roky v danom odbore.

Kontroly vykonávané na bitúnkoch boli vykonávané v roku 2013 v súlade s aktualizovaným metodickým pokynom č. MP 10/2010/220AW. Ochrana zvierat počas usmrcovania na bitúnku je kontrolovaná veterinárnymi inšpektormi vykonávajúcimi hygienický dozor na bitúnku a zároveň veterinárnymi inšpektormi ochrany zvierat. Frekvencia kontrol je daná intenzitou a kapacitou zabíjania zvierat na bitúnku.

Komplexná kontrola v sebe zahŕňa okrem fyzickej kontroly bitúnku aj kontrolu dokladovú a kontrolu záznamov vedených kontrolovaným subjektom. V roku 2013 bolo spolu vykonaných **391** kontrol pri ktorých sa zistilo **45** nedostatkov. Nedostatky vyplývali z nevypracovanej príručky a s tým spojených úloh, napr. vedenia požadovaných záznamov v určitej oblasti manipulácie so zvieratami, omračovania zvierat, monitorovania omračovania, kontrol a údržby znehybňovacích a omračovacích zariadení, na prevádzke bol nevyškolený personál. Nedostatky boli zistené pri dokladovej kontrole a pri kontrole vedenia záznamov. Pri fyzickej kontrole sa zistilo, že vykladacia rampa má zodratú protišmykovú úpravu. Zistené nedostatky boli odstránené buď na mieste, alebo v správnom konaní podľa §8 ods. 4 písm. d) a e) zákona č. 39/2007 Z. z.. ŠVPS SR povolila rozhodnutím zabíjanie zvierat rituálnym spôsobom na 1 bitúnku v SR.

Tabuľka č.33

Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania v roku 2013

Kontroly	Zistenia	Opatrenia (§14 ods. 2)	Priestupkové konania (§48)		Správne konania (§50)		Trestné podania
			Začaté	Ukončené	Začaté	Ukončené	
Ustajnenie	336	0	0	0	0	0	0
Manipulácia	409	6	0	0	5	0	0
Omračovanie	409	20	0	0	15	0	0
Vykrvovanie	409	0	0	0	0	0	0
Spolu priemer	391	26			25		

4. Krmivá

ŠVPS SR na úseku hygieny krmív na zabezpečenie efektívneho fungovania činností zabezpečovaných orgánmi veterinárnej správy vypracováva metodické pokyny na jednotné postupy dotknutých orgánov, ktorými usmerňuje výkon úradných veterinárnych kontrol, upravuje odbery úradných vzoriek na analýzy a stanovuje úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy na úseku bezpečnosti krmív.

Každý rok je aktualizovaný plán odberu úradných vzoriek na základe analýzy výsledkov z predchádzajúceho roka, novej legislatívy a aj podľa aktuálnej situácie. Podľa potreby je aktualizovaný aj plán úradných kontrol.

4.1. Úradné kontroly

Úradné kontroly v roku 2013 v oblasti hygieny krmív vykonávali RVPS na základe metodických pokynov vydaných ŠVPS SR, Metodický pokyn – Odber úradných vzoriek krmív v roku 2013 (VPO) a Metodický pokyn – Úradné kontroly krmív. Úradné kontroly sa riadili platnou legislatívou SR a právnymi normami ES.

Úradné veterinárne kontroly vykonávané veterinárnymi inšpektormi RVPS na úseku hygieny krmív boli zamerané predovšetkým na:

- zdravotnú bezpečnosť krmív a napájacej vody pri kŕmení zvierat na farmách,
- zdravotnú bezpečnosť krmív v procese výroby,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri skladovaní a uvádzaní na trh hlavne kŕmnych surovín živočíšneho pôvodu,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri obchodovaní v rámci ES a vývoze do tretích krajín a
- na zákaz skrmovania kuchynského odpadu hospodárskym zvieratám určených na výrobu potravín.

Za rok 2013 bolo spolu vykonaných 4 739 úradných veterinárnych kontrol. Boli vykonávané v týchto formách:

- bežné plánované veterinárne kontroly, inšpekcie - 2 985,
- plánované kontroly so zameraním len na odber úradných vzoriek na analýzy - 1 300,
- veterinárne kontroly pri obchodovaní a vývoze spojené s certifikáciou - 388,
- riešenie podnetov zo systému RAPID ALERT - 2,
- cielené kontroly - 20,
- šetrenie podnetov a sťažností - 5 a
- dodatočné – následné úradné kontroly - 28.

Kompletný prehľad úradných veterinárnych kontrol za rok 2013 podľa jednotlivých foriem je uvedený a graficky znázornený v grafe č.8.

4.2. Odber úradných vzoriek krmív (VPO)

Celkovo bolo odobratých 1 582 úradných vzoriek na úseku hygieny krmív. Spolu nevyhovelo 23 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek. Z celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek to bola 8 x voda používaná na napájanie zvierat a 15 x krmivo.

U nevyhovujúcich 8 vzorkách vody na napájanie zvierat to bolo v nasledovných parametroch:

- 6x bakteriologické ukazovatele,
- 1x vyšší obsah NO₂ a NO₃ a

- 1x prekročenie limitu ťažkých kovov.

Krmivá, predovšetkým krmne zmesi, nevyhoveli na požadované parametre v 15 odobratých a vyšetrených úradných vzorkách. Išlo o tieto ciele vyšetrení:

- 2x ČKT a peroxidové číslo - krmne suroviny živočíšneho pôvodu,
- 2x spracované krmivo - žuvačky - Salmonella a Enterobacteriaceae,
- 1x zakázané látky - tetracyklíny - v KZ pre hydinu, ryby a ošípané,
- 1x zakázané látky - tylozín - v KZ pre hydinu, ryby a ošípané,
- 2x kokciostatiká - kompletné krmne zmesi pre hydinu, králiky,
- 2x zdravotná neškodnosť krmív (salmonely, kvasinky, plesne),
- 1x prekročený limit Zn v KZ pre ošípané,
- 3x koncentrácia liečiva v medikovanom krmive,
- 1x toxické látky - krmivo v prípade podozrenia z otravy, úhyn zvierat.

Kompletný prehľad odberov úradných vzoriek krmív podľa komodít a cieľov vyšetrení za rok 2013 je uvedený v tabuľke č. 34 a grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich výsledkov za rok 2013 je znázornený v grafe č. 8.

Tabuľka č. 34

Prehľad odberov úradných vzoriek krmív podľa komodít a cieľov vyšetrení za rok 2013

Komodita / cieľ vyšetrenia	plánovaný počet vz.	odobratý počet vz.	nevyhov. počet vz.
pitná voda - mikrobiologické (E. coli, koliformné, CPM mezofilné)	39	39	6
pitná voda - NO ₂ a NO ₃	33	33	1
pitná voda - ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni)	40	40	1
živočíšny proteín - krížová kontaminácia - krmivá pre HZ	315	314	0
spracovaný živočíšny proteín - druhové zastúpenie - krmivá pre HZ	80	78	0
ČKT + peroxidové číslo - krmne suroviny živočíšneho pôvodu	34	34	2
NH ₃ - krmne suroviny, živočíšne bielkoviny ako krmne suroviny	34	34	0
spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB) – Sal. a Enterobacteriaceae	9	9	0
krvné produkty, krvné múčky, krvne deriváty – Sal. a Enterobact.	8	7	0
kafilrický tuk 3, rybí tuk - Salmonella a Enterobacteriaceae	3	4	0
mliečne krmne zmesi - Salmonella a Enterobacteriaceae	20	20	0
rybia múčka - Salmonella a Enterobacteriaceae	14	11	0
spracované krmivo pre spoločenské zvieratá (salámy) – Sal. a Enter.	60	61	0
spracované krmivo - žuvačky Salmonella a Enterobacteriaceae	69	68	2
konzerv. krmivo pre spol. zv. (konzervy) – anaerób. spor. mikróby	40	40	0
mykotoxín - aflatoxín B ₁ - krmne suroviny, KKZ a krmivá	72	72	0
mykotoxín - ochratoxín A - kompletné krmne zmesi	30	30	0
mykotoxín - DON (deoxynivalenol) - krmne suroviny, KZ, objemové kr.	24	24	0
mykotoxín - fumonizíny B ₁ , B ₂ - suroviny, doplnk., kompl. objem. krmivá	20	20	0
mykotoxín - zearalenon - krmne suroviny a krmne zmesi	28	28	0
mykotoxín - T-2 a HT-2 toxín - KZ, obilniny a vedľ. produkty z nich	20	20	0
dioxíny - objemové krmivá , krmne zmesi pre hydinu a ošípané	42	41	0
PCB - objemové krmivá pre prežúvavce	40	41	0
chlórované uhľovodíky – DDT, HCH, HCB - všetky druhy krmív	25	26	0
organofosfáty - všetky druhy krmív	20	20	0
zakázané látky - sulfonamidy - KZ	20	19	0
zakázané látky - avilamycín - KKZ	20	20	0
zakázané látky - tetracyklíny - KZ pre hydinu, ryby, ošípané	24	24	1
zakázané látky - tylozín - krmne zmesi pre ošípané, hydinu, ryby	20	20	1
zakázané látky - β agonisti - KKZ pre potravinové zvieratá	30	30	0
zakázané látky - tyreostatiká - KZ pre potravinové zvieratá	20	20	0
kokciostatiká - krmne zmesi	60	58	2

zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky	130	131	2
mikroprvky Cu - krmné zmesi pre ovce	28	28	0
mikroprvky Zn - krmné zmesi pre ošípané	31	31	1
ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni) - objemové krmivá , krmné suroviny	50	50	0
stanovenie koncent. liečiv (medik. prípravkov) - medikované krmivo	34	28	3
toxické látky - krmivo v prípade podozrenia z otravy, úhyn zvierat	0	1	1
rádioaktivita - všetky druhy krmív	8	8	0
spolu	1 594	1 582	23

Mimo plánu bolo odobratých 62 úradných vzoriek, z toho boli 3 nevyhovujúce.

Pri porovnaní s rokom 2012, keď bolo 1,76% nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení úradných vzoriek, bol v roku 2013 pokles na 1,45%. Aj v tomto roku pretrvávajú nevyhovujúce analýzy vo vzorkách napájajúcej vody pre zvieratá.

4.2.1. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín

Na úseku prevencie BSE v rámci plnenia požiadaviek článku 9 a prílohy IV nariadenia č. 999/2001/ES bolo vykonaných 775 veterinárnych kontrol na dodržiavanie zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín u prežúvavcov a kontrol krmenia povolených živočíšnych krmných surovín u monogastrických zvierat.

Bolo odobratých 392 úradných vzoriek na kontrolu prítomnosti cicavčích bielkovín a z toho 78 vzoriek bolo testovaných na prítomnosť hovädzieho proteínu v krmivách pre zvieratá určené na výrobu potravín. Všetky vzorky vyhovelí požiadavkám platnej legislatívy.

4.3. Celková zhoda u prevádzkovateľov a výrobcov

Pri vykonaných bežných plánovaných veterinárnych kontrolách bolo 23 úradných kontrol s nedostatkami pre zistenie porušenia predpisov, pri ktorých bolo celkovo zistených 28 nedostatkov. V rámci šetrenia bolo vykonaných 28 dodatočných, následných kontrol na kontrolu splnenia vydaných opatrení. RVPS vydali 10 opatrení podľa §8 a 7 opatrení podľa §14 zákona č. 39/2007 Z. z. veterinárnymi inšpektormi RVPS na ich odstránenie. Boli udelené 2 blokové pokuty vo výške 120 €. Šesť zistených nedostatkov bolo postúpených inému kompetentnému orgánu na doriešenie. Úradné kontroly v roku 2013 vykonávalo 51 inšpektorov RVPS.

U nevyhovujúcich výsledkov analýz úradných vzoriek bolo u 23 vzoriek vydaných 20 opatrení a 9 nevyhovujúcich výsledkov analýz bolo postúpených inému vecne a miestne príslušnému orgánu na došetrenie, prípadne na vydanie opatrení alebo sankcií.

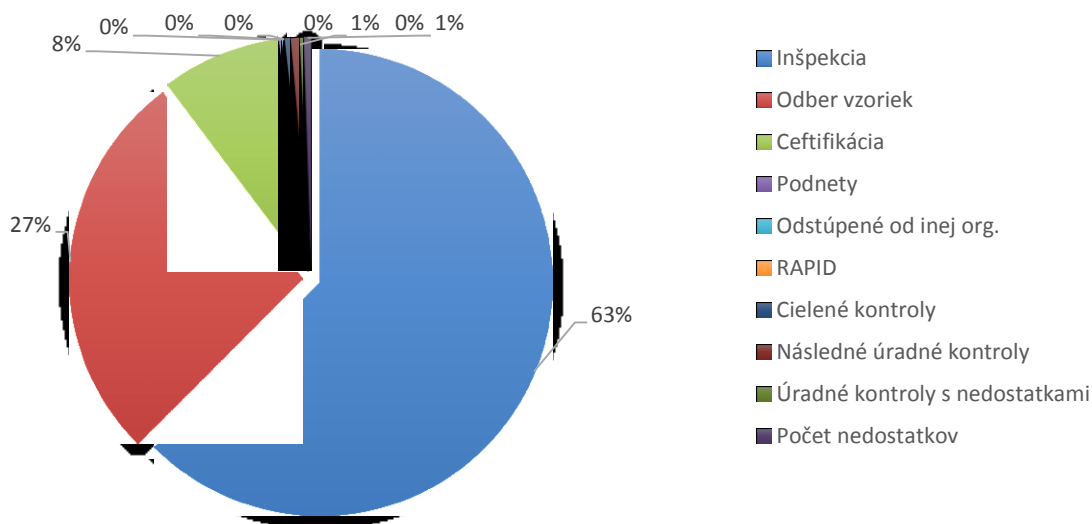
Pri úradných kontrolách, inšpekciách boli zisťované tieto nedostatky:

- nedostatočná hygiena a nevhodné skladovanie krmív,
- nedostatočná dokladová evidencia,
- nevyhovujúce úradne odobraté vzorky,
- nesprávne označenie medziproduktu,
- chýbal sprievodný certifikát pre obchodovanie s medziproduktom,
- používanie neregistrovaného premixu na výrobu medikovaného krmiva,
- nepredložené dodacie listy na surovinu a hotové výrobky,
- zistené nedostatočné kŕmenie HD v chove,
- nezabezpečenie označenia krmiva,

- nebolo vydané povolenie od RVPS na používanie krmív s obsahom živočíšnych bielkovín.

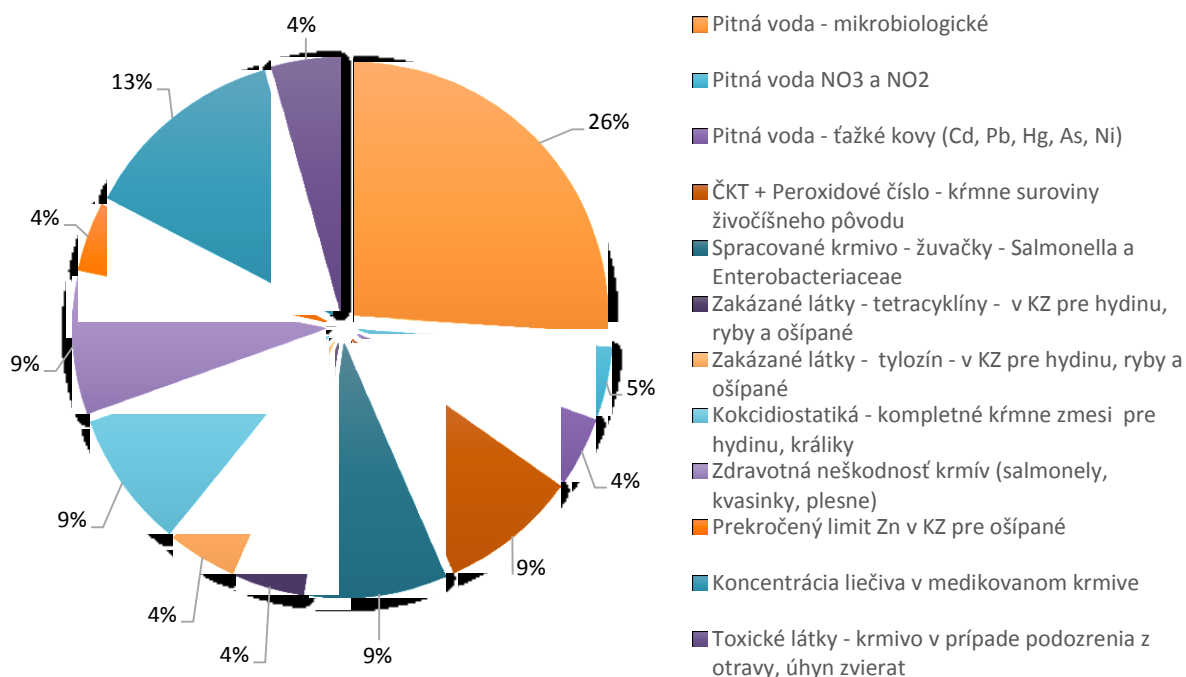
Graf č. 8

Grafické znázornenie prehľadu úradných veterinárnych kontrol za rok 2013 podľa jednotlivých foriem úradných kontrol

Graf č. 9

Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich nálezov za rok 2013

5. Vedľajšie živočíšne produkty

5.1. Úradné kontroly

Úradné kontroly na úseku vedľajších živočíšnych produktov (ďalej len „VŽP“) boli v roku 2013 vykonávané v súlade s metodickým pokynom o úradných kontrolách na rok 2013, plánom na odber úradných vzoriek - VPO 2013 a platnou legislatívou.

Predmetom úradných veterinárnych kontrol je dodržiavanie podmienok pri nakladaní, skladovaní, likvidácii, spracovaní, obchodovaní, zbere, preprave VŽP, používaní v zmysle platnej legislatívy. Veterinárnej kontrole podliehajú schválené subjekty a činnosti: spracovateľské závody, spaľovne, spoluspaľovne, zariadenia na predbežné spracovanie, zberné strediská, sklady, technické závody, oleochemické závody, výrobcovia krmív pre spoločenské zvieratá, úprava loveckých trofejí, kompostovanie, spracovanie hnoja, bioplynové stanice, spracovanie krvi, závody na spracovanie koží, vlny, peria. Veterinárnej kontrole podliehajú aj registrované činnosti ako zber, preprava, uvádzanie VŽP z mliekarenského priemyslu na kŕmenie, obchodovanie. Medzi povolenými výnimkami užívateľov podľa článku 18 nariadenia č. 1069/2009/ES ide predovšetkým o skrmovanie VŽP pre uznané svorky psov, psy a mačky v útulkoch, zoo zvieratá, spoločenské zvieratá a kožušinové zvieratá.

Novelou zákona o odpadoch od 01.01.2013 došlo k povinnej separácii kuchynského odpadu a následne k jeho zhodnocovaniu. Tým kuchynský odpad a ďalšie nakladanie s ním (preprava, skladovanie, spracovanie) spadá do VŽP a navýšil sa počet prevádzkovateľov a úradných kontrol.

ŠVPS SR vedie zoznam schválených, povolených a registrovaných prevádzkovateľov, ktorí nakladajú s VŽP alebo odvodenými produktmi v predpísanej forme na www.svssr.sk.

V roku 2013 bolo na základe poskytnutých údajov z RVPS v správnom konaní schválených a povolených 241 subjektov. Bolo vydaných 54 záväzných posudkov a 52 stanovísk. V tejto súvislosti ŠVPS SR pridělila alebo odobrala úradné čísla pre schválené subjekty za rok 2013 v počte 90. Vydala potvrdenie o registrácii pre 95 subjektov a všetky subjekty boli súčasne zapísané do zoznamu. Na základe výnimky na kŕmenie zaevidovala do zoznamu 118 nových subjektov.

ŠVPS SR v rámci svojej schvaľovacej činnosti vykonala 11 veterinárnych kontrol, vydala 6 rozhodnutí v schvaľovacom konaní spracovateľských závodov na výrobu biopalív a pre spaľovne. Na základe 8 rozhodnutí bola povolená výnimka použitia VŽP pre diagnostické a vedecké výskumy. Na obchodovanie s VŽP materiálu kategórie 1 a 2 bolo vydaných 27 rozhodnutí o povolení pre zásielky z Talianska, Chorvátska, Poľska a Maďarska.

Celkový počet subjektov podliehajúcich kontrole v roku 2013 bol 936, počet vykonaných úradných kontrol u týchto subjektov bol 1 932.

Samostatnou oblasťou veterinárnej kontroly je úradná kontrola u producentov VŽP, medzi ktorých patria všetky farmy a ich majitelia, ktorí chovajú zvieratá, všetky prevádzkarne, ktoré spracúvajú živočíšne produkty (počet producentov VŽP bol v roku 2013 cca 20 154 vrátane obchodnej siete, kde sa predávajú potraviny živočíšneho pôvodu). Na tomto úseku bolo vykonaných 8 108 úradných kontrol zameraných na požiadavky pri nakladaní s VŽP.

Tabuľka č. 35

Výsledky štátneho dozoru a úradnej kontroly na úseku VŽP za rok 2013

2013	úradné kontroly celkove	nedostatky	postúpené inému orgánu na doriešenie	sankcie		
				pokuty		opatrenia
				bloková	správne konanie	§ 8, § 14
RVPS	10 140	169	3	17	10	68

Výskyt nezhôd

V roku 2013 sa pri 169 kontrolách vyskytlo 225 nedostatkov. V tejto súvislosti bolo vydaných 68 opatrení na odstránenie nedostatkov a v 27 prípadoch boli uložené pokuty. V roku 2013 bolo 34 podnetov v súvislosti s nahlásením nesúladu s nakladaním s odpadmi živočíšneho pôvodu (odpad zo zabitých zvierat, uhynuté zvieratá, producentov PPP) v lese, za obcou a podobne.

Rozsah a charakter zistených nedostatkov v oblasti VŽP v roku 2013 nepredstavoval závažné riziko pre zvieratá a ľudí. Vydanie opatrení bolo rešpektované a nedostatky odstránené.

Príčiny zistených nedostatkov boli najmä neznalosť legislatívy, ale aj nedostatky vyplývajúce z nevyrovnania finančných záväzkov voči spracovateľovi, ktorý následne odmietal zber a odvoz VŽP. Na dosiahnutie zhody producentov a spracovateľov VŽP sa využívajú rôzne sankcie prijaté v rámci úradných kontrol v súlade s platnou legislatívou v danej oblasti.

5.1.1. Odber úradných vzoriek

Veterinárskymi inšpektormi RVPS bolo v zmysle VPO 2013 odobratých 363 úradných vzoriek na analýzy, ktorými sa overovalo dodržanie predpisov a bezpečnosť výrobkov uvádzaných na trh. V 17 prípadoch boli zistené nezhody a bolo prijatých 17 opatrení na ich nápravu, 2 nevyhovujúce výsledky boli postúpené na ďalšie šetrenie do Talianska.

Tabuľka č. 36

Výsledky odberu úradných vzoriek na úseku ŽVP za rok 2013

cieľ vyšetrenia	plánovaný počet vzoriek	počet odobratých vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek
Kontrola procesu spracovania - (spracovateľská metóda 1 + 7)	20	20	0
Vaječné produkty, spracované škrupiny, krvné múčky, krvné deriváty - Salmonella a Enterobacteriaceae	5	2	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB), hydrolyzované bielkoviny, oškvarky - Salmonella a Enterobacteriaceae	18	17	0
Kafilrický tuk 3, tukové deriváty - Salmonella a Enterobacteriaceae	17	15	0
VŽP zo spracovaného mlieka určené na priame kŕmenie (surová srvátka, biela voda, kal z odstredíviek a separátov, mledzivo, mlieko) - Salmonella a Enterobacteriaceae	61	61	5
Surové krmivo pre zvieratá, medziprodukt do krmív (chladené, mrazené) - Salmonella a Enterobacteriaceae	19	18	1
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá (salámy, tlačanky..), návnady a krmivo pre ryby - Salmonella a Enterobacteriaceae	4	3	0
Spracované krmivo (žuvačky, ochucovadlá, granule) Salmonella a Enterobacteriaceae	15	10	1
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy)-termostatová skúška, Salmonella a Enterobacteriaceae	1	0	0

Spracovaný hnoj, organické hnojivá (kompost,..), zúrodňujúce látky - Salmonella a E. coli	20	18	2
Rezíduá digescie a kompost - Salmonella a E.coli	38	36	6
Kafilerické tuky - zvyšné celkové nerozpustné nečistoty	7	7	0
Odpadové vody zo spracovateľských závodov	6	6	0
Kontrola účinnosti dezinfekcie	113	111	0
Kafilerický tuk 1,2/ MKM 1,2-GTH	10	10	2
Kafilerický tuk 3 / SŽB 3 -GTH	11	10	0
Organické hnojivá, zúrodňujúce látky z MKM 2 - GTH	8	8	0
Dioxíny - kafilerické tuky a tukové deriváty určené do krmív; SŽB - výroba	8	4	0
PCB - kafilerické tuky, tukové deriváty určené do krmív; SŽB - výroba	8	7	0
Spolu	389	363	17

6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí

6.1. Úradné kontroly a odbery vzoriek

Všetky úradné kontroly zamerané na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu sú riadené a vykonávané v súlade s platnou legislatívou.

Kontrola rezíduí veterinárnych liekov a kontaminantov v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu, v krmivách a napájacej vode prebiehala aj v roku 2013 prostredníctvom týchto plánov a monitoringov:

- Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike (ďalej len „NPKR“) – 6.2.;
- Monitoring poľovnej zveri a rýb (ďalej len „MPZ“) – 6.3.;
- Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku (ďalej len „RHK“) – 6.4..

6.2. Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike

Pre rok 2013 bol schválený Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike EK. V NPKR sa sleduje škála veterinárnych liekov a látok, ktoré sú najčastejšie používané v Slovenskej republike a taktiež škála tých veterinárnych liekov a látok, ktorých rezíduá boli zistené v predchádzajúcom roku.

Kontrola rezíduí v rámci NPKR sa vo všeobecnosti zameriava na:

a/ detekciu a kontrolu vzoriek biologických materiálov zo zvierat produkujúcich potraviny, produktov živočíšneho pôvodu a krmív na látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky, ktoré patria do skupiny A;

b/ detekciu a kontrolu, či predmetné vzorky biologických materiálov zvierat produkujúcich potraviny, vzorky produktov živočíšneho pôvodu a krmív neprekračujú povolené maximálne reziduálne limity.

Rozdelenie sledovaných látok je nasledujúce:

Skupina A

Látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky:

1. stilbény, deriváty stilbénov, ich soli a estery;
2. antityreoidné látky;
3. steroidy;
4. laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu;
5. beta-agonisti;
6. látky uvedené v osobitnom predpise (nariadením komisie (EÚ) č. 37/2010 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu, v znení doplnkov a zmien).

Skupina B

Veterinárne lieky, látky, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a kontaminanty:

1. Antibakteriálne látky vrátane sulfónamidov a chinolínov;
2. Iné veterinárne lieky
 - a) antihelmintiká,
 - b) antikokcidiká,
 - c) karbamáty a pyretroidy,
 - d) sedatíva,
 - e) nesteroidné protizápalové lieky (NPL),
 - f) ostatné farmakologicky aktívne látky;
3. Ostatné látky a kontaminanty prostredia
 - a) organochlórové zlúčeniny vrátane PCB,
 - b) organofosfáty,
 - c) chemické prvky,
 - d) mykotoxíny,
 - e) farbivá,
 - f) iné.

Zachytenie rezíduí antibiotík a následne zabránenie ich prieniku do potravinového reťazca je dôležité za účelom prevencie vzniku antibakteriálnej rezistencie. Rezíduá antibiotík majú stanovené maximálne reziduálne limity (MRL). V súčasnosti prebieha na úrovni EK diskusia o určení MRL pre miesto vpichu a ostatnú svalovinu pre injekčne aplikovateľné antibiotiká. Zistenie rezíduí kontaminantov môže taktiež odhaliť prípadné oblasti s environmentálnou záťažou.

V rámci NPKR bol v roku 2013 naplánovaný počet cielených vzoriek od živých zvierat a z produktov živočíšneho pôvodu na analýzy v počte 2 806, pričom celkovo bolo odobratých 2 813 vzoriek. V roku 2013 bolo odobratých 5 suspektných vzoriek.

Výsledky z Národného plánu kontroly rezíduí za rok 2013

Počty odobraných a analyzovaných vzoriek uvádza graf. č. 10.

V rámci odberu vzoriek hospodárskych zvierat neboli zistené rezíduá veterinárnych liečiv ani kontaminanty a všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Ryby*

V roku 2013 bolo odobratých 115 vzoriek rýb a z tohto počtu boli 2 vzorky pozitívne na rezíduá leukomalachitovej zelenej.

V prvom prípade príslušná RVPS nariadila zákaz distribúcie, premiestňovania, uvádzania na trh, obchodu a vývozu rýb chovaných v chovnom priestore. V druhom prípade bola v chove rýb v súlade s plánom odberu vzoriek pre NPKR odobratá vzorka rýb, v ktorej bola zistená prítomnosť leukomalachitovej zelenej, avšak nameraná hodnota rezíduí neprekročila legislatívne danú hodnotu MRPL. U chovateľa pri úradnej kontrole nebolo zistené porušenie legislatívy ani používanie malachitovej zelenej a z uvedeného dôvodu mu neboli uložené opatrenia.

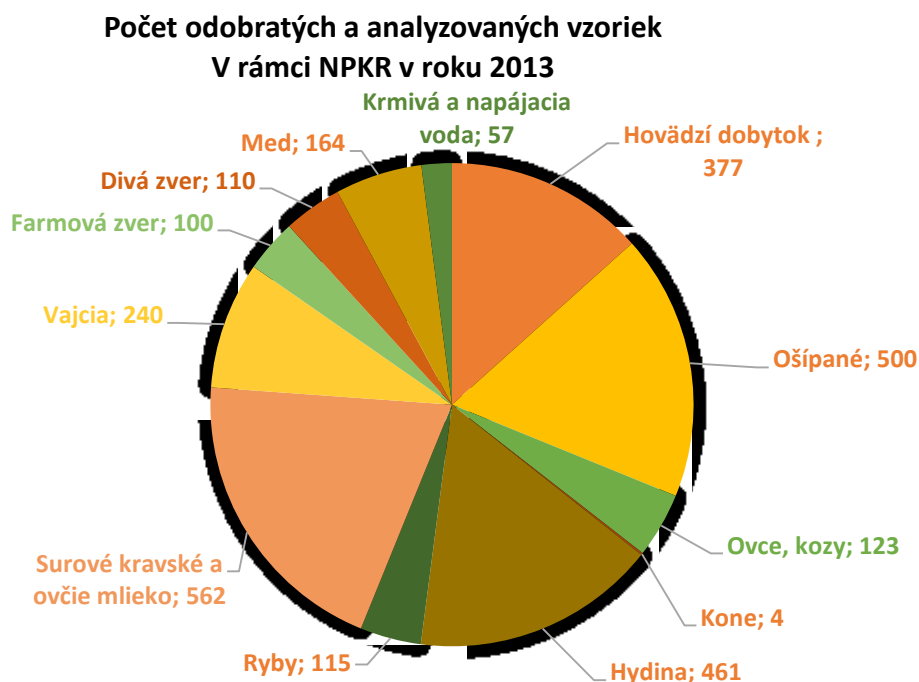
- *Surové kravské a ovčie mlieko*

V roku 2013 bolo odobratých 562 vzoriek surového kravského a ovčieho mlieka, pričom jedna vzorka ovčieho mlieka nevyhovela maximálnym reziduálnym limitom.

V predmetnom nevyhovujúcom náleze bola vo vzorke surového ovčieho mlieka odobratého na farme zistená prítomnosť chloramfenikolu. Pri dodatočnej úradnej kontrole inšpektori bezodkladne nariadili prevádzkovateľovi farmy opatrenie zákazu uvádzania na trh surového ovčieho mlieka, a tiež spracovaných výrobkov z neho. RVPS nariadila likvidáciu 500 l pozitívneho ovčieho mlieka a 445 kg syrov, ktoré boli vyrobené z mlieka, v ktorom boli zistené rezíduá chloramfenikolu. Predmetná farma je pod sprísneným veterinárnym dozomom a budú odobraté ďalšie suspektné vzorky ovčieho mlieka.

Graf č. 10

Počet odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR v roku 2013

Tabuľka č. 37 Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2013: CIELENÉ VZORKY

Skupina látok	HD				Ošípané				Ovce/kozy				Kone		Hydina				Ryby		Mlieko		Vajcia		Králiky		Farmová zver				Divá zver		Med		Krmivá a napájacia voda	
	Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok				Farma		Bitúnok										Farma		Bitúnok							
	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV		
Suma A+B	90	0	287	0	70	0	430	0	18	0	105	0	4	0	79	0	382	0	115	2	562	1	240	0			100	0			110	0	164	0	57	0
Suma A	90	0	89	0	70	0	90	0	18	0	9	0	0	0	79	0	140	0	20	0	139	1	90	0			20	0			0		10	0	8	0
A1	9	0	9	0	10	0	8	0	2	0	1	0			10	0	10	0	4	0	0		0			1	0			0		0		0		
A2	9	0	9	0	12	0	8	0	2	0	1	0			12	0	12	0	0		0		0			1	0			0		0		0		
A3	22	0	22	0	14	0	16	0	1	0	2	0			13	0	13	0	4	0	0		0			1	0			0		0		0		
A4	10	0	10	0	10	0	8	0	2	0	1	0			11	0	15	0	0		0		0			4	0			0		0		0		
A5	15	0	14	0	14	0	6	0	2	0	1	0			10	0	36	0	0		0		0			4	0			0		0		6		
A6	25	0	25	0	10	0	44	0	9	0	3	0			23	0	54	0	12	0	139	1	90	0			9	0			0		10	0	2	0
Suma B			198	0			340	0			96	0	4	0			242	0	95	2	423	0	150	0			80	0			110	0	154	0	49	0
Suma B1			106	0			190	0			39	0	2	0			113	0	9	0	215	0	60	0			24	0			0	0	60	0	2	0
Suma B2			60	0			100	0			35	0	2	0			69	0	4	0	90	0	40	0			32	0			0	0	40	0	14	0
B2a			8	0			20	0			10	0					26	0	4	0	70	0	0			12	0			0		0		0		
B2b			6	0			20	0			10	0					16	0	0		0		40	0		12	0			0		0		10	0	
B2c			6	0			20	0			5	0					17	0	0		0		0			4	0			0		21	0	0		
B2d			12	0			20	0			5	0					0		0		0		0							0		0		0		
B2e			14	0			10	0			5	0	2	0			10	0	0		20	0	0			4	0			0		0		0		
B2f			14	0			10	0			0	0					0		0		0		0							0		19	0	4	0	
Suma B3			32	0			50	0			22	0					60	0	82	2	118	0	50	0			24	0			110	0	54	0	33	0
B3a			8	0			20	0			5	0					20	0	4	0	40	0	50	0		12	0			10	0	18	0	8	0	
B3b			8	0			10	0			5	0					0		0		40	0	0							0		18	0	6	0	
B3c			12	0			15	0			8	0					30	0	4	0	20	0	0			12	0			100	0	18	0	19	0	
B3d			4	0			5	0			4	0					10	0	4	0	18	0	0							0						
B3e																			70	2																
B3f																																				

6.3. Monitoring poľovnej zveri a rýb

Poľovná zver a ryby sú v Slovenskej republike monitorované od roku 1995.

MPZ bol v roku 2013 zameraný na získanie informácií o voľne žijúcej zveri, o krmivách z oblastí, kde sa zver pasie na trvalých trávnych porastoch a o rybách vo vybraných oblastiach SR. Odbery sa vykonávali v určených lokalitách s dôrazom na záťaž možného znečistenia životného prostredia.

6.3.1. Monitoring zveri

Pre rok 2013 boli určené nasledovné RVPS a lokality na odber úradných vzoriek na vykonanie monitoringu zveri v spolupráci s obvodnými lesnými úradmi a poľovníckymi organizáciami. Plán a odberové miesta spadali do pôsobnosti:

Tabuľka č. 38

RVPS	Počet vzoriek	Lokalita pre odber vzoriek	ŠVPÚ na analýzy vzoriek
Banská Bystrica	7*	okres Banská Bystrica	Dolný Kubín
Martin	7	okres Martin	Dolný Kubín
Michalovce	7*	okres Michalovce	Košice
Nové Mesto nad Váhom	7	okres Nové Mesto nad Váhom	Bratislava
Poprad	7*	okres Poprad	Košice
Prievidza	7	okres Prievidza	Dolný Kubín
Senica	7	okres Senica	Bratislava
Spišská Nová Ves	7*	okres Spišská Nová Ves	Košice
Stará Ľubovňa	7*	okres Stará Ľubovňa	Košice
Veľký Krtíš	7	okres Veľký Krtíš	Dolný Kubín
Vranov nad Topľou	7	okres Vranov nad Topľou	Košice
Žiar nad Hronom	7	okres Žiar nad Hronom	Dolný Kubín
Žilina	7	okres Žilina	Dolný Kubín

* - dioxíny - vyšetrenie v jednej vzorke

• Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu zveri

Pri monitoringu zveri boli sledované v jednotlivých odobratých úradných vzorkách komodít nasledovné parametre:

- svalovina: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni), dioxíny,
- tuk: kongenéry PCB, (PCB 28, 52, 101,138, 153,180), chlórované pesticídy (HCH, DDT, HCB),
- krmivo: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni), chlórované pesticídy (HCH, DDT, HCB).

6.3.2. Monitoring rýb

- **Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu rýb**

Pri monitoringu rýb boli vo svalovine sledované nasledovne parametre:

- chemické prvky - Hg, As, Pb, Cd, Ni, U₂₃₈,
- dioxíny,
- kongenéry PCB - PCB 28, 52, 101,138, 153,180 a
- chlórované pesticídy - HCH, DDT, HCB.

6.3.3. Výsledky monitoringu zveri a rýb

Spolu v oboch typoch monitoringov bolo v roku 2013 odobratých 143 úradných vzoriek, z toho bolo 5 vyhodnotených ako nevyhovujúcich pre prekročený maximálny reziduálny limit.

Monitoring vysokej a čiernej zveri

V rámci monitoringu vysokej a čiernej zveri za rok 2013 bolo jednotlivými RVPS spolu odobratých 92 úradných vzoriek. Z toho bolo odobratých:

- 53 vzoriek vysokej zveri,
- 26 vzoriek čiernej zveri,
- 13 vzoriek krmiva.

V roku 2013 neboli zistené nevyhovujúce nálezy. Členenie a grafické zobrazenie vyhodnotenia monitoringu zveri podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 40 a následne v grafe č. 11.

Monitoring rýb

Z celkového počtu odobratých a vyšetrených úradných vzoriek rýb bolo nevyhovujúcich pre prekročený povolený maximálny limit 5 vzoriek.

- 1 vzorka - dravé ryby,
- 4 vzorky - nedravé ryby.

U nevyhovujúcich vzoriek bol prekročený povolený maximálny limit:

- 2 x kongenéry PCB,
- 3 x chemický prvok – ortuť.

Nevyhovujúce nálezy boli vo vyšetrených vzorkách odobratých:

- RVPS Trebišov - 2 vzorky,
- RVPS Michalovce - 1 vzorka,
- RVPS Nové Zámky - 1 vzorka,
- RVPS Nové Mesto nad Váhom - 1 vzorka.

Nadlimitné hodnoty vzoriek odobratých RVPS Trebišov v rieke Bodrog boli spôsobené pravdepodobnou environmentálnou záťažou. RVPS Trebišov uložila opatrenie MO SRZ Streda nad Bodrogom preukázateľne informovať dotknuté osoby (členov MO SRZ Streda nad Bodrogom a Radu SRZ Žilina) o nadlimitných výsledkoch kontaminantov v rybách a o možnom riziku pre zdravie ľudí po konzumácii rýb pochádzajúcich z rybárskeho revíru Bodrog.

Ďalší nevyhovujúci nález vzorky rýb s prekročeným maximálnym limitom PCB bol odobratý inšpektormi RVPS Michalovce z výpustného kanála Zemplínskej šíravy. V roku 2005 RVPS Michalovce vydala rozhodnutie č. 2005/00073-2 zo dňa 9.3.2005, v ktorom po vyhodnotení možného závažného rizika pre zdravie ľudí a vzhľadom k dlhodobému výskytu nadmerného množstva PCB v rybách z vodnej nádrže Zemplínska šírava nariadila opatrenia pre miestny rybársky revír - spôsob lovu "chyť a pusť" a zároveň bol vydaný zákaz privlastňovania si ulovených rýb a konzumácie rýb ulovených vo vodnej nádrži Zemplínska šírava. Na základe vyššie uvedeného zmenilo Ministerstvo životného prostredia SR v súlade so zákonom o rybárstve účel využitia tohto revíru z účelu „lovný“, na účel „bez privlastnenia si úlovku“ (chyť a pusť). V rokoch 2008 až 2013 boli odobraté a vyšetrené vzorky rýb, ktoré významne prekročovali stanovené limity PCB. Na základe týchto výsledkov bol zákaz privlastňovania si a konzumácie rýb z tejto oblasti ponechaný v platnosti. Taktiež boli vydané informačné publikácie a letáky za účelom osvetu rybárskej obce.

Jednu nevyhovujúcu vzorku rýb s prekročeným maximálnym reziduálnym limitom ortuti odobrala z toku rieky Hron RVPS Nové Zámky, šetrenie doposiaľ nebolo ukončené. Na základe doterajšieho šetrenia neboli zistené žiadne okolnosti nasvedčujúce možný zdroj ortuti. RVPS Nové Zámky oslovila v tomto prípade nasledovné organizácie: Slovenský vodohospodársky podnik, Slovenský rybársky zväz, MO SRZ Štúrovo a Výskumný ústav vodného hospodárstva.

Posledný pozitívny prípad prekročeného množstva ortuti zistila RVPS Nové Mesto nad Váhom u rýb ulovených v rieke Váh. Počas dodatočnej úradnej kontroly inšpektori RVPS urobili obhliadku miesta výlovu rýb a tiež oboch brehov rieky v dĺžke približne 300 m proti toku rieky, avšak zdroj ortuti nezistili. Z tej istej lokality inšpektori následne odobrali plánovanú vzorku rýb, ktorej výsledok vyšetrenia bol vyhovujúci. Sankcie a opatrenia príslušná RVPS neuložila, o tomto prípade však oboznámila RUVZ Trenčín, Okresný úrad Nové Mesto nad Váhom, Odbor starostlivosti o životné prostredie a Odbor pozemkový a lesný a MO SRZ Nové Mesto nad Váhom. Hospodár MO SRZ Nové Mesto nad Váhom sa zaviazal, že bude informovať o náleze ortuti na výbore členov MO SRZ, prednesie informáciu o nevyhovujúcom náleze na výročnej členskej schôdzi a túto informáciu uverejní aj v ročnej správe za rok 2013.

Členenie a grafické zobrazenie vyhodnotenia monitoringu rýb podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 40 a následne v grafe č.12.

Tabuľka č. 39

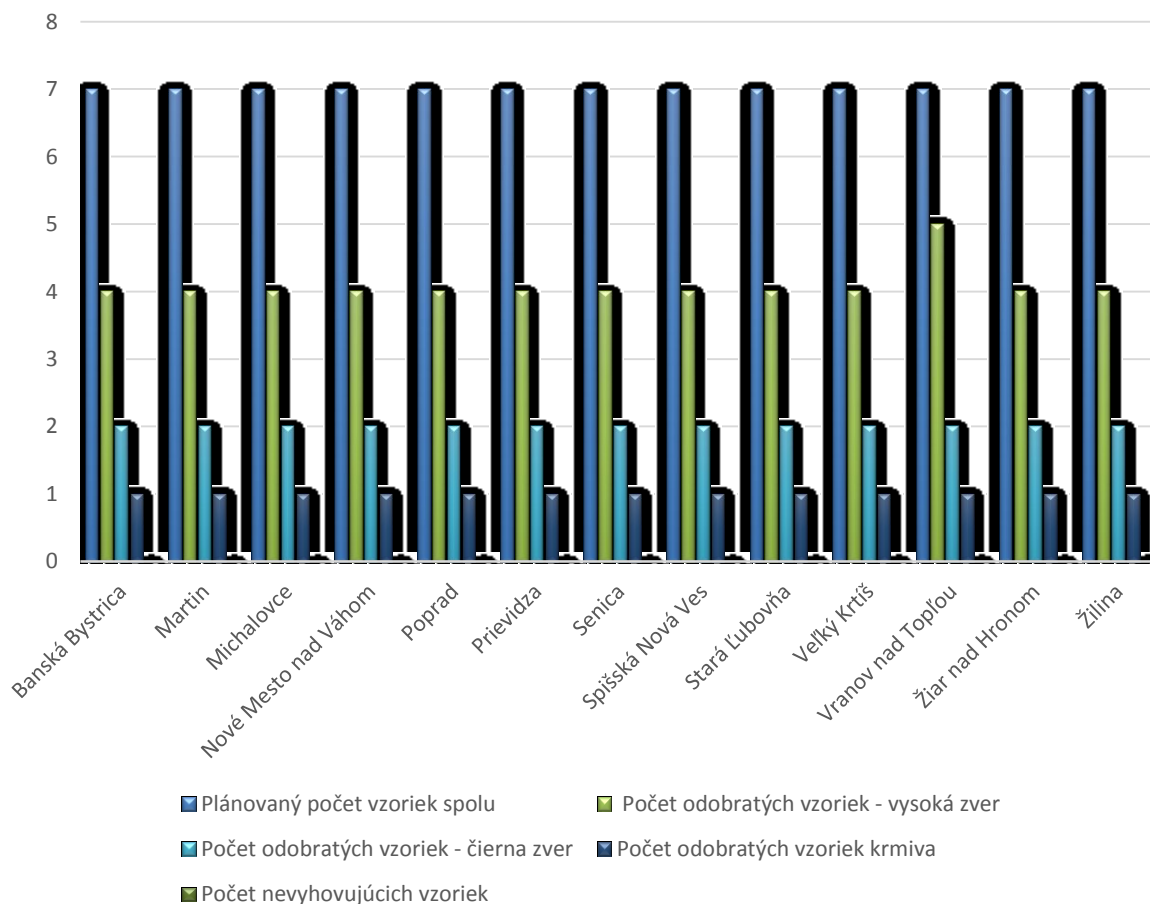
Vyhodnotenie monitoringu zveri za rok 2013

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek				Počet nevyhovujúcich vzoriek			
		vysoká zver	čierna zver	krmivo	spolu	vysoká zver	čierna zver	krmivo	spolu
Banská Bystrica	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Martin	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Michalovce	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Nové Mesto nad Váhom	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Poprad	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Prievidza	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Senica	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Veľký Krtíš	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	7	5*	2	1	8	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Žilina	7	4	2	1	7	0	0	0	0
Spolu	91	53	26	13	92	0	0	0	0

* - 1 vzorka odobratá navyše

Graf č. 11

Vyhodnotenie monitoringu zveri za rok 2013

Tabuľka č. 40

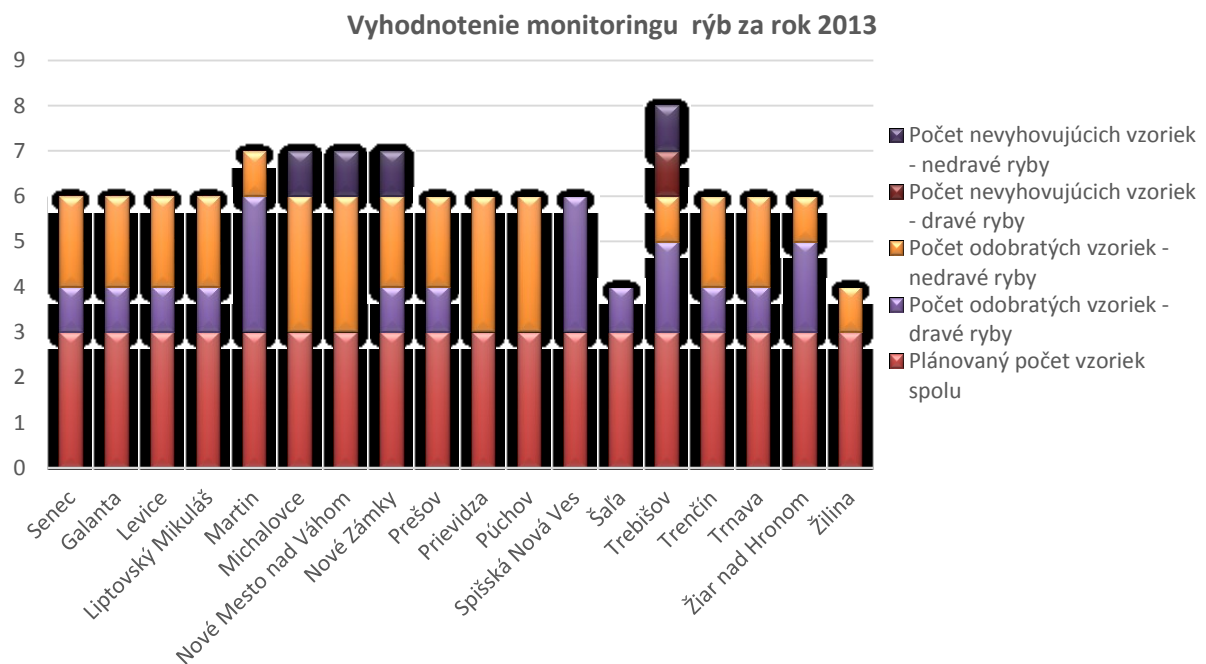
Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2013

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odoberatých vzoriek			Počet nevyhovujúcich vzoriek		
		dravé ryby	nedravé ryby	spolu	dravé ryby	nedravé ryby	spolu
Senec	3	1	2	3	0	0	0
Galanta	3	1	2	3	0	0	0
Levice	3	1	2	3	0	0	0
Liptovský Mikuláš	3	1	2	3	0	0	0
Martin	3	3	1	4**	0	0	0
Michalovce	3	0	3	3	0	1	1
Nové Mesto nad Váhom	3	0	3	3	0	1	1
Nové Zámky	3	1	2	3	0	1	1
Prešov	3	1	2	3	0	0	0
Prievidza	3	0	3	3	0	0	0
Púchov	3	0	3	3	0	0	0
Spišská Nová Ves	3	3	0	3	0	0	0
Šaľa	3	1	0	1*	0	0	0
Trebišov	3	2	1	3	1	1	2
Trenčín	3	1	2	3	0	0	0
Trnava	3	1	2	3	0	0	0
Žiar nad Hronom	3	2	1	3	0	0	0
Žilina	3	0	1	1*	0	0	0
Spolu	54	19	32	51	1	4	5

* - 2 neodobraté vzorky

** - odobratá 1 vzorka navyše

Graf č. 12

6.4. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku

ŠVPS SR v rámci svojho programu RHK sleduje nepretržite od roku 1987 výskyt najdôležitejších umelých a prírodných rádionuklidov vo významných poľnohospodárskych komoditách a vo vybraných produktoch pochádzajúcich z voľne žijúcej zveri a lesného ekosystému na Slovensku.

Komodity uvádzané v prehľade boli vzorkované z celého územia Slovenska. Spolu bolo analyzovaných 383 úradných vzoriek. Pomocou HPGe polovodičovej spektrometrie žiarenia gama bol sledovaný výskyt rádiohygienicky významných umelých nuklidov ^{134}Cs , ^{137}Cs , ^{131}I , prírodného ^{40}K a pomocou rádiochemických metód aj aktivita izotopu ^{90}Sr , ktorý nie je možné stanoviť gamaspektrometriou. Všetky vzorky boli analyzované v Referenčnom laboratóriu rádiometrie a rádiológie v Nitre, ktoré je súčasťou VPÚ Bratislava – DSL Nitra.

V súčasnej dobe je kontaminácia územia Slovenska tvorená dlhožijúcimi izotopmi ^{137}Cs ($T_{1/2} = 30,17$ roka) a ^{90}Sr ($T_{1/2} = 28,64$ roka). Kontaminanty pochádzajú z dvoch zdrojov: z dlhodobého globálneho spadajú po atmosférických testoch jadrových zbraní, ktoré prebiehali najmä v 50. a 60. rokoch minulého storočia a z havárie jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986. Vzhľadom na skutočnosť, že aktivita týchto rádionuklidov poklesne na 1/1000 svojej pôvodnej hodnoty až o 300, resp. 286 rokov, je potrebné sledovať ich sekundárnu redistribúciu v životnom prostredí a kontrolovať možné cesty vstupu do organizmu človeka. Rádioaktívne ^{137}Cs sa pri mimoriadne malých koncentráciách, pri ktorých sa už ale prejavuje ako veľmi silný žiarič ionizujúceho žiarenia chová analogicky ako biogénny draslík a stroncium ako vápnik. Kritickými kompartmentmi v tele živočíchov sú svalová hmota (Cs) a kosti (Sr).

6.4.1. Monitoring surového kravského mlieka v programe EÚ

Členenie, grafické zobrazenie jednotlivých mliekarní a zobrazenie ich polohy na mape SR je uvedené v tabuľke č. 41, grafe č. 13. a obrázku č. 5.

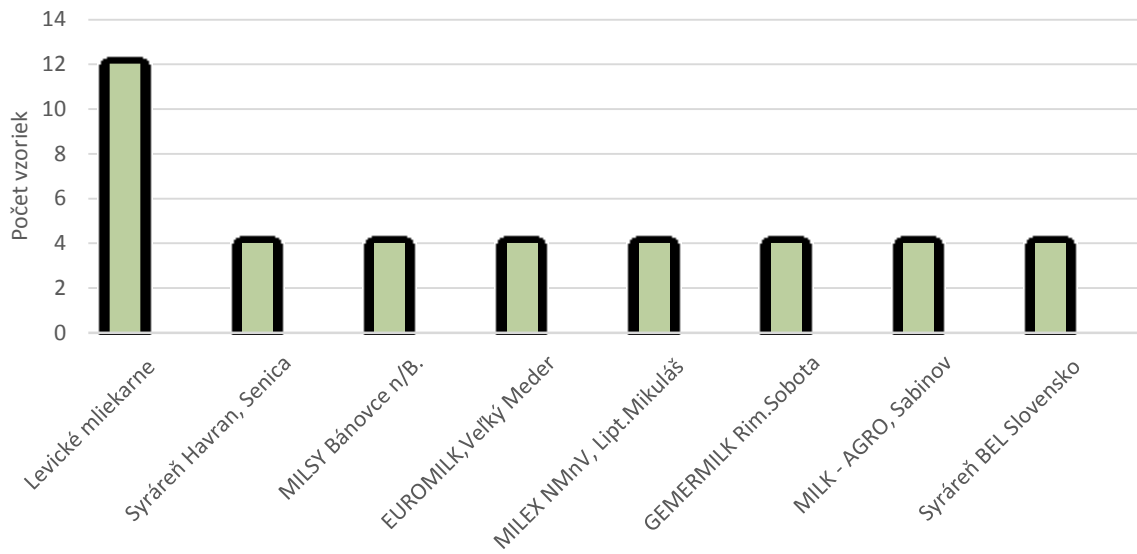
Tabuľka č. 41

Analýzy surového kravského mlieka pre európsky monitorovací program

RVPS	Odporúčané stabilné odberové miesto pre vzorky mlieka	Počet vzoriek SKM
Levice	Levické mliekarne a.s.	12
Senica	Syráreň Havran, Senica	4
Trenčín	MILSY Bánovce n/Bebravou	4
Dunajská Streda	EUROMILK s r.o. Veľký Meder	4
Liptovský Mikuláš	MILEX NMnV a.s., Liptovský Mikuláš	4
Rimavská Sobota	GEMERMILK Rimavská Sobota, s r.o.	4
Prešov	MILK - AGRO spol. s r.o. Sabinov	4
Michalovce	Syráreň BEL Slovensko a.s., Michalovce	4

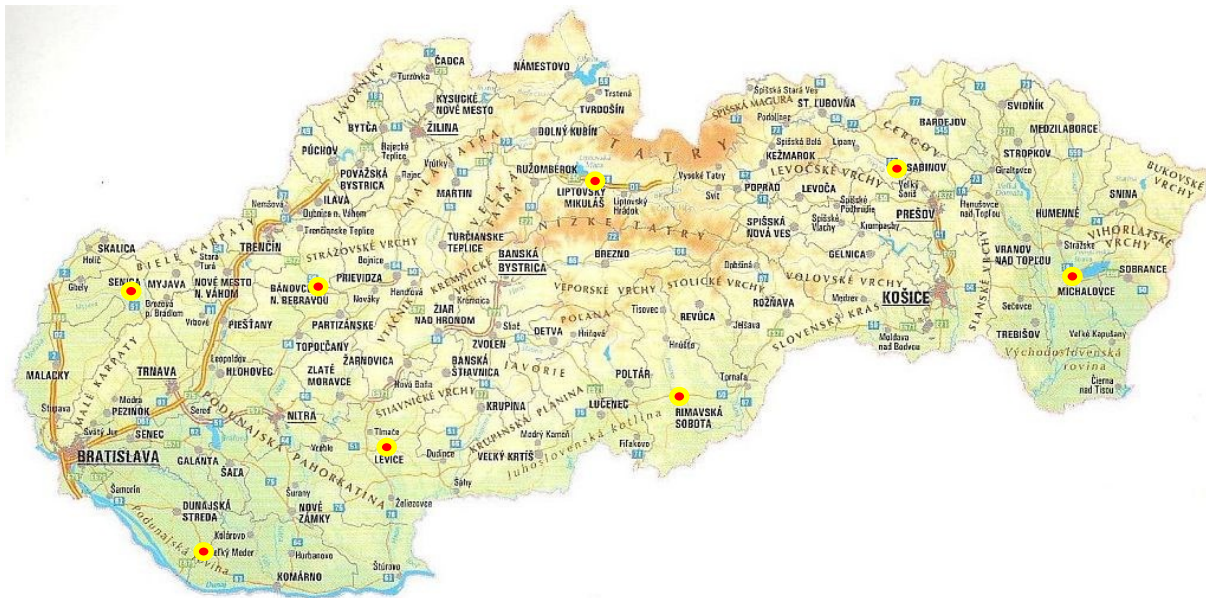
Graf č. 13

Analýza surového kravského mlieka pre európsky monitorovací program podľa mliekarní

Obrázok č. 5

Rozloženie monitorovanej siete mliekarní v rámci európskeho monitorovacieho programu SKM

6.4.2. Rádiohygienická kontrola

Prehľad plánovaného počtu vzoriek odobratých v rámci RHK pre jednotlivé RVPS je uvedený v tabuľke č. 42.

Tabuľka č. 42

Prehľad plánovaného počtu vzoriek v rámci RHK pre jednotlivé RVPS

RVPS	Surové kravské mlieko	Surové ovčie mlieko	Bravčové mäso	Hovädzie mäso	Baranie a ovčie mäso	Mäso vysokej zveri	Diviacie mäso	Huby	spolu
Banská Bystrica	1	2		1		2	2	3	11
Bardejov	1					2	2	2	7
Bratislava - mesto									0
Čadca	1	1			1	2	2	3	10
Dolný Kubín		1			1	2	2	3	9
Dunajská Streda			1	1		2	2	1	7
Galanta			1			2	2	1	6
Humenné	1		1	1		2	2	2	9
Komárno			1			2	2	2	7
Košice - okolie	1	1	1	1	1	2	2	2	11
Levice			1	1		2	2	3	9
Liptovský Mikuláš		2	1	1	1	2	2	3	12
Lučenec	1	1	1	1	1	2	2	3	12
Martin	1	1	1	1	1	2	2	3	12
Michalovce			1	1		2	2	2	8
N. Mesto n/Váhom	1		1	1		2	2	2	9
Nitra	1		1	1		2	2	2	9
Nové Zámky			1			2	2	1	6
Poprad		1		1	1	2	2	2	9
Prešov		1	1		1	2	2	2	9
Prievidza	1		1	1		2	2	3	10
Púchov		1	1		1	2	2	3	10
Rimavská Sobota		1	1		1	2	2	2	9
Rožňava	1	1	1	1	1	2	2	2	11
Senec	1		1	1		2	2	3	10
Senica			1			2	2	3	8
Spišská Nová Ves	1	1	1	1	1	2	2	2	11
Stará Ľubovňa	1			1		2	2	2	8
Svidník	1	1			1	2	2	2	9
Šaľa			1			1	2	1	5
Topoľčany			1	1		2	2	3	9
Trebišov			1			2	2	1	6
Trenčín			1			2	2	3	8
Trnava	3		1	1		2	2	4	13
Veľký Krtíš		1	1		1	2	2	2	9
Vranov nad Topľou			1			1	2	1	5
Zvolen	1	1		1	1	2	2	3	11
Žiar nad Hronom	1		1	1		2	2	3	10
Žilina	1	1	1		1	2	2	3	11
Spolu	21	19	30	21	16	74	76	88	345

Výsledky rádiohygienickej kontroly a prehľad sledovaných komodít

V žiadnej zo vzoriek nameraných v roku 2013 nebola presiahnutá úroveň limitov pre obsah ^{137}Cs (súčtu $^{134}\text{Cs} + ^{137}\text{Cs}$) alebo ^{90}Sr v príslušnej kategórii potravín (Tab. č. 5 a č. 6 Prílohy č.10 k nariadeniu vlády č. 345/2006 Z. z.)

- **Surové kravské mlieko (ďalej len „SKM“): 61 vzoriek (farmy a mliekarne)**

Zo 61 meraných vzoriek SKM bolo 40 vzoriek odoberaných zo zberných tankov ôsmich dlhodobu sledovaných mliekarní z celého územia Slovenska. Jedna mliekareň (Levické mliekarne) bola sledovaná s mesačnou periodicitou, ostatné štvrtročne. Výsledky analýzy dávajú pre produkciu surového kravského mlieka na území Slovenska v roku 2013 reprezentatívnu hodnotu priemernej aktivity ^{137}Cs $0,0144 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Najvyššia koncentrácia aktivity ^{137}Cs zo všetkých 61 vzoriek bola nameraná v mlieku odozatom v marci 2013 na farme v Novej Bani ($0,129 \pm 0,035$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Táto vzorka prekročila pásmo ($0,0027$ až $0,0782$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, v ktorom by podľa štatistiky lognormálneho rozdelenia výsledkov sledovania mliekarní ($n=40$) malo ležať 99,75% nameraných hodnôt. Uvedená skutočnosť môže súvisieť s mozaikovým charakterom kontaminácie územia Slovenska, ktorý sa prejavuje pri zmenšovaní rozsahu územia, z ktorého pochádza spriemerovaná vzorka. Zároveň v oblasti Novej Bane leží podľa mapy Glucha a i. (2005) jedna z lokalít najviac kontaminovaných spadom ^{137}Cs po havárii jadrovej elektrárne v Černobyle.

Priemerná koncentrácia aktivity ^{137}Cs v SKM bola v roku 2013 viac ako 3100 násobne nižšia ako priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu ^{40}K v mlieku ($48,8 \pm 3,2$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$. Za súčasného stavu kontaminácie územia Slovenska rádiocéziom je v poľnohospodárskej produkcii vylúčené prekročenie najvyššej prípustnej úrovne kontaminácie mlieka rádiocéziom ($370 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$).

- **Surové ovčie mlieko: 19 vzoriek**

Najvyššia koncentrácia aktivity ^{137}Cs bola podobne ako minulý rok zistená vo vzorke ovčieho mlieka z RD Látky v okrese Detva. Jej hodnota bola ($0,291 \pm 0,073$) $\text{Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$, stredná hodnota súboru bola $0,056 \text{ Bq}\cdot\text{dm}^{-3}$.

- **Bravčové mäso: 27 vzoriek**

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola ($0,198 \pm 0,061$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ (Bolkovce, okres Lučenec), stredná hodnota súboru bola pod hladinou minimálnej detekovateľnej aktivity ($0,071 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$).

- **Hovädzie mäso: 21 vzoriek**

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs ($1,22 \pm 0,19$) $\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ bola podobne ako u baranieho mäsa zistená vo vzorke z PD Rejdová, okres Rožňava. Stredná hodnota súboru bola pod hladinou minimálnej detekovateľnej aktivity ($0,081 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$).

- **Baranie a ovčie mäso: 17 vzoriek**

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(0,390 \pm 0,078) \text{ Bq.kg}^{-1}$ (PD Rejdová, okres Rožňava), stredná hodnota súboru bola $0,090 \text{ Bq.kg}^{-1}$.

- **Jelenie mäso: 54 vzoriek**

Súbor má lognormálne rozdelenie nálezov so strednou hodnotou $0,191 \text{ Bq.kg}^{-1}$, veľmi veľkú hodnotu variačného koeficientu (78,3%) a 99,75% nálezov by sa malo pohybovať v rozsahu hodnôt $(0,004 \text{ až } 8,64) \text{ Bq.kg}^{-1}$. Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs $(25,4 \pm 2,0) \text{ Bq.kg}^{-1}$ (PZ Čertovica, Brezno) prekračuje hornú hranicu lognormálneho rozdelenia pre 99,75% hladinu spoľahlivosti, čo signalizuje malú hustotu vzorkovania vzhľadom na mozaikovú štruktúru kontaminácie Slovenska a komplexný charakter správania sa mobilnej frakcie ^{137}Cs v lesnom ekosystéme.

- **Diviacie mäso: 82 vzoriek**

Súbor má lognormálne rozdelenie nálezov so strednou hodnotou $0,323 \text{ Bq.kg}^{-1}$ a anomálne vysokú hodnotu variačného koeficientu (133,2%). Všetky hodnoty aktivity ^{137}Cs namerané v roku 2013 v svalovine diviaka lesného spadajú do rozsahu $(0,002 \text{ až } 47,8) \text{ Bq.kg}^{-1}$, v ktorom sa má podľa výsledkov štatistickej analýzy nachádzať 99,75% nálezov. Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(41,9 \pm 3,2) \text{ Bq.kg}^{-1}$ (PZ Polom, Čadca).

- **Srnčie mäso: 11 vzoriek**

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola $(0,522 \pm 0,127) \text{ Bq.kg}^{-1}$ (PZ Ivanovce, okres Trenčín), stredná hodnota súboru bola $(0,135 \text{ Bq.kg}^{-1})$.

- **Danielie mäso: 6 vzoriek, muflonie mäso 1 vzorka**

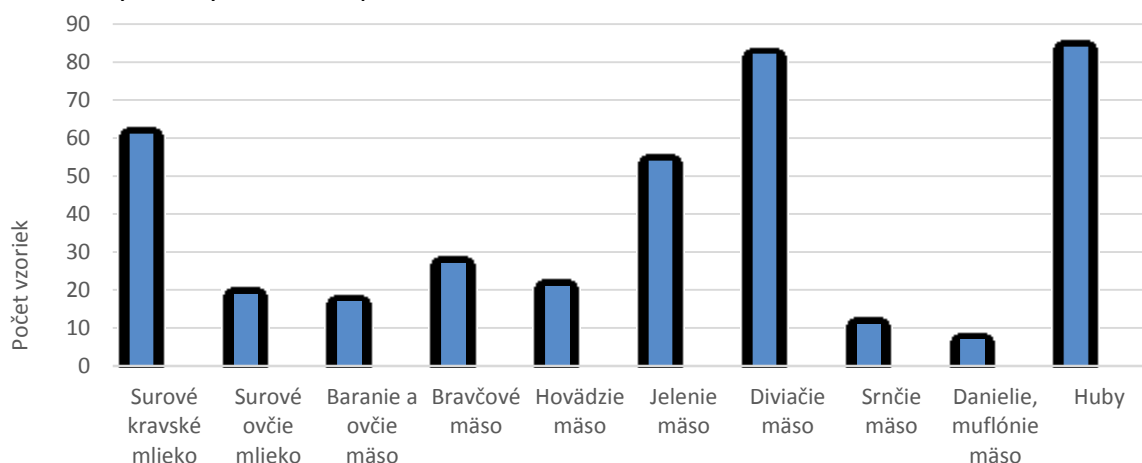
Na meranie bolo zaslaných aj 6 vzoriek svaloviny z danielovej zveri a 1 vzorka z muflóna. Štyri vzorky danielovej zveri mali aktivitu menšiu ako detekčný limit, ostatné dve mali aktivitu $0,1$ a $0,6 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Aktivita ^{137}Cs v svalovine muflóna bola tiež nižšia ako detekčný limit. Odhad strednej hodnoty pre malý počet vzoriek nie je možný, merania nemajú žiadnu výpovednú hodnotu. V prípade väčšiny danielov sa k tomu pripája aj vysoká hustota populácie pri hospodárskom chove v uzavretých oborách.

- **Huby: 84 vzoriek**

Priemerná aktivita ^{137}Cs bola $0,97 \text{ Bq.kg}^{-1}$ vlhkej hmotnosti, maximálna $(35,5 \pm 2,87) \text{ Bq.kg}^{-1}$ vlhkej hmotnosti (Holčíkovce, okres Vranov nad Topľou). Hodnota variačného koeficientu vypočítaná zo štatistiky lognormálneho rozdelenia je anomálne vysoká (150,6%).

Graf č. 14

Počet analyzovaných vzoriek podľa komodít

Zhodnotenie rádiohygienickej kontroly za rok 2013

Po havárii jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986 bolo Slovensko menej kontaminované atmosférickým spadom ako susedné štáty (Ukrajina, Rakúsko, Česká republika, Poľsko). Na príčine bola veľmi malá intenzita vodných zrážok nad našim územím v prvých dvoch týždňoch po havárii. Dlhozijúci izotop ^{137}Cs sa v poľnohospodársky intenzívne obrábanej pôde pomerne rýchlo imobilizoval v ílovitej frakcii pôd a v súčasnej dobe už nie je schopný prenikať koreňovým príjmom do pestovaných rastlín (Sanzharova a i., 2009; LeClerc a Choi, 2009). Preto, pokiaľ sú zvieratá krmené produktmi intenzívnej poľnohospodárskej výroby z orných pôd, je zanedbateľná aj kontaminácia produktov živočíšnej výroby (Pröhl a i., 2006). Výsledky sledovania komodít z poľnohospodárskej výroby na Slovensku v programe RHK (SKM, bravčové a hovädzie mäso a ďalšie) potvrdzujú túto skutočnosť.

Možnými cestami prieniku ^{137}Cs (doba rádioaktívnej polpremeny 30 rokov) do človeka sú produkty lesného ekosystému, kde dochádza k cyklickému udržiavaniu prístupných foriem rádiocézia, ktoré sa rozličnými redistribučnými a koncentračnými mechanizmami dostávajú najmä do svaloviny voľne žijúcich zvierat (diviak lesný), plodov niektorých pľtoko koreniacich bobuľovitých rastlín (brusnica čučoriedková) ako aj plodníc mykoríznych húb (Mietelski a i., 2010; Kalač, 2012).

Tabuľka č. 43

Najvyššie namerané hodnoty koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov vzorkovaných v rokoch 2005 - 2013

LRR#	Rok odberu	Lokalita	Okres	koncentrácia aktivity ^{137}Cs (Bq.kg ⁻¹)
33131	2011	Slovenský Grob	Pezinok	368,5 ± 27,7
33654	2012	Hronec	Brezno	306,8 ± 32,0
30340	2004	Čremošné	Turč. Teplice	279,3 ± 15,4
33767	2012	Horná Štubňa	Turč. Teplice	278,4 ± 21,0
30997	2006	Kubínska Hoľa	Dolný Kubín	89,1 ± 7,5
31002	2006	Trstená - Chlapky	Tvrdošín	76,1 ± 4,3

32136	2008	Horná Maríková	Púchov	71,6	±	7,5
32010	2008	Oravská Polhora	Dolný Kubín	63,9	±	6,7
33247	2011	Horná Štubňa	Turč. Teplice	57,1	±	6,0
33565	2012	Horná Štubňa	Turč. Teplice	55,4	±	4,2
31674	2007	Čremošné - Lazy	Turč. Teplice	53,3	±	4,0
33140	2011	Hostie	Zlaté Moravce	46,4	±	3,5
34211	2013	Čadca	Čadca	41,9	±	3,2
33562	2012	Čadca	Čadca	41,4	±	3,2
33382	2011	Vavrišovo	Lipt. Mikuláš	40,9	±	4,4
31573	2007	Orvišník - Nové Lazy	Dolný Kubín	40,8	±	3,1
33085	2011	Vysoká nad Kysucou	Čadca	40,3	±	4,2

7. Veterinárna farmácia

7.1. Úradné kontroly

Všetky úradné kontroly na úseku veterinárnej farmácie boli vykonané v súlade s platnou legislatívou.

Každoročne ŠVPS SR vydáva nový Metodický pokyn – Štátny dozor na úseku veterinárnej farmácie pre aktuálny rok na základe výsledkov kontrol z predchádzajúceho roka a novej aktuálnej legislatívy, kde sú zohľadnené aj aktuálne problémy štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru.

RVPS vykonávali štátny farmaceutický dozor vo verejných lekárňach so sortimentom veterinárnych liekov, u súkromných veterinárnych lekárov a na farmách u vlastníkov alebo držiteľov (chovateľov) zvierat produkujúcich potraviny.

Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (ďalej len „ÚŠKVBL“) vykonával farmaceutický dohľad a dozor u výrobcov veterinárnych liekov, u veľkodistribútorov veterinárnych liekov a u výrobcov medikovaných krmív.

Celkový počet úradných kontrol v oblasti veterinárnej farmácie v roku 2013 bol 3 544. Z toho RVPS vykonali 2 324 kontrol. ÚŠKVBL vykonali 32 kontrol. Pri všetkých kontrolách pri zistení nedostatkov boli príslušným kontrolným orgánom uložené opatrenia na ich odstránenie.

Prehľad vykonaných kontrol v roku 2013 podľa jednotlivých typov subjektov podliehajúcich výkonu štátneho farmaceutického dozoru v zmysle platného Metodického pokynu pre rok 2013:

7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov

Na území SR je evidovaných 57 veľkodistribútorov veterinárnych liekov a veterinárnych prípravkov. V roku 2013 RVPS vykonali 60 kontrol a 3 následné kontroly. V 3 prípadoch boli zistené nedostatky v údajoch na obale veterinárneho lieku. ÚŠKVBL vykonali 9 kontrol, pri ktorých bolo zistených 10 nedostatkov. Nedostatky boli zistené v dodržiavaní správnej veľkodistribučnej praxe veľkodistribútorov.

7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky

Podľa podkladov RVPS bolo v roku 2013 evidovaných 924 verejných lekárni, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky. V roku 2013 bolo jednotlivými RVPS v 261 lekárňach vykonaných spolu 285 kontrol, z toho jedna kontrola bola následná. V 1 prípade bol zistený nedostatok u držiteľa povolenia na lekárenskú starostlivosť, ktorý vydával veterinárne lieky viazané na veterinárny lekársky predpis bez tohto predpisu a na veterinárny lekársky predpis, ktorý nebol vystavený na platnom tlačive.

7.1.3. Súkromní veterinárni lekári

V celoslovenskej pôsobnosti bolo v roku 2013 príslušnými RVPS vykázaných 740 súkromných veterinárnych lekárov (ďalej len „SVL“), ktorí majú vydané povolenia na vykonávanie odbornej veterinárnej činnosti. V uplynulom roku bolo príslušnými RVPS u 646 SVL vykonaných spolu 787 kontrol, z toho 2 následné. Zistené nedostatky sa v dvoch prípadoch týkali nezaznamenávania údajov ako trvanie liečby a ochranná lehota do knihy veterinárnych úkonov a nezabezpečenia dostatočných podmienok na skladovanie veterinárnych liekov v príručnom sklade veterinárnych liekov.

7.1.4. Chovatelia

Najpočetnejšou skupinou prevádzkovateľov podliehajúcim výkonu štátneho farmaceutického dozoru boli chovatelia. Jednalo sa o nasledovné druhy chovov a kontrol:

- **Chovatelia hovädzieho dobytku**

Podľa vykázaných údajov bolo na území SR v roku 2013 evidovaných 2 450 fariem s chovom hovädzieho dobytku podliehajúcich farmaceutickému dozoru. V uplynulom roku bolo príslušnými RVPS na 908 farmách vykonaných 927 kontrol, z toho 8 následných. Počas kontrol boli v 8-ich prípadoch zistené nedostatky, keď chovateľ nevedol na farme register o podávaných liečivách, taktiež sa na farme nenachádzala kniha veterinárnych úkonov, a tiež bolo veterinárnymi inšpektormi zistené neoprávnené skladovanie veterinárnych liekov chovateľom na farme.

- **Chovatelia ošípaných**

Podľa vykázaných údajov bolo v uplynulom roku 907 produkčných hospodárstiev s chovom ošípaných podliehajúcich farmaceutickému dozoru. Vo vykazovanom období bolo u 239 vykonaných 240 kontrol, z toho 1 následná. V 1 prípade bol zistený nedostatok, kde chovateľ nevedol register a neoprávnene skladoval veterinárne lieky.

- **Chovatelia oviec**

Z 1 428 produkčných hospodárstiev podliehajúcim v roku 2013 farmaceutickému dozoru bolo u 413 vykonaných 407 kontrol, z toho 1 následná. Protokol bol vypracovaný veterinárnym

inšpektorom v chove, kde chovateľ nevedol register a na farme sa nenachádzala ani kniha veterinárnych úkonov a neoprávnene skladoval veterinárne lieky.

- **Chovatelia kôz**

Z 297 produkčných hospodárstiev podliehajúcim v roku 2013 farmaceutickému dozoru bolo u 112 vykonaných 111 kontrol. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia hydiny**

Podľa údajov bolo v roku 2013 vykázaných 204 produkčných hospodárstiev. U 181 bolo vykonaných 181 kontrol. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia rýb**

V uplynulom období bolo zaevidovaných 99 produkčných hospodárstiev rýb. U 86 bolo vykonaných 68 kontrol. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia včiel**

Vykázaných bolo 4 520 chovateľov podliehajúcich farmaceutickému dozoru. U 286 bolo vykonaných 290 kontrol. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

- **Ostatní chovatelia**

RVPS vykázali 116 ďalších prvovýrobcov. Jednalo sa o chovy pštrosov, bažantov, diviny, králikov, zajaca poľného, bežcov, koňov, jeleňov, danielov, muflónov, srncov a diviakov. U 110 bolo vykonaných 111 kontrol bez zistenia nedostatkov.

7.1.5. Výrobcovia medikovaných krmív

24 výrobcov s povolenou výrobou medikovaných krmív podliehalo v roku 2013 dozoru zo strany RVPS a ÚŠKVBL. RVPS vykonali u výrobcov medikovaných krmív 94 kontrol bez zistených nedostatkov. ÚŠKVBL vykonal u 5-ich výrobcov medikovaných krmív 1 kontrolu, pri ktorej zistili 1 nedostatok týkajúci sa správnej výrobnéj a veľkodistribučnej praxe.

7.1.6. Výroba veterinárnych liekov

Štátny dozor na uvedenom úseku podlieha v súlade s platným zákonom výlučne ÚŠKVBL. Tento v roku 2013 vykonal 8 kontrol, pri nich zistil 4 nedostatky týkajúce sa nedodržiavania zásad správnej výrobnéj praxe u výrobcov veterinárnych liekov.

7.1.7. Prehľad o počte a záveroch z programu vstupnej inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami

ÚŠKVBL v roku 2013 vykonal 10 vstupných inšpekcií u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami, pričom nezistil žiadne nedostatky.

V rámci vyhodnotenia štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru sa vyhodnocuje počet úradných kontrol s nedostatkami a nedostatky podľa ich druhu.

Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS ukladali opatrenia dôsledného dodržiavania podmienok distribúcie, výdaja, uchovávaní a používania veterinárnych liekov a medikovaných krmív podľa platných právnych predpisov, a tak zabránili vzniku rezíduí v produktoch živočíšneho pôvodu. RVPS následne kontrolovali plnenie uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a dodržanie nariadeného termínu ich splnenia.

Tabuľkové vyhodnotenie kontrol ŠVPS SR, jednotlivých RVPS a ÚŠKVBL je uvedené v tabuľkách č. 44 až 46.

7.2 Úradné kontroly nad dodržiavaním nariadenia vlády SR č. 609/2008 Z. z.

V roku 2013 bolo vykonaných 750 veterinárnych kontrol o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta - agonistických látok v chove hospodárskych zvierat podľa nariadenia vlády SR č. 609/2008 Z. z., pričom ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie príslušného nariadenia.

Tabuľka č. 44

Počet veterinárnych kontrol rozdelených podľa kraja vykonané podľa nariadenia vlády SR č. 209/2008 Z. z.

Kraj	Počet vykonaných kontrol
bratislavský	42
trnavský	76
nitriansky	116
trenčiansky	75
žilinský	115
banskobystrický	109
prešovský	111
košický	106
SR spolu	750

Tabuľka č. 45

Vyhodnotenie kontrol vykonaných ŠVPS a RVPS na úseku veterinárnej farmácie v roku 2013

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov v SR (CEHZ)	Počet subjektov podliehajúcich farmaceutickému dozoru	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovanom období (počet úradných záznamov)	Počet vykonaných následných kontrol v kontrolovanom období (počet úradných záznamov z následných kontrol)
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	57	57	55	57	3
Výrobcovia medikovaných krmív	24	24	58	94	0
Verejné lekárne / pobočka verejnej lekárne s výdajom a predajom veterinárnych liekov	1149	924	261	284	1
Súkromní veterinárni lekári (SVL)	787	740	646	785	2
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Hovädzí dobytok	11672	2450	908	919	8

Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ošípané	2550	907	239	239	1
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ovce	4862	1428	413	406	1
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Kozy	1338	297	112	111	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Hydina	486	204	181	180	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia)- Ryby	108	99	86	68	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia medu) - Včely	17257	4520	286	290	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ostatné	297	116	110	111	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Spolu	38570	10021	2335	2324	10

Tabuľka č. 46

Vyhodnotenie kontrol vykonaných ÚŠKVBL na úseku veterinárnej farmácie

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet zistených nedostatkov v kontrolovanom období	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov v kontrolovanom období
Výrobcovia veterinárnych liekov	8	4	4
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	9	10	10
Výrobcovia medikovaných krmív	5	1	1
Vstupné inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami	10	0	0

8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozech

8.1. Hraničná veterinárna kontrola - dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín

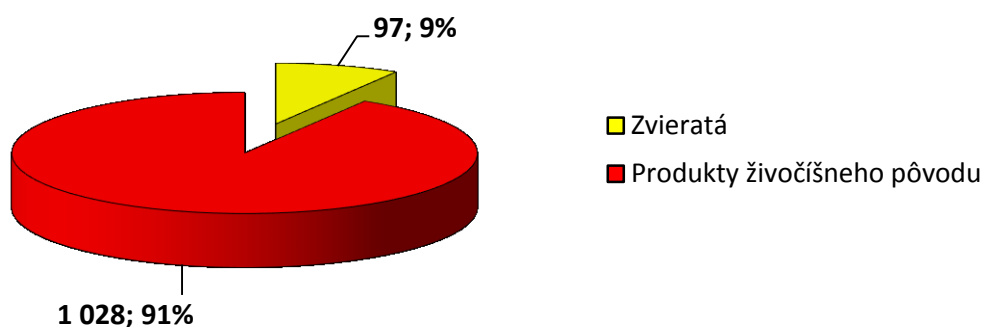
Živé zvieratá a produkty živočíšneho pôvodu môžu vstupovať do EÚ prostredníctvom hraničných inšpekčných staníc (ďalej len „HIS“) na základe striktnie harmonizovaných dovozných podmienok. Pri vstupe inšpektor HIS musí vykonať povinné kontroly zahŕňajúce dokumentárnu, identifikačnú a fyzickú kontrolu s cieľom overenia, že výrobky sú v súlade s ich osvedčením a spĺňajú dovozné podmienky. Fyzické kontroly sú požadované vždy v prípade živých zvierat. V prípade produktov živočíšneho pôvodu sa uplatňuje redukcia fyzických kontrol, ktorej súčasťou môže byť aj odber laboratórnych vzoriek.

Ak zásielka uspokojujúco prešla týmito kontrolami je vystavený spoločný veterinárny vstupný dokument (ďalej len „CVED“), ktorý povoľuje výrobky uvoľniť do voľného obehu. Na tejto úrovni je blízka spolupráca medzi veterinárnymi a colnými autoritami, ktoré neumožnia uvoľnenie zvierat a produktov živočíšneho pôvodu, pokiaľ CVED nie je vystavené a podpísané veterinárnym inšpektorom.

Celkovo bolo do Slovenskej republiky za rok 2013 dovezených z tretích krajín **1 028** zásielok produktov živočíšneho pôvodu a **97** zásielok zvierat. Spolu **1 125 zásielok**.

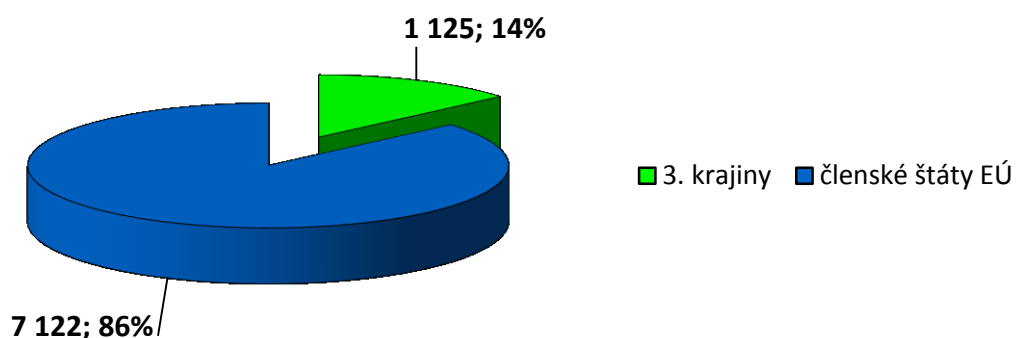
Graf č. 15

Celkový počet zásielok dovezených do SR z tretích krajín za rok 2013

Graf č.15 a

Porovnanie počtu zásielok dovezených do SR z 3. krajín a z EÚ rok 2013

Tabuľka č. 47 Dovozy zvierat a zárodočných produktov z tretích krajín za rok 2013

Spolu 97 zásielok	Množstvo (ks)	Krajina
kone	25	Chorvátsko, USA, Rusko
hydina	3996	Izrael
ostatné živé zvieratá	646	Austrália, Brazília, Bielorusko, Kanada, Kuba, Nový Zéland, Rusko, Ukrajina, Tanzánia
akváriové rybky	106730	Indonézia, Izrael, Japonsko, Srí Lanka, Thajsko, Singapúr, Malajzia
kôrovce	2330	Thajsko
plazy	4021	Indonézia, Tanzánia, USA, Uzbekistan
holuby	8042	Chorvátsko
sperma HD	15,2	Kanada, USA

Tabuľka č. 48 Dovozy živočíšnych produktov z tretích krajín za rok 2013

Spolu 1028 zásielok	Množstvo (kg)	Krajina
mrazené ryby, rybacie filé	2001830	Čile, Čína, Rusko, Turecko, Vietnam
mliečne produkty	4261	Chorvátsko
med	1281382	Čína, Moldavsko, Srbsko, Ukrajina
črevá	127041	Čína, Turecko
slonovina, korytnačina, iné	45280	Kanada, Kirgizsko, Namíbia, N. Zéland, Rusko, Srbsko, Ukrajina, J. Afrika, Zimbabwe, Kanada, USA
produkty z rýb alebo kôrovcov, mŕtve zvieratá kapitoly 3	1853629	Kostarika, Indonézia, Vietnam, USA
živočíšne tuky	4279722	Srbsko, Chorvátsko
mäsové výrobky	29403	Chorvátsko
prípravky a konzervy z rýb	1676121	Equador, Chorvátsko, Indonézia, Kórea, Maroko, Peru, Filipíny, Thajsko, Vietnam
bielkovinové koncentráty	5560	USA, Kanada
krmivá pre zvieratá	6304659	Kanada, Čína, Chorvátsko, India, Srbsko
VŽP na technické účely	279502	Srbsko, Ukrajina
surové kože a kožky	467830	Australia, Srbsko, Izrael
odpad z vlny	263145	Srbsko, Rusko
zberateľské predmety	574	Južná Afrika, Rusko

Tabuľka č. 49 Spätný dovoz do SR prostredníctvom iných HIS EÚ v roku 2013

Komodita	Počet zásielok	3.krajina, ktorá odmietla zásielku	Členský štát pôvodu	Dôvod vrátenia
Hydina	1/996kg	Srbsko	Slovensko	Salmonela
Štiepenka	6/142000 kg	Srbsko	Slovensko	Nízke PH

Tabuľka č. 50 Zamietnuté zásielky z tretích krajín s miestom určenia SR na HIS EÚ v roku 2013

Komodita	HIS	Počet zásielok	Krajina pôvodu	Nedostatok	Poznámka
krmivo pre zvieratá	Bremerhaven	1/23168 kg	Kanada	chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
črevá	Mníchov	1/750 kg	Čína	hyg. nedost., iné	Zamietnutý vstup do EÚ
kôrovce konz.	Hamburg	1/484 kg	Čína	chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
surové kože	Hamburg	1/2288 kg	India	chýb. certifikát, neschv. prev.	Zamietnutý vstup do EÚ
slonovina, koryt.	Schwechat	1/12 kg	Kirgizsko	chýbajúci certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ

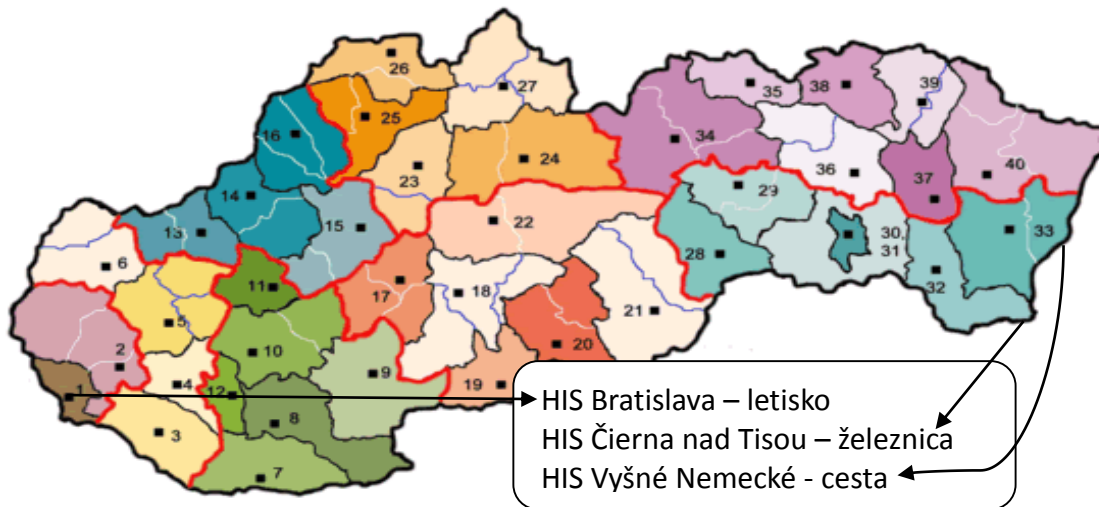
šťavy a výť. z rýb	Kopper	1/600 kg	Kórea	chýb. certifikát, neschv. prev.	Zamietnutý vstup do EÚ
vlna	Rösze	1/24800 kg	Srbsko	iné	Zamietnutý vstup do EÚ
potr. prípravky	Hamburg	1/1901kg	USA	chýb. osv., nechv. prev., chyby zdr. značky	Zamietnutý vstup do EÚ

8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných inšpekčných staniach SR

Hraničnú veterinárnu kontrolu môžu na území SR vykonávať iba HIS publikované na zozname podľa rozhodnutia Komisie č. 2009/821/ES. V SR je členenie HIS nasledovné:

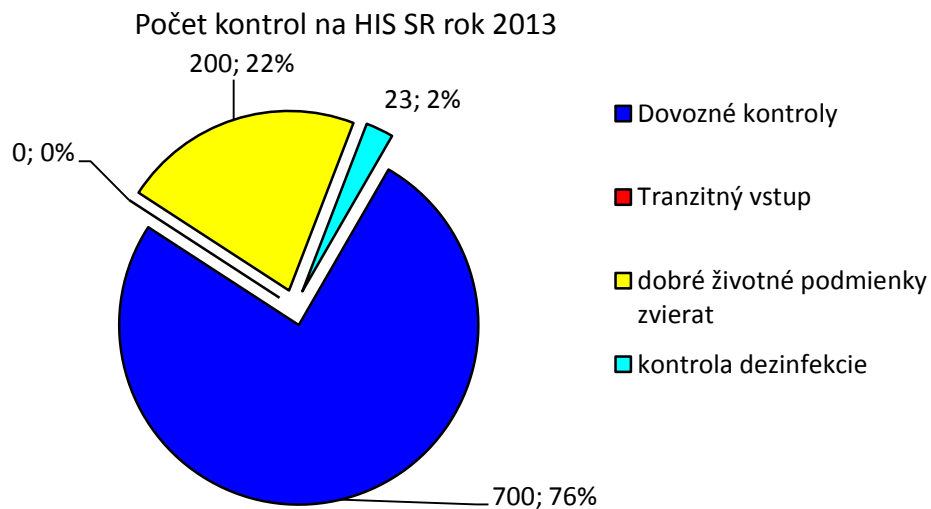
- HIS Vyšné Nemecké – je schválená pre vykonávanie nasledovných kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly kopytníkov „U“, registrovaných zvierat koňovitých „E“ a ostatných zvierat „O“;
 - Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane VŽP a vybraných produktov rastlinného pôvodu, a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov, t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.
- HIS Čierna nad Tisou – je schválená pre vykonávanie kontrol:
 - produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane VŽP a vybraných produktov rastlinného pôvodu, a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov, t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia; (nie je schválená pre vykonávanie kontrol živých zvierat).
- HIS Bratislava letisko – je schválená ŠVPS SR pre vykonávanie kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly ostatných zvierat „O“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“;
 - Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly balených produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane VŽP a vybraných produktov rastlinného pôvodu, a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov, t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

Obr. č. 6
HIS na území Slovenskej republiky

Na HIS SR bolo v roku 2013 vykonaných inšpektormi HIS **923** úradných kontrol.

Graf č. 16

Tabuľka č. 51 Dovoz produktov živočíšneho pôvodu a vedľajších živočíšnych produktov do EÚ z tretích krajín cez HIS SR za ROK 2013

Komodita	Zásielky	Množstvo (kg)	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Včelí med prírodný	76	1 479 846	Ukrajina, Moldavsko	Slovensko, Taliansko, Nemecko
Prírodné črevá	17	13 846	Čína, Turecko	Slovensko
Bielkovinový koncentrát	3	3844	USA	Slovensko

Výčesky z vlny	5	56 538	Rusko	Slovensko
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá (psy, mačky)	1	18 480	Ukrajina	Maďarsko
Krmivo pre akváriové ryby	12	16 850	Ukrajina	Česko
Perie	15	73 925	Ukrajina	Slovensko
Rohy kopytá	2	40 000	Ukrajina	Slovensko
VŽP na technické účely	1	1	USA	Slovensko

Tabuľka č. 52 Dovozy zvierat a zárodočných produktov do SR z tretích krajín cez HIS SR za rok 2013

Komodita	Zásielky	Množstvo	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Medveď hnedý	1	1	Ukrajina	Španielsko
Sperma býkov	9	9,6 kg/20375 dávok	Kanada, USA	Slovensko

Tabuľka č. 53 Ostatné dovozné kontroly

Komodita	Zásielky
Kontrola vozidiel na prepravu zvierat - dezinfekcia	23
Zásielky posúdené ako nepodliehajúce veterinárnej kontrole	526
Poštové zásielky	35

Spätný dovoz

Inšpektori HIS vykonávajú kontroly spätného dovozu zásielok pôvodom v EÚ, ktoré boli vrátené z tretích krajín.

Tabuľka č. 54 Kontrola spätného dovozu na HIS SR v roku 2013

Komodita	Počet zásielok	3.krajina, ktorá odmietla zásielku	Členský štát pôvodu	Poznámka
Mäsové výrobky	1	Ruská federácia	Slovensko	Prepustená

Zamietnuté zásielky

V priebehu roku 2013 bola na HIS SR zamietnutá a neprepustená na územie EÚ 1 zásielka.

Tabuľka č. 55 Zamietnuté zásielky na HIS SR v roku 2013

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	Poznámka
Tuk živočíšny technický	Vyšné nemecké	1	Ukrajina	Dokumentácia	Vrátené do miesta pôvodu

8.1.2. Kontrola dobrých životných podmienok zvierat

Počas roku 2013 bolo vykonaných **90** kontrol.

Tabuľka č. 56 Kontrola dobrých životných podmienok zvierat na HIS Vyšné Nemecké za rok 2013 pri vývoze z EÚ

Druh zvierat	Počet zásielok	Množstvo	Výsledok kontroly
Živá hydina	196	15 515 788 ks	uspokojivá
Hovädzí dobytok	3	131 ks	uspokojivá
Antilopy	1	13 ks	uspokojivá

Krížové kontroly

Za rok 2013 bolo vykonaných **203** krížových kontrol.

Odborné stanoviská

V priebehu roku 2013 bolo vypracovaných pracovníkmi HIS **44** odborných stanovísk a analýz dotýkajúcich sa dovozu zvierat a produktov živočíšneho pôvodu z tretích krajín.

Tabuľka č. 57 Prehľad laboratórnych vzoriek odobraných na HIS SR počas roku 2013

P.Č.	Produkt	Druh vyšetrenia	Vyšetrované ukazovatele	Výsledok vyšetrenia
1.	Med včelí	Rezídua vet. liečiv	Amitraz, Streptomycín	Negatívne
2.	Med včelí	Rezídua zakázaných látok	Chloramfenikol	Negatívne
3.	Med včelí	Rezídua zakázaných látok	Chloramfenikol	Negatívne
4.	Med včelí	Iné	Fruktóza, glukóza, sacharóza	Negatívne
5.	Med včelí	Rezídua vet. liečiv	Amitraz Streptomycín	Negatívne
6.	Med včelí	Rezídua zakázaných látok	Chloramfenikol	Negatívne
7.	Med včelí	Iné	Fruktóza, glukóza, sacharóza, hydroxymetylfurfural	Negatívne
8.	Med včelí	Rezídua vet.liečiv	Tylozín, Spiramycín, Sulfonamidy	Negatívne
9.	Med včelí	Rezídua zakázaných látok	Nitromidazoly	Negatívne
10.	Med včelí	Iné	Fruktóza, glukóza, sacharóza, hydroxymetylfurfural	Negatívne
11.	Med včelí	Rezídua vet.liečiv	Tetracyklíny, chinolóny	Negatívne
12.	Med včelí	Rezídua zakázaných látok	Chloramfenikol	Negatívne

8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat

Zoznam vstupných miest pre spoločenské zvieratá v rámci neobchodného styku pri vstupe z tretích krajín:

- *na hranici s Ukrajinou*
 - cestné hraničné priechody **Vyšné Nemecké, Ubľa, Veľké Slemence,**
 - železničný hraničný priechod **Čierna nad Tisou.**
- *letiská*
 - letisko **Bratislava, Košice, Poprad, Žilina, Piešťany, Sliač.**

V roku 2013 bolo skontrolovaných **805** dopravných prostriedkov, v ktorých boli identifikované spoločenské zvieratá uvedené v platnej legislatíve.

Graf č. 17

Počet skontrolovaných dopravných prostriedkov so spoločenskými zvieratami na jednotlivých vstupných miestach

Pri týchto kontrolách bolo preverených **1 135** pasov, resp. certifikátov spoločenských zvierat.

Graf č. 18

Počet skontrolovaných certifikátov spoločenských zvierat na jednotlivých vstupných miestach

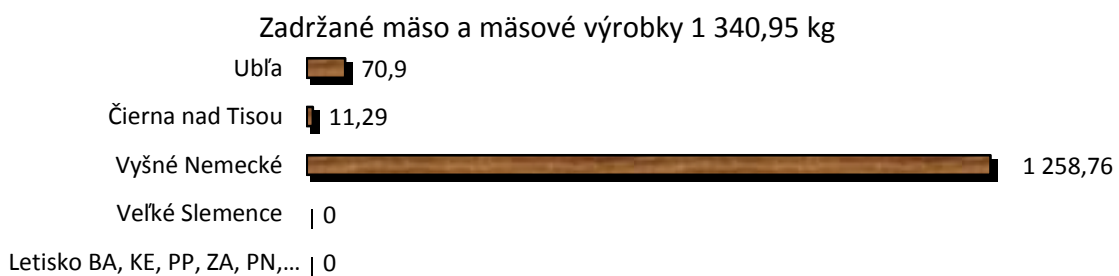

V priebehu roku 2013 neboli zaznamenané **žiadne** prípady vrátenia alebo zadržania spoločenských zvierat pri nekomerčnom premiestňovaní.

8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín

V priebehu roku 2013 bolo na priechodoch SR zaznamenaných 6 prípadov dovozu produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách v Čiernej nad Tisou, 134 prípadov vo Vyšnom Nemeckom a 25 prípadov v Ublí. Tieto produkty boli následne zlikvidované.

Graf č. 19

Graf č. 20

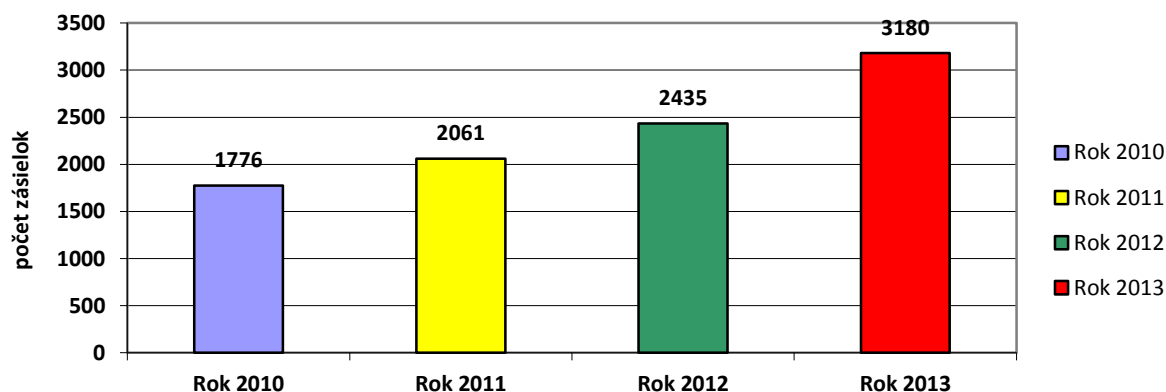

8.1.5. Vývozy zo SR do tretích krajín

Oproti roku 2012 bol zaznamenaný **vzrast** vývozov do tretích krajín o **745** vývozov, pričom v roku 2013 bolo vystavených **3 180** certifikátov. Všetky zistené nedostatky pri kontrolách v mieste pôvodu museli byť odstránené ešte pred vykonaním certifikácie.

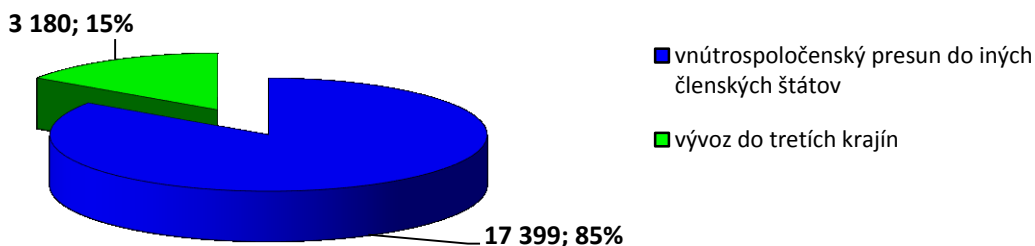
Graf č. 21

Počet zásielok zvierat a produktov živočíšneho pôvodu vyvezených zo SR do tretích krajín

Graf č. 22

Porovnanie počtu zásielok vyvezených zo SR do 3. krajín a do EÚ

Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do tretích krajín za rok 2013

V roku 2013 bolo realizovaných **660** zásielok vývozu živých zvierat do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka č. 58 Vývoz zvierat a zárodočných produktov do tretích krajín

Živé zvieratá	ks	Tretia krajina
kone	49	Rusko
HD	8258	Arménsko, Bosna a Hercegovina, Chorvátsko, Libanon, Rusko, Turecko, Uzbekistan
ošípané	1506	Bosna a Hercegovina, Gruzínsko
ovce, kozy	7	Ukrajina
jednodňová hydina	15538082	Moldavsko, Srbsko, Ukrajina
čmeliaky, včely	9944 j.	Čína, Chorvátsko, Kórea, Macedónsko
ostatné živé zvieratá	1926	Kuwait, Libanon, Líbia, Omán, SAE, Ukrajina, USA
akváriové ryby	13920	Chorvátsko
násadové vajcia	23069850	Irak, Moldavsko, Rusko, Turecko, Ukrajina
sperma HD	7000 j.	Macedónsko

Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do tretích krajín za rok 2013

V roku 2013 bolo realizovaných **2 520** zásielok vývozu produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

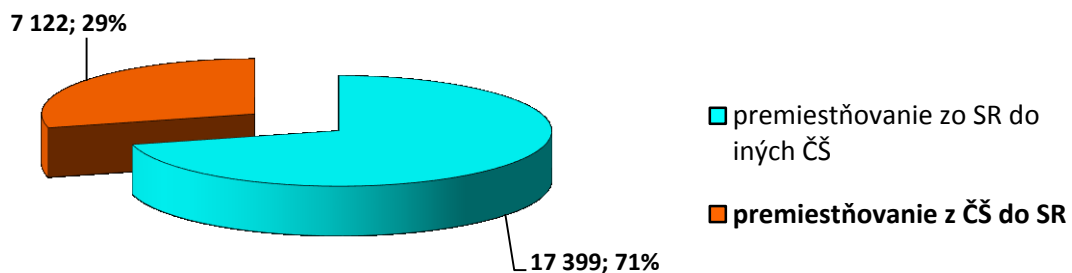
Tabuľka č. 59 Vývoz produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín

Produkt	kg	Tretia krajina
bravčová masť	301910	Rusko
hydinové mäso	749047	Bielorusko, Macedónsko, Rusko
mäsové výrobky	1810743	Rusko, Srbsko
dehydr. výrobky	942905	Albánsko, Chorvátsko, Moldavsko, Srbsko
dekor.velk.vajcia	2416	USA
detská výživa	630 ks	Austrália
glutén	6532500	Rusko
želatína+kolagén	502000	Austrália, Bielorusko, Columbia, Čile, Chorvátsko, Izrael, Japonsko, Kanada, Kórea, Macedónsko, Malajzia, Rusko, Singapur, Srbsko, SAE, USA, Taiwan
konz.vajcia	604800	Ukrajina
kože	183992	Bosna a Hercegovina, Hong Kong, Thajsko
krmivo pre sp.zv.	230511	Libanon, Moldavsko, Trinidad a Tobago
štiepenka	11189250	
kuracie beháky	758862	Hongkong, Thajsko, Libéria, Gabon, Ghana, Malajzia,
kuracie krídla	1111587	Hongkong, Komory, Gabon, Malajzia, Macedónsko,
mliečne výrobky	9034665	Albánsko, Arménsko, Austrália, Azerbajdžan, Bahrajn, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Čína, Gabon, Gruzínsko, Chorvátsko, Izrael, Jordánsko, Kórea, Kazachstan, Libanon, Líbia, Macedónsko, Moldavsko, Myanmar, Nový Zéland, Pobrežie slonoviny, Rusko, Srbsko, SAE, Saudská Arábia, Singapur, Turecko, Turkmenistan, Ukrajina, Vietnam
ovčia vlna	19986	USA

8.2. Obchod v rámci EÚ

Graf č. 23

Porovnanie počtu zásielok zvierat a vedľajších živočíšnych produktov odoslaných zo SR do iných ČŠ a naopak

Tabuľka č. 60 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené zo SR do iných ČŠ

	KONE	HD	OŠÍPANÉ	OVCE KOZY	HYDINA	Ost. zvieratá psy	ŽIVÉ RYBY	NAS. VAJCIA	SLIMÁKY	SPERMA	VŽP	DOCOM
	Ks	Ks	Ks	Ks	Ks	Ks	Zásielky	Ks	Kg	Jednotky	Kg	Kg
BELGICKO	1	7052				10911						
BULHARSKO				1320	221040	45		819040				216600
ČESKO	2	1118	19934	119	8278604	239144	118	21801735		18143	2796948	8354960
DÁNSKO						1137						
FRANCÚZSKO	2	1				1540				6769		
GRÉCKO		1429				13080						
HOLANDSKO		4340			16146	311411		374420			95940	127810
CHORVÁTSKO		4891				180						
ÍRSKO	3					127						
LITVA						34					357500	23120
MAĎARSKO	6	3857	348227	14690	9601674	33075	56	785660		20	3336625	13393214
MALTA						164						
NEMECKO	19	902	1225		84000	10670	4	472360		20824	357980	1590870
POLSKO	14	25883	72548	3179	11948166	81278	44	1682610			1869580	1213311
PORTUGALSKO		32				257						
RAKÚSKO	6	20991	1699	8885	139687	849	3	295680		24457		
RUMUNSKO		265	66802	37	6546120		1			100		
SLOVINSKO		2471	21876		1700	857	7					
ŠVEDSKO						24						
ŠPANIELSKO	1					388948						1290330
ŠVAJCIARSKO	1					181						
TALIANSKO	9	11555	729	33901	34840	195132	55	2238000	10220		395529	259970
UK	2					13785					12700	
SPOLU	66	84787	533040	62131	36871977	1302829	288	28469505	10220	70313	9222802	26470185

Tabuľka č. 61 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené z ČŠ do SR

	KONE	HD	OŠÍPANÉ	OVCE KOZY	HYDINA	Ostatné živé zvieratá	ŽIVÉ RYBY	NAS. VAJCIA	SPERMA	VŽP	Komerčný dokument
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	zásielky	ks	jednotky	kg	kg
BELGICKO	22		1970	1		450			1051		
BULHARSKO						45					
ČESKO	2	1669	107097	1541	41223941	42793	129	3416750	71280		
DÁNSKO			21656	2		2			2550		396210
ESTÓNSKO				20		2					
FRANCÚZSKO	1	534	574	83	119532			198720	5560		
HOLANDSKO		2	20479		60044	3			14020		
CHORVÁTSKO	9					500					7797250
LITVA	2										
MAĎARSKO	2	514	191605	232	3541711	26278	39		8319		57878
NEMECKO	35	4	39762	95	693288	30		226920	30256	1683	109230
POĽSKO		63	8034	631	396618	49		287280		164339	10160423
PORTUGALSKO	9					33		298080			
RAKÚSKO	16	12	2	35	51544	22		146880	22929	664060	16814890
RUMUNSKO	2	3				2700				1403647	
SLOVINSKO	7					40				152300	1516140
ŠPANIELSKO	26					742					
ŠVAJČIASKO	9			6		27					
ŠVÉDSKO						24					
TALIANSKO	14		200			5458			40	493980	4755350
UK	26	15			54591		1		20994		
SPOLU	182	2816	391379	2646	46141269	79198	169	4574630	176999	2880009	41607371

8.3. Nezákoný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

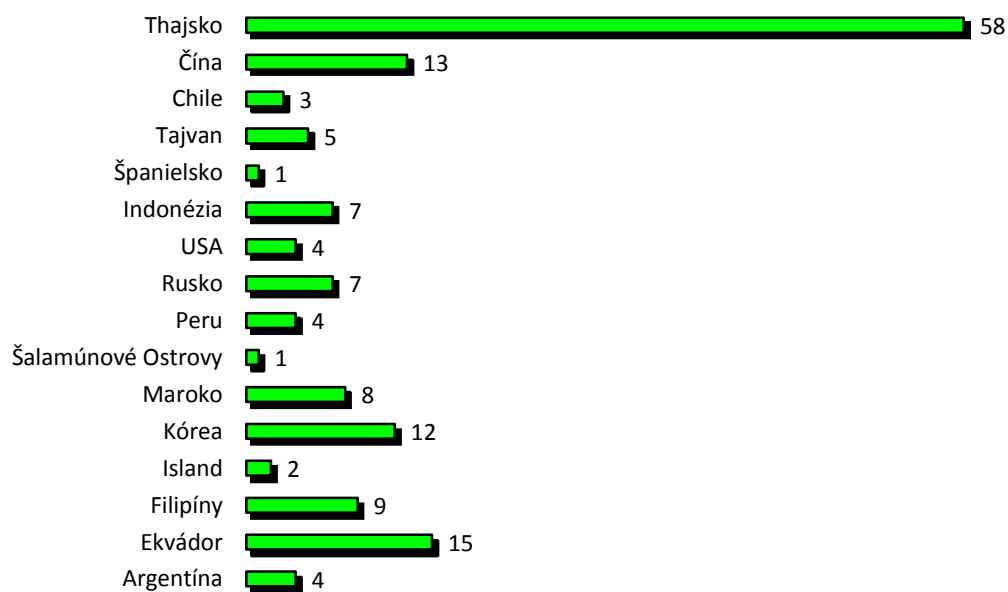
Cieľom spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva stanovenej v legislatíve EÚ je zabezpečiť také využívanie živých vodných zdrojov, ktoré zabezpečí trvalo udržateľné hospodárske, environmentálne a sociálne podmienky.

ŠVPS SR je poverená MPRV SR, ako kompetentná autorita na výkon kontrol v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008.

Graf č.24

Vykonané úradné kontroly produktov rybolovu

Za rok 2013 bolo v SR vykonaných 153 kontrol produktov rybolovu z pohľadu NNN Nariadenia

Tabuľka č. 62

Počet zásielok

Počet zásielok	Hmotnosť (kg)	Krajina pôvodu
1	23040	Ekvádor
1	535	USA
3	2261	Kórea
3	66 000	Čína
2	43154	Island
8	74587	Maroko
4	97268	Argentína
6	118370	Rusko
3	69965	Chile
2	43660	USA
4	23846	Filipíny
1	12288	Thajsko
1	640	Tajvan
8	169500	Čína

57	862067	Thajsko
14	101232	Ekvádor
4	60850	Peru
2	23000	Čína
9	136014	Kórea
4	17857	Tajvan
1	4000	USA
1	15000	Rusko
5	16879	Filipíny
7	63936	Indonézia
1	17893	Šalamúnove Ostrovy
1	3170	Španielsko

8.4. Kontroly počas transportu

Tabuľka č. 63

Vyhodnotenie kontroly počas prepravy produktov živočíšneho a rastlinného pôvodu a živých zvierat

Počet kontrolných akcií	50	
Počet hliadok zapojených do kontrol	1990	
Počet kontrolovaných zásielok	6906	
Množstvo (t)	15423,27	
Počet nezrovnalostí	834	12,07 % z počtu kontrolovaných zásielok
Množstvo (t) nezrovnalostí	1233,62	
Vrátené zásielky	170	20,38 % z počtu nezrovnalostí
Množstvo (t) vrátených zásielok	31,21	
Počet zahájených správnych konaní	104	12,47 % z počtu nezrovnalostí
Počet pokút	441	52,87 % z počtu nezrovnalostí
Suma (EUR)	20316	

Tabuľka č. 64

Kontroly počas transportu

č. týždňa /dátum	počet RVPS	počet hliadok	počet kontrolovaných zásielok	Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	množstvo (tona)	počet nezrovnalostí	množstvo s nezrovnalostami (tona)	vrátené zásielky	množstvo vrátených zásielok (tona)	počet nahlásených zásielok do MU	počet pokút	suma (EUR)
3.týždeň 14-18.1.2013	36	40	145	279	305	44	35	34	9	0	10	974
4. týždeň 21-5.1.2013	37	42	117	163	323	25	13	8	5	1	7	818
5. týždeň 28.1-2.2.2013	38	42	140	211	363	18	91	2	1	1	11	560
6. týždeň 4-8.2.2013	38	42	130	218	340	30	11	11	3	2	11	913
7. týždeň 11-5.2.2013	38	42	142	236	209	39	10	16	5	1	12	1115
8. týždeň 18-22.2.2013	39	43	160	268	276	17	5	4	1	1	9	504
9. týždeň 25.2-1.3.2013	38	43	168	256	506	18	36	6	1	3	7	190
10.týždeň 4-8.3.2013	38	43	163	279	427,4	32	38,6	10	5,3	4	22	1067
11. týždeň 11-15.3.2013	38	42	126	206	283,2	20	7,8	3	2,5	1	11	400
12. týždeň 18-22.3.2013	37	41	143	265	399	38	55,1	10	4,9	2	24	1252
13. týždeň 25-28.3.2013	38	42	162	247	312,9	17	11,2	2	1,3	4	12	370
14. týždeň 2-5.4.2013	37	41	164	270	447,3	19	38,1	3	1,6	1	9	276
15. týždeň 8-12.4.2013	38	43	116	196	212,9	9	1,2	0	0	0	2	45
16. týždeň 15-19.4.2013	39	43	169	283	375	17	6,8	0	0	0	13	588
17. týždeň 22-26.4.2013	38	42	150	252	502,2	30	46,6	2	0,3	4	15	460
18.týždeň 29.4-3.5.2013	37	41	153	275	223,7	27	67,15	2	05.2	10	13	520
19. týždeň 6-10.5.2013	38	42	150	265	247,2	28	39,02	0	0	2	15	980
20. týždeň 13-17.5.2013	38	42	139	207	204,2	12	24,2	0	0	1	5	190
21. týždeň 20-24.5.2013	39	44	168	292	331,1	20	18,3	0	0	1	14	464
22. týždeň 27-31.5.2013	37	41	131	204	172,4	19	9,2	5	1	3	12	720
23. týždeň 3-7.6.2013	38	42	170	288	350,2	17	122,4	1	0,2	3	15	642
24.týždeň 10-14.6.2013	40	36	130	223	263,961	21	16,649	6	0,4	5	12	480
25. týždeň 17-21.6.2013	42	38	201	307	344,999	13	13,663	3	9,1	1	11	576
26. týždeň 24-28.6.2013	43	38	137	207	377,095	5	2,11	1	0,3	1	3	66
27. týždeň 1-5.7.2013	42	38	160	246	291,235	37	24,097	0	0	13	16	705
28. týždeň 8-12.7.2013	42	38	153	265	394,681	13	6,679	1	0,6	2	8	285
29. týždeň 15-19.7.2013	43	38	135	213	247,762	3	1,96	0	0	0	1	45
30. týždeň 22-26.7.2013	41	37	199	306	784,72	18	39,777	0	0	7	10	385
31. týždeň 29.7-2.8.2013	42	38	132	230	357,673	11	5,761	2	1,9	1	6	236

32. týždeň 5-9.8.2013	40	36	130	200	429,406	14	38,552	3	0,7	2	4	200
33. týždeň 12-16.8.2013	42	38	156	287	354,622	12	4,914	4	3	0	11	360
34. týždeň 19-23.8.2013	41	37	142	217	359,141	7	14,552	1	0,4	0	8	255
35. týždeň 26-30.8.2013	41	37	135	227	188,295	21	1,67	3	0,6	0	8	216
36. týždeň 2-6.9.2013	42	38	134	206	320,415	8	44,775	0	0	0	3	110
37. týždeň 9-13.9.2013	42	38	132	220	212,965	11	7,389	2	1,1	1	6	264
38. týždeň 16-20.9.2013	39	43	156	268	348,7	14	28,5	0	0	6	12	250
39. týždeň 23-27.9.2013	37	41	160	244	509,9	10	8	0	0	2	12	150
40. týždeň 30.9-4.10.2013	37	41	142	233	188	11	22,1	1	0,15	0	8	310
41. týždeň 7-11.10.2013	38	42	121	227	207,8	24	7,6	16	5,1	2	13	370
42. týždeň 14-18.10.2013	38	42	133	197	226,4	6	42,7	0	0	0	4	180
43. týždeň 21-25.10.2013	38	42	100	169	257,8	15	27,1	0	0	5	2	130
44. týždeň 28-31.10.2013	38	42	121	170	168	5	17,3	0	0	0	1	20
45. týždeň 4-5.11.2013	37	41	106	171	171,6	12	30,4	0	0	5	3	160
46. týždeň 11-15.11.2013	39	43	143	218	276,7	10	5,3	4	4	2	3	110
47. týždeň 18-22.11.2013	37	41	117	178	284,1	13	77,8	2	0,6	1	7	295
48. týždeň 25-29.11.2013	38	42	119	179	279,8	9	11,1	1	0,06	0	8	530
49. týždeň 2-6.12.2013	37	41	100	170	288,7	9	23,5	1	2	1	6	200
50. týždeň 9-13.12.2013	37	41	96	141	202,8	5	22,5	0	0	2	3	130
51. týždeň 16-20.12.2013	36	20	81	116	205,4	0	0	0	0	0	1	100
52. týždeň 23.12-3.1.2014	18	20	29	37	69,9	1	0,5	0	0	0	2	150
SPOLU		1990	6906	11232	15423,27	834	1233,62	170	31,21	104	441	20316
						12,07%	7,99%	20,38%	2,53%			
						z celkového počtu zásielok	z celkovej váhy	z počtu nezrovnalostí	zásielok s nezrovnalosťami (tona)			

Tabuľka č. 65 Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov za krajinu za rok 2013

Druh nedostatku	Krajina	Počet	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
Nevyhovujúca hygiena	Slovensko	265	42,44
	Poľsko	79	
	Maďarsko	1	
	Česko	7	
	Rakúsko	2	
	ostatné	0	
Chýbajúce označenie	Slovensko	46	16,06
	Poľsko	85	
	Maďarsko	2	
	Česko	1	
	Rakúsko	0	
	ostatné	0	
Nedodržený teplotný režim	Slovensko	119	15,82
	Poľsko	9	
	Maďarsko	1	
	Česko	3	
	Rakúsko	0	
	ostatné	0	
Znemožnená vysledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	Slovensko	28	15,34
	Poľsko	33	
	Maďarsko	2	
	Česko	0	
	Rakúsko	1	
	ostatné	28	
Ostatné	Slovensko	52	10,91
	Poľsko	32	
	Maďarsko	0	
	Česko	7	
	Rakúsko	0	
	ostatné	0	
Preprava balených potravín s nebalenými	Slovensko	9	1,92
	Poľsko	7	
	Maďarsko	0	
	Česko	0	
	Rakúsko	0	
	ostatné	0	

Tabuľka č. 66 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky za rok 2013

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (KOMODÍT) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Poľsko (PL)	1204	257	21,34
2	Maďarsko (HU)	278	43	15,46
3	Slovensko (SK)	8660	688	7,94
4	Ostatné	108	6	5,55
5	Rakúsko (AT)	138	4	2,89
6	Česko (ČR)	734	16	2,18

8.5. Spolupráca s organizáciami v SR a EÚ

Rezortná koordinačná skupina

Zamestnanci ŠVPS SR sa podieľali na činnosti tejto skupiny vypracovaním odborných pozícií.

Tabuľka č. 67 Prehľad činnosti za rok 2013 – riešené „Pozície, stanoviská a inštrukcie“

Stanoviská na Radu EÚ	7
Pozície pre výbory EK	
Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat	
Sekcia zdravia zvierat a ochrany zvierat, kontrol a dovozných podmienok	18
Sekcia biologickej bezpečnosti a potravinového reťazca	11
Sekcia všeobecné potravinové právo	2
Pozície pre iné výbory EK	
Výbor pre veterinárne lieky	1
Riadiaci výbor pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov - olivový olej, ovocie a zelenina	11
Pracovné skupiny formácie Rady EÚ a Komisie	
PS Hlavných veterinárnych lekárov	10
SPS – Postupimská skupina	6
Iné Pracovné skupiny	62
Inštrukcie na COREPER	8

9. Potravinový rastlinného pôvodu

9.1. Úradné kontroly potravín

Orgány ŠVPS SR vychádzali pri úradných kontrolách v oblasti potravín rastlinného pôvodu z koncepcie Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2012-2014, ktorý bol aktualizovaný na príslušný rok v súlade s EÚ legislatívou, a to na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí a záujmov spotrebiteľov v celom potravinovom reťazci, od prvovýroby až po maloobchodný predaj.

Hlavným cieľom úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu, rovnako ako v minulých rokoch, bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov, zabezpečenie eliminácie nedostatkov u potravín vyrábaných na našom území, a taktiež zabránenie vstupu rizikových potravín dovážaných z tretích krajín tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia spotrebiteľov EÚ. Veľký dôraz bol kladený aj na odhaľovanie zavádzania a klamaní spotrebiteľov a taktiež aj falšovania potravín.

V Slovenskej republike je podľa zákona o potravinách **registrovaných spolu 27 001 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov**, z tohto počtu bolo **kontrolovaných 19 010 prevádzkovateľov**, čo je 70,40% a v roku 2013 bolo u týchto prevádzkovateľov **vykonaných 63 742 úradných kontrol** (z toho **49 694 v zmysle zákona č. 152/95 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov**).

Z celkového počtu kontrolovaných prevádzkovateľov potravinárskych podnikov bol **u 7 403 prevádzkovateľov (t. j. 38,94%) zistené nedostatky** (porušenosť v roku 2012 predstavovala 36,61 %).

Najčastejšie pri úradných kontrolách boli zistené nedostatky v celkovej hygiene (16 415), ďalej bol zistený predaj tovaru po dobe spotreby a minimálnej trvanlivosti (5 625), nedostatky v označovaní výrobkov (3 789), nedostatky v správnej výrobní praxe (690), v zložení (115), kontaminanty (15), ako aj iné nedostatky (príloha č.1).

Najviac nedostatkov bolo v maloobchode, kde pri kontrolách bolo zistených až 5 716 objektov s nedostatkami, čo je 47,77% (v predchádzajúcom roku to bolo 39,37 %) z počtu kontrolovaných maloobchodných objektov. Nedostatky sa týkali hlavne celkovej hygieny, zistení tovaru po dobe spotreby, minimálnej trvanlivosti, označovania výrobkov ako aj iných nedostatkov zistených v priebehu úradných kontrol potravín.

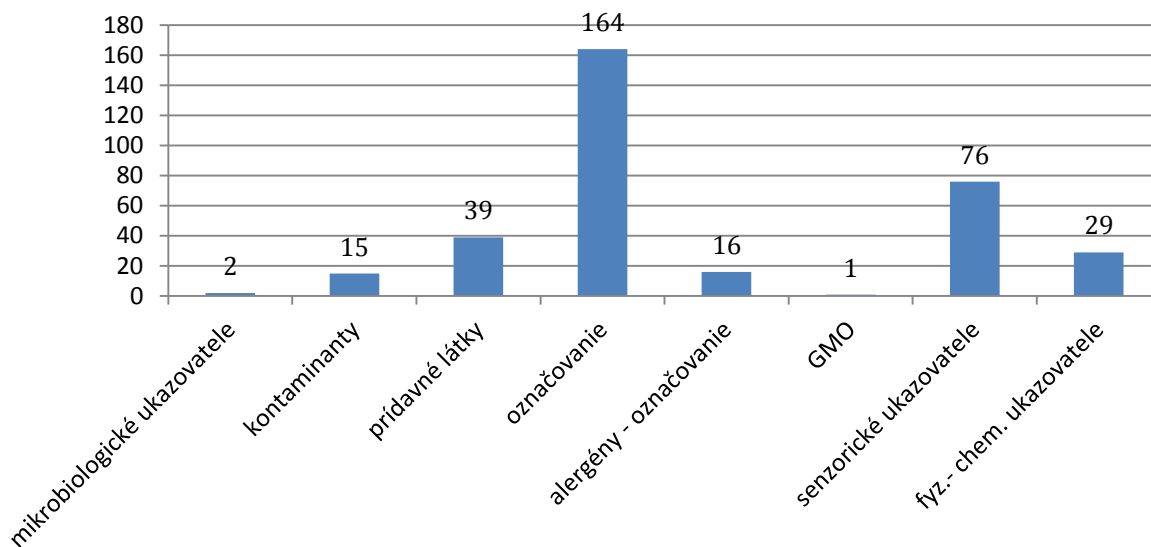
U výrobcov a baliarní s výrobkami rastlinného pôvodu boli zistené nedostatky v 945 objektoch, čo je 33,01% (v predchádzajúcom roku to bolo 53,16 %) z celkového počtu kontrolovaných objektov, pričom nedostatky boli zisťované hlavne v celkovej hygiene a správnej výrobní praxe, ako aj ostatné nedostatky (príloha č.1).

Štátne veterinárne a potravinové ústavy v Slovenskej republike analyzovali a vyhodnotili **v roku 2013 v komoditách výrobkov rastlinného pôvodu a tabakových výrobkov 7 333 vzoriek**, z ktorých **317 vzoriek, t. j. 4,32 % nevyhovelo** požiadavkám Potravinového kódexu SR, vyhláškam MPRV SR, alebo iným záväzným právnym predpisom v oblasti kvality a bezpečnosti potravín (v roku 2012 bolo odobratých 8 233 vzoriek, z ktorých 283 vzoriek, t. j. 3,44 % nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy).

Z celkového počtu odobratých vzoriek potravín rastlinného pôvodu nevyhoveli platnej legislatíve v mikrobiologických ukazovateľoch 2, v kontaminantoch 15, v prídavných látkach 39, v označovaní 164, v alergénoch - označovanie 16, GMO 1, v senzorických ukazovateľoch 76, vo fyzikálno - chemických ukazovateľoch 29 vzoriek (príloha č. 2). Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2013 a porovnanie rokov 2010, 2011, 2012 a 2013 je uvedený v grafoch č. 25 a č. 26.

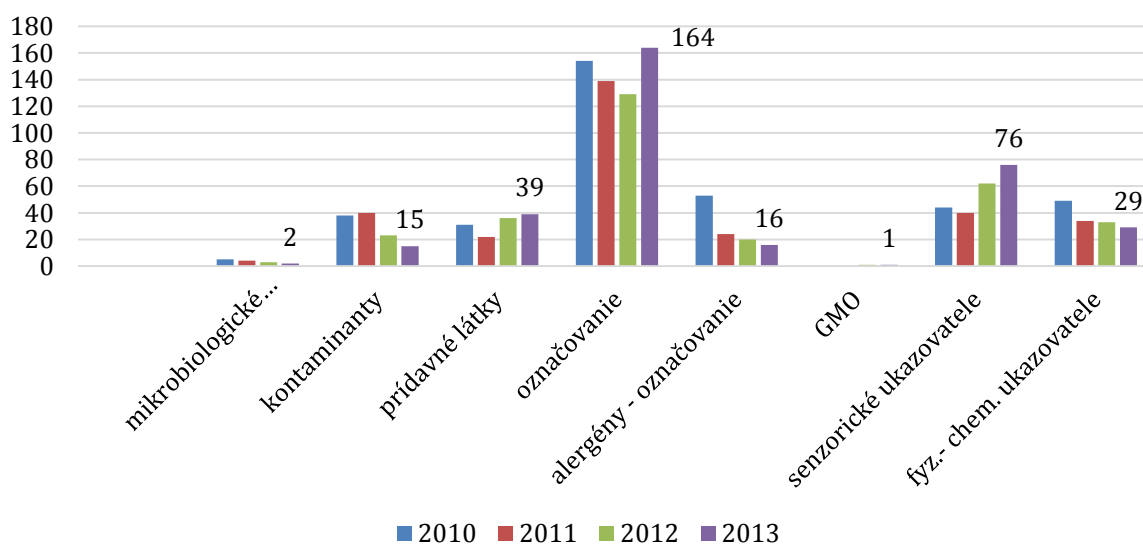
Graf č. 25

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2013

Graf č. 26

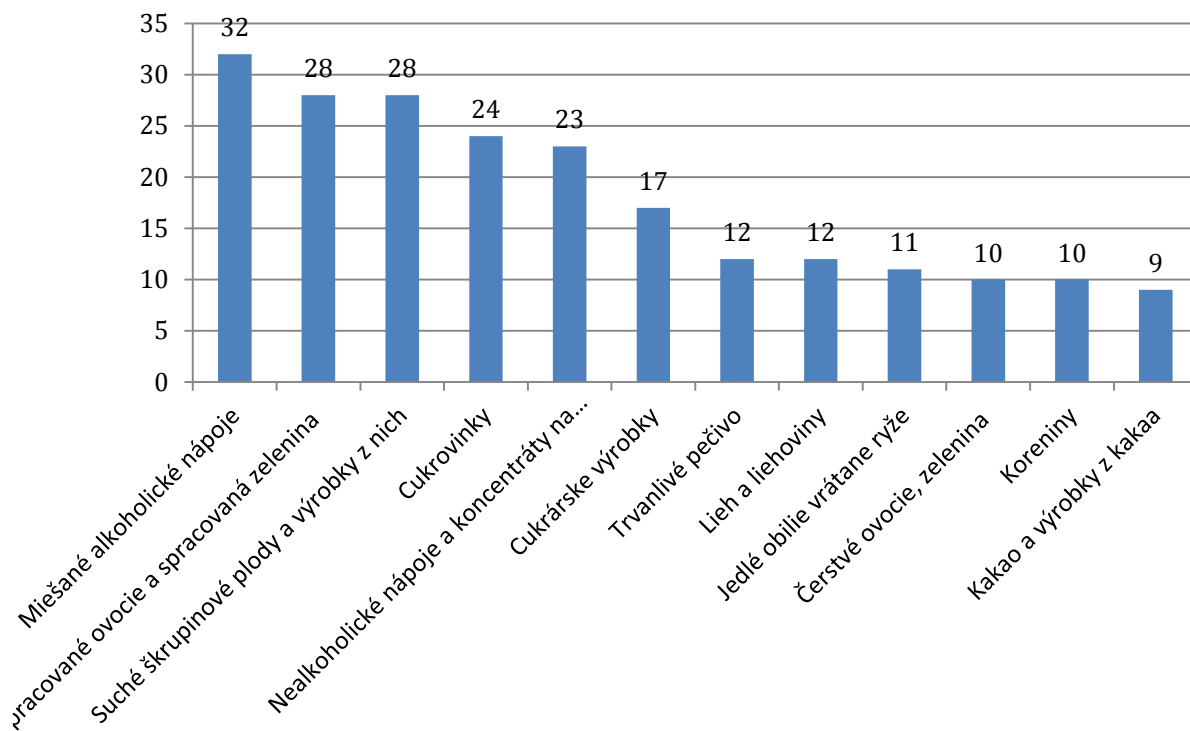
Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2010, 2011, 2012 a 2013

Z pohľadu jednotlivých komodít boli najvyššie počty nevyhovujúcich výrobkov zistené u miešaných alkoholických nápojov, spracovaného ovocia a zeleniny, suchých škrupinových plodov, cukroviniek, nealkoholických nápojov a koncentrátov, cukrárskych výrobkov, trvanlivého pečiva, liehu a liehovín, u jedlého obilia vrátane ryže, čerstvého ovocia a zeleniny, korenín a kakaa a výrobkov z neho. Prehľad o porušenosti potravín rastlinného pôvodu podľa komodít je uvedený v grafe č. 27 a prílohe č.3.

Graf č. 27

Porušenost potravín rastlinného pôvodu podľa komodít v roku 2013

Celkovo bolo odobratých vo výrobe 2 403 vzoriek rastlinného pôvodu, čo je 32,77% z celkového počtu odobratých vzoriek. Z toho bolo 66 nevyhovujúcich vzoriek (2,75 %).

V obchodnej sieti bolo celkovo odobratých 4 664 vzoriek rastlinného pôvodu, čo je 63,6% z celkového počtu odobratých vzoriek, z toho bolo 239 nevyhovujúcich vzoriek (5,12%). V obchodnej sieti sa odoberali vzorky z domácej produkcie, ostatných krajín EÚ a dovozu z tretích krajín. Najvyššia porušenost v obchodnej sieti bola zistená u výrobkov rastlinného pôvodu z tretích krajín, u ktorých z celkovo odobratých 673 vzoriek bola zistená porušenost u 46 vzoriek (6,84%).

Vysoká porušenost bola zistená aj u výrobkov v obchodnej sieti, ktoré pochádzali z vnútro komunitárnej výmeny (krajiny EÚ), u ktorých z celkovo odobratých 1 612 vzoriek bola zistená porušenost u 91 vzoriek (5,65%, v roku 2012 to predstavovalo 3,98%).

Pri dovoze z tretích krajín bolo odobratých **266 vzoriek**, čo je 3,63% z celkového počtu všetkých odobratých vzoriek. Z toho bolo **12 nevyhovujúcich vzoriek**, čo je 4,51%-ná porušenost.

Pre porovnanie v roku 2012 bolo pri dovoze odobratých 197 vzoriek (4,06% nevyhovujúcich). Prehľad o celkovom počte odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a pri dovoze z tretích krajín je uvedený v tabuľke č. 68 a v grafe č. 28.

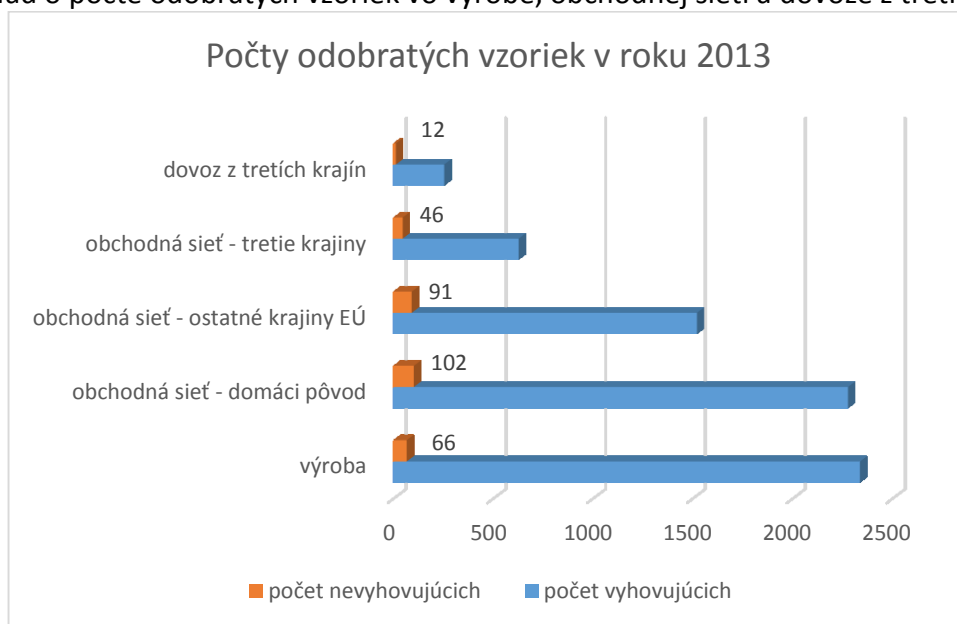
Tabuľka č. 68

Prehľad o počte odobratých vzoriek vo výrobe a v obchodnej sieti v roku 2013

Miesto odberu		Odobraté vzorky			% porušení z celkového počtu odobratých vzoriek
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	
Výroba		2337	66	2403	2,75%
Obchodná sieť	Vzorky domáceho pôvodu	2277	102	2379	4,29%
	Vzorky z ostatných krajín EÚ	1521	91	1612	5,65%
	Vzorky z tretích krajín	627	46	673	6,84%
	SPOLU obchodná sieť	4425	239	4664	5,12%
Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín		254	12	266	4,51%
SPOLU (všetky odobraté vzorky)		7016	317	7333	4,32%

Graf č. 28

Prehľad o počte odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a dovoze z tretích krajín

9.1.1 Frekvencia a typy nezhôd

- **nezhody v systéme správnej výrobnjej praxe** – v roku 2013 bolo prekontrolovaných 19 010 objektov, v ktorých bolo zistených 690 nedostatkov v uplatňovaní systému správnej výrobnjej praxe. Najviac porušení bolo zistených u výrobcov a baliarní (399) a v maloobchode (149).

Najčastejšie zistené nedostatky boli naďalej v nedostatočnom uplatňovaní vypracovanej dokumentácie správnej výrobnjej praxe, kde jednotlivé operácie súvisiace s výrobou, manipuláciou a umiestnením potravín na trh vychádzajúce zo všeobecných hygienických požiadaviek na výrobu potravín podľa platnej legislatívy neboli v dostatočnej miere zavedené do praxe, ďalej to bolo nedostatočné vedenie a nedostatky v oblasti záznamov systému

zabezpečenia kontroly hygieny potravín, nevykonávanie monitoringu CCP, a tiež v nedodržiavaní plánu ochrany pred škodcami.

nedostatky v uplatňovaní požiadaviek na hygienu prevádzkarní – najvyšší počet nedostatkov bol zistený v maloobchode, kde všeobecne v rámci 11 966 prekontrolovaných objektov až v 5 716 objektoch boli zistené nezhody. V uplatňovaní požiadaviek na hygienu prevádzkarní bolo celkovo 12 002 nedostatkov (dôvod postihu).

Tabuľka č. 69

Typ nedostatkov

Typ nedostatku	Počet úradných kontrol s nedostatkom v maloobchode
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	1232
Hygiena predaja	922
Hygiena prepravy	9
Hygiena skladovania	1349
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	1034
Osobná hygiena	824

Nedostatky sa týkali hlavne nedostatočnej prevádzkovej hygieny, znečistené steny, stropy, znečistené a poškodené podlahy, opotrebované a znečistené technologické zariadenia, znečistené priestory na skladovanie potravín, výskyt plesní, nezabezpečené okná proti vniknutiu hmyzu a dvere proti vniknutiu hlodavcov, chýbajúca evidencia vykonávanej sanitácie, priestory stavebne a technicky nevyhovujúce legislatívnym požiadavkám.

- **nedostatky v uplatňovaní požiadaviek na osobnú hygienu** - zanedbanie nosenia pracovného oblečenia, nevhodný pracovný odev, znečistené pracovné oblečenie, chýbajúce pokrývky vlasatej časti hlavy, nezabezpečenie základných hygienických potrieb (tekuté mydlo, jednorazové utierky a pod.) pri umývadlách, nepoužívanie ochranných pomôcok pri manipulácií s potravinami a podobne.

- **nedostatky v overovaní pôvodu tovaru (vysledovateľnosť)** - nedostatočné vedenie záznamov o všetkých dodávateľoch a odberateľoch potravín a zložiek potravín vo všetkých stupňoch výroby, spracovania a distribúcie - chýbajúce dodacie listy (nadobúdacie doklady), neúplné údaje o pôvode potravín, uchovávanie potravín v obaloch bez akéhokoľvek označenia, alebo nedostatočného označenia a tiež neoznačenie potravín v štátnom jazyku, prelepovanie údajov.

- **nedostatky v uplatňovaní požiadaviek na skladovanie potravín** - spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, potraviny po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti, nedostatočné vybavenie skladov meracími zariadeniami, nedodržanie chladiaceho reťazca skladovaných surovín a potravín, uloženie potravín priamo na podlahe, potraviny, ktorých trvanlivosť je viac ako 4 dni a doba zostávajúca do ich dátumu spotreby je kratšia ako 24 hodín neumiestnené oddelene a neoznačené informáciou pre spotrebiteľa o blížiacom sa ukončení doby spotreby.

- **nedostatky v zložení výrobkov a v označovaní** v jednotlivých komoditách potravín rastlinného pôvodu sú podrobne uvedené v kapitole 9.1.2..

- **uplatňovanie neharmonizovanej legislatívy - nedostatky v zložení výrobkov** nedostatky v zložení sú uvedené u jednotlivých komodít v kapitole 9.1.2..

- **uplatňovanie harmonizovanej časti legislatívy – nedostatky v označovaní a z hľadiska mikrobiologickej kontaminácii a obsahu kontaminantov** - prekročenie stanovených limitov pre mikrobiologické kritéria, prídavne látky a kontaminanty sú uvedené u jednotlivých komodít v kapitole 9.1.2..

Počet identifikovaných nezhôd a opis jednotlivých typov nezhôd je uvedený v prílohe č. 1, v ktorej sú vyhodnotený výsledky inšpekcií na mieste. Vyhodnotenie nevyhovujúcich výrobkov v jednotlivých komoditách potravín rastlinného pôvodu sú uvedené v prílohe č. 2. V prílohe č. 3 sú uvedené výsledky analýz odobratých vzoriek potravín rastlinného pôvodu vo výrobe, v obchodnej sieti a pri dovoze z tretích krajín.

Prehľad najčastejšie zistených skupín nedostatkov (počty úradných kontrol v zmysle zákona č.152/95 Z. z. o potravinách) sú uvedené v prehľadových tabuľkách nižšie. Prevádzkovateľom potravinárskych podnikov boli uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Tabuľka č. 70

Hypermarkety a supermarkety

Hygiena skladovania	465	↓
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	404	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	401	
po DS/DMT	326	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	282	

Stredné predajne

Hygiena skladovania	572	↓
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	518	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	436	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	429	
po DS/DMT	394	

Malé predajne

Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	391	↓
Osobná hygiena	369	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	317	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	313	
Hygiena skladovania	310	

Výrobcovia a baliarne

Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	274	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	190	
Hygiena skladovania	138	
HACCP, SPP a podobné systémy	87	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	67	

9.1.2. Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd

Všetky zistené nedostatky sú uvedené v prílohe č. 2 „Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2013“ a podrobne rozpisané v jednotlivých komoditách:

Jedlé rastlinné tuky a oleje a výrobky z nich

V roku 2013 **sedem vyšetrených vzoriek jedlých rastlinných tukov a olejov nevyhovelo** požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 5,07%.

Všetkých sedem vzoriek bolo odobratých z obchodnej siete, z toho štyri boli domáceho pôvodu a tri boli pôvodom z EÚ.

Vo všetkých prípadoch bolo dôvodom nesprávne označenie výrobkov, pričom v troch prípadoch na etikete výrobku chýbalo označenie výživovej hodnoty vitamínu E, na obsah ktorého odkazovalo označenie výrobku; v jednom prípade chýbala na výrobku adresa výrobcu, baliarne alebo predávajúceho so sídlom v EÚ, v jednom prípade boli nedovoleným spôsobom výrobku prisudzované vlastnosti, ktoré majú všetky podobné potraviny a v dvoch prípadoch sa jednalo o iné chyby v označovaní.

V komoditnej skupine výrobkov z jedlých tukov nevyhovel jeden výrobok odobratý v obchodnej sieti a to pre nesprávne označenie.

Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá

V komodite dehydrovaných pokrmov, polievkových prípravkov a ochucovadiel bolo v roku 2013 celkovo analyzovaných 155 vzoriek, z ktorých 8 vzoriek nevyhovovalo požiadavkám platnej legislatívy, t. j. 5,16%, čo je zlepšenie o 0,54% oproti roku 2012.

Najčastejšie sa nedostatky vyskytovali v označovaní dehydrovaných pokrmov, kde názov výrobku nebol v súlade s požiadavkami platnej legislatívy a u ochucovadiel, u ktorých chýbal povinný údaj o množstve základnej zložky uvedenej v názve výrobku. Ďalšie nedostatky boli zistené v prítomnosti a neoznačení alergénov, a to špecificky zeleru a horčice.

Termosterilizované pokrmy, tepelne opracované mrazené hotové jedlá

V rámci úradnej kontroly potravín bolo v uvedenej komodite odobratých 76 vzoriek, z ktorých 3 vzorky nevyhovovali požiadavkám platnej legislatívy, t. j. 3,95% porušenosť, ktorá predstavuje zhoršenie oproti roku 2012, kedy bola porušenosť vzoriek 0%.

Ocot, horčica a iné chuťové prípravky

V uvedenej skupine výrobkov bolo v roku 2013 odobratých 111 vzoriek, z ktorých 7 vzoriek nevyhovovalo požiadavkám platnej legislatívy, čo je porušenosť 6,31%. V roku 2012 bola

v tejto skupine výrobkov zaznamenaná porušenosť 2,27%, takže nastalo zvýšenie o 4,04%. Vysoká porušenosť bola zistená v hlavne vo vzorkách horčice, a to v senzorických parametroch z dôvodu narušenia vône a chuti netypickej pre horčicu. Všetky analyzované vzorky octu vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

Jedlé obilie vrátane ryže

V roku 2013 bolo v rámci tejto komodity odobratých celkom 335 vzoriek, z ktorých 11 nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (8 vzoriek ryže, 1 výrobok z ryže, 1 vzorka raže a 1 vzorka pšenice). Toto predstavuje 3,28 % porušenosť.

V predchádzajúcom kalendárnom roku 2012 bolo v rámci tejto komodity odobratých celkom 388 vzoriek (6 nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy).

Vzorky potravinárskej pšenice a raže odobraté u primárnych producentov nevyhoveli EÚ legislatíve pre prekročenie najvyššie prípustných množstiev fuzáriových mykotoxínov: deoxynivalenol u pšenice (zistené množstvo u pšenice 1 731 mg/kg) a deoxynivalenol u raže (3 652 mg/kg).

V komodite ryža bolo nevyhovujúcich 8 vzoriek (vôňa pred prípravou po jutovine, výskyt netypických zrníčok s ružovým zafarbením, netypický zápach, zatuchnutá, ryža nebola vhodná na ľudskú spotrebu pre výskyt cudzích zŕn, mechanických nečistôt a poškodených zŕn, šedo - hnedá farba pred prípravou a bielo svetlohnedá farbu po príprave, prekročenie povoleného množstva chybných zŕn a u jednej vzorky boli v označení uvedené štyri krajiny pôvodu: Španielsko, Taliansko, Grécko alebo Vietnam. Jedna vzorky ryže nevyhovela požiadavkám platnej legislatívy v oblasti GMO, zistená prítomnosť konštruktu CryIAb/Ac (viac informácií v časti venovanej GMO).

Mlynské výrobky z obilia

V roku 2013 sa spolu odobralo 210 vzoriek mlynských výrobkov, z ktorých nevyhovovalo 7 vzoriek, čo predstavuje 3,33% z celkového množstva. Oproti roku 2012 sa zvýšilo percento porušenosti o 1,51%.

Zistené nedostatky boli zaznamenané v nasledovných analytoch: fyzikálno-chemické ukazovatele, senzorické hodnotenie a označovanie.

Vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch bola zistená porušenosť v dvoch vzorkách mlynských výrobkov - nesúlad s národnou legislatívou v požiadavkách na kvalitu, kde pri požadovanom type múky bol prekročený maximálny obsah popola a vo vzorke polohrubej múky bola porušená granulácia pre daný typ múky. Pri senzorickom hodnotení mlynských výrobkov v jednej vzorke bola zistená prítomnosť živých škodcov a v jednej vzorke bola pri senzorickom hodnotení zistená prítomnosť zvyškov častí zŕn pšenice – otruby. V troch vzorkách bolo zistené nesprávne označovanie.

Cestoviny

Za rok 2013 bolo v komodite cestoviny prekontrolovaných 193 vzoriek, z ktorých nevyhovovalo 8 vzoriek, čo je 4,15% porušenosti z celkového množstva odobratých vzoriek. V porovnaní s rokom 2012 (porušenosť 1,34%) vzrástlo % nevyhovujúcich vzoriek o 2,81%.

Z hľadiska ukazovateľov porušenosti boli zistené nedostatky v prítomnosti zistených alergénov – 1 vzorka, kde v bezvaječných cestovinách bola zistená prítomnosť sušeného vajca. V jednej vzorke u domáceho výrobcu bola zistená prítomnosť baktérií druhu Salmonella infantis. Najviac nedostatkov bolo zistených v označovaní. Nesprávne označenie súviselo s neuvedením údajov na obale v štátnom jazyku, nečitateľným a ľahko stierateľným údajom

dátumom minimálnej trvanlivosti, namiesto dátumu minimálnej trvanlivosti uvádzanie dátumu spotreby a následne neuvedenie podmienok skladovania. V jednom prípade pri pohánkových cestovinách neuvedené % pohánkovej múky.

Pekárske výrobky

V pekárskych výrobkoch bolo za rok 2013 skontrolovaných 401 pekárskych výrobkov, z ktorých nevyhovovalo 8 vzoriek. Nevyhovujúce vzorky tvoria 2,00% z celkového počtu odobratých pekárskych výrobkov. V porovnaní s rokom 2012 nastal mierny pokles v porušenosti o 0,26%.

Nedostatky zistené v týchto vzorkách: označovanie, sensorické vlastnosti, alergény, fyzikálno-chemické ukazovatele a prídavné látky.

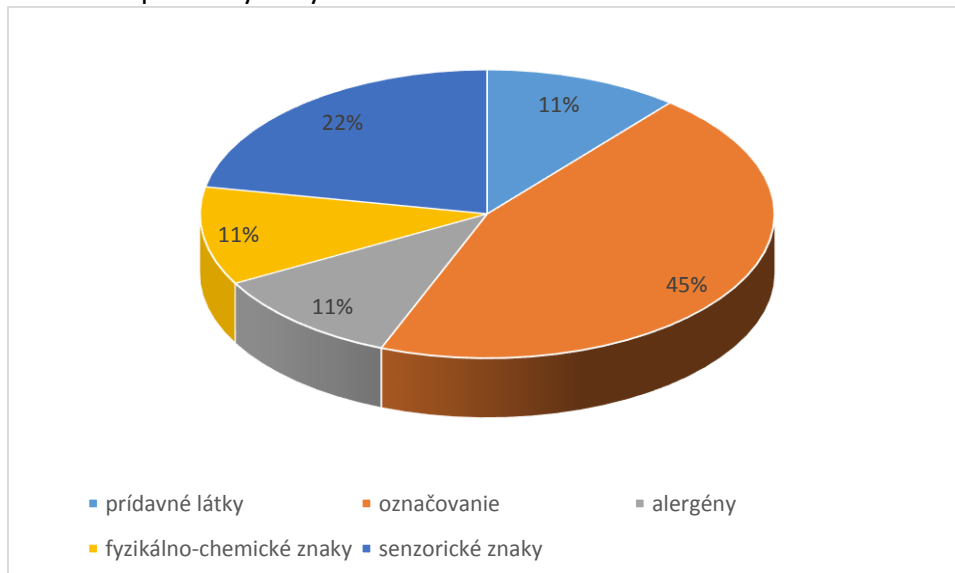
Najviac bolo zistené nesprávne označenie pekárskych výrobkov (4). V rámci označovania súvisela porušenosť s nečitateľnosťou údajov na etikete, zmazateľnosťou údajov, resp. chýbajúce písmená v texte na obale výrobku a v uvádzaní spotrebiteľa do omylu, keď na obale výrobku boli nesprávne uvádzané osobitné vlastnosti. V jednej vzorke jemného pečiva bola zistená prítomnosť konzervačnej látky (kyseliny benzoovej).

V pekárskych výrobkoch bola zaznamenaná porušenosť pri sensorickom hodnotení, a to cudzia vôňa a chuť výrazná po plesni. V strúhanke bol zistený výskyt cudzích semien (sezam, ľan, mak), v ďalšej vzorke strúhanky sa nachádzali sezamové semienka, pričom táto zložka je zaradená medzi alergény.

Porušenie vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch bolo zistené v pšenično - ražnom chlebe - prekročenie najvyššie prípustného množstva chloridu sodného.

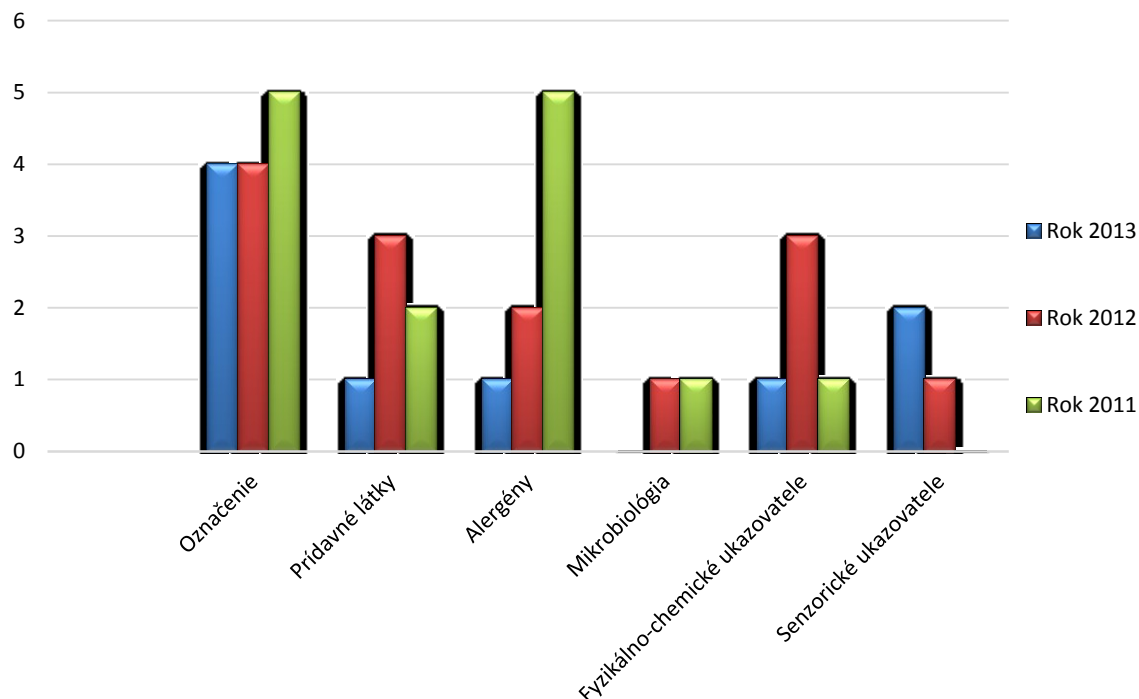
Graf č. 29

Porušenosť pekárskych výrobkov

Graf č. 30

Porovnanie porušenosti v pekárskych výrobkoch za roky 2011, 2012 a 2013

Trvanlivé pečivo

V roku 2013 bolo odobratých 215 vzoriek trvanlivého pečiva (sušienky, oblátky, piškóty a podobne), z ktorých nevyhovovalo 12 vzoriek. Porušenosť za rok 2013 v trvanlivom pečive predstavuje 5,58%. V porovnaní s rokom 2012 vzrástol počet nevyhovujúcich vzoriek o 3,89%. V 4 vzorkách bola zistená prítomnosť mliečneho alergénu, ktorý nebol uvedený v zložení výrobku. V štyroch vzorkách bola zistená porušenosť v označení pre nečitateľnosť, resp. nesprávne označenie aditívnych látok na etikete. V troch odobratých vzorkách bola odpudzujúca, netytická, cudzia vôňa po oxidácii tukov. V jednej vzorke bola zistená prítomnosť syntetického farbiva Allura červená (E 129), ktorá nebola deklarovaná na obale výrobku.

Špeciálne výrobky z obilia

V uvedenej komodite za rok 2013 bolo prekontrolovaných 86 vzoriek výrobkov, z ktorých nevyhovela jedna vzorka, odobraná v obchodnej sieti.

V krehkých plátoch kukuričných s vlákninou bolo zistené nesprávne označenie. Nesúlad s legislatívou bol jednak neoznačením percenta kukuričného podielu a zároveň nesúlad, keď v názve výrobku bol uvedený údaj „s vlákninou“ a vo výživových hodnotách nebol tento údaj špecifikovaný.

Olejniný

V komodite olejniný bolo odobratých 103 vzoriek, pričom požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo 7 vzoriek, čo predstavuje 6,8% (v roku 2012 bola porušenosť 9,23%, čo predstavuje zníženie porušenosti oproti predchádzajúcemu obdobiu).

V rámci nevyhovujúcich vzoriek sa jednalo o 5 vzoriek maku, 1 vzorka sezamu a 1 vzorka zo skupiny ostatných olejnin.

Z nevyhovujúcich znakov sa jednalo o sensorické ukazovatele (5) - nečistá vôňa, potuchnutá a nečistá chuť, rezíduá pesticídov (1) - prekročený obsah chlorpyrifos metylu a kontaminanty (1) - prekročený maximálny limit aflatoxínu B1.

Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky

V roku 2013 bolo v laboratóriách analyzovaných spolu 842 vzoriek čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov, z toho 734 vzoriek čerstvého ovocia, zeleniny a 108 vzoriek zemiakov. Z uvedených počtov bolo zistených 15 nevyhovujúcich vzoriek. Zistené nedostatky predstavujú 1,78% porušenosť. Oproti roku 2012 to predstavuje zhoršenie o 1,43%. Vzorky boli nevyhovujúce z dôvodu zistenia nadlimitného množstva dusičnanov v skorej bielej kapuste (1) a v petržlene (1), nadlimitného množstva kadmia v zeleri (1), hniloby a plesne u zemiakov (4) a z dôvodu zistenia nadlimitného množstva rezíduí pesticídov (vid'. vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2013 kapitola č.15.2.1).

Výrobky zo zemiakov

V roku 2013 bolo odobratých 82 vzoriek. Z nich bolo 5 vyhodnotených ako nevyhovujúcich (6,1%), čo predstavuje zhoršenie oproti minulému obdobiu o 1,1%. Vzorky nevyhoveli pre neoznačenie prídavných látok na obale výrobku, prekročenie obsahu chloridu sodného NaCl, nevhodnosť na ľudskú spotrebu pre narušenosť sensorických znakov.

Spracované ovocie a spracovaná zelenina

Analyzovaných bolo 755 vzoriek. Z toho 28 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platných predpisov, čo predstavuje 3,71%. V tejto komodite nastalo zlepšenie kvality oproti roku 2012 o 1,77%. Zo všetkých odobratých vzoriek bolo 403 od slovenských výrobcov, z nich bolo 14 nevyhovujúcich, čo predstavuje 3,47%, 185 vzoriek bolo z tretích krajín - 9 nevyhovujúcich, čo predstavuje 4,9%, 167 vzoriek bolo pôvodom z krajín EÚ, 5 bolo nevyhovujúcich (3%). Dôvody porušenia platnej legislatívy boli zavádzajúce informácie pre spotrebiteľa, chýbajúce označenie prídavných látok – farbív, sladidiel, konzervačných látok vo výrobku, chýbajúce povinné upozornenia pre spotrebiteľov vzťahujúce sa k výrobku, neoznačenie alergénov, nevhodnosť na ľudskú spotrebu, prekročený limit ochratoxínu A.

Jedlé huby a výrobky z nich

Zo 100 hodnotených vzoriek boli 2 vzorky nevyhovujúce, čo predstavuje 2%. 44 vzoriek bolo odobratých od slovenských výrobcov, z toho 1 vzorka sušených húb bola nevyhovujúca pre prítomnosť pavučín. Z krajín EÚ bolo odobratých 28 vzoriek, všetky boli vyhovujúce. Z tretích krajín bolo analyzovaných rovnako 27 vzoriek, hlavne z Číny, 1 vzorka sterilizovaných húb nevyhovovala v dôsledku nedodržania deklarovaného pevného podielu.

Koreniny

V priebehu roka 2013 bolo v tejto komodite analyzovaných 266 vzoriek. Porušenosť bola zistená u 10 vzoriek, (3,76%)6,11%. Oproti roku 2012 (6,11%) sa porušenosť znížila v tejto komodite o 2,35 %.

Z celkového počtu vzoriek bolo 180 odobratých od slovenských výrobcov (výroba a obchodná sieť), z nich bolo 5 nevyhovujúcich (2,7%). Vzorky nevyhoveli v mikrobiologických znakoch (1) pre prítomnosť salmonely v mletej červenej paprike, v znaku označovanie (2) pre neoznačenie

prítomnosti alergénu horčica a nesprávne označenie prídavných látok, v analytických znakoch (2) pre zvýšený obsah anorganických prímiesí a prekročený obsah kapsaicínu v mletej červenej lahôdkovej paprike. 52 vzoriek malo pôvod v EÚ, z nich boli 3 vyhodnotené ako nevyhovujúce (5,8%). Ako dôvody nevyhovenia boli uvedené neoznačenie alergénov (2) a v analytických znakoch 1 vzorka. 34 vzoriek bolo odobratých z tovaru dovezeného z tretích krajín, z nich boli 2 nevyhovujúce (5,9%).

Nealkoholické nápoje

V roku 2013 bolo odobratých celkom **679 vzoriek** nealkoholických nápojov, vrátane ovocných a zeleninových štiav, či nektárov. Porovnaním s rokom 2012 je to pokles o 139 vzoriek.

Požiadavkám ustanovení platnej legislatívy v sledovaných znakoch **nevyhovelo 23 vzoriek**, čo predstavuje 3,39% z počtu odobratých vzoriek. Oproti minulému roku je to o 5 vzoriek menej, v percentuálnom vyjadrení ide o pokles o 0,03%.

Najviac nedostatkov, tak ako aj v minulosti (celkom 20), bolo zistených v označovaní výrobkov: nesprávne uvedenie výživových hodnôt na obale výrobkov, nesprávne označenie prídavných látok, zistené použitie glykozidov steviolu vo výrobkoch, ktoré nie sú so zníženou energetickou hodnotou, alebo bez použitia cukrov, klamlivé označenie – v obchodnom názve „s pridaním stévie“, pričom boli použité glykozidy steviolu, zistená prítomnosť iných sladidiel ako boli deklarované v označení výrobkov, zistené klamlivé označenie - prítomnosť chinínu, ktorá je deklarovaná v označení výrobku a nebola potvrdená, nedostatky v označovaní pre neuvedenie prítomnosti povolených prídavných látok, ako sú farbivá a sladidlá. V niektorých prípadoch chýbala informácia o možnosti nepriaznivých účinkov na činnosť a pozornosť detí v prípade použitých určitých farbív.

Jedna vzorka nevyhovela pre prekročenie obsahu niklu, zistený obsah 0,036 mg/l, limit je max 0,02 mg/l.

Prekročenie maximálne povoleného obsahu prídavných látok bolo zistené v 2 prípadoch. Jednalo sa o prekročenie obsahu oxidu siričitého a obsahu sladidla kyseliny cyklámovej. V znakoch fyzikálno - chemických a sensorických neboli zistené nedostatky.

Pivo

V roku 2013 bolo odobratých **162 vzoriek**, požiadavkám legislatívy **nevyhovela 1 vzorka** piva, čo predstavuje porušenosť 0,62%. Jednalo sa o prekročenie povolenej odchýlky etanolu. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k poklesu porušenosti u kontrolných vzoriek z 3,01% na 0,62%.

Ovocné vína a medovina

V roku 2013 v týchto komoditách bolo odobratých spolu **80 vzoriek**. Z tohto počtu **5 vzoriek nevyhovelo** všeobecne záväzným právnym predpisom, čo predstavuje 6,25%. V porovnaní s rokom 2012 ide o nárast porušenosti o 0,99%.

Vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch nevyhoveli 2 vzorky. V jednom prípade deklarovaný obsah alkoholu nebol v povolenom limite pre daný druh ovocného vína. V druhej vzorke nízka hodnota stanoveného cukru 7,3 g/l (limit 15-40 g/l) nebola v súlade s platnou legislatívou pre ovocné vína.

V označení troch vzoriek ovocných vín neboli deklarované syntetické farbivá, pričom bola

zistená ich prítomnosť tartrazínu (E102), azorubínu (E122), patentnej modrej (E131) a brilantnej modrej (E133).

Miešané alkoholické nápoje

V kategórii výrobkov miešané alkoholické nápoje bolo odobratých v roku 2013 spolu **102 vzoriek**. Z tohto počtu bolo **32 vzoriek vyhodnotených ako nevyhovujúce**, čo je **31,37%** z celkového počtu a ide o nárast o 26,76% oproti predchádzajúcemu obdobiu.

Najviac nedostatkov bolo zistených v označovaní týchto výrobkov: názov potraviny nevyjadroval podstatu, dátum minimálnej trvanlivosti bol nečitateľný, ľahko stierateľný. V názve alebo pri názve potraviny nebolo uvedené označenie potraviny s cukrom. Bolo zistené prekročenie povolenej odchýlky skutočnej koncentrácie alkoholu od deklarovanej koncentrácie alkoholu. V zložení nebolo kvantifikované množstvo zložky vína, piva alebo liehoviny v obj. percentách. Boli uvedené dva názvy s odlišnou podstatou. Bola zistená prítomnosť farbív, ktoré neboli deklarované na obale - tartrazín, azorubín, patentná modrá. Bola zistená prítomnosť nepovoleného sladidla sacharín a nepovoleného SO₂ u dvoch vzoriek.

Liehoviny

V roku 2013 bolo odobratých 298 vzoriek liehovín, o 111 vzoriek menej ako v roku 2012 (čo súviselo aj s metanolovou aférou v ČR v roku 2012). Nevyhovujúcich bolo 12 vzoriek, čo predstavuje 4,03 % z celkového množstva odobratých vzoriek. Porušenosť sa zvýšila o 0,37% oproti roku 2012. Najviac vzoriek (7) nevyhovelo v znaku označovanie, dve vzorky liehovín neboli v súlade s nariadením Komisie č.110/2008 pre prítomnosť izopropanolu. V jednej vzorke liehoviny bol prekročený limit etylkarbamátu, v 1 vzorke liehoviny bol zistený nižší obsah prchavých látok.

Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich

V rámci úradnej kontroly potravín bolo v tejto komodite odobratých a analyzovaných **144 vzoriek**, **6 vzoriek** nevyhovovalo požiadavkám platnej legislatívy. Porušenosť v tejto komodite bola 4,17%, čo predstavuje zhoršenie vzhľadom na rok 2012 o 4,2%.

Z nevyhovujúcich vzoriek boli 3 nevyhovujúce v znaku označenie pre neúplné alebo zavádzajúce označenie ochutených čajov a 3 vzorky zelených čajov boli nevyhovujúce z dôvodu prekročeného max. limitu na rezíduá pesticídov (viď. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2013 kap.č.15.2.1).

Kakao a výrobky z kakaa

V priebehu roku 2013 bolo v tejto komodite odobratých **98 vzoriek**, z toho **7 vzoriek nevyhovovalo** požiadavkám platnej legislatívy.

Celková porušenosť u tejto skupiny výrobkov bola 7,14%, čo je približne rovnaká porušenosť ako v roku 2012.

V troch prípadoch išlo o nesprávne označené výrobky, pričom v jednom prípade názov výrobku nevystihoval jeho podstatu, v jednom prípade bol výrobok označený tromi rôznymi navzájom si odporujúcimi názvami a v jednom prípade bola výrobku pripisovaná osobitná vlastnosť, pričom v skutočnosti rovnakú vlastnosť vykazujú aj ostatné podobné výrobky.

Štyri výrobky nevyhoveli po senzorickej stránke pre cudziu, odpudzujúcu chuť a vôňu a v jednom prípade aj prítomnosť škripajúcich častíc na skuse.

V troch prípadoch boli nevyhovujúce výrobky odobraté a analyzované na základe podania spotrebiteľa.

Káva, kávoviny a výrobky z nich

V roku 2013 bolo v tejto komodite celkovo odobratých **141** vzoriek, z toho **2** nevyhovujúce, čo predstavuje porušenosť 1,42%. Nedostatky boli zistené v klamlivom označovaní, kedy bol ako 100% káva označený výrobok s prídavkom 10% kávoviny, a v klamlivých informáciách o zložení výrobku, kedy sa dovozca snažil prekryť obsah neschválenej novej potravinovej zložky.

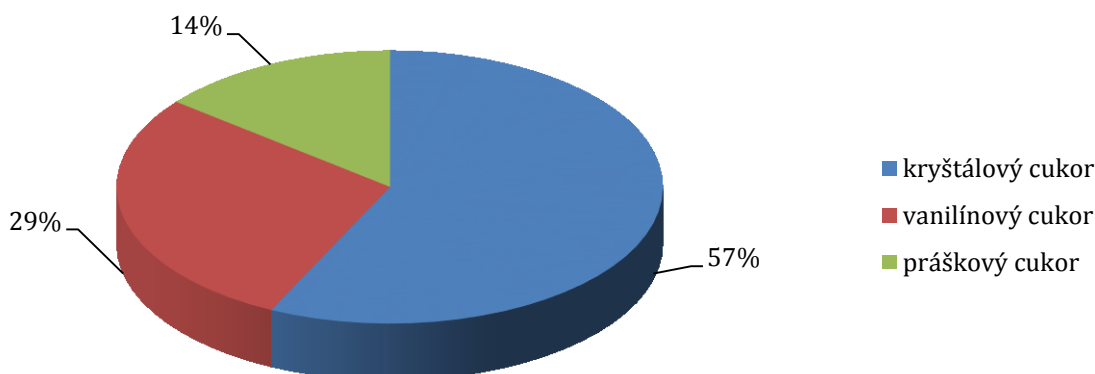
Cukry

V sladidlách bolo **analyzovaných 44 vzoriek, pričom sedem vzoriek nevyhovelo**, čo predstavuje porušenosť 15,91%. V roku 2012 pritom vyhovelo všetkých 17 analyzovaných vzoriek. Z vyšetrených vzoriek bolo 23 vzoriek odobratých vo výrobe a v baliarňach, 18 vzoriek v obchodnej sieti a 3 vzorky pri importe z tretích krajín.

Všetkých sedem vzoriek nevyhovelo v senzorických ukazovateľoch a to v troch prípadoch pre výskyt mechanických nečistôt, v jednom prípade výskyt mŕtveho škodcu, v jednom prípade mal práškový cukor plesnivú chuť a zápach a v dvoch prípadoch pre cudziu netypickú a horkú chuť. V posledných dvoch prípadoch išlo o vanilínový cukor. V štyroch prípadoch boli vzorky odobraté na základe podnetu spotrebiteľa.

Graf č. 31

Prehľad zastúpenia nevyhovujúcich vzoriek cukru podľa predávaných druhov

Čokoláda

V roku 2013 bolo analyzovaných **136 úradných vzoriek čokolád, z toho 8 vzoriek nevyhovelo** požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 5,88%. Oproti roku 2012 to predstavuje zhoršenie o 4%.

71 odobratých výrobkov pochádzalo zo Slovenska. Prevažná väčšina vzoriek bola odobratá v obchodnej sieti, 12 vzoriek priamo u výrobcov.

V štyroch prípadoch boli zistené nedostatky v označovaní, pričom, v jednom prípade bol zároveň prekročený povolený obsah konzervačnej látky v náplni. V dvoch vzorkách bol obsah ekvivalentov kakaového masla nad stanovený limit a v jednom prípade bol obsah mliečného tuku v mliečnej čokoláde pod stanovený limit.

Graf č. 32

Prehľad výsledkov porušenosti u čokolád za posledné štyri roky

Cukrovinky

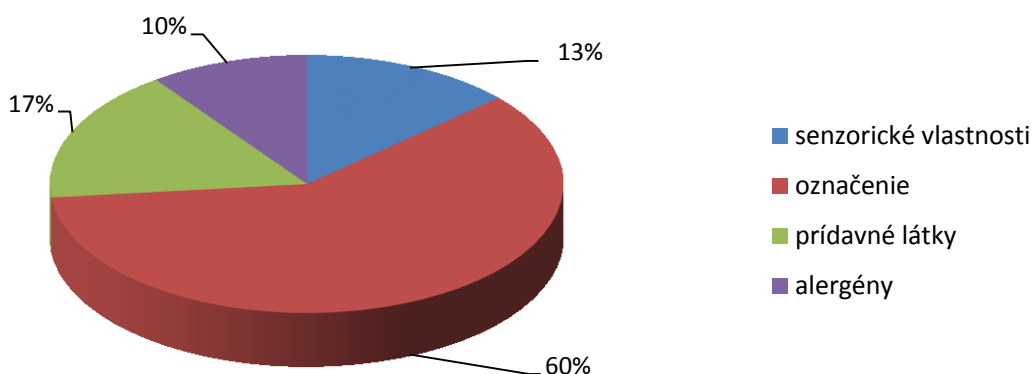
V tejto komoditnej skupine bolo analyzovaných spolu 280 vzoriek, z toho požiadavkám legislatívy nevyhovelo 26 vzoriek, čo predstavuje porušenosť 9,29%. Oproti roku 2012 to predstavuje zlepšenie o 1,29%. Z celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek bolo 24 vzoriek odobratých v obchodnej sieti, jedna vzorka priamo vo výrobe a jedna vzorka pri dovoze z tretích krajín.

V 18 prípadoch bolo zistené nesprávne označenie výrobkov a v troch prípadoch chýbajúce označenie prítomnosti alergénov. Najčastejším nedostatkom v označovaní bol nečitateľné, prípadne ľahko stierateľné, chýbajúce označenie použitej zložky (farbiva) na obale výrobku a tiež neuvedenie doplnkovej informácie o nepriaznivých účinkoch použitých farbív na činnosť a pozornosť detí pri použití farbív.

Štyri výrobky nevyhoveli z dôvodu nevyhovujúcej vône a chuti, z toho v troch prípadoch po zoxidovanom tuku. V jednom prípade sa výrobok nepovažoval za bezpečný, jednalo sa o lízanku so zabudovaným elektrickým zariadením.

Graf č. 33

Prehľad výsledkov porušenosti u cukrovíniiek podľa zistených nedostatkov

Suché škrupinové plody a výrobky z nich

Spolu bolo analyzovaných 359 vzoriek suchých škrupinových plodov, z toho bolo 28 nevyhovujúcich (7,8%), čo predstavuje zhoršenie vzhľadom na minulý rok o 1,53%.

Dôvody, prečo boli vzorky vyhodnotené ako nevyhovujúce: (23) nevhodnosť na ľudskú spotrebu pre prítomnosť škodcov vo výrobku a v mnohých výrobkoch boli dôvodom nevyhovenia pripálené jadrá, nažltlé jadrá, jadrá orechov s cudzou vôňou, po výraznej oxidácii, t. j. staré jadrá orechov, nesprávne označenie (2) a nadlimitný obsah mykotoxínov (5).

Tabakové výrobky

Úradná kontrola tabakových výrobkov bola vykonávaná v roku 2013 v zmysle zákona č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch a v zmysle zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov.

Kontrola obsahu škodlivých látok – dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého sa vykonávala iba u cigariet.

Na kontrolné stanovenie obsahu nikotínu, kondenzátu a oxidu uhoľnatého bolo v roku 2013 odobratých celkom 11 vzoriek cigariet, všetky vzorky vyhovel požiadavkám platnej legislatívy. Od 17. novembra 2011 sa uplatňuje nový štandard požiarnej bezpečnosti cigariet predávaných na území EÚ vrátane Slovenskej republiky. Tento štandard vyžaduje, aby cigarety ponechané bez dozoru mali nižší potenciál vznietivosti tzv. LIP (Lower Ignition Propensity). Existujúce technológie používané na splnenie tejto požiadavky sú založené na použití špeciálneho cigaretového papiera - neviditeľné prstence, ktoré pôsobia ako spomaľovacie prúžky brzdiace rýchlosť horenia v situácii, keď cigareta zostane bez dozoru.

EK rozhodla, že všetky cigarety predávané v rámci EÚ, to znamená aj všetky cigarety predávané na Slovensku, od 17. novembra 2011 musia plniť tento štandard o požiarnej bezpečnosti cigariet.

Za účelom stanovenia vznietivého potenciálu cigariet boli v rámci úradných kontrol odobraté vo VO-skladoch a u distribútorov 2 vzorky cigariet.

U oboch vzoriek bolo potvrdené, že predložené vzorky cigariet sú v súlade s platnou legislatívou EÚ.

Vzorky boli analyzované v rámci subdodávky v skúšobných laboratóriách v Anglicku.

Cukrárske výrobky

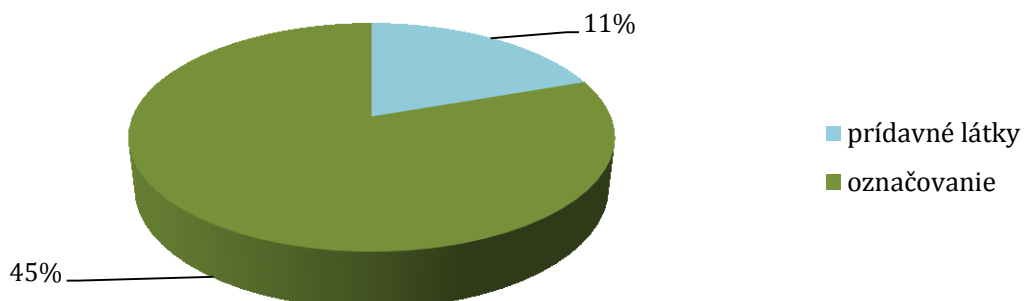
V zmysle novely zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov orgány ŠVPS SR vykonávali aj odber vzoriek cukrárskych výrobkov.

Za rok 2013 inšpektori prekontrolovali na základe odberu a vykonaných analýz 275 vzoriek cukrárskych výrobkov, pričom zistili v 17 vzorkách porušenia v rámci platnej legislatívy. Oproti minulému roku sa v roku 2013 zvýšil celkový počet odobratých vzoriek, ale zároveň sa zvýšil aj počet nevyhovujúcich vzoriek. Nárast nevyhovujúcich vzoriek oproti predchádzajúcemu obdobiu je o 2,18%. Nedostatky boli zistené v označovaní cukrárskych výrobkov a v prídavných látkach (farbivá, konzervačné látky).

Nedostatky zistené v prídavných látkach (7) súviseli so zistením konzervačnej látky kyseliny sorbovej (2 vzorky) a prekročení limitu farbív v cukrárskych výrobkoch (5). Najväčší počet nedostatkov bol zaznamenaný v ich označovaní. Porušenia v označovaní výrobkov súviseli s neuvedením správneho farbiva, neuvedenie konzervačnej látky, nesprávne uvedené zložky výrobkov, resp. neuvedenie podmienok skladovania. V jednom výrobku bolo zároveň pri uvádzaní jeho nutričných hodnôt zistené porušenie legislatívy. V troch cukrárskych výrobkoch, ktoré obsahovali farbivá E 124, resp. E102 a E 110, mali obsahovať aj doplnkovú informáciu o nepriaznivom účinku na činnosť a pozornosť detí.

Z celkového počtu nevyhovujúcich cukrárskych výrobkov (17) bolo najviac nedostatkov evidovaných v punčových rezoch (7).

Graf č. 34
Porušenosť cukrárskych výrobkov

Minerálne, pramenité a pitné vody

V priebehu roka 2013 bolo v tejto komodite analyzovaných **52 vzoriek**. Porušenosť bola zistená v **1 vzorke v sensorických znakoch**, čo predstavuje 1,92% z počtu odobratých vzoriek. Uvedená vzorka nevyhovovala z dôvodu cudzej neprirodzenej vône a chuti pre deklarovaný druh pramenitej vody.

Lahôdky

Spolu bolo v komodite analyzovaných 131 vzoriek lahôdok, z toho 2 vzorky boli nevyhovujúce, čo predstavuje porušenosť 1,53%.

U nevyhovujúcich vzoriek bola dokázaná prítomnosť neoznačenej konzervačnej látky a alergénov.

Zo všetkých vzoriek predstavovalo 6 vzoriek tovar z EÚ, 125 vzoriek domácej produkcie.

9.2. Audity

Orgány ŠVPS SR vykonávali aj v roku 2013 u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinných komodít audity so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobnéj praxe s platnou legislatívou.

Celkovo bolo vykonaných **261 auditov**, z toho bolo **22 auditov s nezhodami**, pri ktorých bolo zistených **41 nezhôd**.

Pre porovnanie s rokom 2012, v minulom kalendárnom roku bolo vykonaných 348 auditov, z toho bolo 113 auditov s nezhodami, pri ktorých bolo zistených 241 nezhôd.

Tabuľka č. 71
Výsledky auditov

	Audity bez nezhody	Audity s nezhodou	Počet auditov celkom
Baliarne	3		3
Dopravcovia a distribútori	3		3
Hypermarkety a supermarkety	18	2	20
Ostatné	3		3
Primárni výrobcovia - rastl.	4		4

Stredné predajne	2		2
Veľkoobchodný sklad OZ	8	1	9
VO sklad potravín/zmiešaný	28	3	31
Výrobca vo svojej predajni - rastl.	40	4	44
Výrobcovia - rastl.	130	12	142
Celkový súčet	239	22	261

Zistenia (nezhody) sú nasledovné:

- vedenie písomnej evidencie o týždennej a mesačnej sanitácii v súlade s prílohou prislúchajúcou k systému HACCP,
- nevypracovaný metrologický program,
- nesúlad stanovených CCP s diagramom výroby,
- v dokumentácií uvádzané neplatné predpisy,
- v suchom sklade nebol zabezpečený dostatočný prístup na kontrolu potravín,
- v analýze rizík chýba zohľadnenie alergénov,
- chýba grafické znázornenie technologických postupov a materiálnych tokov výroby,
- chýba graficky znázornený plán manipulácie s odpadom,
- nie je vypracovaný metrologický plán,
- chýba zoznam meradiel s identifikačnými údajmi,
- chýba HACCP tím,
- chýbajúci plán a evidencia školení,
- výrobca v pláne (pôdoryse) prevádzky nemá graficky znázornené rozmiestnenie strojných a technologických zariadení, technologických postupov a materiálových tokov,
- nie je vypracovaný metrologický poriadok,
- neaktualizovaná dokumentácia HACCP,
- nie je vykonávaná laboratórna kontrola zdravotnej neškodnosti výrobkov podľa platného HACCP,
- dokumentácia neobsahuje zoznam možných rizík,
- nebola aktualizovaná dokumentácia o opise výrobkov,
- nezhody v tokových diagramoch, v ktorých neboli uvedené všetky technologické operácie,
- dokumentácia nebola podpísaná zodpovedným pracovníkom a podobne.

Prehľad o počte vykonaných auditov u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinného pôvodu a počte zistených nezhôd je uvedený v tabuľke č. 72.

Tabuľka č. 72

Prehľad o počte vykonaných auditov a počte zistených nezhôd v roku 2013

Výrobca/distribútor potravín rastlinného pôvodu podľa komodít	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
Výroba cestovín	7	1	1
Výroba pekárskeho výrobku	57	5	7
Výroba trvanlivého pečiva	4		
Pražiareň kávy	1		
Výroba obličiek	2		
Výroba mlynských výrobkov z obilia	3		
Výroba extrudovaných výrobkov	1		

Výroba zemiakových lupienkov	2		
Výroba pochutín	1		
Výroba sódy, nealkoholických nápojov	7	2	8
Výroba liehovín	3		
Výroba piva	4	2	7
Výroba olejov	2		
Výroba cukrovíniiek, čokolády	1		
Výroba – spracované ovocie a zelenina	2	1	1
Výroba a balenie čajov	1		
Výroba – waffle, expandované výrobky	2	1	1
Výroba - lahôdky	2		
Výroba ovocného vína	1		
Výroba medoviny	1		
Výroba polotovarov	4		
Cukrárenská výroba	30		
Minerálne, pramenité vody	4		
Primárny výrobcovia	4		
Baliareň potravín	3		
Dopravcovia a distribútori	3		
VO-sklad	41	4	5
Výrobca predávajúci vo svojej predajni	45	4	5
Supermarkety	21	2	6
Stredné predajne	2		
SPOLU	261	22	41

9.3. Špeciálne kontroly

Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín

ŠVPS SR ako kompetentná autorita vykonáva v rámci Slovenskej republiky okrem iných činností aj kontrolu kvality a bezpečnosti potravín neživočíšneho pôvodu importovaných z tretích krajín na územie SR a EÚ.

Okrem potravín neživočíšneho pôvodu patriacich do kompetencie orgánov ŠVPS SR sa pri importoch z tretích krajín kontrolujú aj **potraviny a výživové doplnky podliehajúce dozoru ÚVZ**.

Kontrola môže byť dokladová, identifikačná a fyzická (vrátane odberu vzoriek). Zásielka je colným orgánom uvoľnená do režimu voľný obeh až po jej odsúhlasení orgánom dozoru, buď ihneď pri dokladovej alebo fyzickej kontrole, alebo až po ukončení rozborov v prípade odberu vzorky.

Počty importných kontrol potravín rastlinného pôvodu

V roku 2013 bolo spolu **vykonaných 3 170 importných kontrol**, pri ktorých bolo **prekontrolovaných 3 838 zásielok z tretích krajín**, čo predstavuje **54 616 321 kg** potravín neživočíšneho pôvodu. Odozatých bolo spolu **266 vzoriek**, 12 nevyhovelo požiadavkám planej legislatívy.

Výsledky importných kontrol:

- prepustených do voľného obehu bolo celkom 3 828 dodávok o hmotnosti 54 515 892 kg,
- 5 vrátených zásielok o hmotnosti 25 529 kg,
- 3 zásielky na iný než pôvodný účel o hmotnosti 56 600 kg,
- 2 zásielky znehodnotené o hmotnosti 18 300 kg,
- 155 dočasne pozastavených a následne uvoľnených o hmotnosti 1 840 121 kg.

Tabuľka č. 73

Prehľad tretích krajín s najväčším počtom dovozov

Poradie	Krajina pôvodu	Počet zásielok
1.	Turecko	877
2.	Čína	439
3.	Srbsko	300
4.	Chorvátsko	265
5.	Spojené štáty americké	213
6.	Macedónsko	211
7.	Švajčiarsko	166
8.	Ukrajina	153
9.	Kanada	134
10.	Vietnam	125

Tabuľka č. 74

Komodity s najväčším počtom zásielok

Poradie	Komodita	Počet zásielok	Množstvá tovaru v kg
1.	Výživové doplnky	267	237 267
2.	Grapefruity	144	1 139 872
3.	Citróny	128	1 579 933
4.	Arašidy	118	2 121 778
5.	Kompóty	116	3 056 233
6.	Ostatné cukrovinky	97	757 684
7.	Hrozienka	85	1 675 910
8.	Šošovica	83	2 008 148
9.	Dyňa červená	80	1 695 800
10.	Arašidy upravené	80	1 743 004
11.	Lieskovce upravené - pražené	75	550 254
12.	Káva zelená	70	1 081 501
13.	Rafinované oleje	69	1 391 008
14.	Fazuľa	68	1 794 963
15.	Figy	68	1 095 642

Výsledky kontroly označovania GMO potravín

Úradné kontroly orgánov ŠVPS SR boli zamerané na výrobky, ktoré získali oprávnenie na umiestnenie na trh, ale bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES s ohľadom na GMO, ktoré nie sú v Spoločenstve povolené (neautorizované).

Cieľom kontrol bolo preveriť, či v Slovenskej republike nedochádza k uvádzaniu do obehu nepovolených geneticky modifikovaných organizmov, a či sú potraviny (suroviny) obsahujúce GMO označené v zmysle platnej legislatívy. Úradné kontroly a odber vzoriek sa vykonával so zameraním na komodity sója a výrobky zo sóje, kukurica a výrobky z kukurice, ľan, ryža a výrobky z nej, a taktiež neautorizované GMO, ktoré boli predmetom notifikácií RASFF v predchádzajúcom období.

V prípade neautorizovaných produktov sa jednalo hlavne o neautorizovanú ryžu a výrobky z nej (**LLRice601 pôvodom z USA, Rice Bt63, KeFeng6 a KMD1 pôvodom z Číny**), prípadne neautorizovanú kukuricu a výrobky z nej (**Bt10 pôvodom z USA**) a neautorizovaný ľan (**FP 967 pôvodom z Kanady**). Brali sa do úvahy aj zistenia z minulého kalendárneho roku, prípad 1 pozitívnej vzorky ohľadne **Bt 176**, ktorá bola stiahnutá z trhu (nebola predložená žiadosť o obnovu povolenia pre tento typ).

Pokiaľ sa jedná o **dovoz z tretích krajín**, postupovalo sa v zmysle legislatívneho predpisu o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny. Pri importoch bolo nariadené sa zameriavať aj na zásielky, ktoré nepochádzajú iba priamo z Číny, ale aj z iných krajín pôvodu, nakoľko je možné, že zásielky odchádzajú z Číny do iných tretích krajín a následne potom smerujú do Spoločenstva.

Kontrola správnosti označovania potravín, vzhľadom na obsah geneticky modifikovaných organizmov bola vykonávaná na základe zistenia prítomnosti alebo neprítomnosti modifikovaného génu v potravine a množstva modifikovaného génu v potravine.

Odber vzoriek sa vykonával u výrobcov potravín rastlinného pôvodu, pri uvádzaní na trh a manipulácii, u dovozcov z tretích (VO - sklady, obchodná sieť).

Vzorky boli analyzované v skúšobných laboratóriách **ŠVPÚ Dolný Kubín (národné referenčné laboratórium)** a **ŠVPÚ Bratislava**.

V roku 2013 odobrali inšpektori RVPS rámci úradných kontrol **210 vzoriek** (v roku 2012 bolo odobratých 175 vzoriek). Následné analýzy preukázali pozitívne výsledky u 7vzoriek, pokiaľ sa jedná o prítomnosť geneticky modifikovaného materiálu.

V šiestich vzorkách bola zistená prítomnosť povolených GMO v množstve menšom ako limit kvantifikácie (LOQ), resp. 0,1 hm. % príslušnej zložky potraviny (pozitívne, vyhovujúce vzorky). V jednej vzorke ryže (krajina pôvodu Čína) bola zistená prítomnosť CryIAb/Ac (pozitívna, nevyhovujúca vzorka).

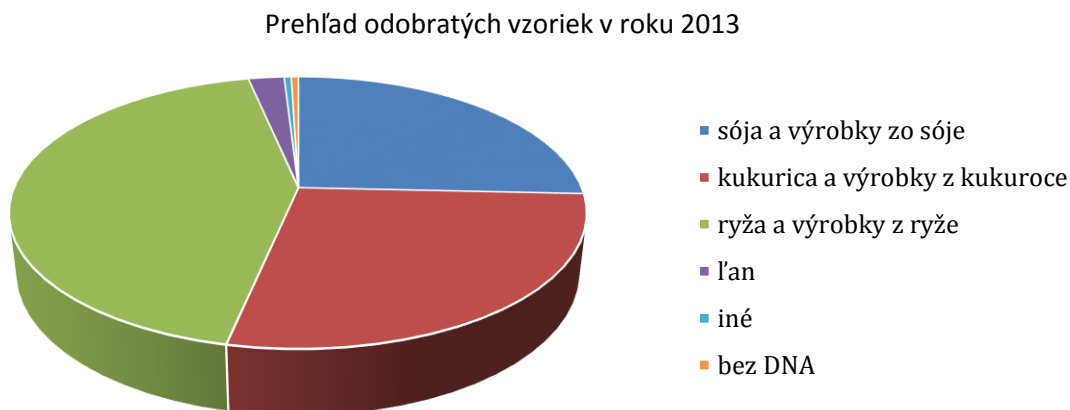
Tabuľka č. 75

Prehľad o počte analyzovaných vzoriek v príslušných laboratóriách v roku 2013

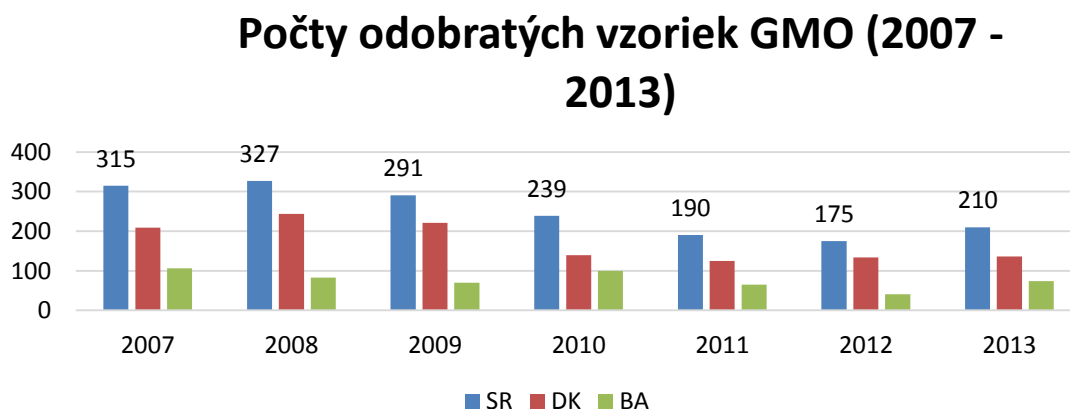
Typ vzorky	Výsledok kvalitatívnej analýzy	Laboratórium ŠVPÚ		Spolu
		Dolný Kubín	Bratislava	
		počet vzoriek		
sója a výrobky zo sóje	negatívna	33	18	51
	pozitívna	2	1	3
kukurica a výrobky z kukurice	negatívna	39	16	55
	pozitívna	3	0	3
ryža výrobky z ryže	negatívna	54	36	90

	pozitívna	1	0	1
ľan	negatívna	3	2	5
	pozitívna	0	0	0
iné	negatívna	0	1	1
	pozitívna	0	0	0
neizolovaná DNA		1	0	1
SPOLU		136	74	210

Graf č. 35
Prehľad odobratých vzoriek GMO v roku 2013

Graf č. 36
Prehľad o analyzovaných vzorkách potravín GMO za roky 2007 - 2013 v SR

Cielené sledovanie zamerané na kontrolu vhodnosti pre ľudskú spotrebu čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov ponúkaných spotrebiteľom v maloobchodnej sieti v SR

Inšpektori sa vo svojej činnosti špecificky zamerali na posudzovanie senzorických vlastností čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov z pohľadu ich vhodnosti na ľudskú spotrebu. Počas kontrol sa zamerali na narušenosť plodov hnilobou, plesňou alebo mechanické porušenie.

Kontroly boli vykonávané ako úradné kontroly potravín v zmysle zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Za uvedené obdobie inšpektori vykonali 864 kontrol, počas ktorých zakázali 1 564 kg ovocia, zeleniny a zemiakov, v celkovej hodnote 1875,92 Euro.

Najčastejšie zisteným nedostatkom bolo:

1. napadnutie zemiakov plesňou a hnilobou,
2. popraskané, rozkvasené a plesnivé paradajky,
3. naklíčená a hnilá cibuľa.

Bezpečnosť výrobkov z ovocia podávaných deťom v rámci EÚ programu „školské ovocie“

Počas cielených kontrol sa inšpektori úradnej kontroly potravín zameriavali na kontrolu bezpečnosti skupiny výrobkov určených špeciálne pre detského spotrebiteľa, ktoré sú podávané deťom počas EÚ dotovaného programu „školské ovocie“. Úradné kontroly boli vykonané v mesiacoch apríl - máj v počte 33 kontrol u prevádzkovateľov, ktorí boli schválení ako dodávatelia ovocia a ovocných výrobkov do školských zariadení. Počas kontrol bolo analyzovaných 36 vzoriek ovocných štiav a ovocných pyré, ktoré boli vyšetrované na prítomnosť patulínu (výrobky z jablák), prítomnosť a množstvo konzervačných látok, prítomnosť a množstvo syntetických sladidiel a farbív. Všetky vzorky spĺňali legislatívne kritériá kladené na bezpečnosť potravín.

Predaj čerstvého cesnaku pôvodom z Egypta

Na základe spolupráce orgánov štátnej správy bolo na podnet z Finančného riaditeľstva SR vykonané cielené sledovanie, ktorého cieľom bolo zistenie predaja cesnaku pôvodom z Egypta, ktorý sa mohol dostať na trh nelegálnou cestou. Počas cieleného sledovania, ktoré sa uskutočnilo v mesiacoch september - december 2013 sa nezistil predaj nelegálneho cesnaku z Egypta.

Cielená kontrola mimo pracovnej doby inšpektorov zameraná na obchodnú sieť

Cielená kontrola bola zameraná na zvýšenie účinnosti úradných kontrol v obchodnej sieti a v miestach určenia. Kontroly boli vykonávané v pracovných dňoch po 15,30 hod. a v sobotu a v nedeľu. Výsledky kontrol sú uvedené v tabuľke č. 76.

Tabuľka č. 76

Porovnanie bežných kontrol a kontrol mimo pracovnej doby

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet kontrol s nedostatkami	Percento kontrol s nedostatkami z celkového počtu kontrol
S P O L U	49 694	6 949	13,98 %
bežné kontroly	47 847	5 820	12,16 %
mimo pracovnej doby	1 639	921	56,19%
mimoriadne kontroly celoslovenské	208	208	100%

Kontrola tabakových výrobkov

Úradné kontroly tabakových výrobkov sa vykonávali orgány ŠVPS SR v roku 2013 u výrobcov tabakových výrobkov, pri skladovaní a uchovávaní, u prepravcov, distribútorov, pri dovoze z tretích krajín, pri predaji konečnému spotrebiteľovi, ako aj vykonávanie ďalších

činností okrem poskytovania služieb spoločného stravovania v zmysle **zákona č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch** a v zmysle **zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov**.

Kontroly tabakových výrobkov boli zamerané hlavne na kontrolu označovania tabakových výrobkov (varovné označenia: všeobecné a dodatočné varovania), kontrola obsahu škodlivých látok, požiadavky na skladovanie a prepravu tabakových výrobkov, hygienické požiadavky pri výrobe, manipulácii a umiestňovaní na trh, platnosť vydaných osvedčení na výrobu tabakových výrobkov, súhlasné návrhy na uvedenie priestorov prevádzkarne do prevádzky, registrácia prevádzkarní a podmienky umiestňovania tabakových výrobkov na trh.

V rámci vykonaných kontrol bol preverený celý sortiment tabakových výrobkov (výrobky určené na fajčenie, žuvanie, šnupanie a cmúľanie), preverovalo sa, či nie je uvádzaný do obehu tabak na vnútorné použitie a výrobky napodobňujúce tvarom a vzhľadom tabakové výrobky, alebo tabakové potreby vo forme potravinárskych výrobkov.

V roku 2013 sa vykonalo **1 090 úradných kontrol tabakových výrobkov**. Prehľad podľa jednotlivých stupňov je uvedený v tabuľke č. 77.

Tabuľka č. 77

Počty vykonaných úradných kontrol tabakových výrobkov podľa jednotlivých stupňov

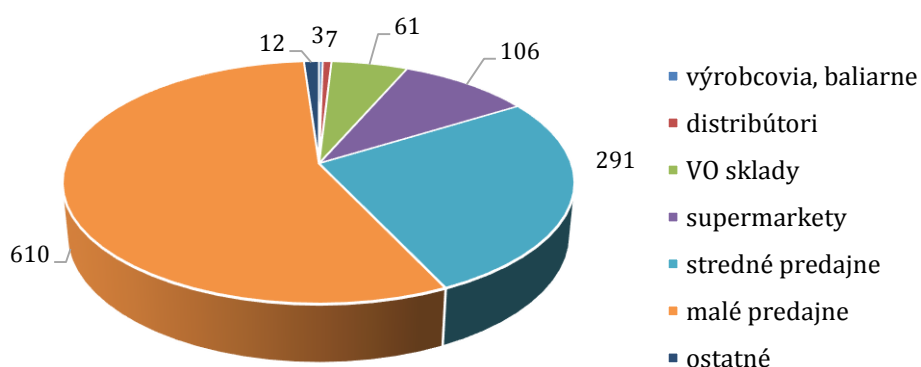
Kontroly spolu	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Veľko-obchodné sklady	Hyper- a super-marketety	Stredné predajne	Malé predajne	Ostatné
1090	3	7	61	106	291	610	12

Nedostatky boli zistené v 1 prípade, výrobca nemal registráciu MPRV SR podľa zákona č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch, § 3, ods. (3).

Graf č. 37

Kontrolované prevádzky – tabakové výrobky

Počet úradných kontrol tabakových výrobkov na jednotlivých stupňoch

Kontrola verejných skladov

Zákon č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov, zavádza 2 druhy cenných papierov: skladiskový záložný list a tovarový záložný list, prostredníctvom ktorých je možné získať úver a na

zabezpečenie záväzkov s tým spojených, zriadiť záložné právo k huteľným veciam – výrobkom rastlinného pôvodu, na ktoré znie záložný list.

Kontrolu dodržiavania citovaného zákona vykonávali poverení inšpektori v spolupráci s MPRV SR.

V roku **2013** vykonali poverení inšpektori na základe požiadavky MPRV SR celkovo **24 kontrol verejných skladov**, vo všetkých prípadoch bez nedostatkov. Prekontrolovaných bolo 18 právnych subjektov a 20 prevádzok.

Kontrola krížového plnenia

V prípade krížového plnenia sa jedná o kontrolné prepojenie priamych platieb do poľnohospodárskej prvovýroby v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ a niektorých platieb v rámci Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013 s dodržiavaním stanovených právnych noriem – požiadaviek (odborné právo) a štandardov. Predstavuje základné požiadavky a štandardy týkajúce sa správy a správnej poľnohospodárskej praxe a správnych zásad ochrany životného prostredia podľa článkov 5 a 6 nariadenia Rady (ES) č. 73/2009. Jednou z povinných požiadaviek je aj kontrola bezpečnej výroby potravín (PH 11). Požiadavky sa kontrolovali u žiadateľov priamych platieb, pokiaľ sa podnik podieľal na výrobe, spracovaní alebo distribúcií potravín. Subjekty boli vyberané na základe rizikovej analýzy, požiadavky sa neuplatňovali na prvovýrobu na súkromné domáce použitie alebo na domácu prípravu, manipuláciu alebo skladovanie potravín pre súkromnú domácu spotrebu. Na základe vykonaných úradných kontrol u relevantných prevádzkovateľov neboli zistené nedostatky v oblasti PH 11.

9.4. Značka kvality SK 2013 – potraviny rastlinného pôvodu

V roku 2013 boli inšpektormi RVPS vykonané aj kontroly v zmysle „Národného programu podpory poľnohospodárskych výrobkov a potravín“, keďže podľa „Zásad posudzovania a udeľovania Značky kvality SK na poľnohospodárske produkty a potraviny“, vykonávajú kontrolu dodržiavania podmienok pre udeľovanie značky u registrovaných výrobkov orgány ŠVPS SR.

Pri kontrolách inšpektori zisťovali, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v platných Zásadách Značky kvality SK, t. j. najmä či:

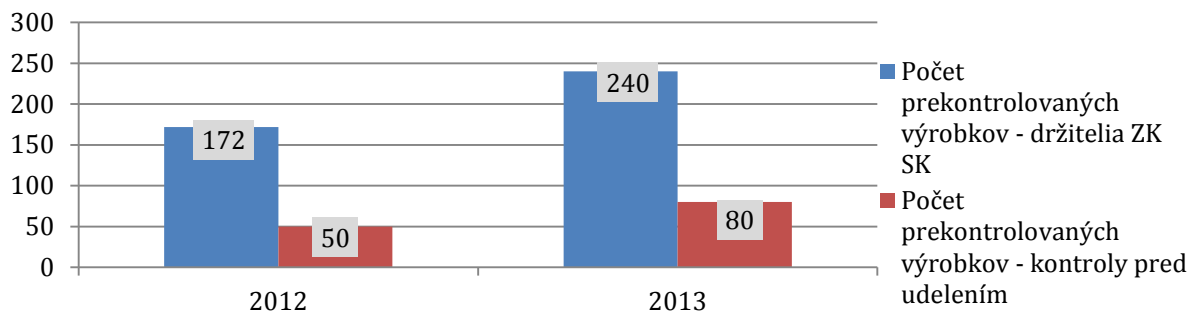
- výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,
- výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky, inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“,
- výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenia surovín domáceho pôvodu,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu.

V roku 2013 boli vykonané kontroly u 44 výrobcov potravín rastlinného a zmiešaného pôvodu a spolu bolo prekontrolovaných 240 výrobkov, ktoré boli aktuálnymi držiteľmi ocenenia Značka kvality SK, čo je o 68 výrobkov viac ako v roku 2012.

Okrem toho boli vykonané kontroly výrobkov, uchádzajúcich sa o ocenenie Značka kvality SK. Spolu bolo vykonaných 19 kontrol pred udelením, pri ktorých bolo skontrolovaných 80 výrobkov rastlinného pôvodu, čo predstavuje o 30 výrobkov viac ako v roku 2012.

Graf č. 38

Značka kvality SK - porovnanie množstva prekontrolovaných výrobkov za posledné dva roky

9.5. Politika kvality

V zmysle zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov vykonávali orgány ŠVPS SR pri bežných plánovaných úradných kontrolách v obchodnej sieti aj nasledovné činnosti:

1. skontrolovali, či sa v predajni vyskytujú výrobky s CHOP, CHZO alebo ZTŠ (chránene zemepisné označenie, chránené označenie pôvodu, zaručená tradičná špecialita),
2. uviedli podrobné údaje o výskyte takýchto výrobkov do záznamu z úradnej kontroly,
3. overili následne v elektronickej databáze EÚ „DOOR“ oprávnenosť použitia loga na výrobkoch.

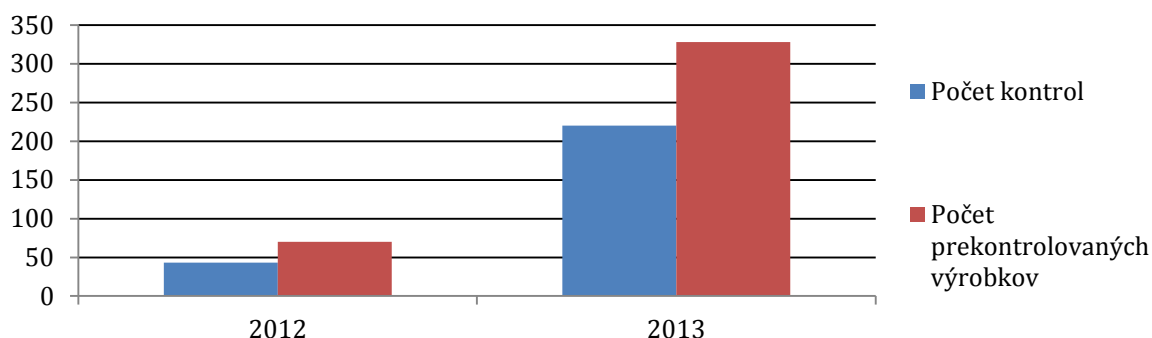
Na základe údajov z elektronickej databázy bolo v obchodnej sieti v roku 2013 vykonaných 220 úradných kontrol, čo predstavuje oproti roku 2012 nárast v počte kontrol o 411%.

Pri uvedených kontrolách bolo spolu prekontrolovaných **370 výrobkov rastlinného pôvodu**, z toho 328 výrobkov s označením CHZO a 42 výrobkov s označením CHOP. Nedostatok bol zistený pri jednej kontrole a týkal sa nesprávneho použitia loga na slovenskom výrobku. Na základe zistenia bola následne vykonaná kontrola u výrobcu, ktorý nedostatok v označení odstránil.

Okrem toho bola v jednom prípade vykonaná úradná kontrola u slovenského výrobcu, pri ktorej inšpektori nariadili stiahnuť z trhu výrobok s klamlivým označením. Výrobok mohol svojím označením „Kalocsai“ evokovať podobnosť so zaregistrovaným výrobkom s chráneným označením pôvodu, a tým uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o pôvod potraviny. V čase kontroly už výrobca obaly s klamlivým označením nepoužíval.

Graf č. 39

Porovnanie množstva prekontrolovaných výrobkov rastlinného pôvodu s chráneným označením v obchodnej sieti za posledné dva roky

9.6. Postupy na zabezpečenie efektívnosti úradných kontrol

9.6.1. Vedenie databázy prevádzkovateľov potravinárskych podnikov

Pre zabezpečenie zhody prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov je pre úradnú kontrolu nevyhnutná aktuálna databáza.

Databáza prevádzkovateľov potravinových podnikov - výrobcov potravín a maloobchodu je vedená na ŠVPS SR. Aktuálna databáza maloobchodných jednotiek je polročne zasielaná aj na Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

9.6.2. Prehľad zistených nedostatkov a udeľovanie sankcií

Výsledky z úradnej kontroly potravín odhalili, že najviac nedostatkov bolo zistených v celkovej hygiene kontrolovaných objektov, v niektorých prípadoch vo zvýšenom výskyte tovaru po dobe spotreby a minimálnej trvanlivosti, označovaní, a tiež v nedodržaní zásad správnej výrobnéj praxe, a to hlavne v maloobchodnej sieti, ako aj ostatné nedostatky uvádzané v prílohe č. 1.

ŠVPS SR a RVPS SR v zmysle zákona o potravinách uložili za zistené nedostatky nasledovné opatrenia a sankcie prevádzkovateľom potravinárskych podnikov:

Tabuľka č. 78

Prehľad zistených nedostatkov pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh v roku 2013

Popis nedostatku	Počet nedostatkov, druhov tovaru	Množstvo (l, kg, m. j.)	Cena v EUR
Nepĺnenie opatrení	233	-	-
Nevyhovujúce suroviny, výrobky, tovar			
po dobe spotreby/dobe minimálnej trvanlivosti	5623	23818,286	73458,88
poškodený obal, tovar	845	1845,02	8515,4
nevhodné na ľudskú spotrebu	176	613,369	1160,47
inak znehodnotené	49	1679,653	7467,16
označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	3526	76660,199	115817,62

neznámy pôvod	154	4160,502	3552,45
menenie, falšovanie údajov	155	931,903	507,22
klamlivo označené alebo ponúkané na predaj klamlivým spôsobom	260	28536,482	5434,89
iné, inak znehodnotené	49	1679,653	7467,16

9.6.3. Právoplatné rozhodnutia

V roku 2013 nadobudlo právoplatnosť **2 455 rozhodnutí** riaditeľov jednotlivých RVPS pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh v hodnote **2 450 163 EUR**, pričom priemerná hodnota uloženej pokuty bola 1 003 EUR a maximálna suma uloženej pokuty bola **50 000 EUR**.

Tabuľka č. 79

Prehľad o právoplatných rozhodnutiach

Obdobie	počet právoplatných rozhodnutí	Suma v EUR	Priemer v EUR	Maximum v EUR
od 01.01.2013 do 31.12.2013	2 455	2 450 163	1003	50 000

9.6.4. Blokové pokuty

Blokových pokút uložených fyzickým osobám pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh bolo **3 491 v hodnote 89 310 EUR**.

9.7. Školenia

Na základe Národného programu vzdelávacích aktivít v oblasti úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu pre rok 2013 sa uskutočnilo **6 školení**, ktorých sa zúčastnilo **724 účastníkov** - inšpektorov úradnej kontroly potravín a zamestnancov potravinových laboratórií ŠVPÚ.

V roku 2013 sa **15 inšpektori** z RVPS a ŠVPS SR zúčastnili školení organizovaných EK v rámci programu „**Better Training for Safer Food**“ zameraného na kontrolu dovozov potravín neživočíšneho pôvodu z tretích krajín, plánov HACCP, systému TRACES pre potraviny neživočíšneho pôvodu, označovania potravín, chránené označenia – politika kvality a kontrolu kontaminantov.

Názov školenia a počet účastníkov za ŠVPS SR pre potraviny rastlinného pôvodu je uvedený v tabuľke č. 80.

Tabuľka č. 80

Školenia organizované cez DG SANCO – Better Training for Safer Food

Názov školenia	Počet účastníkov
Import controls on certain feed and food of NAOF	4
HACCP	1
Traces	2
Food composition and information	2
Training course on Quality Schemes	3
Controls on contaminants in food and feed	3

Okrem týchto školení sa uskutočnili aj dve odborné pracovné porady s inšpektormi RVPS týkajúce sa úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu.

9.8.1. Usmernenia alebo informácie pre potravinárskych prevádzkovateľov

Zástupcovia ŠVPS SR sa v roku 2013 zúčastňovali ako lektori na rôznych školiacich seminároch organizovaných zväzmi a asociáciami pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, v rámci seminárov organizovaných MPRV SR, v rámci odborných konferencií a na zasadnutiach rôznych potravinárskych zväzov, cechov, asociácií.

Odborní zamestnanci priebežne informujú prevádzkovateľov potravinárskych podnikov pri osobných, telefonických i mailových konzultáciách o legislatívnych požiadavkách, nových právnych predpisoch, hygienických požiadavkách a o možných rizikách pri výrobe potravín.

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú o aktuálnych informáciách, ktoré sa týkajú postupov ŠVPS SR vo vzťahu k prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a o zmenách v európskej a národnej legislatíve informovaní prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svps.sk/>.

Veľa informácií o potravinách dostávajú výrobcovia a aj spotrebitelia prostredníctvom vystúpení zástupcov ŠVPS SR v tlačенých a elektronických médiách.

9.9. Audity Potravinového a veterinárneho úradu (FVO) pre produkty rastlinného pôvodu

V roku 2013 sa v Slovenskej republike uskutočnili nasledovné audity Potravinového a veterinárneho úradu (FVO), súvisiace s výkonom úradných kontrol na úseku potravín rastlinného pôvodu:

1. Audit s cieľom zhodnotiť **kontroly kontaminantov v potravinách**, uskutočnený v dňoch od 26. februára do 8. marca 2013,
2. Audit s cieľom zhodnotiť **úradné kontroly geneticky modifikovaných organizmov**, vrátane ich zámerného uvoľnenia do životného prostredia, uskutočnený v dňoch od 10. do 18. septembra 2013,
3. Audit s cieľom zhodnotiť **systémy kontroly týkajúce sa chránených označení pôvodu (CHOP), chránených zemepisných označení (CHZO) a zaručených tradičných špecialít (ZTŠ)**, pokiaľ ide o poľnohospodárske výrobky a potraviny, uskutočnený v dňoch od 18. do 28. novembra 2013.

Ani v jednom prípade neboli zistené žiadne nezhody v nadväznosti na činnosť ŠVPS SR a jej orgánov.

10. Potraviny živočíšneho pôvodu

Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu vykonávali príslušné orgány veterinárnej správy v roku 2013 podľa Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2012-2014 v súlade s rozhodnutím Komisie 2007/363/ES. Úradné/veterinárne kontroly produktov živočíšneho pôvodu sa vykonávali podľa zákona č. 39/2007 Z. z. a podľa zákona č. 152/1995 Z. z. v súlade s nariadením (ES) č. 882/2004 a nariadením (ES) č. 854/2004 v záujme ochrany

zdravia zvierat a zdravia ľudí na všetkých stupňoch potravinového reťazca, t.j. od prvovýroby až po maloobchodný predaj.

Hlavným cieľom úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov v tejto oblasti. Špecifickými strategickými cieľmi v tejto oblasti boli:

1. Zisťovanie mikrobiologickej kontaminácie a chemickej kontaminácie (kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov, rezíduá pesticídov, prídavné látky),
2. Kontrola označovania potravín (alergény) v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov,
3. Ochrana spotrebiteľov pred klamaním a ilegálnymi praktikami (kontrola označovania a zloženia potravín),
4. Monitorovať riziko z mikrobiologickej kontaminácie salmonelami v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov,
5. Ochrana záujmov spotrebiteľov pred uvedením do omylu a zamedzenie falšovania potravín s nadštandardnými vlastnosťami prostredníctvom kontrol potravín s chránenými označeniami na trhu.

10.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby

Úradné/veterinárne kontroly živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby vykonávali úradní veterinári lekári RVPS v registrovaných produkčných chovoch mlieka, v registrovaných zberných strediskách zveriny a v schválených chovoch nosníc (produkcia vajec).

10.1.1. Prvovýroba – surové mlieko

K 31.12.2013 bolo v Slovenskej republike registrovaných 995 produkčných chovov mlieka, z toho produkčných chovov surového kravského mlieka 628, surového ovčieho mlieka 333 a surového kozieho mlieka 34. V týchto produkčných chovoch surového mlieka bolo vykonaných spolu 1 147 veterinárnych kontrol. V 180 produkčných chovoch boli zistené nedostatky (18,09%), čo je zlepšenie oproti roku 2012 o 6,51%. Najčastejšie sa zisťovali stavebno-technické nedostatky, nedostatky vo vedení dokumentácie a nedostatky v dodržiavaní hygienických podmienok. Na základe zistených nedostatkov bolo spolu uložených 672 opatrení na ich odstránenie (10 rozhodnutí v správnom konaní a 574 iných opatrení RVPS).

V roku 2013 sa vykonal u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj odber 107 vzoriek surového mlieka na rezíduá inhibičných látok, všetky vzorky vyhovovali.

10.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri

K 31.12.2013 bolo v SR registrovaných 78 zberných stredísk na uchovávanie ulovenej voľne žijúcej zveri, v ktorých bolo vykonaných 133 veterinárnych kontrol. V 2 prevádzkarňach bolo zistených 5 nedostatkov. Boli uložené opatrenia na ich odstránenie.

10.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc

V roku 2013 bolo vykonaných 215 veterinárnych kontrol v prvovýrobe vajec – v schválených chovoch nosníc. Nedostatky boli zistené v 2 prípadoch.

10.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu

10.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa

V roku 2013 úradní veterinárni lekári RVPS vykonali na 97 schválených bitúnkoch (čo predstavuje oproti roku 2012 pokles o 8 prevádzkarní) prehliadky *ante mortem* a *post mortem* u 740 711 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti roku 2012 pokles o 67 866 kusov (posúdených ako nepoživatelných bolo 834 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti roku 2012 pokles o 266 kusov). Ku koncu roka sme evidovali v zozname schválených prevádzkarní 17 s prerušenou činnosťou a 16 prevádzkarní, ktorým boli schválené úpravy požiadaviek na konštrukcie, usporiadania a vybavenia.

Na 7 bitúnkoch schválených pre zabíjanie hydiny bola prehliadka vykonaná u 38 156 067 kusov hydiny, čo predstavuje oproti roku 2012 pokles o 435 500 zabitých a prehliadnutých kusov (posúdených bolo ako nepoživatelných 384 443 kusov, čo predstavuje oproti roku 2012 pokles o 17 705 ks hydiny). Zabíjanie vodnej hydiny (kačice, husi) sa nevykonávalo. Ďalej úradní veterinárni lekári vykonali prehliadku *post mortem* u 7 494 kusov voľne žijúcej zveri, čo predstavuje oproti roku 2012 nárast o 2 273 kusov voľne žijúcej zveri (posúdených ako nepoživatelné boli 3 kusy, čo predstavuje oproti roku 2012 pokles o tri kusy veľkej voľne žijúcej zveri). V prípade zveri z farmových chovov bolo na 1 bitúnku veterinárne prehliadnutých 62 kusov bežcov (*Ratitae*), čo predstavuje oproti roku 2012 zníženie o 40 bežcov. Mäso z nepoživatelných zvierat a hydiny sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie vedľajších živočíšnych produktov.

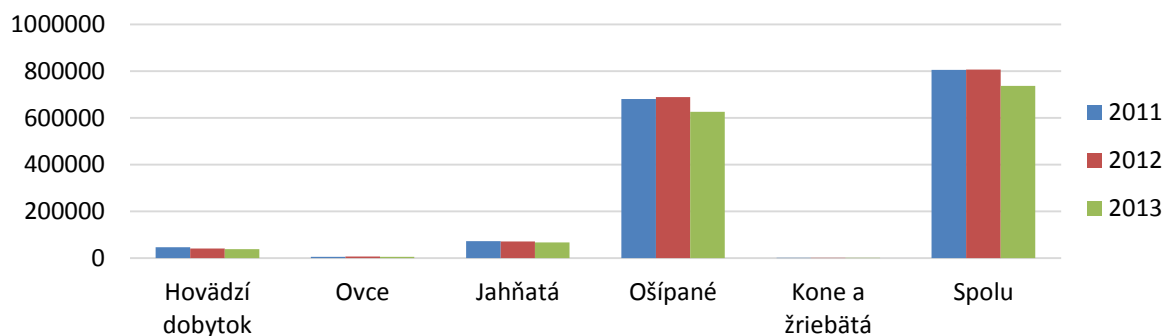
Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel hovädzieho dobytku a ošípaných boli najčastejšou diagnózou odchýlky zmyslových vlastností, samčí pach u kryptorchidov a kancov, ochorenia neinfekčného charakteru (dietetické poruchy), hydrémia (vodnatelnosť) a vychudlosť mäsa.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel mladého hovädzieho dobytku (teliat) vo veku do 12 mesiacov a jatočných tiel oviec, prevažne najčastejšou diagnózou bola hydrémia (vodnatelnosť) a vychudlosť mäsa s nedostatočným vývinom u teliat a odchýlky zmyslových vlastností a parazitózy u oviec.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke tiel jatočnej hydiny (kurčatá, sliepky), prevažne najčastejšou diagnózou u kurčiat a sliepok boli neinfekčné choroby, kachexia, zakrpatenosť, edémová choroba, choroby tráviacich a dýchacích orgánov a technologické poškodenia. V prípade jatočných moriek je to kachexia, iné infekčné ochorenia a technologické poškodenia. Odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie sa vykonával v rámci úradných prehliadok *ante mortem* a *post mortem* podľa nariadenia (ES) č. 854/2004 vždy, ak to bolo potrebné na dosiahnutie konečnej diagnózy alebo na zisťovanie prítomnosti choroby zvierat alebo pri podozrení na rezíduá antimikrobiálnych látok.

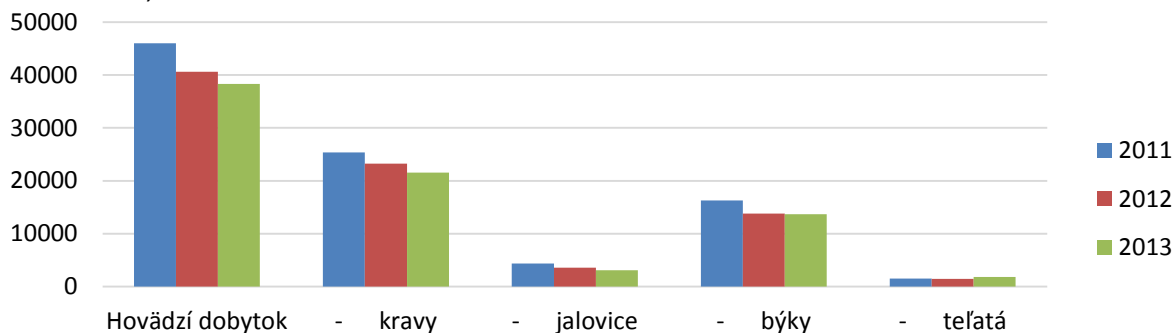
Graf č. 40

Veterinárna prehliadka domácich kopytníkov v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012 a 2013

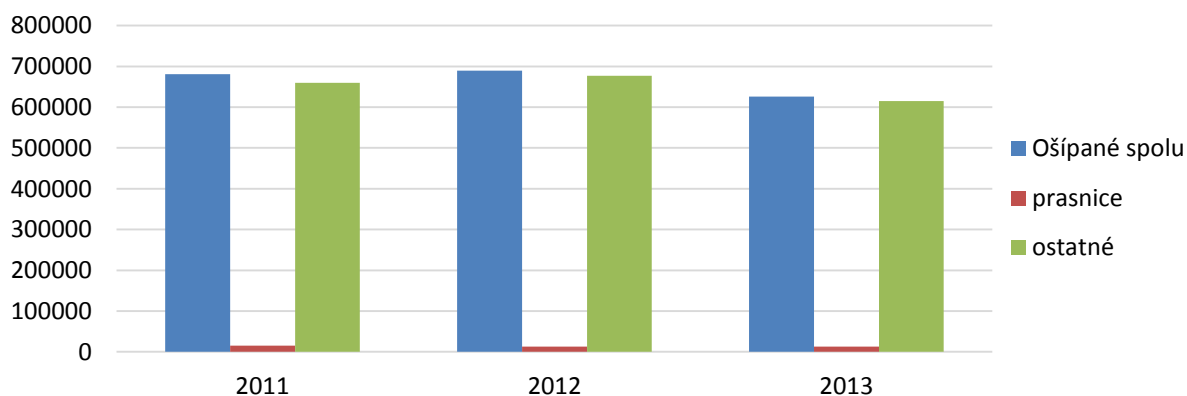
Graf č. 41

Počet zabitých domácich kopytníkov – hovädzieho dobytku v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012 a 2013

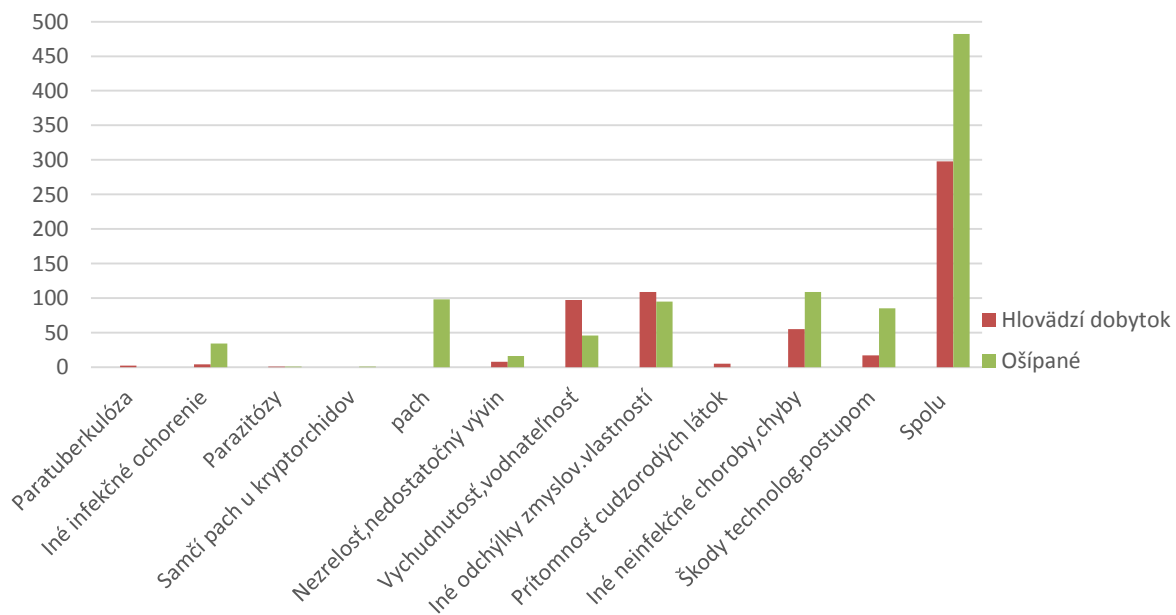
Graf č. 42

Počet zabitých domácich kopytníkov – ošípaných v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012 a 2013

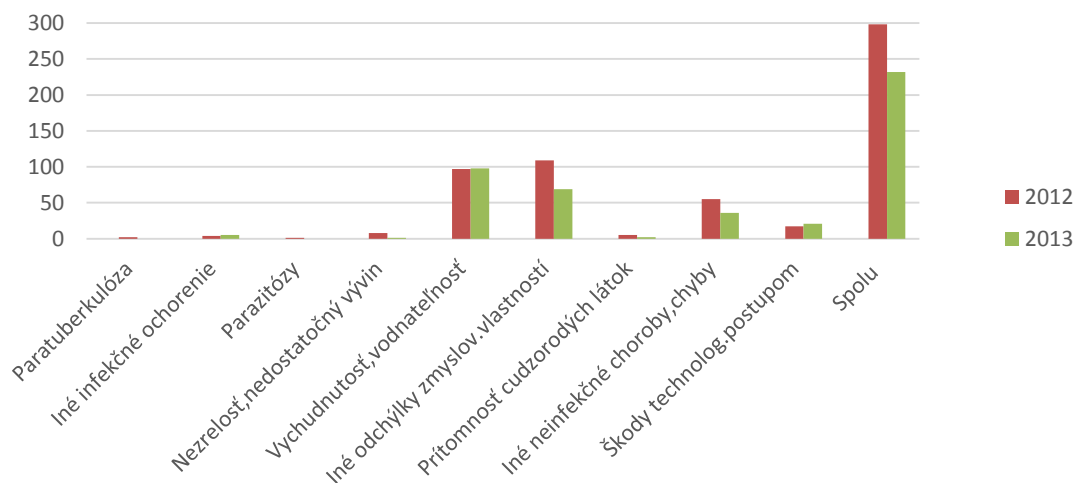
Graf č. 43

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel *post mortem* u domácich kopytníkov – hovädzí dobytok a ošípané 2013

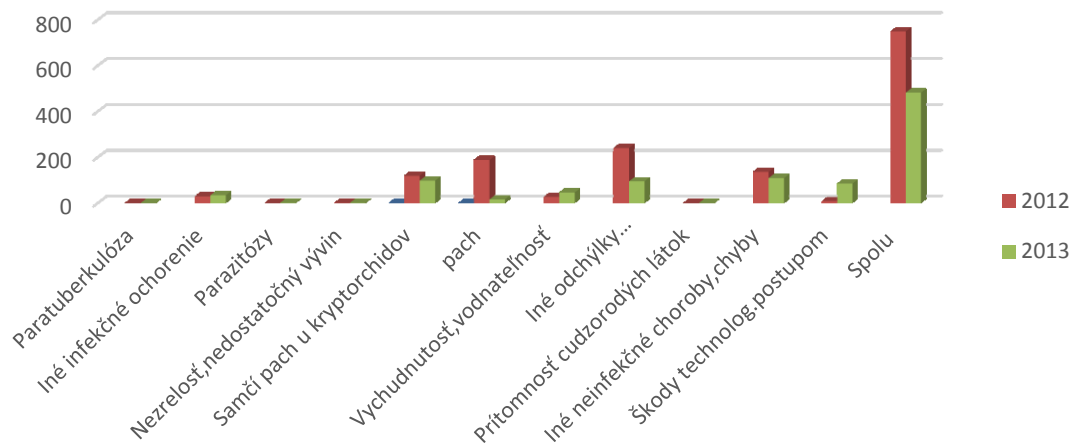
Graf č. 44

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel *post mortem* u hovädzieho dobytku 2012 a 2013

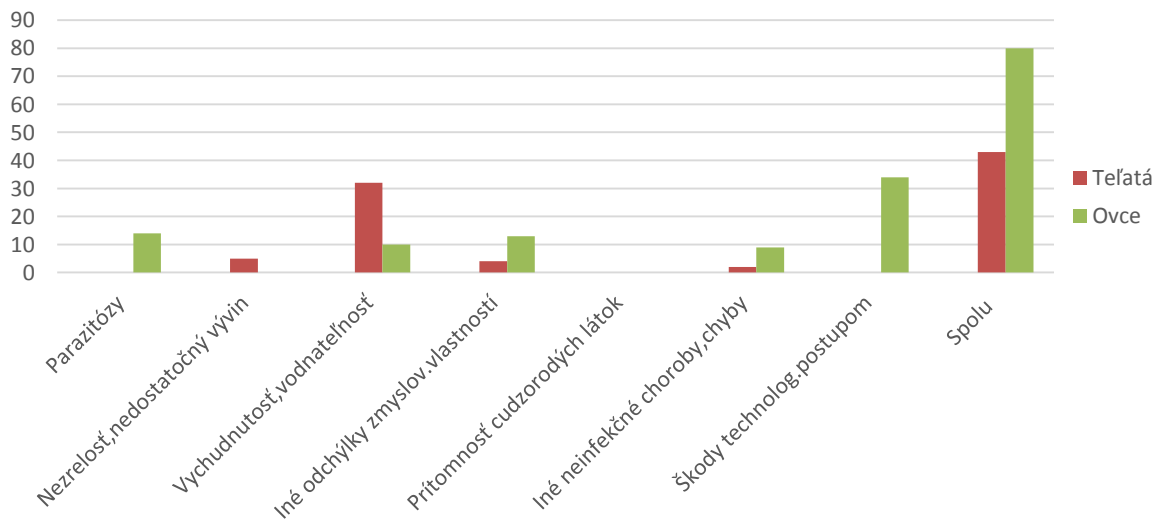
Graf č. 45

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel *post mortem* u ošípaných 2012 a 2013

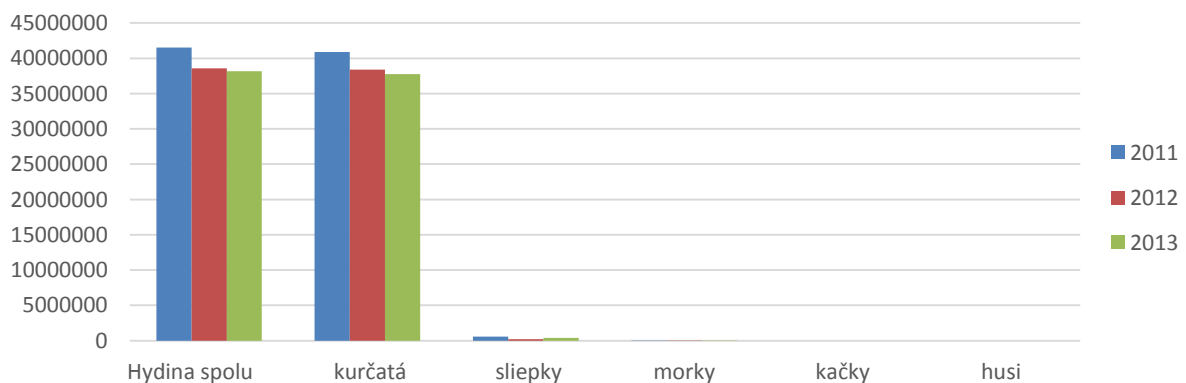
Graf č. 46

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel *post mortem* u domácich kopytníkov – teliat a oviec 2013

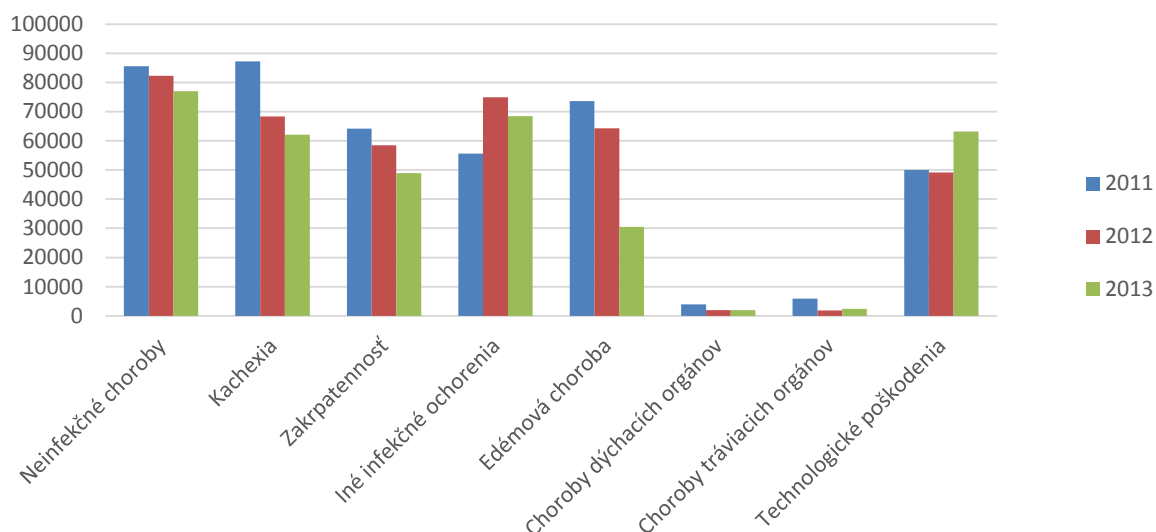
Graf č. 47

Veterinárna prehliadka hydiny v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012 a 2013

Graf č. 48

Výsledky pri prehliadke jatočných tiel *post mortem* u hydiny 2011, 2012 a 2013

10.2.2. Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarňach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

- **Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarňach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch**

V roku 2013 úradní veterinárni lekári/veterinárni inšpektori vykonali v 1 276 schválených prevádzkarňach a v schválených skladoch spolu 12 904 veterinárnych kontrol. Nedostatky boli zistené v 307 prevádzkarňach (24,06%). Spolu bolo zistených 2 244 hygienických nedostatkov. Najčastejšie zisťovanými boli stavebno – technické nedostatky (poškodené steny, podlahy, nedostatočná údržba technologických zariadení) a nedostatky v dodržiavaní hygienických podmienok. Za zistené nedostatky bolo prevádzkovateľom potravinárskych podnikov uložených 2455 opatrení (v 47 rozhodnutiach a v 2 333 iných opatreniach), 22 pokút v hodnote 132 532 € a v 2 prípadoch bola zrušená platnosť schválenia prevádzkarne.

- **Audity prevádzkarní**

V roku 2013 vykonalo 7 RVPS spolu 11 auditov prevádzkarní. V sektore spracovania mäsa bolo vykonaných 10 auditov a v sektore mlieka 1 audit prevádzkarní. Hodnotenie: v sektore spracovania mäsa bol ako výborný vyhodnotený systém dodržiavania správnej hygienickej praxe v 7 prevádzkarňach a systém založený na zásadách HACCP v 8 prevádzkarňach; ako prijateľný bol vyhodnotený systém správnej hygienickej praxe v 3 prevádzkarňach a systém založený na zásadách HACCP v 2 prevádzkarňach. V sektore mlieka bol v jednej prevádzkarni vyhodnotený systém dodržiavania správnej hygienickej praxe ako prijateľný; systém HACCP bol vyhodnotený v 1 prevádzkarni ako prijateľný. Ani v jednej auditovanej prevádzkarni nebol systém vyhodnotený ako neprijateľný.

- **Schvaľovanie prevádzkarní**

V roku 2013 RVPS na základe žiadosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov vykonávali osobitné veterinárne kontroly na mieste v prevádzkarňach, ktoré podliehajú schváleniu (sklady, samostatne stojace prebaľovacie prevádzkarne, bitúnky pre domáce kopytníky, rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov a hydiny, prevádzkarne na manipuláciu so zverou a rozrábkarne ich mäsa, výroba mäsových výrobkov, škvarených živočíšnych tukov a oškvarkov, mletého mäsa a mäsových prípravkov, prevádzkarne pre produkty rybolovu, prevádzkarne na spracovanie mlieka vrátane salašov, triediarne vajec, balenie medu) a na základe týchto osobitných kontrol vydali 154 rozhodnutí o podmiennečnom schválení prevádzkarne, 26 rozhodnutí o predĺžení podmiennečného schválenia a 151 rozhodnutí o úplnom schválení prevádzkarne. 13 prevádzkovateľom, ktorí nevykonávali danú činnosť nepretržite po dobu 24 mesiacov a 75 prevádzkovateľom, ktorí oznámili ukončenie činnosti, na ktorú bolo vydané rozhodnutie o schválení, vydali RVPS rozhodnutia o zrušení schválenia. Zoznam schválených prevádzkarní je prístupný na internetovej stránke ŠVPS SR <http://www.svssr.sk>.

- **Kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní tiel domácich kopytníkov na schválených bitúnkoch**

Kontroly hygienických procesov pri jatočnom opracovaní tiel domácich kopytníkov sa vykonali na schválených bitúnkoch podľa kapitoly IV, Oddiel I Prílohy III nariadenia (ES) č. 853/2004, v súlade s článkom 31 ods.2 nariadenia (ES) č. 882/2004 v platnom znení a podľa kapitoly II článok 3 nariadenia (ES) č. 854/2004 vrátane potravinárskych prevádzkarní s malým objemom výroby s úpravou požiadaviek na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z.

Takto bolo vykonaných 753 kontrol v 33 stanovených **hygienických ukazovateľoch u jatočných tiel hovädzieho dobytku** a 580 kontrol v 25 stanovených **hygienických ukazovateľoch u jatočných tiel u domácich ošípaných**.

Najčastejším hygienickým nedostatkom v prípade jatočného hovädzieho dobytku je nevykonávanie triedenia zvierat podľa čistoty a nevypracovanie, zavedenie a používanie vhodných systémov zabíjania prevádzkovateľom a nezabránenie rizika sekundárnej kontaminácie obnaženej svaloviny predných končatín jatočných tiel.

- **Kontrola dodržiavania limitovanej kapacity bitúnkami a rozrábkarňami s malým objemom výroby mäsa domácich kopytníkov so schválenými výnimkami zo štrukturálnych požiadaviek**

Podľa nariadení vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá, sa kontrolovali prevádzkarne s malým objemom výroby, ktoré v prípade bitúnkov zabíjajú najviac 30 dobytčích jednotiek (DJ) za týždeň a v prípade rozrábkarne rozrábajú najviac 5 ton vykosteného mäsa týždenne alebo zodpovedajúce množstvo mäsa s kosťou.

Predmetné kontroly vykonávali RVPS Senec, Nitra, Galanta, Dunajská Streda, Komárno, Prievidza, Považská Bystrica, Banská Bystrica, Zvolen, Liptovský Mikuláš, Poprad, Bardejov, Košice - okolie, ktoré vydali rozhodnutia o schválení prevádzkarní s limitovanou kapacitou a malým objemom výroby s ustanovením výnimiek zo štrukturálnych požiadaviek. Kontroly

dodržiavania limitovanej kapacity bitúnkami a rozrábkarňami s malým objemom výroby sa vykonávali štvrťročne.

Takto bolo vykonaných za sledované obdobie 153 kontrol v 36 prevádzkarňach. V kontrolovaných prevádzkarňach neboli zistené nedostatky v prekročení stanovenej limitovanej kapacity produkcie.

10.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2013 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín vykonali veterinárne kontroly pri 1745 zásielkach, ktoré predstavovali 17 199 724 kg.

10.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č. 292/2003 Z. z.

V roku 2013 bolo v SR zaregistrovaných 3195 miest určenia a RVPS vykonali 3816 veterinárnych kontrol zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov. Pri zistení nedostatkov bolo uložených 8 opatrení 1 rozhodnutím v správnom konaní a 92 iných opatrení. Bolo uložených 12 pokút v celkovej sume 28 360 € podľa zákona č. 39/2007 Z. z.. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami boli: nedostatky, ktoré sa týkali nahlasovania zásielok 24 hodín vopred/nenahlasovanie zásielok, nepravidelné nahlasovanie a nezrovnalosti medzi množstvom tovaru hláseného cez evidenciu zásielok a skutočného množstva dodaného do miesta určenia.

Pri kontrolách v mieste určenia bolo v roku 2013 odobratých 899 vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, 21 vzoriek bolo nevyhovujúcich (2,34%).

10.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu

10.5.1. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu v maloobchodných prevádzkarňach

Výsledky úradných kontrol potravín živočíšneho pôvodu vykonávané na úrovni maloobchodných predajní okrem odberu vzoriek sú spoločné s výsledkami úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. V roku 2013 sa v 17 707 maloobchodných prevádzkarňach (v roku 2012 bolo zaregistrovaných 17 185 maloobchodných prevádzkarní) uskutočnilo 36 574 úradných kontrol potravín, čo je o 775 kontrol menej ako v roku 2012, nedostatky boli zistené v 5716 prevádzkarňach (32,28% z celkového počtu prevádzkarní), čo je oproti roku 2012 zlepšenie o 1,39%. Najviac nedostatkov sa týkalo tak ako v roku 2012 celkovej hygieny a predaja potravín po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti.

10.5.2. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej

RVPS priebežne vykonávali registráciu na základe žiadosti prvovýrobcov a užívateľov poľovníckych revírov, ktorí vykonávajú priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu [surové mlieko, vajcia, med, produkty akvakultúry (ryby)], mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej. V roku 2013 bolo vykonaných 422 kontrol, nedostatky boli zistené u 13 prevádzkovateľov. V roku 2013 bol u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj malých množstiev surového mlieka na

farme vykonaný odber 107 vzoriek surového mlieka na vyšetrenie na rezíduá inhibičných látok. Rezíduá sa nezistili v žiadnej vzorke.

K 31.12.2013 bolo spolu zaregistrovaných 7 393 prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov. Prehľad registrácie je uvedený v tabuľke č. 81.

Tabuľka č. 81

Prehľad počtu zaregistrovaných prvovýrobcov/užívateľov poľovných revírov podľa druhu produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách

Druh produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách	Počet zaregistrovaných prvovýrobcov/užívateľov poľovných revírov
Produkty akvakultúry (ryby)	105
Surové mlieko	326
Vajcia	222
Včelí med	5096
Mäso z hydiny zabitej na farme	116
Mäso z domácich králikov zabitých na farme	42
Voľne žijúca zver a zverina z nej	1486
Spolu:	7393

10.5.3. Automaty na predaj surového kravského mlieka

K 31.12.2013 bolo v Slovenskej republike 181 automatov na predaj surového kravského mlieka.

10.5.4. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarňach pre produkty živočíšneho pôvodu

V roku 2013 bolo podľa § 39 zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 580 maloobchodných prevádzkarní vykonávajúcich výrobné činnosti, v ktorých bolo vykonaných 1477 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 48 prevádzkarňach (8,28%). Najviac nedostatkov bolo zistených v hygiene priestorov a zariadení a stavebno-technické nedostatky. K 31.12.2013 bolo podľa zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 93 skladov, v ktorých bolo vykonaných 202 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 11 skladoch (11,83%). Najčastejšie zisťované nedostatky boli stavebno-technické nedostatky, hlavne poškodené podlahy a hygiena zariadení.

10.6. Odber vzoriek

V roku 2013 bolo odobratých 7 313 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, 732 vzoriek (prevažne sterov) zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*, 124 vzoriek pitnej vody.

10.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu

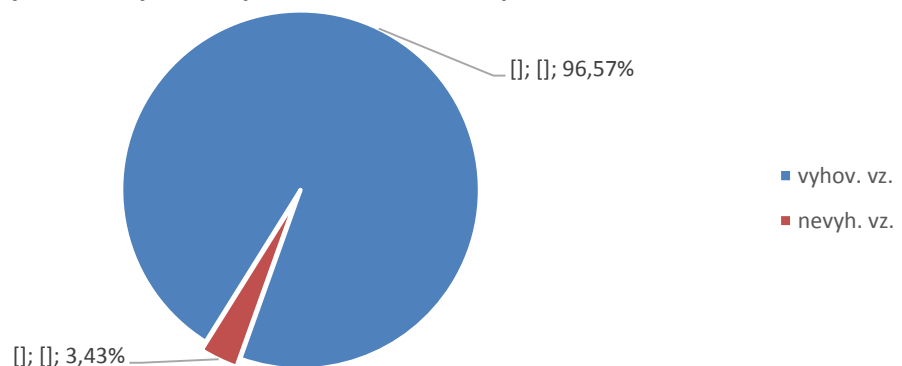
V roku 2013 bolo odobratých spolu 7313 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 251 vzoriek (3,43%), čo je v porovnaní s rokom 2012 zlepšenie o 0,70%. Najviac vzoriek, t.j. 83 nevyhovelo požiadavkám na zloženie rovnako ako v roku 2012. Senzorickým

požiadavkám nevyhovelo 57 vzoriek, požiadavkám na označovanie nevyhovelo 43 vzoriek, mikrobiologickým požiadavkám nevyhovelo 42 vzoriek, požiadavkám na prídavné látky nevyhovelo 9 vzoriek, na obsah osobitnej prísady – NaCl nevyhovelo 6 vzoriek, požiadavkám na označovanie alergénov nevyhovelo 6 vzoriek, 5 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na kontaminant.

Analýza odobratých vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2013 je uvedená v prílohe č. 4. Prehľad vyhovujúcich a nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2013 je v grafe č. 49, prehľad počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa vyšetrovaných ukazovateľov za rok 2013 je v grafe č. 50 a prehľad počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa vyšetrovaných ukazovateľov za rok 2012 a 2013 je v grafe č. 51.

Graf č. 49

Prehľad výsledkov vyšetrení potravín živočíšneho pôvodu v roku 2013

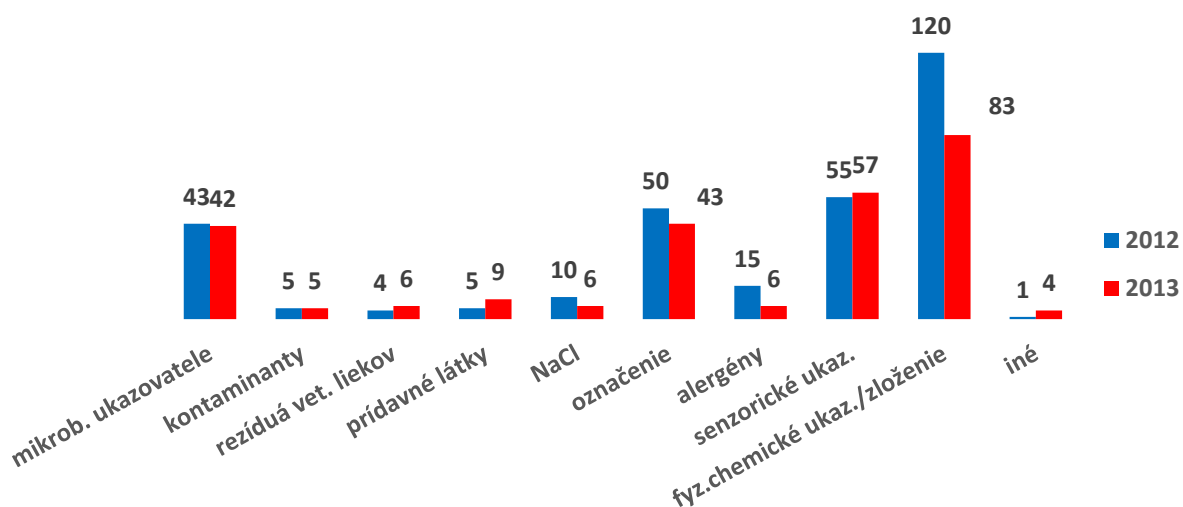
Graf č. 50

Prehľad počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa ukazovateľov v r. 2013

Graf č. 51

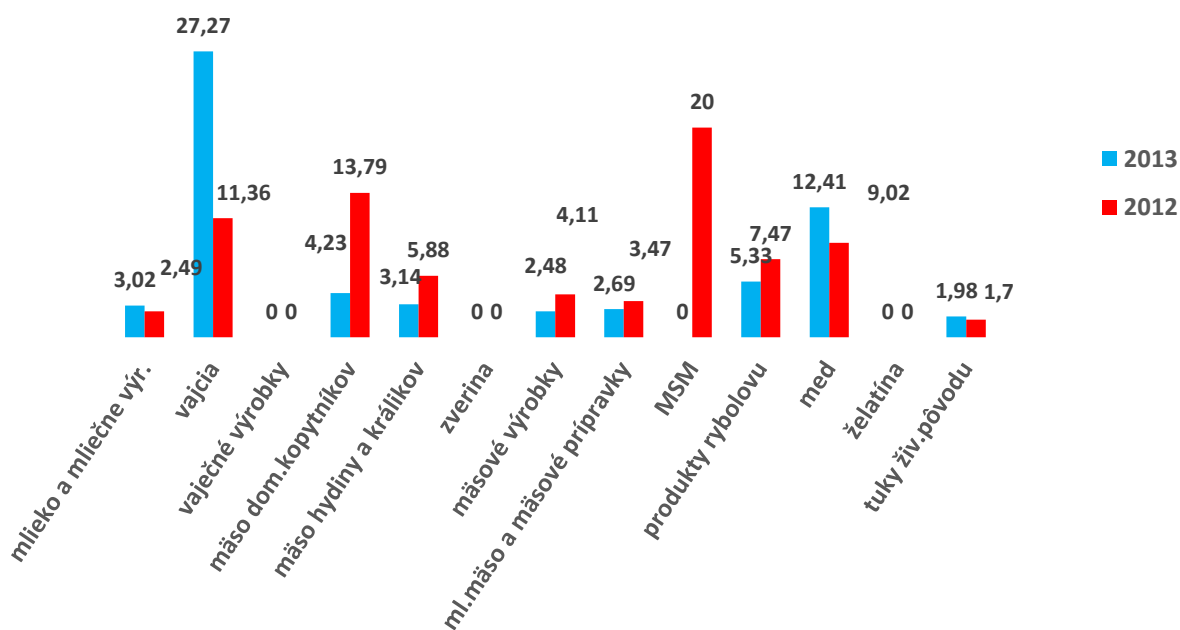
Prehľad počtov nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa vyšetrených ukazovateľov v r. 2012 a 2013

Podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek bolo pri vajciach (27,27%) (odobraných však bolo len 22 vzoriek). Percento nevyhovujúcich vzoriek pri ďalších produktoch živočíšneho pôvodu bolo nasledovné: med 12,41%, produkty rybolovu 5,33%, mäso domácich kopytníkov 4,23%, mäso hydiny a králikov 3,14%, mlieko a mliečne výrobky 3,02%, mleté mäso a mäsové prípravky 2,69%, mäsové výrobky 2,48%, škvarené živočíšne tuky 1,98%, vyhovel všetky vzorky želatíny, vaječných výrobkov, všetky vzorky mechanicky separovaného mäsa. Vzorky zveriny neboli odobraté. V grafe č. 52 je prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2012 a 2013.

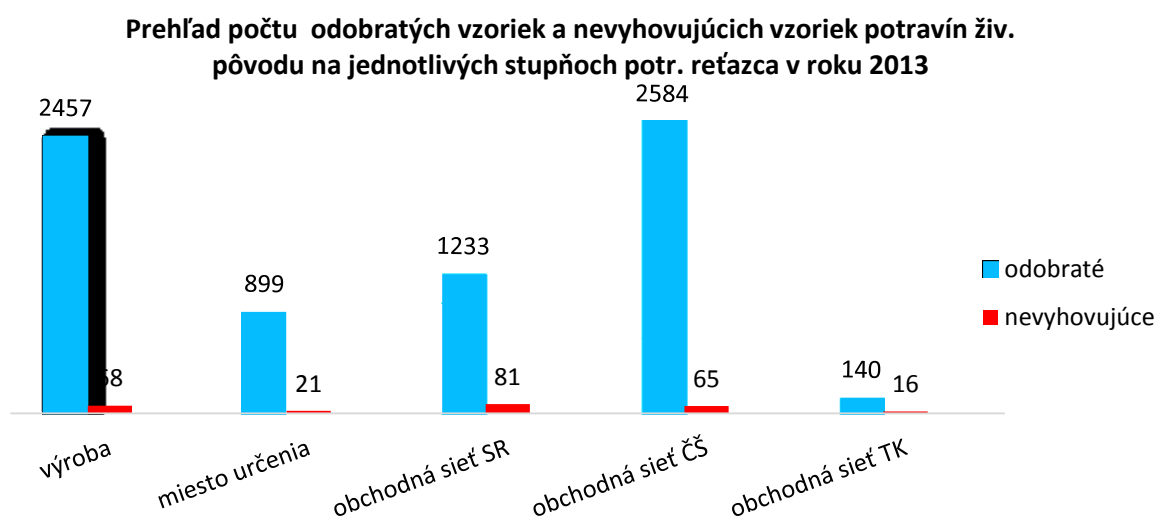
Graf č. 52

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živ. pôvodu v r. 2012 a 2013 v %

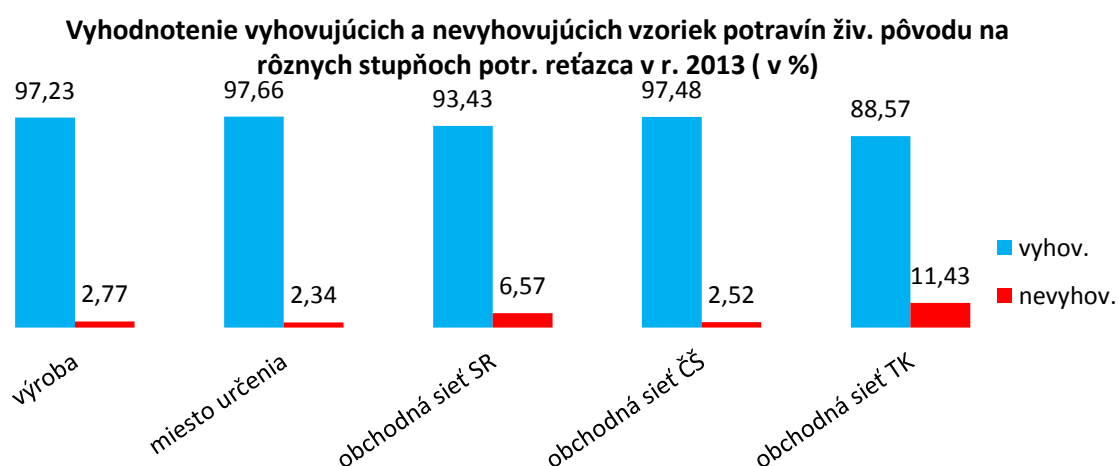

Vzorky potravín živočíšneho pôvodu boli odoberané na všetkých stupňoch potravinového reťazca (príloha č. 5). V spracovateľských prevádzkarňach (výroba) bolo odobratých 2457 vzoriek, nevyhovelo 68 (2,77%), čo je oproti roku 2012 zlepšenie o 0,78%. V maloobchodnej sieti bolo spolu odobratých 3957 vzoriek, nevyhovelo 162 (4,09%) (v roku 2012 nevyhovelo 4,82%); z toho bolo odobratých 1233 vzoriek domáceho pôvodu, nevyhovelo 81 (6,57%) (v roku 2012 6,01%); z ostatných členských štátov bolo odobratých a vyšetrených 2 584 vzoriek, nevyhovelo 65 (2,52%) (v roku 2012 nevyhovelo 3,93%); z tretích krajín bolo odobratých 140 vzoriek potravín, nevyhovelo 16 vzoriek (11,43%) (v roku 2012 11,03%). V mieste určenia potravín živočíšneho pôvodu pochádzajúcich z ostatných členských štátov bolo odobratých a vyšetrených 899 vzoriek, 21 vzoriek nevyhovelo (2,34%) (v roku 2012 nevyhovelo 2,55%).

Graf č. 53

Graf č. 54

10.6.2 Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu

- **Mlieko a mliečne výrobky**

V roku 2013 bolo v rámci úradnej kontroly spolu vyšetrených 2 519 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 76 vzoriek (3,02 %). Z celkového počtu 2 519 vzoriek bolo vyšetrených 496 vzoriek surového mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených so surovým mliekom, nevyhovelo 35 vzoriek (7,06 %) a 2023 vzoriek tepelne ošetrovaného mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených z tepelne ošetrovaného mlieka, nevyhovelo 41 vzoriek (2,03%).

Najväčší počet vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám - 28 vzoriek (3,73% z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu). V 6 vzorkách mliečnych výrobkov sa zistila prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*, v 2 vzorkách *Salmonella* spp. a v jednej vzorke *Campylobacter jejuni*. V prevažnej väčšine vzoriek (išlo o vzorky syrov vyrobených zo surového mlieka) sa zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov *Staphylococcus aureus*, ktoré svedčia o nedodržaní hygieny prevádzky. Ani v jednej z týchto vzoriek sa však nezistila prítomnosť stafylokokového enterotoxínu.

Požiadavkám na zloženie nevyhovelo 18 vzoriek (3,97% z počtu vzoriek odobraných na zloženie). V porovnaní s rokom 2012 ide o zhoršenie o 1,01%.

Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 19 vzoriek (4,6% z počtu odobratých vzoriek).

Senzorickým požiadavkám nevyhovelo 10 vzoriek (3,66% z počtu odobratých vzoriek na senzorické hodnotenie), pričom skoro vo všetkých prípadoch išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov.

Požiadavkám na obsah NaCl nevyhovela jedna vzorka syra (5,00% z počtu odobratých vzoriek na NaCl).

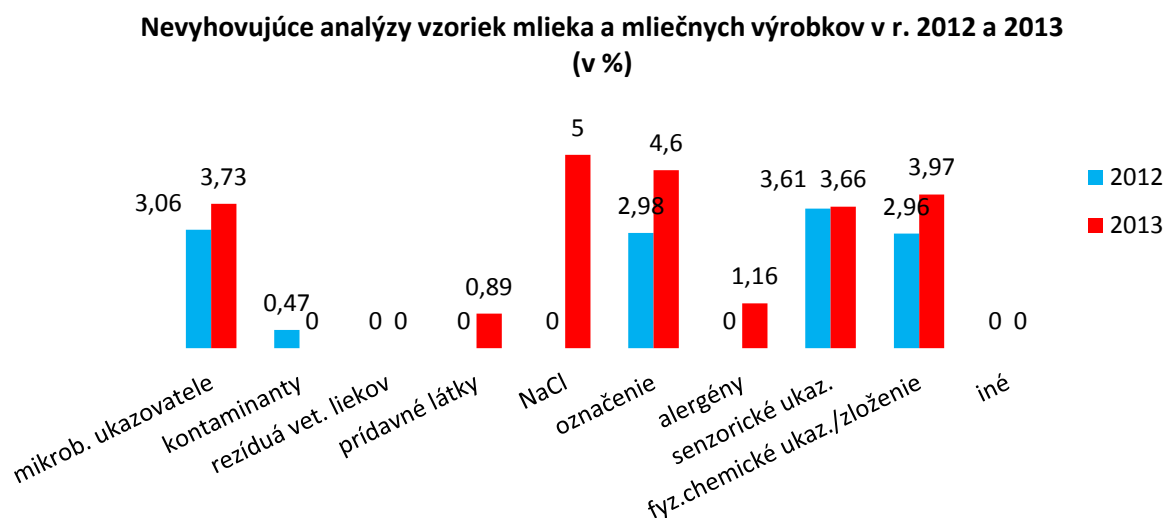
Požiadavkám na prídavné látky nevyhovelo 5 vzoriek pre zistenie prítomnosti konzervačnej látky kyseliny sorbovej (0,89% z počtu odobratých vzoriek na prídavné látky).

Dve vzorky nevyhoveli z hľadiska označovania alergénov (1,16% z počtu odobratých vzoriek na označovanie alergénov) – zistená prítomnosť sóje a arašidového alergénu.

Všetky odobraté vzorky vyhoveli požiadavkám na kontaminanty, rezíduá pesticídov, rezíduá inhibičných látok/rezíduá veterinárnych liekov.

Porovnanie nevyhovujúcich analýz mlieka a mliečnych výrobkov v % v rokoch 2012 a 2013 je uvedený v grafe č. 55.

Graf č. 55

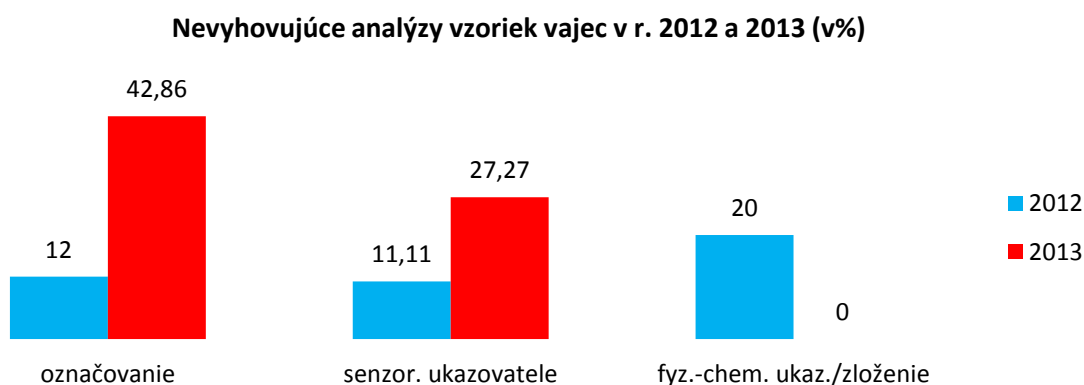

- Vajcia a vaječné výrobky**

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2013 odobratých 22 vzoriek vajec, nevyhovelo 6 vzoriek (27,27%), čo je v percentuálnom vyjadrení zhoršenie o 15,91%. Vzorky nevyhoveli sensorickým požiadavkám a požiadavkám na označovanie. V prevažnej väčšine prípadov išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov.

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2013 odobratých 6 vzoriek vaječných výrobkov. Tak, ako v roku 2012, všetky vzorky boli vyhovujúce. Porovnanie nevyhovujúcich analýz vajec v % v rokoch 2012 a 2013 je v grafe č. 56.

Graf č. 56

Kontroly slepačích vajec sa vykonávali v rámci bežných kontrol priamo v schválených triediarňach vajec v SR, a to v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. a v obchodnej sieti pri uvádzaní slepačích vajec na trh, a to v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov. V období zvýšeného sezónneho odbytu boli nariadené ciele kontroly ad hoc. V prípade jednej zásielky slepačích vajec dodaných do Slovenskej republiky z Poľskej republiky sa zistili nezrovnalosti, ktoré poukázali na možnosť falšovania sprievodných dokladov a pôvod vajec nebolo možné jednoznačne identifikovať. Po vyhodnotení nezrovnalostí v predložených obchodných dokumentoch bolo rozhodnuté o vrátení zásielky slepačích vajec v množstve

177 120 kusov späť dodávateľovi do Poľskej republiky. ŠVPS SR následne listom informovala príslušnú centrálnu autoritu v Poľskej republike.

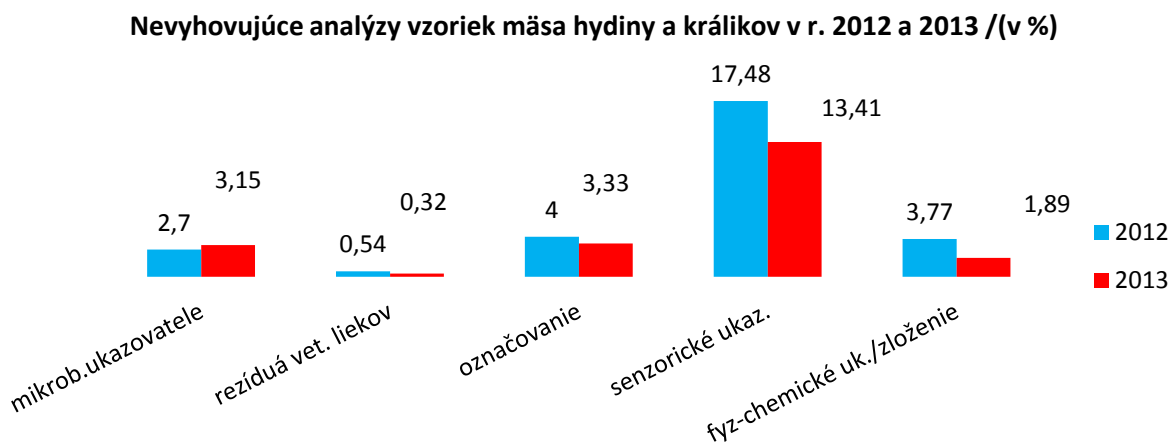
- **Mäso domácich kopytníkov**

V roku 2013 bolo odobratých 213 vzoriek mäsa domácich kopytníkov; 9 vzoriek nevyhovelo (4,23%), čo je zlepšenie oproti roku 2012 o 9,53%. Všetky vzorky nevyhoveli sensorickým požiadavkám, pričom išlo hlavne o vzorky odobraté na základe podnetov a sťažností spotrebiteľov.

- **Mäso hydiny a králikov**

V roku 2013 bolo odobratých 574 vzoriek mäsa hydiny a králikov, nevyhovelo 18 vzoriek (3,14%), čo je zlepšenie v porovnaní s rokom 2012 o 2,74%. Najviac vzoriek - 11, tak ako v roku 2012, nevyhovelo sensorickým ukazovateľom. Jedna vzorka hydinového mäsa z Poľska nevyhovela požiadavkám na rezíduá veterinárnych liekov pre prekročenie reziduálneho limitu pre enrofloxacín a ciprofloxacín. V jednej vzorke kuracích štvrtí hlbokozmrazených z Poľska sa zistil celkový obsah vody vyšší ako je stanovený najvyšší limit pre vyšetrený druh hydinových dielov. V jednej vzorke králika (krajina pôvodu Čína) bola nesprávne uvedená trhová úprava. 4 vzorky nevyhoveli požiadavkám na mikrobiologické požiadavky pre zistenie prítomnosti salmonel, išlo však o také druhy salmonel, ktoré nepredstavujú kritérium bezpečnosti potravín, ale sú kritériom hygieny procesov. Porovnanie nevyhovujúcich analýz mäsa hydiny v % v roku 2012 a 2013 je uvedené v grafe č. 57.

Graf č. 57

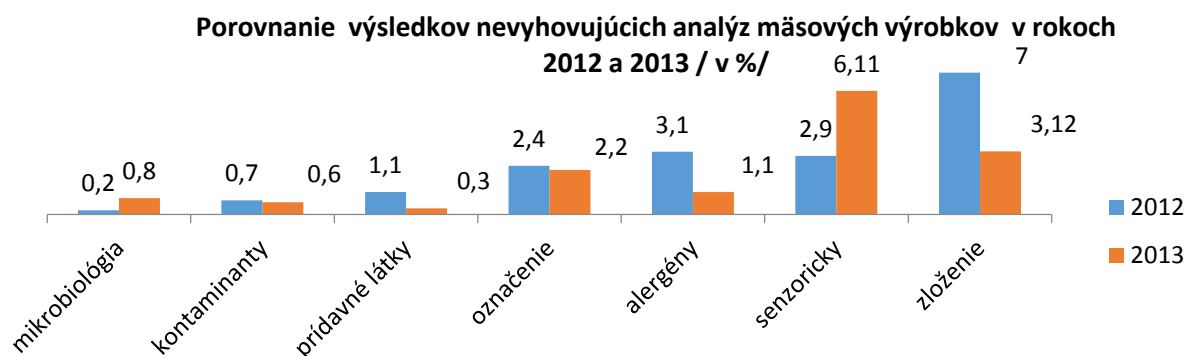
- **Zverina**

V roku 2013 neboli odobraté žiadne vzorky zveriny.

- **Mäsové výrobky**

Pri úradných kontrolách bolo v roku 2013 odobratých 2298 vzoriek mäsových výrobkov, celkovo nevyhovelo 57 vzoriek (2,5%), čo je oproti roku 2012 pokles o 1,6%. Požiadavkám na označovanie nevyhovovalo 8 vzoriek (2,2% z odobratých vzoriek). V 4 vzorkách (1,1% zo vzoriek analyzovaných na alergény) sa preukázala prítomnosť alergénov neuvedených v označení (prítomnosť neoznačeného zeleru, sójových bielkovín a mliečnych proteínov). 14 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na zloženie (3,12% analyzovaných na ukazovatele kvality - vo väčšine prípadov išlo o klamlivé uvedenie množstva mäsa); prekročenie najvyššieho prípustného množstva NaCl sa zistilo v 5 vzorkách (2,5% z vyšetrených). Požiadavkám na prídavné látky nevyhovela 1 vzorka (0,3% - prítomnosť syntetických farbív). 14 vzoriek odobratých zväčša na základe podnetov spotrebiteľov (6,11%) nevyhovelo sensorickým požiadavkám. 5 vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým kritériám na bezpečnosť potravín (0,83% z mikrobiologicky vyšetrených - zistenie patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*). Požiadavkám na kontaminanty nevyhoveli 3 vzorky (0,6% z vyšetrených - neprípustný obsah PAU).

Graf č. 58

- **Mleté mäso a mäsové prípravky, mechanicky separované mäso**

V roku 2013 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 446 vzoriek **mletého mäsa a mäsových prípravkov** a 15 vzoriek **mechanicky separovaného mäsa**. Všetky vzorky mechanicky separovaného mäsa boli vyhovujúce. Nevyhovelo 12 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov (2,69%). Sensorickým požiadavkám nevyhovelo 6 vzoriek (13,33%), išlo o všetky vzorky odobraté na základe podnetov spotrebiteľov. 5 vzoriek (1,75%) nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám pre zistenie prítomnosti salmonel. Jedna vzorka (1,67%) nevyhovela požiadavkám na prídavné látky (zistenie prítomnosti konzervačných látok – kyseliny benzoovej a kyseliny sorbovej v mletom mäse) (viď prílohu č. 4). Porovnanie nevyhovujúcich analýz mäsových prípravkov a mletého mäsa v rokoch 2012 a 2013 je v grafe č. 59.

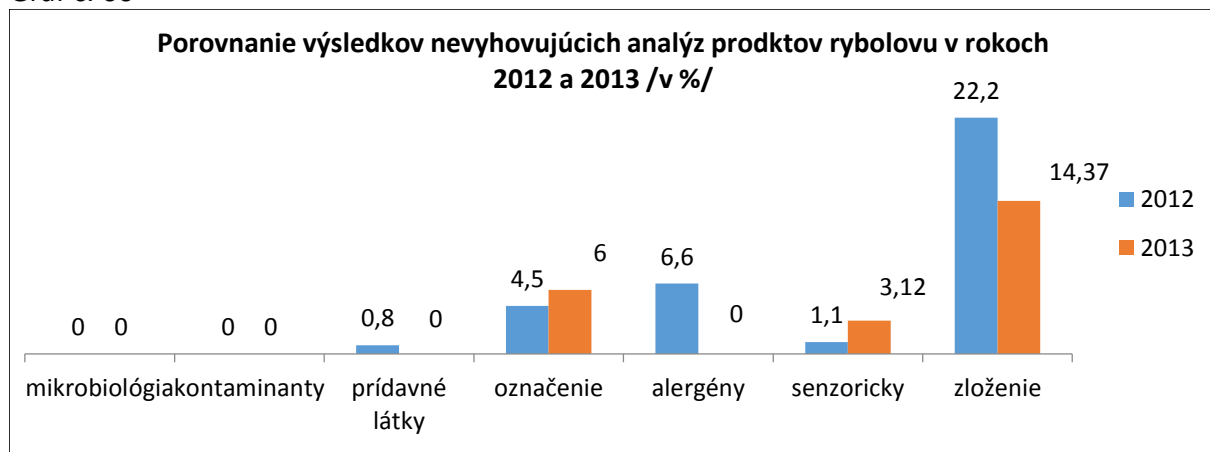
Graf č. 59

- Produkty rybolovu**

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2013 vyšetrených spolu 638 vzoriek produktov rybolovu, z toho nevyhovujúcich bolo 34 vzoriek (5,33%). Najviac nevyhovujúcich vzoriek sa vyskytlo u nespracovaných produktov rybolovu. Najčastejšie porušenými ukazovateľmi boli požiadavky na kvalitu (zloženie: 24 vzoriek, tzn. 14,37% z vyšetrených; išlo prevažne o klamlivé deklarovanie pevného podielu u glazúrovaných rýb alebo rybacích výrobkov v náleve a podielu rybieho mäsa v rybích prstoch). Požiadavkám na označovanie nevyhovovalo 8 vzoriek (6%). Organoleptické nedostatky sa zistili v 2 vzorkách (3,12%).

Graf č. 60

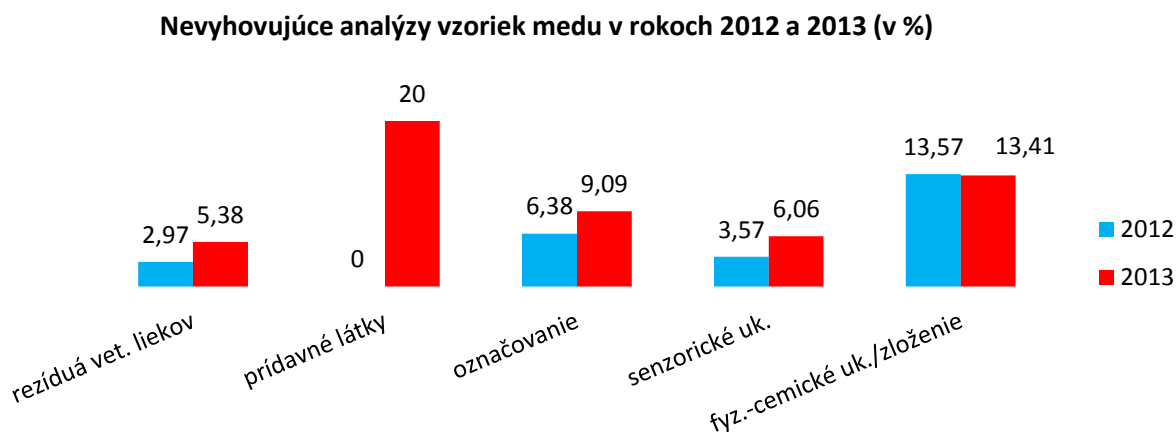

- Med**

V roku 2013 bolo odobratých 266 vzoriek včelieho medu; 33 vzoriek (12,41%) bolo nevyhovujúcich. Oproti roku 2012 ide o zhoršenie o 3,39%. Hlavnou príčinou nevyhovujúcich vzoriek bolo nedodržanie požiadaviek na zloženie (nevyhovelo 22 vzoriek, čo je 13,41% z počtu vzoriek odobratých na zloženie), pričom najčastejšie zisťovaným nedostatkom bolo prekročenie požiadaviek na množstvo hydroxymetylfurfuralu. V roku 2013 sa v 5 vzorkách (5,38% z počtu vzoriek odobratých na rezíduá veterinárnych liekov) zistili rezíduá

veterinárnych liekov (tylozín, tetracyklín 2x, linkomycín, streptomycín). 4 vzorky nevyhoveli požiadavkám na označovanie (9,09% z vzoriek odobratých na označovanie), 2 vzorky nevyhoveli sensorickým požiadavkám (6,06% zo vzoriek odobratých na sensorické ukazovatele), v 2 vzorkách sa zistili prídavné látky (20,00% z počtu odobratých vzoriek na zistenie prítomnosti prídavných látok, odobratých však bolo len 10 vzoriek). Porovnanie nevyhovujúcich analýz medzi v roku 2012 a 2013 je uvedené v grafe č. 61.

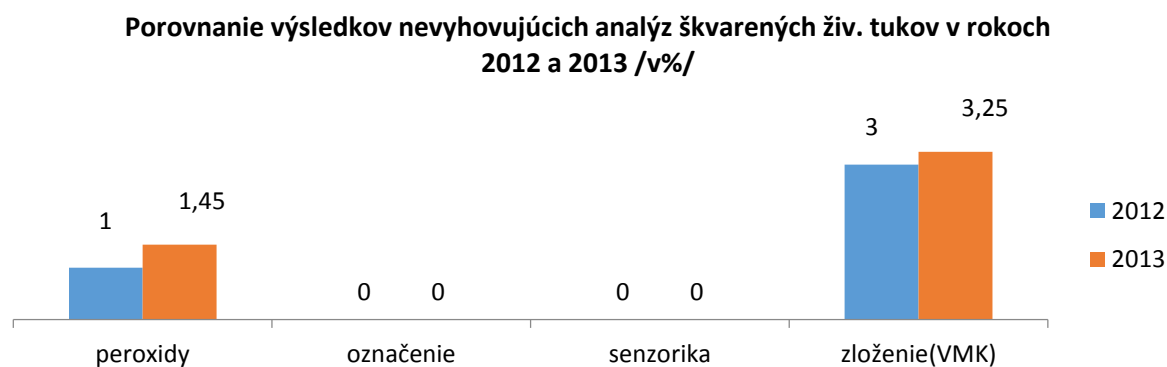
Graf č. 61

- **Škvarené živočíšne tuky**

V roku 2013 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 303 vzoriek škvarených živočíšnych tukov; nevyhovelo 6 vzoriek (1,98%), čo je zhoršenie o 0,28% oproti roku 2012. 4 vzorky (3,25%) nevyhoveli pre porušenie analytických ukazovateľov, a to pre nesplnenie normy pre voľné masťné kyseliny. 2 vzorky (1,45%) nevyhoveli pre nesplnenie normy pre peroxidy.

Graf č. 62

10.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*

V prevádzkarniach, ktoré vyrábajú potraviny živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie, bolo

v roku 2013 odobratých 732 vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*. 10 vzoriek bolo pozitívnych (1,37%).

10.6.4. Odber vzoriek pitnej vody

V prevádzkarniach, v ktorých sa pri výrobe potravín živočíšneho pôvodu pridáva pitná voda a ľad vyrobený z pitnej vody a v ostatných prevádzkarniach, ktoré vyrábajú produkty živočíšneho pôvodu, bolo v roku 2013 odobratých 124 vzoriek pitnej vody. 19 vzoriek nevyhovelo (15,3%), čo je zlepšenie oproti roku 2012 o 2,06%. Tak ako v roku 2012 najviac vzoriek nevyhovelo v mikrobiologických ukazovateľoch. Najčastejšie porušovaným ukazovateľom bolo nedodržanie požiadaviek na počet enterokokov.

10.7. Cielené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu

10.7.1. Cielené kontroly

- **Cielená kontrola – koordinovaný kontrolný plán na zistenie podvodných praktík pri obchodovaní s určitými potravinami – kontrola potravín, ktoré majú v označení uvedený obsah hovädzieho mäsa (škandál s konským mäsom)**

Na základe odporúčania EK zo dňa 20.2.2013, ktoré reaguje na zistenia výroby a predaja falšovaných produktov (lasagne, burgery, boloňské ravioly), ktoré obsahovali nielen hovädzie mäso, ktoré bolo deklarované na obale, ale aj mäso konské, RVPS v období od 20.2.2013 do 31.3.2013 vykonali úradné kontroly **zamerané na označovanie balených mrazených, chladených potravín s obsahom hovädzieho mäsa, ktoré nemajú deklarované mäso konské**, ktoré boli uvádzané na trh priamo pre konečného spotrebiteľa prostredníctvom maloobchodu (*supermarkety, malé obchody, špecializované predajne mäsa*), veľkoobchodu (*veľkoobchodné predajne*) a prostredníctvom miest určenia v rámci výmen s inými členskými krajinami.

Tabuľka č. 82

Vyhodnotenie analýz vzoriek odobratých na stanovenie prítomnosti konského mäsa a fenylobutazónu, február – marec 2013

Stanovenie DNA koňa vo vzorkách odobratých v rámci:	Počet vzoriek
cielená kontrola „267“ v rámci odporúčania komisie 2013/99/EÚ	57
vzorky odobraté pred vyhlásením cieľenej kontroly	8
podnet spotrebiteľa	1
Spolu počet vzoriek vyšetrených na prítomnosť DNA koňa	66

V žiadnej z analyzovaných vzoriek nebola zistená prítomnosť konského mäsa v množstve nad 1%.

- **Cielená kontrola – koordinovaný kontrolný plán na zisťovanie rezíduí fenylobutazónu v konskom mäse**

Odporúčaním EK sa členským štátom uložilo vykonať koordinovaný plán kontrol s cieľom stanoviť mieru rozšírenia určitých potravín, u ktorých sa uplatnili podvodné praktiky pri predaji.

ŠVPS SR nariadila druhú etapu kontrol, ktorej predmetom bolo zisťovanie rezíduí fenylobutazónu. Cielené kontroly sa vykonávali v rámci plánovaných úradných kontrol na

schválených bitúnkoch. Boli odobraté a analyzované 3 vzorky konského mäsa, v ktorých sa nezistila prítomnosť phenylbutazónu alebo oxyphenbutazónu.

- **Cielená kontrola na prítomnosť RIL v bravčovom mäse (v chladenom, mrazenom a hlbokomrazenom stave) a vedľajších jatočných produktoch – pečení**

Na základe medializovaných informácií o používaní veterinárnych liekov v chove ošípaných v členských krajinách, ŠVPS SR nariadila vybraným RVPS vykonať cieľnú kontrolu, ktorej predmetom bol odber vzoriek bravčového mäsa v miestach určenia, distribučných skladoch a v obchodnej sieti v pôsobnosti určených RVPS.

Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bravčového mäsa (28) vyhovelo laboratórnym skúškam 28 vzoriek, t.j. ani v jednom prípade sa nepotvrdila pozitívna vzorka na RIL.

- **Cielená kontrola aflatoxínov M₁ v mliečnych výrobkoch**

Na základe medializovaných informácií o aflatoxíne v krmive a v mlieku zistených v Nemecku ŠVPS SR nariadila RVPS v marci 2013 vykonať cieľnú kontrolu, ktorá zahŕňala odber vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov na obsah aflatoxínu M₁. Spolu bolo odobratých 13 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, všetky vzorky boli vyhovujúce.

- **Cielená kontrola bryndze – odber vzoriek zameraný na zloženie bryndze – stanovenie obsahu ovčieho syra v bryndzi**

ŠVPS SR v máji 2013 nariadila RVPS vykonať cieľnú kontrolu zameranú na zloženie bryndze, a to na stanovenie obsahu ovčieho syra v bryndzi. Spolu bolo odobratých 46 vzoriek bryndze, nevyhoveli 3 vzorky (6,52%), ktoré obsahovali menej ako 50,0 hmotnostných percent ovčieho syra zo sušiny výrobku.

- **Kontroly ad hoc – slepačie vajcia od 2.1.- do 22.2.2013 (dokončenie cieľnej kontroly z roku 2012)**

Cielená kontrola bola zameraná na kontrolu správneho označenia pôvodu vajec v súlade s platnou legislatívou EÚ a na overenie, či slepačie vajcia pochádzajú zo schválenej farmy. Za uvedené obdobie bolo vykonaných spolu 160 úradných kontrol. A to: 1 kontrola v baliarni vajec, 22 kontrol v hypermarketoch, 60 kontrol v malých predajniach, 2 kontroly na trhoviskách, 65 kontrol v stredných predajniach, 2 kontroly v skladoch, 8 kontrol u výrobcov.

Pri úradných kontrolách bolo zistených 9 nedostatkov, a to: nedostatky v hygiene skladovania 1, dodržiavanie a evidencia teplotných režimov 2, vedenie evidencie 1, hygiena budov 1, hygiena predaja 4.

- **Kontroly ad hoc – Veľká noc**

Cielená kontrola bola zameraná na kontrolu slepačích vajec a medu uvádzaných do obehu v SR v období veľkonočných sviatkov. Kontrola bola zameraná na overenie dokladov o pôvode vajec, označovania spotrebiteľských obalov vajec, kontrolu dodržiavania dátumu minimálnej trvanlivosti pri predaji vajec, kontrolu označenia vajec kódom výrobcu, kontrolu teploty pri

skladovaní a predaji, u medu na kontrolu hygieny predaja, kontrolu označovania, kontrolu dokladov o pôvode medu.

V rámci cieľenej kontroly bolo vykonaných spolu 600 úradných kontrol. A to: 3 kontroly v baliarni vajec, 104 kontrol v hypermarketoch, 174 kontrol v malých predajniach, 7 kontrol na trhoviskách a stánkovom predaji, 11 kontrol u výrobcov, 272 kontrol v stredných predajniach, 12 kontrol v skladoch, 16 kontrol u výrobcov.

Pri úradných kontrolách bolo zistených 9 nedostatkov, a to: nedostatky v hygiene skladovania 1, dodržiavanie a evidencia teplotných režimov 2, vedenie evidencie 1, hygiena budov 1, hygiena predaja 4.

V rámci cieľenej kontroly bolo odobratých 19 vzoriek medu z toho 2 vzorky nevyhoveli pre prítomnosť cudzieho farbiva E 150d a jedna vzorka pre nadlimitný obsah hydroxymetylfurfuralu. Vzorky slepačích vajec sa na laboratórne vyšetrenie neodoberali.

- **Kontroly ad hoc – cieľená kontrola na prítomnosť RIL v hydínovom mäse**

Na základe medializovaných informácií o používaní veterinárnych liekov v Poľsku, ŠVPS SR nariadila vybraným RVPS cieľenú kontrolu, ktorej predmetom bol odber vzoriek hydínového mäsa, hydínových drobov, hydínového mechanicky separovaného mäsa v miestach určenia, distribučných skladoch a v obchodnej sieti.

V rámci cieľenej kontroly bolo vykonaných spolu 37 úradných kontrol. A to: 6 kontrol v hypermarketoch, 13 kontrol v malých predajniach, 2 kontroly pri stánkovom predaji, 3 v stredných predajniach, 7 kontrol v skladoch, 6 kontrol u výrobcov.

Pri úradných kontrolách bolo zistených spolu 10 nedostatkov, a to: nedostatky v hygiene skladovania 1, dodržiavanie a evidencia teplotných režimov 3, vedenie evidencie a sanitačný poriadok 1, hygiena budov 1, hygiena predaja 4.

Z celkového počtu vyšetrených vzoriek hydínového mäsa (71) vyhovelo laboratórnym skúškam 70 vzoriek a v jednom prípade sa potvrdila pozitívna vzorka na RIL (suma enrofloxacínu a ciprofloxacínu vo vzorke bola 367 µg/kg, maximálny reziduálny limit pre sumu enrofloxacínu a ciprofloxacínu pre sval hydiny je 100 µg/kg).

- **Kontroly ad hoc – čerstvé hydínové mäso**

Cieľená kontrola bola zameraná na čerstvé hydínové mäso, mrazené hydínové mäso, hlbokozmrazené hydínové mäso vrátane hydínových dielov uvádzaných na trh v SR. Cieľom bolo aj overenie používania úradného schvaľovacieho čísla (identifikačnej značky) na priamom a druhom obale a overenie, či sa predmetná prevádzkareň nachádza na príslušnom zozname daného členského štátu.

V rámci cieľenej kontroly bolo vykonaných spolu 769 úradných kontrol. Z toho boli vykonané 4 kontroly u dopravcov a distribútorov, 142 kontrol v hypermarketoch a supermarketoch, 316 kontrol v malých predajniach, 4 kontroly pri ambulantom a stánkovom predaji, 273 kontrol stredných predajní, 17 kontrol skladov, 13 kontrol u výrobcov.

Pri úradných kontrolách bolo zistených 59 nedostatkov, a to: nedostatky v deratizačnej činnosti 2, dodržiavanie teplotných režimov 3, nedostatky pri dodržiavaní princípov HACCP 1, nedostatky v hygiene budov 3, nedostatky v hygiene predaja 4, nedostatky v hygiene skladovania 11, nedostatky v hygiene technologického zariadenia 5, nedostatky v kvalite predávanej hydiny 1, nedostatky vo vedení dokumentácie 2, nedostatky v osobnej hygiene 3, nedostatky v označení 6, predaj po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti 9, predaj tovaru

s poškodeným spotrebiteľským obalom 9. V rámci cieľenej kontroly bolo odobratých 82 vzoriek, všetky vzorky boli vyhovujúce.

10.7.2. Osobitné kontroly

- **Úradné kontroly potravín vykonané inšpektormi s celoslovenskou pôsobnosťou v obchodnej sieti a skladoch, zamerané na ochranu spotrebiteľov pred zdravotne nebezpečnými a nekvalitnými potravinami**

Inšpektori ŠVPS SR v spolupráci s poverenými inšpektormi RVPS v roku 2013 vykonali 208 úradných kontrol potravín zameraných na ochranu spotrebiteľov pred zdravotne nebezpečnými a nekvalitnými potravinami.

Pri úradných kontrolách potravín boli najčastejšie zisťované nedostatky:

- v hygiene prevádzkarní,
- nedostatočná DDD, výskyt škodcov,
- v hygiene skladovania a predaja potravín,
- predaj potravín po dobe spotreby alebo po dobe minimálnej trvanlivosti,
- nedodržanie teplotných režimov v mraziacich a chladiacich zariadeniach,
- v označovaní potravín – nečitateľné, nesprávne, nedostatočné,
- poškodený obal,
- potraviny klamlivo označené,
- nedostatočná výsledovateľnosť.

Počas kontrol bolo odobratých 8 vzoriek, z ktorých 4 nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy v označovaní – neoznačené v slovenskom jazyku, nesprávne uvádzanie prídavných látok, nesprávne označenie údajov o energetickej hodnote, zložky neuvedené v %, prítomnosť konzervačnej látky kyseliny sorbovej E200 v masle, kde nie je povolená, hmotnosť pevného podielu nebola v súlade s údajmi na obale výrobku.

10.8. Politika kvality

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. vykonali inšpektori úradnej kontroly potravín v roku 2013:

1. kontroly, či sa v predajni vyskytujú výrobky s CHOP, CHZO alebo ZTŠ, prípadne dvoch mäsových výrobkov „Liptovská saláma“ a „Spišské párky“, ktoré sú ZTŠ aj kontroly uplatňovania ochrany výhrady názvu,
2. kontroly uvedenia podrobných údajov o výskyte takýchto výrobkov do záznamu z úradnej kontroly,
3. následné overenie v elektronickej databáze EÚ „DOOR“ oprávnenia použitia loga na výrobkoch,
4. v prípade zistenia neoprávneného použitia loga na výrobku dodatočnú úradnú kontrolu,
5. v prípade pozitívnych zistení RVPS zaslanie kópie záznamov z dodatočných úradných kontrol na ŠVPS SR.

V roku 2013 pri 805 vykonaných kontrolách boli zistené potraviny živočíšneho pôvodu s označením CHOP, CHZO alebo ZTŠ. Pri týchto kontrolách bolo spolu prekontrolovaných 2 028 výrobkov živočíšneho pôvodu, z toho 494 výrobkov s označením CHOP, 1 138 výrobkov s označením CHZO a 396 výrobkov ZTŠ vrátane výrobkov s výhradou názvu. Nedostatky boli zistené v 14 prípadoch.

10.9. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa podľa Nariadenia (ES) č. 1760/2000/ES zo 17. júla 2000, ktorým sa zavádza systém pre identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku a ktoré sa týka označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa

10.9.1. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa – povinné údaje

V Slovenskej republike bolo v roku 2013 kontrolovaných 2496 subjektov, u ktorých bolo spolu vykonaných 3863 kontrol.

Na 75 bitúnkoch, ktoré sú schválené na zabíjanie hovädzieho dobytku, sa počas roku 2013 vykonalo spolu 152 kontrol označovania hovädzieho mäsa a produktov z neho, pri ktorých neboli zistené nedostatky.

Bolo kontrolovaných 225 rozrábkarní, kde sa v roku 2013 vykonalo spolu 544 kontrol, bol zistený jeden nedostatok pri spätnej výsledovateľnosti.

V 66 skladoch sa vykonalo spolu 124 kontrol označovania hovädzieho mäsa a produktov z neho. Zistený bol 1 nedostatok pri povinných údajoch na etikete, na trh bolo zakázané umiestňovať 286,15 kg hovädzieho mäsa.

V maloobchodných predajniach a v obchodných reťazcoch bolo kontrolovaných spolu 2130 subjektov, vykonaných 3 043 kontrol. Pri kontrolách sa zistilo 9 nedostatkov: identifikácia tiel, alebo štvrtí pri príjme – 1x, povinné údaje na etikete – 7x, spätná výsledovateľnosť – 1x.

Boli vydané 2 opatrenia na mieste a 1 bloková pokuta vo výške 400 €, 2x bolo začaté správne konanie a na trh sa zakázalo umiestňovať 109,3 kg hovädzieho mäsa v celkovej hodnote 610 €.

10.9.2. Kontroly špecifikácie dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa, ak ide o nepovinné údaje

V roku 2013 schválila ŠVPS SR dvom prevádzkovateľom potravinárskych podnikov špecifikáciu dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa. Pri kontrolách dodržiavania špecifikácie dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa bol zistený jeden nedostatok v dodržiavaní týchto špecifikácií, ak ide o nepovinné údaje (v systéme výsledovateľnosti v rámci identifikácie neboli uvedené schválené konkrétne údaje, ktoré sa týkajú dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa).

10.10. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu z jatočných tiel hovädzieho dobytku, oviec a kôz

10.10.1. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu na schválených bitúnkoch

V roku 2013 vykonali úradní veterinárni lekári RVPS v SR kontroly na 87 schválených bitúnkoch, spolu 112 kontrol zameraných na odstraňovanie a likvidáciu špecifikovaného rizikového materiálu (ďalej len „ŠRM“) z jatočných tiel. Pri kontrolách odstraňovania ŠRM na bitúnkoch boli zistené tri nedostatky (v obchodných dokumentoch nebol uvedený počet jatočných tiel, u ktorých sa požaduje alebo nepožaduje odstránenie chrbtice - 2x a nedostatok v označení jatočných tiel vo veku do 30 mesiacov etiketami bez modrých pruhov.

10.10.2. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu v schválených rozrábkarniach

V 20 prevádzkarniach bolo v roku 2013 vykonaných spolu 29 kontrol. Pri kontrolách bol nájdený jeden nedostatok (v obchodných dokumentoch nebol uvedený počet jatočných tiel, u ktorých sa požaduje, alebo nepožaduje odstránenie chrbtice).

10.11. Domáce zabíjačky

Na základe národnej legislatívy bolo v roku 2013 nahlásených 481 domácností, v ktorých sa vykonalo 659 domácich zabíjačiek ošípaných. V oblastiach so zvýšeným rizikom výskytu svalovca bolo odobraných spolu 110 ks vzoriek na laboratórne vyšetrenie trichinelózy. Všetky vyšetrenia boli negatívne. Na zabíjanie hovädzieho dobytku u chovateľa bolo v roku 2013 nahlásených spolu 4 632 domácich zabíjačiek hovädzieho dobytku do 72 mesiacov veku a 885 zabíjačiek hovädzieho dobytku nad 72 mesiacov veku. Odoberatých bolo 885 vzoriek od zvierat starších ako 72 mesiacov na BSE. Všetky vyšetrenia boli negatívne.

10.12. Skúšky vyškolených poľovníkov

V Slovenskej republike bolo k 31.12.2013 platných 3021 certifikátov/osvedčení na vykonávanie prvotného vyšetrenia voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

V roku 2013 vystavila ŠVPS SR spolu 1161 nových certifikátov na vykonávanie prvotného vyšetrenia voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

10.13. Značka kvality SK 2013 – potraviny živočíšneho pôvodu

Okrem kontrol vykonaných v zmysle zákona o potravinách, boli inšpektormi RVPS v roku 2013 vykonané aj kontroly v zmysle „Národného programu podpory poľnohospodárskych výrobkov a potravín“, keďže podľa „Zásad posudzovania a udeľovania Značky kvality SK na poľnohospodárske výrobky a potraviny“, vykonávajú kontrolu dodržiavania podmienok udeľovanie národnej značky u registrovaných výrobkov orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy. Pri kontrolách inšpektori zisťovali, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v štatúte Značky kvality SK, t.j. najmä či:

- výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,
- výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky; inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“,
- výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenia surovín domáceho pôvodu,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu.

V roku **2013** inšpektori RVPS vykonali kontroly **188 nových výrobkov** uchádzajúcich sa o ocenenie Značka kvality SK, okrem toho skontrolovali **69 výrobkov**, ktorým bola udelená Značka kvality v minulosti, takže **spolu skontrolovali 257 výrobkov u 40 výrobcov**.

10.14. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti

10.14.1. Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov

V roku 2013 boli nariadené dve mimoriadne núdzové opatrenia:

Mimoriadne núdzové opatrenie nariadené voči dovozu hydínového mäsa pôvodom z Poľskej republiky

ŠVPS SR na základe zákona č. 39/2007 Z. z. nariadila mimoriadnym núdzovým opatrením s platnosťou a účinnosťou od 4.7.2013 až do odvolania zastaviť akýkoľvek predaj a distribúciu všetkého čerstvého hydínového mäsa od výrobcu BB Marcin Borowicz, 34-400 Nowy Targ, ul. Ludzmiarska 29, Poľská republika. Dôvodom tohto opatrenia bol nález enrofloxacinu a ciprofloxacinu nad stanovený reziduálny limit vo vzorke kuracích prs.

Mimoriadne núdzové opatrenie nariadené voči dovozu hydínového mäsa pôvodom z Brazílie

ŠVPS SR po obdržaní varovného oznámenia z rýchleho výstražného systému (RASFF) z Českej republiky č. 2013. 1467 vo veci – rezíduí DOXYCYCLÍNU nad maximálny reziduálny limit v MRAZENÝCH KURACÍCH PRSIACH SOLENÝCH pôvodom z Brazílie vydala voči predmetnému výrobku „Mimoriadne núdzové opatrenie č.sp. MNO - 4050/2013-330“. Úradnými kontrolami v prevádzkarňach nebolo zistené porušenie nariadených opatrení, bolo odobratých 8 vzoriek mrazených kuracích prs pôvodom z Brazílie, pričom všetky vzorky vyhoveli laboratórnym skúškam, t.j. vo vzorkách nebol potvrdený pozitívny nález rezíduí veterinárnych liečiv.

10.14.2. Opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného fungovania služieb úradných kontrol

- **Nové, aktualizované alebo revidované postupy kontroly**

V záujme zabezpečenia jednotného postupu vykonávania úradných/veterinárnych kontrol produktov živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike ŠVPS SR vypracovala 43 nových alebo aktualizovaných dokumentovaných postupov a ďalších informácií určených pre RVPS.

- **Iniciatívy v oblasti odbornej prípravy**

Na základe Národného plánu vzdelávania sa v oblasti produktov živočíšneho pôvodu na rok 2013 uskutočnilo 11 školení.

V roku 2013 sa 19 veterinárnych inšpektorov zúčastnilo 6 školení organizovaných EK v rámci programu „Better Training for Safer Food“.

3 zamestnanci sa zúčastnili školenia „Vedecké hodnotenie mikrobiálneho rizika dňa 9.4.2013, ktoré organizoval Národný kontaktný bod pre vedeckú a technickú spoluprácu s EFSA. 2 zamestnanci sa zúčastnili medzinárodného seminára o zoonózach. 1 zamestnanec sa zúčastnil Medzinárodného seminára k moru včelieho plodu 25. 4. 2013 v Prahe.

Tabuľka č. 83

Školenia v rámci programu „Better Training for Safer Food“.

Názov školenia	Počet účastníkov
HACCP – zásady a techniky auditu	7
Mikrobiologické kritériá potravín	1
Hygiena a kontrola mäsa a mäsových produktov	4
Hygiena a kontrola mlieka a mliečnych výrobkov	2
Hygiena a kontrola produktov rybolovu	2
Zloženie potravín a informácie	3

- **Poskytovanie poradenstva alebo informácií prevádzkovateľom potravinárskych podnikov**

Zástupcovia ŠVPS SR sa v roku 2013 tak ako v predchádzajúcich rokoch zúčastňovali ako lektori v rámci rôznych školiacich seminárov organizovaných súkromnými organizáciami pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (napr. školenia pre salaše) v rámci odborných konferencií (napr. Hygiena Alimentorum). Tiež sa konali pracovné rokovania so zástupcami rôznych zväzov a zástupcami prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, napr. k problematike mlieka a mliečnych výrobkov. Taktiež boli vypracované odpovede na otázky v novinách. Odborní zamestnanci poskytujú odborné informácie na základe požiadaviek prevádzkovateľov potravinárskych podnikov telefonicky, elektronicky, ale aj pri návštevách prevádzkovateľov potravinárskych podnikov.

V roku 2013 bolo v SR vykonaných 6 školení a 31 preškolení poľovníkov. Na získanie Certifikátu na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení bolo v roku 2013 vykonaných 9 termínov skúšok.

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú o aktuálnych informáciách, ktoré sa týkajú postupov ŠVPS SR vo vzťahu k prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a o legislatíve informovaní prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svssr.sk/>. Na internetovej stránke je pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov zverejnený aktuálny zoznam schválených prevádzkarní pre produkty živočíšneho pôvodu.

10.15. Audity Potravinového a neterinárneho úradu FVO pre produkty živočíšneho pôvodu

V roku 2013 sa uskutočnili dva audity Potravinového a veterinárneho úradu EK (FVO), ktoré sa týkali produktov živočíšneho pôvodu:

- Audit, ktorý sa uskutočnil na Slovensku od 26. februára do 8. marca 2013 s cieľom zhodnotiť kontroly kontaminantov v potravinách [DG(SANCO) 2013-6662],
- Audit, ktorý sa uskutočnil na Slovensku od 18. do 8. novembra 2013 s cieľom zhodnotiť systém úradných kontrol chráneného označenia pôvodu, chráneného zemepisného označenia a zaručených tradičných špecialít [DG(SANCO)/2013-6651].

11. Kontrola kvality čerstvého ovocia a zeleniny

Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny sa v roku 2013 vykonávala v zmysle legislatívy EÚ a národnej legislatívy – zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. Kontrolu vykonávali autorizovaní inšpektori na všetkých stupňoch obchodu, u prvovýrobcov

(pestovateľov), veľkoobchodníkov, dovozcov, vývozcov a vo všetkých typoch maloobchodného predaja.

11.1. Výsledky kontrolnej činnosti

K 31.12.2013 vykonávalo kontrolu zhody 37 inšpektorov autorizovaných na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny.

Inšpektori vykonali 3 365 kontrol na všetkých stupňoch obchodu. Najviac kontrol bolo vykonaných v maloobchodných jednotkách, celkom 2 782 kontrol, vo veľkoobchodných skladoch 430 kontrol, u prvovýrobcov 89 kontrol a kontroly na požiadanie boli vykonané v počte 64. Počas kontroly zhody bolo vykonaných 15 480 hodnotení čerstvého ovocia a zeleniny na mieste (ďalej len „HNM“). Celkovo bolo spolu hodnotených 4 970 191,33 kg čerstvého ovocia a zeleniny, z toho 4 839 117,54 kg bolo vyhovujúcich. Nálezy o nezhode boli vydané celkovo na 131 073,78 kg.

Najväčšie množstvo nevyhovujúcich plodín bolo zistené vo veľkoobchodných skladoch 89 125,65 kg, čo však korešponduje s veľkou hmotnosťou hodnotených dávok a v maloobchodných jednotkách 41 948,13 kg. Pri dovoze čerstvého ovocia a zeleniny z tretích krajín do EÚ boli vykonané 3 kontroly zhody, pri vývoze 185 kontrol zhody.

Tabuľka č. 84

Počet kontrol a hodnotenie zhody na mieste podľa jednotlivých stupňov obchodu

Miesto kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	počet HNM s nevyhovujúcimi výsledkami	% nevyhovujúcich HNM
Maloobchod	2 782	13 490	1 552	11,50
Veľkoobchod	430	1 616	64	3,96
Prvovýroba	89	219	0	0
Iné kontroly	64	155	0	0
Spolu	3 365	15 480	1 616	15,46

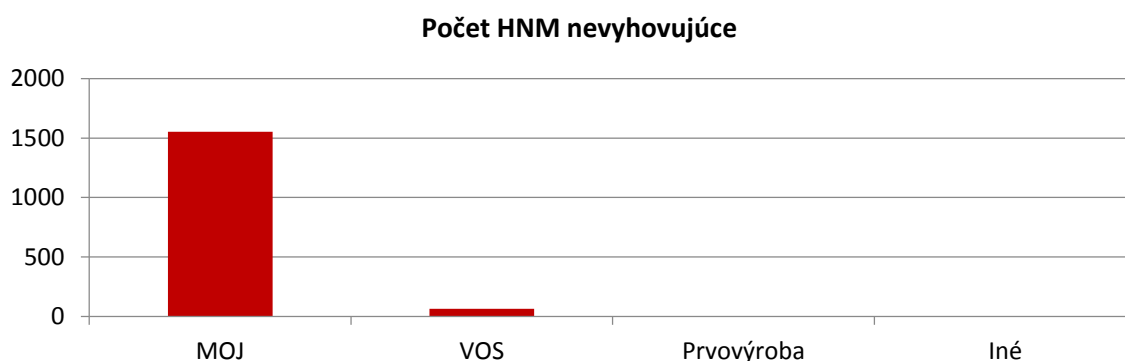
Tabuľka č. 85

Hmotnosť plodín hodnotených na mieste:

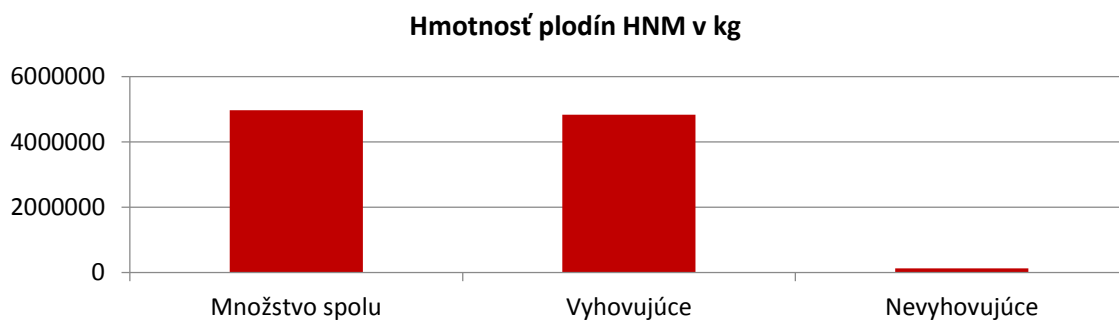
HNM	Množstvo celkom	Vyhovujúce	Nevyhovujúce
Spolu kg	4 970 191,33	4 839 117,54	131 073,78

Graf č. 63

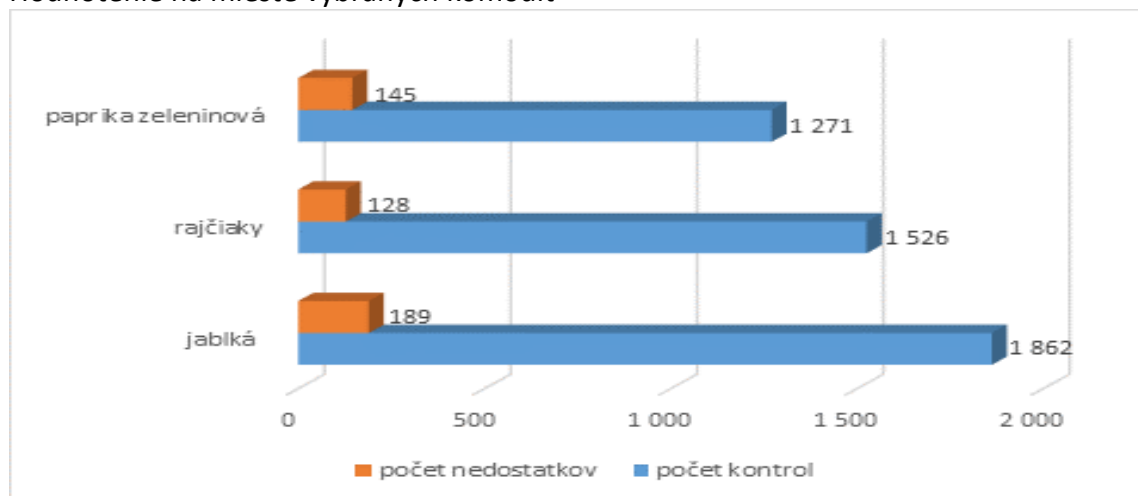
Porovnanie počtu nevyhovujúcich HNM na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf č. 64
Porovnanie kontrolovanej hmotnosti plodín

Graf č. 65
Hodnotenie na mieste vybraných komodít

11.1.1. Cielené kontroly

V roku 2013 boli vyhlásené 3 cieľné kontroly.

- **Cieľná kontrola obchodnej kvality po pracovnom čase**

V priebehu roku 2013 vykonali autorizovaní inšpektori v rámci cieľných kontrol po pracovnej dobe, v sobotu a nedeľu na území SR spolu 364 kontrol v supermarketoch a hypermarketoch. Z uvedeného počtu kontrol bolo 143 kontrol so zisteniami porušenia požiadaviek na kvalitu ovocia a zeleniny. Počas kontroly vykonali inšpektori 2 102 hodnotení na mieste v celkovom množstve 104 968,83 kg, v 253 prípadoch plodiny nevyhoveli, spolu 5 386,21 kg ovocia a zeleniny. 26,7% nevyhovujúcich plodín nezodpovedalo minimálnym požiadavkám noriem, 32,2% požiadavkám na kvalitu a 41,1% požiadavkám na označovanie. Celkom bolo hodnotených 54 druhov ovocia a zeleniny, z ktorých 42 podlieha požiadavkám všeobecnej normy a 12 požiadavkám špecifických noriem.

Nevyhovujúce plodiny: ananás, avokádo, baklažány, banány žlté, brokolica, broskyne, cesnak, cibuľa, citróny, cukety, červená repa šalátová, dyňa červená, grapefruity, hrášok, hrozno stolové, hrušky, chren, jablká, jahody, kaleráb, kapusta hlávková, kapusta čínska, karfiol, kel, kivi, kukurica lahôdková, maliny, mandarínky, mango melón cukrový, mrkva, paprika zeleninová, petržlen, pomaranče, pomelo, rajčiaky, reďkovka, reďkev, slivky, šalát hlávkový, špargľa, uhorky, zázvor, zeler bulvový.

Podľa pôvodu bolo najviac nevyhovujúcich plodín Španielsko – 50, Slovensko – 35, Taliansko – 32, Poľsko - 20, Maďarsko – 5, Česká republika – 8, u 21 plodín nebola uvedená krajina pôvodu.

- **Cielená kontrola obchodnej kvality broskýň a nektáriniek**

V období od 15.7. do 31.8. 2013 vykonali autorizovaní inšpektori 310 kontrol obchodnej kvality broskýň a nektáriniek. Pri kontrolách bolo vykonaných 718 hodnotení na mieste. 675 kontrolovaných dávok vyhovelo požiadavkám na kvalitu a 43 dávok nevyhovelo. Celkovo bolo prekontrolovaných 57 010,37 kg, z čoho 1 928,7 kg nevyhovovalo.

Podľa pôvodu najviac nevyhovujúcich plodín: Taliansko – 22, Španielsko – 6, Grécko – 5, Slovensko – 4, Maďarsko – 2, u 4 dávok nebola uvedená krajina pôvodu. V minimálnych požiadavkách a kvalite boli zistené nedostatky u 10 dávok, v obchodnej kvalite u 11 dávok, v označení u 17, v obsahu cukru u 5 dávok.

- **Cielená kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny na predvianočnom trhu**

V rámci cieľenej kontroly predvianočného trhu zameranej na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny v maloobchodných predajniach inšpektori vykonali 298 kontrol. Pri kontrolách posúdili 1 626 druhov plodín, z čoho 1 476 plodín vyhovelo požiadavkám osobitných noriem alebo všeobecnej norme a 150 plodín nevyhovelo požiadavkám osobitných noriem alebo všeobecnej norme. Celkovo inšpektori prekontrolovali 134 370,79 kg ovocia a zeleniny, z čoho 11 869,15 kg nevyhovelo. Na nevyhovujúce plodiny boli vydané nálezy o nezhode a boli stiahnuté z predaja.

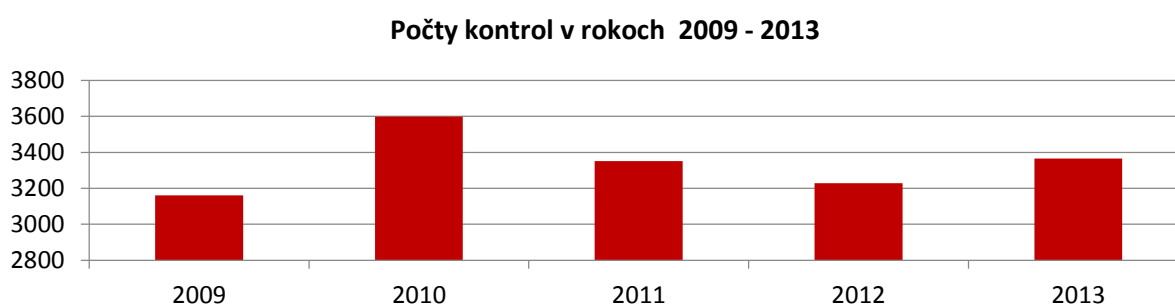
11.1.2. Správne konanie

V roku 2013 bolo právoplatne ukončených 76 správnych konaní voči subjektom podnikajúcim v sektore ovocia a zeleniny za porušenie zákona č. 491/2001 o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v pôsobnosti 19 RVPS. Na základe porušenia tohto zákona boli právnym subjektom uložené pokuty vo výške 107 355 €.

11.1.3. Porovnanie počtu kontrol za roky 2009 až 2013

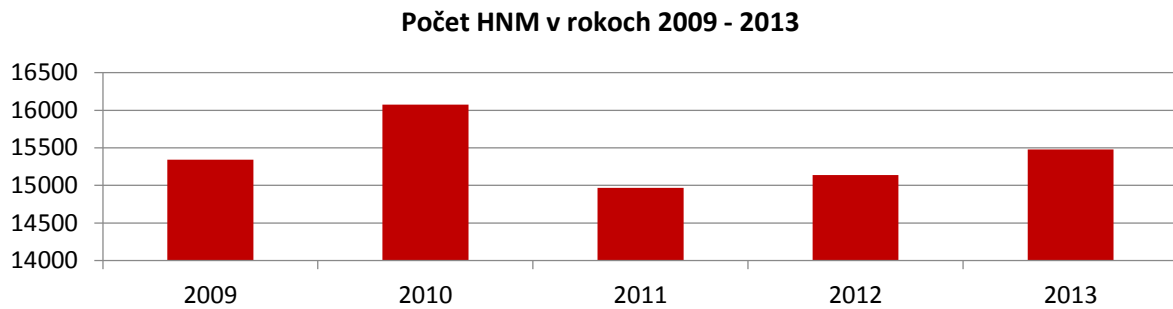
Graf č. 66

Počty kontrol zhody v rokoch 2009 -2013

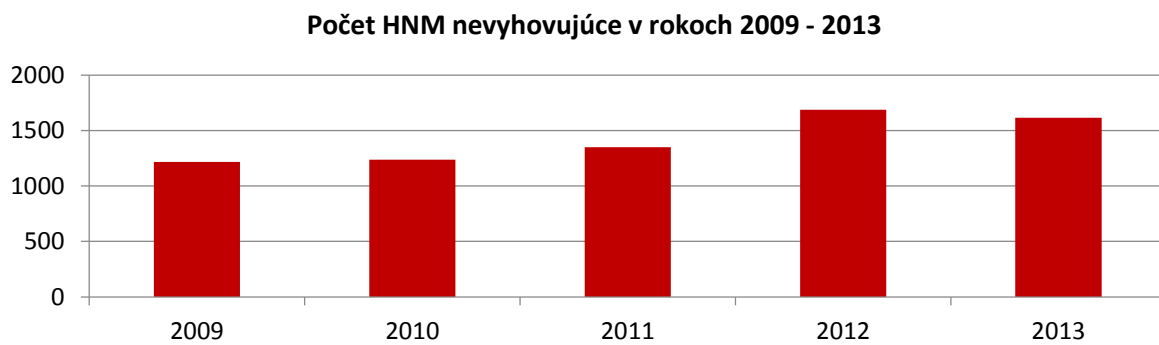
Graf č. 67

Počet hodnotení na mieste v rokoch 2009 -2013

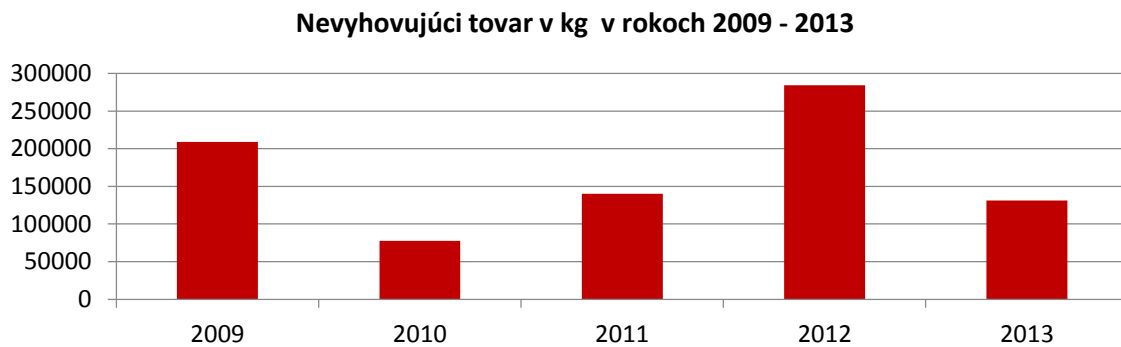
Graf č. 68

Počet nevyhovujúcich hodnotení na mieste v rokoch 2009 - 2013

Graf č. 69

Nevyhovujúce ovocie a zelenina v rokoch 2009 – 2013 v kg

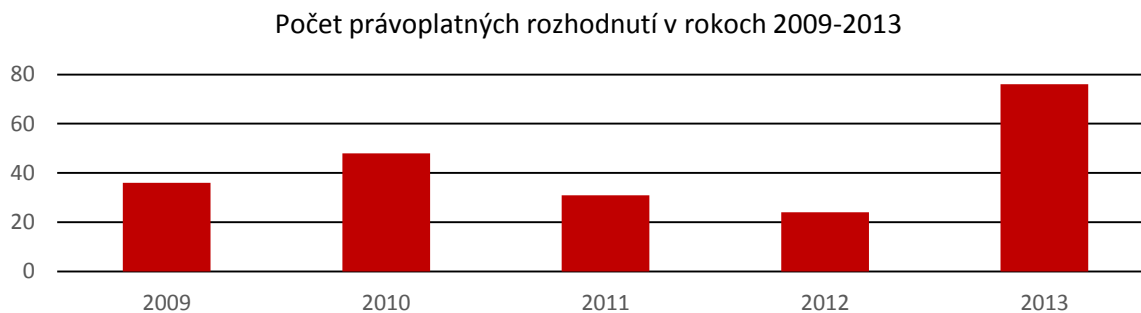

Tabuľka č. 86

Porovnanie počtu právoplatných rozhodnutí v rokoch 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Počet	36	48	31	24	76

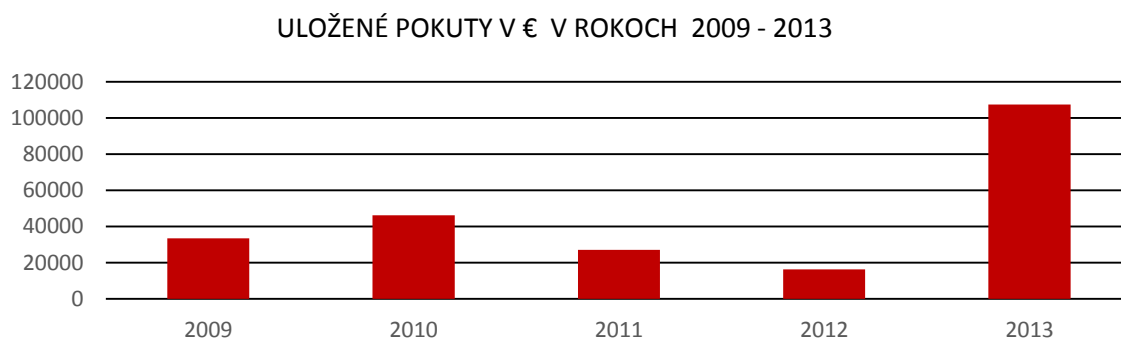
Graf č. 70
Počet právoplatných rozhodnutí v rokoch 2009 - 2013

Tabuľka č. 87
Porovnanie výšky pokút uložených v rokoch 2009 – 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Euro	33 337	46 136	27 017	16 342	107 355

Graf č. 71
Uložené pokuty v rokoch 2009 - 2013

11.2. Vzdelávacie aktivity

Odbor organizácie trhu v zmysle schváleného Národného plánu vzdelávacích aktivít ŠVPS SR realizoval v roku 2013 tieto vzdelávacie aktivity:

Ovocie a zelenina, delegované činnosti – autorizovaní inšpektori

10.-11.4.2013

Školenie autorizovaných inšpektorov - Norma EHK/OSN FFV 42 – avokádo, Norma EHK/OSN FFV 05 – baklažán, Norma EHK/OSN FFV 09 - kapusta a kel, Norma EHK /OSN FFV – 48 – brokolica, Obchodná norma EÚ pre kivi, Zmeny v legislatíve pre čerstvé ovocie a zeleninu v EÚ.

25.6. – 27.6. 2013

Miesto: Mojmírovce

18. ročník medzinárodného školiaceho kurzu OECD „Harmonizácia hodnotenia kvality ovocia a zeleniny“

12. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti oddelenia kontroly vína za rok 2013

V roku 2013 ŠVPS SR vykonávala kontrolu v zmysle zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve.

V roku 2013 bolo vykonaných 1 633 kontrol, z toho 204 vo výrobných podnikoch, 378 kontrol v maloobchodných predajniach sudových vín, 577 kontrol v maloobchodných predajniach a 172 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania. Počas roka 2013 bolo vykonaných 302 kontrol pri dovoze vína z tretích krajín.

Tabuľka č. 88

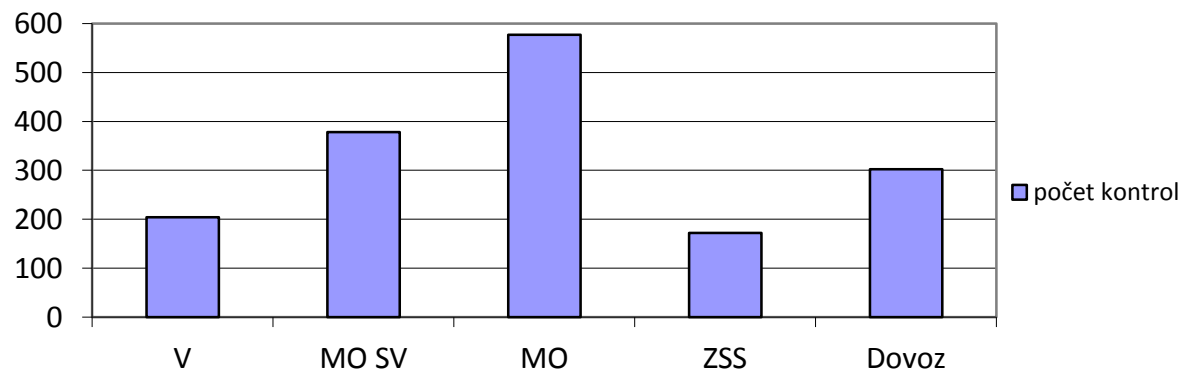
Podiel kontrol na jednotlivých stupňoch obchodu v roku 2013

Miesto kontroly	Počet kontrol
Výroba	204
Maloobchod sudové víno	378
Maloobchod	577
Zariadenia spoločného stravovania	172
Dovoz z tretích krajín	302
Spolu	1 633

V porovnaní s rokom 2012 sa zmenil podiel kontrol na jednotlivých stupňoch obchodu, najväčší počet kontrol bol v roku 2013 na stupni maloobchodného predaja vína.

Graf č. 72

Podiel kontrol na jednotlivých stupňoch obchodu

V – výroba; MO SV – maloobchod sudové víno; MO – maloobchod; ZSS – zariadenia spoločného stravovania; Dovoz – dovoz z 3.krajín

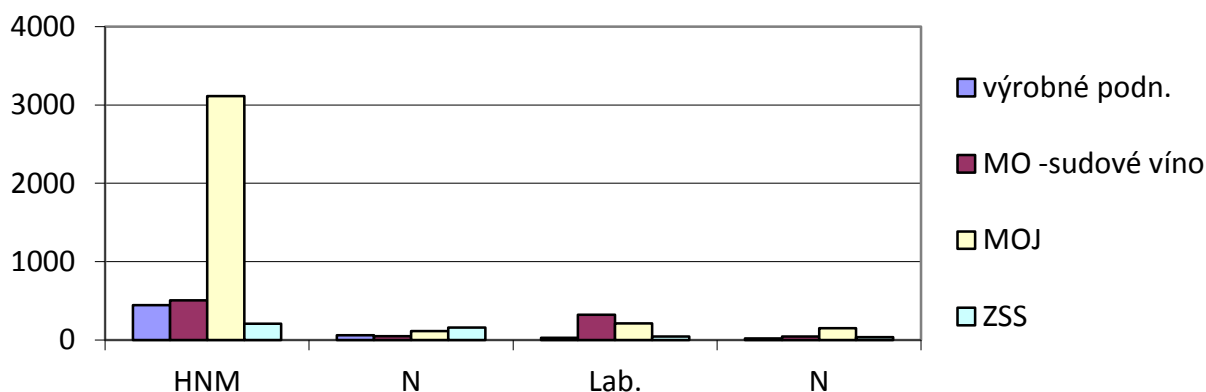
Tabuľka č. 89

Počet vzoriek hodnotených na mieste (HNM) a odobratých do laboratórií ŠVPÚ

	Počet vzoriek (HNM)	Počet nevyhov. vzoriek	Počet vzoriek hodnotených v laboratóriách	Počet nevyhov. vzoriek	Počet vzoriek spolu	Počet nevyhov. vzoriek spolu	% porušenia
Výrobné podniky	444	60	30	18	474	78	16,45
Maloobchodné predajne sudového vína	507	47	322	44	829	91	10,97
Maloobchodné predajne	3113	113	212	152	3 325	265	7,96
-slovenské vína	496	39	52	17	548	56	10,21
-zahraničné vína	2617	74	160	135	2 777	209	7,25
Zariadenia spoločného stravovania	207	160	46	35	253	195	77,07
-slovenské vína	72	41	16	10	88	51	57,95
-zahraničné vína	135	119	30	25	165	144	87,27
SPOLU	4 271	380	610	249	4 881	629	12,89

Graf č. 73

Vzorky vín hodnotených na mieste a odobratých do laboratórií ŠVPÚ

N-nevyhovujúce vzorky

12.1. Nedostatky v prevádzkovej hygiene, dodržiavaní systému HACCP a skladovaní hotových výrobkov

Vo výrobných prevádzkach bolo pri výrobe vína najčastejším nedostatkom porušenie prevádzkovej hygieny a plánu HACCP.

Pri predaji sudového vína sa v zvýšenej miere zistilo nedodržanie požiadaviek prevádzkovej hygieny a plánu HACCP, nedostatky pri skladovaní hotových výrobkov tvorili najmenší podiel. Porušenie prevádzkovej hygieny sa zistilo najmä pri čistote predajných nádob a v použití nevhodných nádob pri predaji vína v sudovej forme. Nedostatočné alebo žiadne chladenie skladových nádob so sudovým vínom bol najčastejší nedostatok v letných mesiacoch.

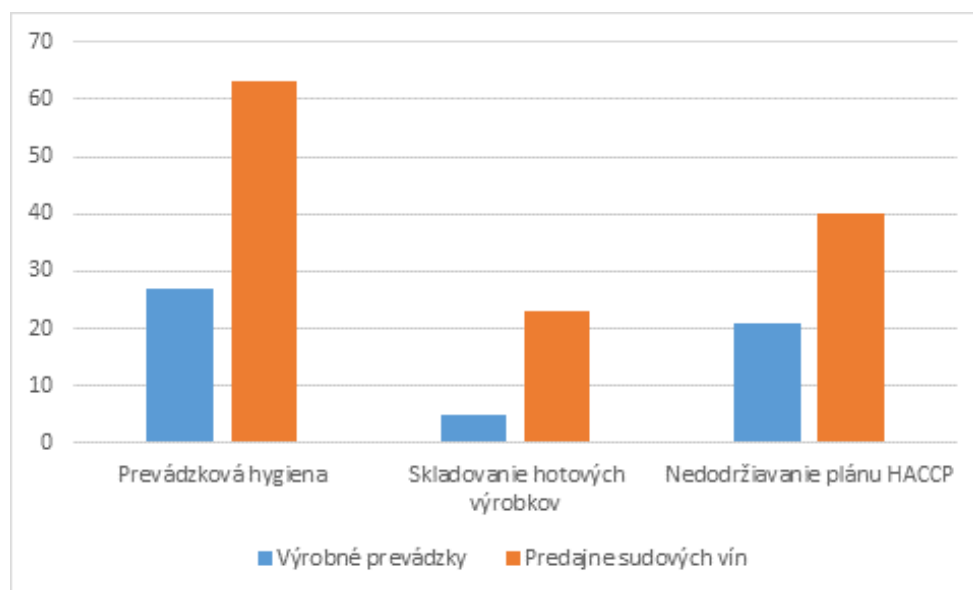
Tabuľka č. 90

Nedostatky v prevádzkovej hygiene

	Výrobné prevádzky	Predajne sudových vín	Spolu
Prevádzková hygiena	27	63	90
Skladovanie hotových výrobkov	5	23	28
Nedodržiavanie plánu HACCP	21	40	61
SPOLU	53	126	179

Graf č. 74

Podiel zistených nedostatkov v hygiene, HACCP a skladovaní hotových výrobkov

Z hľadiska posudzovania prevádzkovej hygieny možno konštatovať, že v roku 2013 sa počet zistených porušení prevádzkovej hygieny, nedostatkov pri skladovaní hotových výrobkov a dodržiavanie plánov HACCP v kontrolovaných prevádzkach významne zvýšil.

12.2. Vyhodnotenie nevyhovujúcich vzoriek vín

Najviac nevyhovujúcich vín bolo v hypermarketoch pri zahraničných vínach v najnižšej kvalitatívnej kategórii vín. Uvedené zahraničné vína boli plnené hlavne v 1.5 a 3 litrových PET fľašiach. Vína pochádzali podľa deklarácie – zmes vín z EÚ. Najväčšími nedostatkami boli sedimenty vo fľašiach, vôňa a chuť nečistá po oxidácii a rozklade kvasníc.

V letnom období sa vo zvýšenej miere zistila porušenosť sudového vína, ako aj vína vo fľašovej forme. Nedostatky sa prejavovali v sekundárnom rozkvasení a zákaloch predávaného sudového vína. Dôvodom bola vysoká teplota skladovania u predajcov. Vo fľašovej forme sa zistila v mnohých prípadoch jablčno-mliečna fermentácia, ako aj sekundárna fermentácia, hlavne vo vínach so zvyškovým cukrom a sedimenty – vyžrážané termolabilné bielkoviny. Dôvodom bola nedokonalá stabilizácia vín u výrobcu.

Najviac nevyhovujúcich vín bolo zistených pri senzorickej hodnote kvality v laboratóriách ŠVPÚ. Najväčšie nedostatky boli zistené opakovane vo vínach plnených do PET obalov pôvodom z Maďarska a Bulharska. V obchodnej sieti bolo opakovane zistené porušenie

kvality vín zo Srbska dovážaných do Českej republiky a distribuovaných na Slovensko, ako aj zmes vín z EÚ fľašovaných v Českej republike a distribuovaných na Slovensko.

V rámci dovozu vín z tretích krajín boli vykonané kontroly kvality a zdravotnej neškodnosti cisternových vín dodávaných pre slovenských výrobcov a fľašových vín najmä z Moldavska a Čile.

Počet kontrol v rokoch 2012 a 2013 bol vyrovnaný, menila sa štruktúra kontrolovaných subjektov. V roku 2012 sa inšpektori viac sústredili na predaj sudových vín a kontrolu v zariadeniach spoločného stravovania. V roku 2013 sa zvýšil počet kontrol v maloobchode. V roku 2013 inšpektori vykonali viac hodnotení na mieste, čo sa prejavilo aj na zvýšenom počte nevyhovujúcich vzoriek. Počty laboratórnych analýz boli v oboch hodnotených rokoch takmer rovnaké, v roku 2013 sa znížil počet nevyhovujúcich vzoriek pri hodnotení v laboratóriách. Uvedený stav zodpovedá dôslednejšiemu výberu vzoriek na analýzu do laboratórií na základe analýzy rizika, ktorú vykonávajú inšpektori počas kontroly.

12.2.1. Správne konanie

V roku 2013 bolo celkovo uložených 17 sankčných postihov v celkovej sume 22 900,- eur. Právoplatne ukončených bolo 5 správnych konaní.

12.3. Vzdelávanie

Inšpektori štátneho odborného dozoru vína sa zúčastnili v roku 2013 školení, ktoré boli schválené v Národnom programe vzdelávania ŠVPS SR na rok 2013.

13. Kontrola klasifikácie jatočného hovädzieho dobytká a ošípaných

Kontrola klasifikácie jatočne opracovaných tiel hovädzieho dobytká a ošípaných sa vykonávala v roku 2013 na celom území Slovenskej republiky na 109 bitúnkoch. Inšpekčnú skupinu tvoria 3 autorizovaní inšpektori ŠVPS SR.

Z celkového počtu bitúnkov je 53 bitúnkov pre hovädzí dobytok. Na 4 veľkokapacitných bitúnkoch sa poráža viac ako 75 ks hovädzieho dobytká za týždeň, ostatné porážajú menej ako 75 ks hovädzieho dobytká za týždeň.

Klasifikácia jatočných tiel ošípaných sa vykonáva na 56 bitúnkoch, z uvedeného počtu bitúnkov je 11 veľkokapacitných s kapacitou porážania nad 200 ks ošípaných týždenne, ostatné prevádzky patria do skupiny nízkokapacitných s kapacitou menej ako 200 ks ošípaných týždenne.

Tabuľka č. 91

Kontrola klasifikácie HD - 2013

Hovädzí dobytok	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol za rok	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol za rok 2013	% plnenia
Nízkokapacitný	49	4	196	172	87,8
Veľkokapacitný	4	8	32	32	100,0
SPOLU	53		228	204	89,8

Tabuľka č. 92

Kontrola klasifikácie ošípaných - 2013

Ošípané	Počet bitúnkov	Frekvencia kontrol za rok	Minimálny počet kontrol za rok	Skutočný počet kontrol za rok 2013	% plnenia
Nízkokapacitný	45	2	90	108	120,0
Veľkokapacitný	11	8	88	66	75,0
SPOLU	56		178	174	97,8

Tabuľka č. 93

Porovnanie počtu kontrol klasifikácie za rok 2012 a rok 2013

Kategória	Počet kontrol			
	Rok 2012		Rok 2013	
	Nízkokapacitný bitúnok	Vysokokapacitný bitúnok	Nízkokapacitný bitúnok	Vysokokapacitný bitúnok
Hovädzí dobytok	179	39	172	32
Ošípané	105	79	108	66
SPOLU	284	118	280	98

Z tabuľkového prehľadu možno vidieť, že počet kontrol klasifikácie HD a ošípaných sa znížil zo 402 kontrol v roku 2012 na 378 kontrol v roku 2013, čo predstavuje pokles o 5,97%.

Kontroly klasifikácie hovädzieho dobytku sa medziročne znížili z 218 kontrol v roku 2012 na 204 kontrol v roku 2013, čo je zníženie o 6,42%.

Kontroly klasifikácie ošípaných sa medziročne znížili zo 184 kontrol v roku 2012 na 174 kontrol v roku 2013, čo je zníženie o 5,43%.

Nesplnenie plánovaného počtu kontrol klasifikácie jatočne opracovaných tel hovädzieho dobytku a ošípaných za rok 2013 bolo zapríčinené dlhodobým prerušením činnosti v rámci prestavby a reštrukturalizácie najmä nízkokapacitných bitúnkov porážajúcich hovädzí dobytok.

Najčastejšie nedostatky pri kontrolách klasifikácie HD a ošípaných v roku 2013:

- nadhodnocovanie, či podhodnocovanie tried mäsitosti (102x) a pretučnenosti (268x),
- opracovanie jatočného tela nezodpovedalo štandardnej úprave (28x),
- chýbajúce kalibrácie váh (3x),
- klasifikačné protokoly neboli k dispozícii (2x),
- nečitateľné označenie na jatočných telách (13x),
- chýbajúce kalibrácie prístrojov pre klasifikáciu ošípaných (11x),
- neoznačovanie resp. nesprávne označovanie jatočných tel HD a ošípaných (2x),
- nevykonávanie dennej kontroly prístrojov pre klasifikáciu ošípaných (6x).

Tabuľka č. 94

Porovnanie nedostatkov pri kontrolách klasifikácie HD a ošípaných v roku 2012 a 2013

NEDOSTATKY	Rok 2012	Rok 2013	Rozdiel
Nadhodnotenie resp. podhodnotenie tried mäsitosti	105	102	-3
Nadhodnotenie resp. podhodnotenie tried pretučnenosti	238	268	+30
Opracovanie jatočného tela	21	28	+7
Kalibrácia váh	3	3	0

Klasifikačné protokoly	2	2	0
Označenie jatočného tela	6	13	+7
Kalibrácia prístrojov	12	11	-1
Denná kontrola prístroja	8	6	-2
SPOLU	395	433	+38

Celkový počet nedostatkov zistený pri kontrolách klasifikácie HD a ošípaných sa zvýšil z 395 prípadov v roku 2012 na 433 prípadov v roku 2013, čo je nárast o 9,62%.

Uvedené nedostatky boli riešené uložením opatrení na mieste, ktorých plnenie bolo kontrolované pri následnej kontrole.

14. Delegované činnosti

V zmysle Dohody o delegovaných činnostiach medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a ŠVPS SR vykonáva ŠVPS SR delegované kontrolné činnosti pre potreby PPA na účely uplatňovania Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ.

14.1. Rozsah kontrol v rámci delegovaných činností

Na základe požiadaviek PPA boli v roku 2013 vykonané kontroly v nasledujúcich oblastiach organizácie trhu a priamych podpôr:

Kontroly v rámci programu „Školské ovocie“

V roku 2013 bolo vykonaných 7 kontrol u subjektov, ktoré sú zapojené do programu „školské mlieko“.

Kontroly boli vykonané v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 657/2008, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o pomoc Spoločenstva pri poskytovaní mlieka a určitých mliečnych výrobkov žiakom vo vzdelávacích inštitúciách v platnom znení a §4 ods. 5 nariadenia vlády č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách v znení neskorších predpisov.

Životné podmienky zvierat

V roku 2013 bola vykonaná 1 kontrola životných podmienok zvierat pre účely čerpania priamych podpôr. Kontrola bola vykonaná v súlade s Metodickým pokynom č. 16/210-220.

15. Laboratórna diagnostika

Laboratórnu diagnostiku vykonávali v rámci úradnej kontroly v oblasti ochrany zdravia zvierat a potravín, surovín a krmív od 1.1.2013 do 31.12.2013 3 ŠVPÚ a 1 ŠVÚ. Spolu na týchto ústavoch v roku 2013 pracovalo 306 pracovníkov, z toho 145 vysokoškolsky vzdelaných, 129 stredoškolsky vzdelaných a 32 pracovníkov v rámci pomocného personálu.

15.1. Štátne veterinárne a potravinové ústavy a Štátny veterinárny ústav

15.1.1. Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- na vyšetovanie salmonel,
- vykonávanie rádiologických kontrol životného prostredia, tak ako sú definované v Technickej správe Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vrátane vzoriek vstupných a výstupných surovín, polotovarov a hotových produktov poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva ako aj základné prvky životného prostredia,
- monitorovanie prítomnosti hormonálnych látok, ich rezíduí v živých zvieratách a v jednotlivých produktoch (matriciach) živočíšneho pôvodu,
- analýzy produktov rastlinného pôvodu na obsah rezíduí pesticídov, N-nitrozamínov, 3-MCPD, solanínu, ako jediný ústav vyšetroval tabak a tabakové výrobky, vykonával rozbor pre zistenie falšovania liehu.

V rámci ústavu sú tieto národné referenčné laboratóriá a referenčné laboratóriá:

1. Národné referenčné laboratórium pre organochlórované látky, organofosfáty, karbamáty a pyretroidy, nesteroidné a protizápalové lieky a niektoré zakázané látky – metronidazol, ronidazol, dimetridazol - A6,
2. Národné referenčné laboratórium chorôb hydiny (infekcia Salmonella spp. a infekcie Mycoplasma gallisepticum a Mycoplasma meleagridis),
3. Národné referenčné laboratórium salmonelóz,
4. Národné referenčné laboratórium pre monitoring obsahu cudzej vody v hydinovom mäse,
5. Národné referenčné laboratórium pre parazity (najmä Trichinella, Echinococcus a Anisakis),
6. Národné referenčné laboratórium pre pesticídy v potravinách živočíšneho pôvodu,
7. Národné referenčné laboratórium pre pesticídy v ovocí a zelenine,
8. Národné referenčné laboratórium pre metódy stanovenia jednotlivých rezíduí pesticídov,
9. Národné referenčné laboratórium pre pesticídy v cereáliách a krmivách,
10. Národné referenčné laboratórium pre tuberkulózu (M. bovis) a iné mykobakteriózy zvierat,
11. Národné referenčné laboratórium pre tieto látky: stilbény, deriváty stilbénov a ich soli a estery, steroidy, laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu, betaagonisti,
12. Národné referenčné laboratórium pre mlieko a mliečne výrobky,
13. Referenčné laboratórium pre kvalitatívne ukazovatele v mäse a mäsových výrobkoch,
14. Referenčné laboratórium rádiometrie a rádiológie,
15. Referenčné laboratórium pre toxoplazmózu.

V priebehu roka bola väčšina odborných činností sústredená na 1 pracovisku – Botanická 17 v Bratislave. Detašované pracovisko v Nitre vykonávalo iba úlohy súvisiace s činnosťou Národného referenčného laboratória pre mlieko a mliečne výrobky a referenčného laboratória rádiometrie a rádiológie.

15.1.2. Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- oblasť listérií a kamylobakterov a verotoxinogénnych E. coli,
- analýzy rezíduí antibiotík podľa 2377/90 EC vrátane použitia screeningových a post screeningových metód,
- analýzy aditívnych látok v potravinách, analýzy morských biotoxínov, analýzy PAU a akrylamidu v potravinách a analýzy etylkarbamátu v ovocných destilátoch,
- analýzy medu na reziduá ATB a dôkaz falšovania medu,
- analýza na úseku chorôb rýb, produktov rybolovu a chorôb kôrovcov,
- analýzy GMO v potravinách.

V rámci ústavu sú nasledovné národné referenčné laboratóriá a referenčné laboratóriá:

1. Národné referenčné laboratórium pre choroby rýb,
2. Národné referenčné laboratórium pre monitorovanie vírusovej a bakteriálnej kontaminácie lastúrníkov,
3. Národné referenčné laboratórium pre sledovanie morských biotoxínov,
4. Národné referenčné pre antimikrobiálnu rezistenciu,
5. Národné referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá,
6. Národné referenčné laboratórium pre Campylobacter,
7. Národné referenčné laboratórium pre Listeria monocytogenes,
8. Národné referenčné laboratórium pre Escherichia coli, vrátane verotoxín produkujúcich E.coli /VTEC/,
9. Národné referenčné laboratórium pre koagulázopozitívne stafylokoky vrátane Staphylococcus aureus,
10. Národné referenčné laboratórium pre antibakteriálne látky, (tetracyklíny, sulfonamidy, quinolóny) a iné farmakologicky aktívne látky, farbivá a niektoré zakázané látky (B1, B2f, B3e, A6 – chloramfenikol, nitrofurány),
11. Národné referenčné laboratórium pre polycyklické aromatické uhľovodíky,
12. Národné referenčné laboratórium chorôb kôrovcov,
13. Referenčné laboratórium chorôb včiel a zdravotnej nezávadnosti včelích produktov,
14. Referenčné laboratórium pre infekčnú epididymitídu baranov,
15. Referenčné laboratórium pre diagnostiku vírusov v potravinách,
16. Referenčné laboratórium pre pôvodcu zoonózy Yersinia sp..

15.1.3. Štátny veterinárny ústav Zvolen

Vykonával analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- úlohy monitorovania chorôb zvierat a preventívnu kontrolu prenosných ochorení a ich diagnostiku,
- spoluprácu pri vypracovaní národných programov ozdravovania pre jednotlivé druhy zvierat,
- vykonávanie epidemiologických štúdií, ochorení zvierat v rámci ozdravovacích, eradikačných a kontrolných programov ako i programov monitorovania - besnoty u

domácich a voľne žijúcich zvierat, zhubnej katarálnej horúčky oviec, transmisívnych spongiformných encephalopatií u hovädzieho dobytku a oviec a pod.,

- vykonávanie monitoringu nových ochorení napr. Schmalenbergov vírus a pod.,
- zhromažďovanie údajov národnej databanky výskytu klasického moru ošípaných u domácich ošípaných a u diviakov, besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, bovinnej spongiformnej encefalopatie, scrapie a genotypizácie oviec.

V rámci ústavu sú nasledovné národné referenčné laboratóriá a referenčné laboratóriá:

1. Národné referenčné laboratórium klasického moru ošípaných,
2. Národné referenčné laboratórium afrického moru ošípaných,
3. Národné referenčné laboratórium pseudomoru,
4. Národné referenčné laboratórium moru hydiny,
5. Národné referenčné laboratórium brucelózy,
6. Národné referenčné laboratórium enzootickej bovinnej leukózy,
7. Národné referenčné laboratórium besnoty,
8. Národné referenčné laboratórium vezikulárnej choroby ošípaných,
9. Národné referenčné laboratórium prenosných spongiformných encefalopatií,
10. Národné referenčné laboratórium afrického moru koní,
11. Národné referenčné laboratórium zhubnej katarálnej horúčky oviec a hovädzieho dobytku,
12. Národné referenčné laboratórium choroby koní okrem afrického moru koní,
13. Referenčné laboratórium Aujeszkyho choroby,
14. Referenčné laboratórium Infekčnej bovinnej rinotracheitídy/Infekčnej pustulárnej vulvovaginitídy.

15.1.4. Štátny veterinárny a potravinový ústav Košice

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- vykonávanie analýz podľa národného programu kontroly na stanovenie prítomnosti dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách,
- vykonávanie analýz chemických prvkov a ťažkých kovov,
- analýzy mykotoxínov,
- skúšanie krmív živočíšneho a rastlinného pôvodu so zameraním na diagnostiku prítomnosti živočíšnych proteínov v krmivách.

V rámci ústavu sú nasledovné národné referenčné laboratóriá:

1. Národné referenčné laboratórium pre chemické rizikové prvky, mykotoxíny, antihelmintiká, antikokcidiká, sedatíva a tyreostatiká,
2. Národné referenčné laboratórium pre ťažké kovy,
3. Národné referenčné laboratórium pre mykotoxíny,
4. Národné referenčné laboratórium pre živočíšne proteíny v krmivách,
5. Národné referenčné laboratórium pre dioxíny a PCB.

15.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení a analýzach úradných vzoriek

Z údajov z laboratórneho vyšetovania v štátnych veterinárnych a potravinových ústavoch vypracovali pracovníci odboru laboratórnej diagnostiky tieto súhrnné správy:

- Vyhodnotenie monitoringu dioxínov, furánov a PCB v potravinách za rok 2013,
- Správa o kontrole rezíduí pesticídov v potravinách za rok 2012 (spracovaná 2x: 1x pre potreby EFSA v predpísaných formátoch a rozsahu a 1x pre MPRV SR s podrobným komentárom k výsledkom),
- Vyhodnotenie monitoringu akrylamidu za rok 2012,
- Vyhodnotenie diagnostickej činnosti veterinárnych laboratórií za rok 2012,
- Vyhodnotenie činnosti národných referenčných a referenčných laboratórií za rok 2012,
- Správa o trendoch a zdrojoch zoonóz, pôvodcov zoonóz a ich antimikrobiálnej rezistencii u zvierat, v potravinách a krmivách za rok 2012, ktorá bola zaslaná do Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín,
- Správa o zoonózach a pôvodcoch zoonóz v Slovenskej republike za rok 2012.

Okrem toho odbor spolupracoval na príprave metodických pokynov a usmernení, ktoré boli vydané v spolupráci s inými odbormi ŠVPS SR.

Účasť na odborných konferenciách:

Pracovníci odboru pripravili príspevky, ktoré boli prezentované v roku 2013 na odborných konferenciách z rôznych oblastí:

- pesticídy a ich rezíduá v potravinách,
- harmonizovaná legislatíva v oblasti mykotoxínov v potravinách,
- úloha ŠVPS SR v monitoringu zoonóz.

Účasť na odborných podujatiach EK

Zamestnanci odboru sa pravidelne zúčastňovali rokovaní:

- výboru expertov EK – pracovná skupina pre poľnohospodárske kontaminanty,
- člen pracovnej skupiny EFSA siete pre monitoring rezíduí pesticídov,
- siete pre zber dát o zoonózach Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín za účelom zlepšovania a harmonizácie monitoringu zoonóz,
- pracovnej skupiny pre systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá.

Prehľad významných pracovných porád a školení:

- 3 x porady s pracovníkmi ŠVPÚ,
- 3 x porady s inšpektormi RVPS a pracovníkmi ŠVPÚ V Bratislave ku kontrole rezíduí pesticídov v potravinách na rok 2013,
- viaceré porady na MPRV SR k problematike zasielaniu databáz za SR do EFSA a ďalšie porady k príprave stanovísk k návrhom harmonizovanej legislatívy pre kontaminanty v potravinách,
- školenie inšpektorov RVPS.

15.2.1. Vyhodnotenie niektorých monitorovacích programov za rok 2013

- **Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu**

Kontrola rezíduí pesticídov v potravinách vychádza z aktuálnej legislatívy EÚ.

Na ŠVPS SR bol pre rok 2013 vypracovaný „Viacročný kontrolný program pre rezíduá pesticídov v potravinách a detskej výžive v SR“, ktorý bol schválený na MPRV SR. (Kontrola detskej výživy sa vykonáva v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré zároveň poskytuje podklady do tohto programu.) V uvedenom dokumente bol určený druh a počet vzoriek potravín, ktoré sa majú analyzovať v rokoch 2013 až 2015 ako aj rozsah analytov, ktoré sa majú v odobratých vzorkách v danom roku analyzovať. Predmetom kontroly sú vzorky potravín, pochádzajúcich od domácich pestovateľov, vzorky pochádzajúce z krajín EÚ ako aj vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Analýzou vzoriek odobratých na zisťovanie prítomnosti a množstva rezíduí pesticídov je poverený Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava, národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov. V roku 2013 bolo na uvedenom pracovisku analyzovaných 627 vzoriek ovocia, zeleniny, obilia a výrobkov z nich, mlieka a bravčového mäsa, ktoré pochádzali z domácej produkcie, zo štátov EÚ a z tretích krajín. V 392 analyzovaných vzorkách t.j. v 62,5% z celkového počtu vzoriek bola zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu, v 237 vzorkách zistená prítomnosť dvoch alebo viac druhov pesticídov (tzv. multireziduálne nálezy). V jednej vzorke goji pôvodom z Číny bolo zistených až 18 rôznych druhov rezíduí pesticídov. Kontrola prítomnosti rezíduí pesticídov sa vykonáva aj pri importe ovocia, zeleniny alebo iných určených potravín pri ich importe z tretích krajín v mieste vstupu. V roku 2013 boli odobraté a analyzované vzorky zo 47 zásielok.

Porušenie platnej potravinovej legislatívy sme zaznamenali u 11 vzoriek (1,8%), ktoré boli vyhodnotené po započítaní neistoty merania ako „nevyhovujúce“. Namerané množstvá prekročili stanovené MRL (maximálny reziduálny limit) pre dané druhy pesticídov. V zmysle harmonizovaných kritérií boli informácie o štyroch nadlimitných nálezoch zaslané do RASFF. Okrem toho u štyroch BIO vzoriek bola zistená prítomnosť pesticídov (nie nad MRL), ktoré nie sú povolené u produktov organického poľnohospodárstva.

Vo všetkých analyzovaných vzorkách sa na Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave v Bratislave stanovovalo 300 druhov pesticídov a ich metabolitov, pričom vo vzorkách bola zistená prítomnosť 117 druhov pesticídov. Prehľad výsledkov analýz je zhrnutý tabuľke č.95

Tabuľka č. 95

Prehľad výsledkov analýz vzoriek na rezíduá pesticídov

Kategória potravín	Počet vzoriek				BIO vzorky s nálezmi RP<MRL*
	celkom	< LOQ**	>LOQ	nad MRL (vyhodnotené ako nevyhovujúce)	
Ovocie	287	62	220	5	0
Zelenina	228	100	126	2	0
Ostatné potraviny rastlinného pôvodu	62	35	23	4	1(bio hrozienka)
Potraviny živočíšneho pôvodu	50	27	23	0	3(bio medy)
BIO potraviny*	16	9	4	0	4
SPOLU	627	224	392	11	

*vzorky sú započítané vo vzorkách ovocia, zeleniny alebo iných analyzovaných potravín

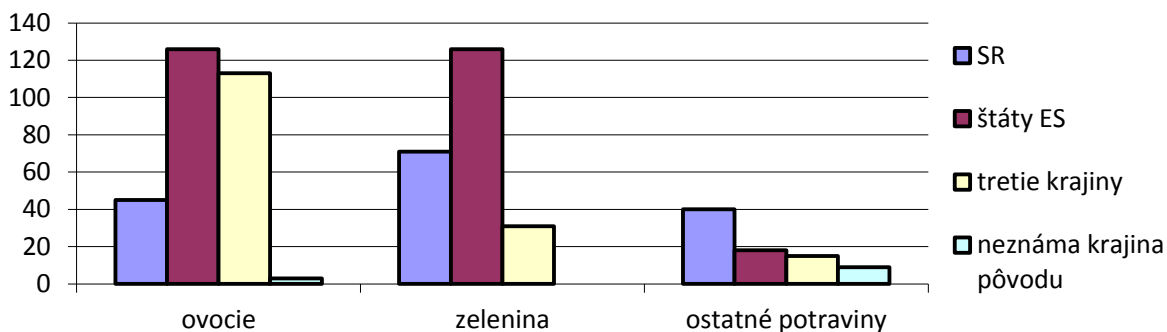
**limit kvantifikácie použitej analytickej metódy

Rozdelenie vzoriek podľa krajiny pôvodu

Najväčší podiel vzoriek ovocia a zeleniny je pôvodom z krajín Únie. Potraviny z tretích krajín sú najviac zastúpené analyzovanými vzorkami ovocia. Vo vzorkách slovenských plodín je tak ako v minulom roku významnejšie zastúpená zelenina a z ostatných potravín sa jedná o komoditu obilie.

Rozdelenie vzoriek podľa krajiny pôvodu

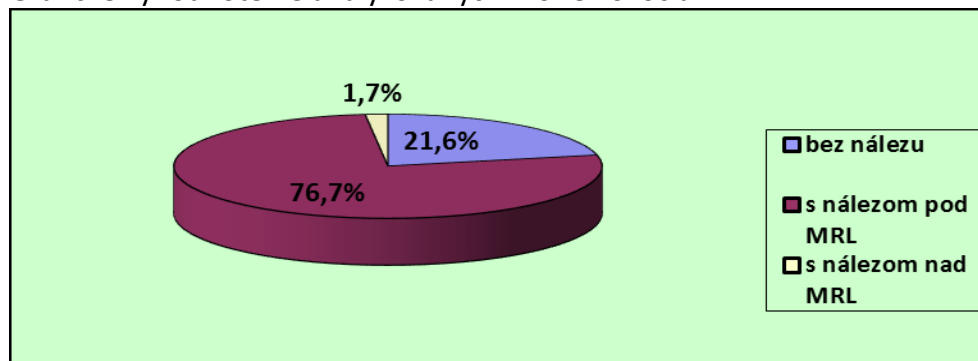
Graf č. 75

U troch vzoriek ovocia nebola identifikovaná krajina pôvodu. Z kategórie ostatných potravín bolo 9 vzoriek potravín dodatočne zaradených s neznámou krajinou pôvodu. Jednalo sa predovšetkým o vzorky komodít, ktoré boli zabalené v slovenských baliarňach a ako krajina pôvodu bola označená SR, pričom v našej krajine sa daná komodita nepestuje (napr. čajovníkový čaj alebo ryža), a teda z pohľadu použitia pesticídov označenie krajiny pôvodu, v ktorej bola komodita len zabalená sa považovalo za bezpredmetné.

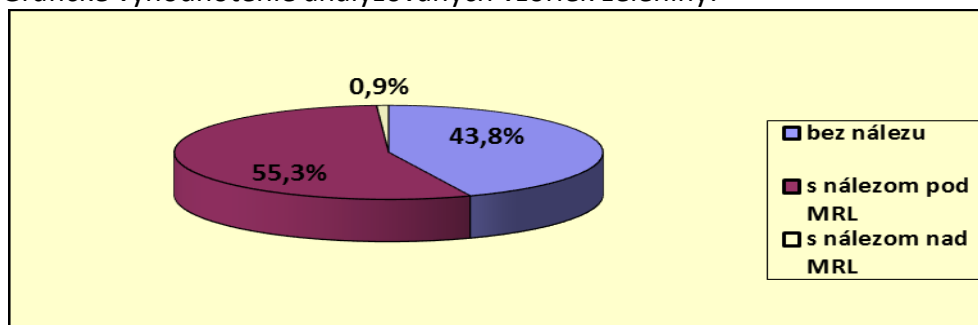
Graf č. 76

Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek ovocia:

Graf č. 77

Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek zeleniny:

Uvedené grafy vyjadrujú skutočnosť, že pesticídy sa v širšom rozsahu aplikujú viac na ovocie ako na zeleninu, čo potvrdzuje vyššie % vzoriek ovocia s nálezom pod MRL a aj % nadlimitných nálezov nad MRL v týchto komoditách.

Tabuľka č. 96

Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch ovocia za rok 2013

Plodina	Počet vzoriek	Počet vzoriek s nálezom nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu vzoriek potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Ananás	4	3	75,0	-
Banány	10	8	80,0	-
Broskyne/nektarinky	23	20	86,9	-
Citrusy	79	70	88,6	1
Drobné bobuľové ovocie	3	3	100,0	-
Hrozno	29	27	93,1	1
Hrušky	19	12	63,2	1
Jablká	29	23	79,3	-
Jahody	28	23	82,1	-
Marhule	9	5	55,6	-
Slivky, ringloty, čerešne	13	6	46,2	1
Ostatné exotické ovocie	18	9	50,0	-

*vzorka, u ktorej bola zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu nad LOQ (z množiny analyzovaných pesticídov v danej potravine)

Tabuľka č. 97

Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch zeleniny a zemiakov za rok 2013

Plodina	Počet vzoriek	Počet nálezov nad LOQ	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu vzoriek potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Zelená fazuľka	5	4	80,0	1
Kapusta	23	16	69,6	-
Hrášok	5	1	20,0	-
Kel	4	3	75,0	-
Paprika	29	14	48,3	-
Uhorky/cukiny	14	4	28,6	-
Rajčiny	22	15	68,2	-
Red'kovka/red'kev	10	10	100,0	-
Šalát hlávkový	20	13	65,0	-
Karfiol/brokolica	15	8	53,3	-
Koreňová zelenina	16	12	75,0	-
Zemiaky	14	3	21,4	-
Baklažán	5	2	40,0	-
Špenát	6	3	50,0	-
Pór	16	12	75,0	-

Informácie o nevyhovujúcich vzorkách ovocia, zeleniny a ostaných potravín:

Pomelo, pôvod Čína, prekročená hodnota MRL u pesticídu tiazofos (0,035 mg/kg),

Blumy tmavé, pôvod Španielsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu tetrametrín (0,196 mg/kg),

Ázijské hrušky, pôvod Kórea, prekročená hodnota MRL u pesticídu fenitrothion (0,031 mg/kg),

Hrozno biele, pôvod Turecko, prekročená hodnota MRL u pesticídu imazalil (0,12 mg/kg),

Granátové jablko, pôvod Turecko, prekročená hodnota MRL u pesticídu acetamiprid (0,03 mg/kg),

Fazule guľaté, pôvod Maroko, prekročená hodnota MRL u pesticídu dicofol (0,087 mg/kg),

Petržlenová vňať, pôvod Taliansko, prekročená hodnota MRL u pesticídu thiametoxam (0,63 mg/kg),

Bercoff Klember green Zelený čaj prírodný, pôvod Vietnam, prekročená hodnota MRL u pesticídov acetamiprid (0,41 mg/kg) a imidacloprid (0,34 mg/kg),

Zelený čaj, pôvod EÚ, prekročená hodnota MRL u pesticídov acetamiprid (0,3 mg/kg) a imidacloprid (0,35 mg/kg),

Aromatizovaný zelený čaj s citrónovou príchuťou, pôvod Poľsko, prekročená hodnota MRL u pesticídu imidacloprid (0,27 mg/kg),

Mak modrý, pôvod ČR, prekročená hodnota MRL u pesticídu chlorpyrifos-metyl (0,14 mg/kg), nález riešený bilaterálne z ČR.

BIO produkty:

BIO med kvetový, pôvod Česká republika, zistená prítomnosť pesticídu nepovoleného v organickom poľnohospodárstve (thiacloprid),

BIO med kvetový, pôvod Česká republika, zistená prítomnosť pesticídov nepovolených v organickom poľnohospodárstve (thiacloprid, carbendazim),

Med kvetový - bio produkt, pôvod Česká republika, zistená prítomnosť pesticídov nepovolených v organickom poľnohospodárstve (thiacloprid, carbendazim a thiacloprid),

BIO hrozienka sultánky, pôvod neudaný, zistená prítomnosť pesticídu nepovoleného v organickom poľnohospodárstve (metalaxyl).

Multireziduálne nálezy s možným rizikom pre spotrebiteľa:

V roku 2013 v rámci komodity sušené ovocie alebo zelenina inšpektori RVPS odobrali 5 vzoriek sušeného goji (kustovnica čínska) pôvodom z Číny, ktorá je odporúčaná spotrebiteľom ako produkt zdravej výživy. Vo všetkých piatich vzorkách boli analýzou zistené závažné multireziduálne nálezy, prítomnosť od 11 do 18 druhov rezíduí pesticídov nad limit LOQ, pričom maximálny reziduálny limit nebol prekročený ani po započítaní povinnej neistoty merania. Na základe našej požiadavky o hodnotenie rizika pre spotrebiteľa VÚP výpočtom zistil, že 4 vzorky predstavujú riziko.

Kontrola bioproduktov na prítomnosť rezíduí pesticídov

V priebehu roku 2013 sme odobrali a analyzovali na prítomnosť rezíduí pesticídov 16 vzoriek potravín organického poľnohospodárstva. Odobraté a analyzované boli bioprodukty domáceho pôvodu, ale aj z iných krajín, nakoľko tieto sa nachádzajú na našom trhu vo vyššom podiele ako domáce potraviny. U troch z piatich analyzovaných vzoriek BIO medov bola zistená prítomnosť rezíduí nepovolených prípravkov v organickom poľnohospodárstve, acetamiprid, carbendazim a thiacloprid - nad limit kvantifikácie použitých analytických metód stanovenia. Protokoly o skúškach uvedených BIO vzoriek medov boli zaslané na ÚKSÚP.

- **Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách v roku 2013**

V roku 2013 vykonali RVPS v období máj až november 2013 odber úradných vzoriek vybraných potravín za účelom analýz dioxínov, furánov a dioxínom podobných PCB (DL PCB). Inšpektori odobrali vzorky potravín domáceho pôvodu, vzorky potravín pôvodom z iných členských štátov a vzorky pochádzajúce z tretích krajín.

Všetky vzorky boli analyzované na Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave Košice skríningovou metódou DR CALUX.

Z celkového počtu **90 vzoriek** v žiadnej z analyzovaných vzoriek nebolo zistené prekročenie platného maximálneho limitu.

Tabuľka č. 98

Sumárny prehľad zistených hladín dioxínov, furánov a DL PCB v roku 2013

Komodita	Počet vzoriek	Minimálna nameraná hodnota	Max. nameraná hodnota	Priemer hodnôt	Max. limit	Merná jednotka
Mäso z hovädzieho dobytky	5	0,6	2,6	1,96	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z oviec	5	<LOQ	2,5	1,75	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z ošípaných	5	<LOQ	1,0	0,72	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z hydiny	5	0,4	1,9	1,42	3,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Ryby - sladkovodné	6	0,1	0,6	0,28	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Rybacie výrobky - konzervy	8	0,2	3,6	1,4	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Trešcia pečeň (konzerva)	6	4,9	13,8	8,9	20,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Maslo	4	1,2	2,7	2,07	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Surové mlieko ovčie, kravské	24	<LOQ	3,1	0,87	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Vajcia slepačie čerstvé	6	1,8	3,2	2,43	5,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Rastlinné oleje	2	0,7	0,9	0,8	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Pečeň suchozemských zvierat	8	4,1	6,6	5,42	10	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Zrejúce a nezrejúce syry	6	1,4	3,6	2,8	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)

- **Vyhodnotenie monitoringu dioxínov, furánov a PCB**

ŠVPS SR sa v roku 2013 zapojila do európskeho monitoringu dioxínov, furánov a polychlórovaných bifenyllov (PCB) vo vybraných potravinách a surovinách na ich výrobu. Európsky monitoring dioxínov a PCB upravuje Odporúčanie Komisie 2006/794/ES, v ktorom sa

odporúča monitorovať uvedené kontaminanty v predpísanom rozsahu pre každý členský štát. Inšpektori RVPS odobrali 20 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu alebo surovín na ich výrobu. Vzorky boli zaslané na analýzu na Slovenskú zdravotnícku univerzitu v Bratislave, do Národného referenčného laboratória pre dioxíny. Vo vzorkách sa stanovovali jednotlivé kongenéry uvedených kontaminantov, a preto sa musela použiť finančne náročná konfirmačná analytická metóda HRGC/HRMS. Výsledky analýz vzoriek monitoringu sú zhrnuté v tabuľke č. 99.

Tabuľka č. 99

Vyhodnotenie monitoringu dioxínov, furánov a PCB

Komodita	Suma dioxínov, furánov (WHO-PCDD/F-TEQ) (pg/g tuku)		Suma dioxínov, furánov a PCB podobných dioxínom (WHO-PCDD/F-PCB- TEQ) (pg/g tuku)		Suma kongenéro PCB - 28, 52, 101, 138, 153, 180 (ng/g tuku)	
	Nameraná hodnota	Limit	Nameraná hodnota	Limit	Nameraná hodnota	Limit
Vajcia slepačie	0,055	2,50	0,12	5,00	1,1	40
Vajcia slepačie	0,041	2,50	0,028	5,00	1,0	40
Surové kravské mlieko	0,30	2,50	0,80	5,50	3,3	40
Surové kravské mlieko	0,24	2,50	1,1	5,50	7,5	40
Surové kravské mlieko	0,14	2,50	0,34	5,50	2,1	40
Surové ovčie mlieko	0,44	2,50	1,04	5,50	2,8	40
Surové kravské mlieko	0,28	2,50	0,75	5,50	4,24	40
Surové kravské mlieko	0,23	2,50	0,64	5,50	3,0	40
Surové ovčie mlieko	0,28	2,50	0,82	5,50	3,0	40
Surové ovčie mlieko	0,27	2,50	0,5	5,50	2,1	40
Surové ovčie mlieko	0,46	2,50	1,1	5,50	3,1	40
Surové ovčie mlieko	0,39	2,50	0,95	5,50	3,0	40
Mäso z oviec, svalovina	0,39	2,50	0,70	4,00	3,5	40
Bravčové mäso	0,20	1,00	0,26	1,25	4,7	40
Bravčové mäso	0,077	1,00	0,17	1,25	0,95	40
Hovädzie mäso	0,65	2,50	1,6	4,00	5,2	40
Kurča	0,086	1,75	0,11	3,00	1,9	40
Sivoň potočný*	0,077	3,50	0,307	6,50	2,7	125
Pstruh dúhový*	0,082	3,50	0,312	6,50	2,8	125
Surové ovčie mlieko	0,64	3,50	1,3	6,50	3,3	125

*namerané hodnoty a limity sú vyjadrené v pg/g (ng/g) čerstvej hmotnosti

Vzorky, ktoré boli odobrané a analyzované v rámci monitoringu 2013, zisteným obsahom dioxínov, furánov a PCB neporušili nariadenie (ES) č. 1881/2006.

• **Vyhodnotenie monitoringu etylkarbamátu v liehovinách**

EK vydala odporúčanie, ktoré sa týka prevencie a zníženia kontaminácie liehovín z kôstkovíc a výliskov z kôstkovíc etylkarbamátom a monitorovania hodnôt etylkarbamátu v týchto nápojoch. Uvedeným predpisom sa sledujú dva záujmy: monitorovať postupné zavádzanie správnej výrobných praxe so zreteľom na znižovanie hodnôt etylkarbamátu a dosiahnutie úrovne pod 1000 µg/l a zároveň posúdiť možnosť stanovenia jeho najvyššej prípustnej hodnoty u niektorých liehovín – ovocných destilátov. ŠVPS SR sa zapojila do požadovaného monitoringu etylkarbamátu ako endogénneho kontaminantu s cieľom

sledovať jeho hladiny vo vybraných kategorizovaných alkoholických nápojoch od slovenských výrobcov ako aj v alkoholických nápojoch pôvodom zo štátov EÚ. V roku 2013 bolo odobratých 30 vzoriek, ktoré boli analyzované na Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave v Dolnom Kubíne.

Tabuľka č. 100

Štatistické vyhodnotenie nameraných hodnôt etylkarbamátu vo vzorkách destilátov za rok 2013:

	množstvo etylkarbamátu v µg/kg						
	≤ 100	> 100 ≤ 300	> 300 ≤ 500	> 500 ≤ 1000	> 1000 ≤ 2000	> 2000 ≤ 5000	>5000
Počet vzoriek	6	14	5	3	2	0	0

Tabuľka č. 101

Porovnanie štatistických zistení hodnôt etylkarbamátu v priebehu troch rokov monitoringu (2010 až 2012):

Počet vzoriek za rok	množstvo etylkarbamátu v µg/kg						
	≤ 100	> 100 ≤ 300	> 300 ≤ 500	> 500 ≤ 1000	> 1000 ≤ 2000	> 2000 ≤ 5000	>5000
2010	2	10	7	4	2	2	6
2011	7	9	3	2	4	3	3
2012	3	6	5	5	2	3	6
2013	6	14	5	3	2	0	0

Na základe štatistického porovnania zistených hodnôt etylkarbamátu v priebehu štyroch rokov monitoringu je zrejmé, že väčšina výrobcov ovocných destilátov v poslednom období pristúpila k zmene technológie výroby a k úprave plánov HACCP zavedením postupov, ktoré viedli k redukcii množstva etylkarbamátu vo výrobkoch. Výrazne sa znížil počet vzoriek s vysokými nálezmi etylkarbamátu.

15.3. Metrológia

Na úseku metrológie došlo počas roka 2013 k zmene kompetencií v oblasti kontroly spotrebiteľského balenia potravín. Od 1. apríla 2013 vstúpil do platnosti zákon č. 42/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, a ktorým sa dopĺňajú a menia niektoré zákony. Podľa tohto zákona od 1.4.2013 kontrolujú hmotnosť spotrebiteľsky balených potravín výlučne inšpektori Slovenského metrologického inšpektorátu. V právomoci ŠVPS a RVPS zostala kontrola hmotnosti nebalených potravín a kontrola hmotnostného podielu zložky. Dňa 25.4.2013 sa na ŠVPS SR v Bratislave uskutočnilo školenie LB 3, ktorého súčasťou bola prednáška z oblasti metrológie. V rámci školenia bol prednesený prehľad súčasnej platnej metrologickej legislatívy so zvýšeným dôrazom na zákon 42/2013 Z. z.

16. Systém rychlého varování pro potraviny a krmivá

16.1. Úloha

Bezpečnost potravin a krmiv patří mezi strategické záujmy veřejnosti. Prostřednictvím systému rychlého varování pro potraviny a krmivá (Rapid Alert for Food and Feed - „RASFF“) sa podporujú opatrenia členských štátov umožnením rýchlej výmeny informácií o rizikách, ktoré predstavujú potraviny alebo krmivá a o opatreniach, ktoré boli alebo majú byť prijaté ako reakcia na tieto riziká.

Tabuľka č. 102

Typy oznámení

	<p>Varovné oznámenia (rok/číslo) <i>je oznámenie rizika, ktoré si vyžaduje alebo by si mohlo vyžadovať rýchle konanie v inej členskej krajine</i></p>
	<p>Informatívne oznámenia nevyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo) <i>je informatívne oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sa vyskytuje iba v oznamujúcej členskej krajine alebo</i> ➤ <i>nebol uvedený na trh alebo</i> ➤ <i>už nie je na trhu</i> <p>Informatívne oznámenia vyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo) <i>je informatívne oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý sa uvádza alebo sa môže uvádzať na trh v inej členskej krajine</i></p>
	<p>Oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode (rok/písmeno) <i>je oznámenie o zamietnutí dávky kontajnera alebo nákladu potravín alebo krmív podľa článku 50 ods.3 písm. c) nariadenia (ES) č. 178/2002</i></p>

16.2. Členovia systému rychlého varování pro potraviny a krmivá na Slovensku v roku 2013

Do systému rychlého varování pro potraviny a krmivá boli v roku 2013 začlenené tieto subjekty úradnej kontroly:

- ŠVPS SR - kontaktné miesto,
- 40 RVPS,
- 3 hraničné inšpekčné stanice (letisko Bratislava, Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou),

- Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR),
- 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva,
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP),
- v krízových situáciách sa do siete zapájajú aj MPRV SR a MZ SR.

16.3. Výsledky činnosti systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá na Slovensku v roku 2013

Zaslané oznámenia SR do EK – podľa typu oznámení

V roku 2013 zaslalo kontaktné miesto SR do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá 41 oznámení, 6 oznámení EK Slovensku vrátila z dôvodu nedostatočného preukázania priameho alebo nepriameho rizika pre zdravie spotrebiteľa u týchto výrobkoch. Konečný počet **35 oznámení** bol rovnaký ako v rokoch 2012 a 2011.

Z tohto počtu bolo

- **7 varovných oznámení** (20%),
- **16 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup** (46%),
- **8 informatívnych oznámení nevyžadujúcich ďalší postup** (23%),
- **4 oznámenia o zamietnutí na hraničnom prechode** (11%).

V zaslaných oznámeniach boli zastúpené

- **potraviny** (33 oznámení),
- **materiál v styku s potravinami** (2 oznámenia).

Žiadne oznámenie nebolo zaslané v roku 2013 na krmivo.

V 33 oznámeniach o potravinách mali najväčšie zastúpenie výrobky **rastlinného pôvodu - 28 (85 %)**. Potravin **živočíšneho pôvodu** bolo **5 (15 %)**.

Všetky oznámenia boli zaslané na základe úradných kontrol. Miestom odberu bol:

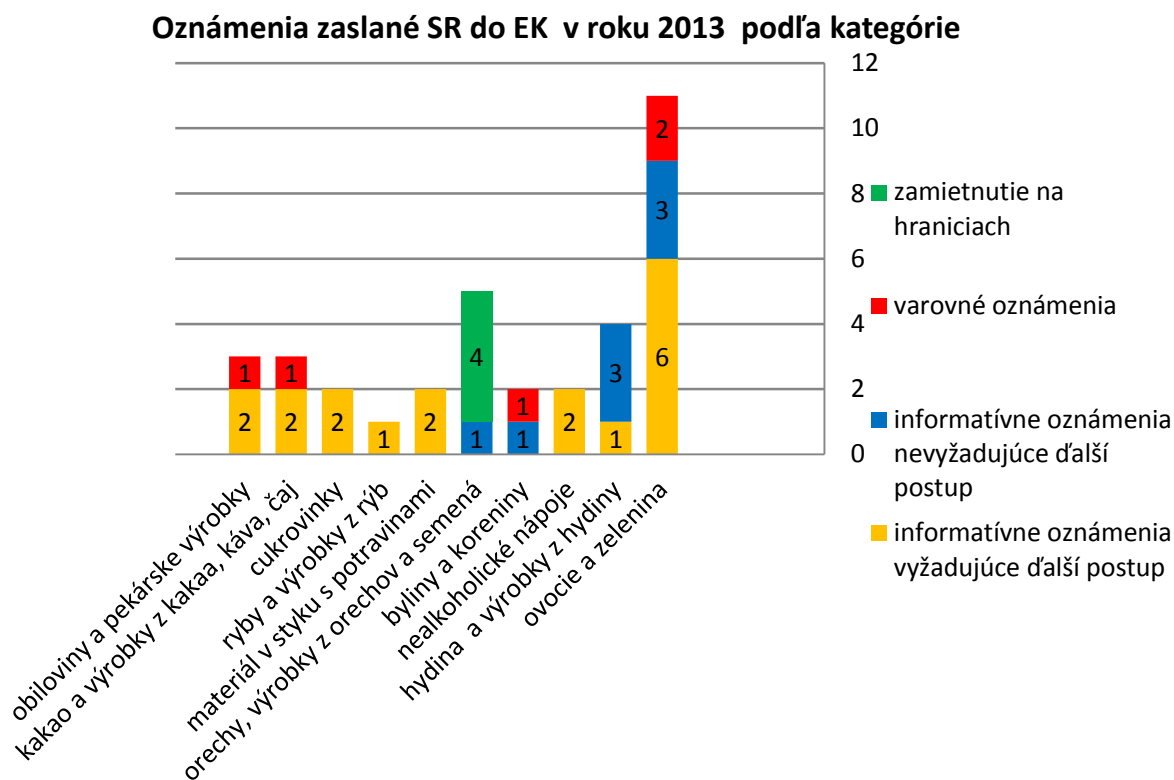
- **obchod** (**25 oznámení** – na základe plánovanej kontroly, **6 oznámení** na základe sťažnosti spotrebiteľa),
- **kontrola na hraničnom prechode** – (**4 oznámenia** na základe kontroly vykonanej priamo u dovozcu).

Z celkového počtu **94,3 % oznámení** zaslala ŠVPS SR (t.j. 33 oznámení a iba na potraviny), **5,7 %** oznámení zaslal ÚVZ SR (t.j. 2 oznámenie na materiál v styku s potravinami).

Zaslané oznámenia SR do EK – podľa kategórie výrobkov

Výrobky, na ktoré bolo zaslaných 35 oznámení pochádzalo z **10 rôznych kategórií**. **Najviac oznámení bolo z kategórie „ovocie a zelenina“** (celkom 11 oznámení). Zastúpenie jednotlivých kategórií výrobkov v jednotlivých typoch zaslaných oznámení v roku 2013 je znázornené na grafe č.78.

Graf č. 78
Oznámenia zaslané SR do EK v roku 2013 podľa kategórie výrobku

Prehľad druhov rizika v oznámeniach zaslaných SR do EK cez RASFF

V roku 2013 bolo identifikovaných celkom 12 druhov rizík. Podrobnejšie informácie o výskyte jednotlivých druhov rizík v rôznych typoch zaslaných oznámení sa nachádzajú v tabuľke č. 103.

Tabuľka č. 103

Druh rizika	Počet oznámení celkom	Varovné oznámenia	Zamietnutie na hraniciach	Informatívne oznámenia nevyžadujúce ďalší postup	Informatívne oznámenia vyžadujúce ďalší postup
rezíduá pesticídov	7			3	4
mykotoxíny	6	1	4	1	
alergény	4	3			1
aditívne látky do potravín	3				3
patogénne mikroorganizmy	3			3	
senzorické porušenie	3				3
ťažké kovy	3	3			
GMO/nové potraviny	2				2
cudzie teleso	1				1
nepatogénne mikroorganizmy	1				1
iné	1				1
rezíduá veterinárnych liečiv	1			1	

Prehľad o všetkých zistených rizikách vo výrobkoch v zaslaných oznámeniach sa nachádza v tabuľke č. 104.

Tabuľka č. 104

Druh rizika	Zistené riziko	Výrobok	Krajina pôvodu	Kategória výrobku
rezíduá pesticídov	dicofol	fazuľka zelená	Maroko	ovocie a zelenina
	nepovolená látka fenitrothion	ázijské hrušky	Kórea	
	triazofos	pomelo	Čína	
	nepovolená látka tetrametrín	blumy tmavé	Španielsko	
	11 druhov rezíduí pesticídov	sušené goji (kustovnica čínska)	Čína	
	16 druhov rezíduí pesticídov			
	17 druhov rezíduí pesticídov			
mykotoxíny	ochratoxín A	sušené hrozienka	Irán	orechy, výrobky z orechov a semená
	nad limit aflatoxínu B1	arašidy surové nelúpané	Čína	
	nad limit aflatoxínu B1 a nadlimit sumy aflatoxínov B1, B2, G1, G2	pražené a arašidy surové lúpané a surové pistácie		
alergény (neoznačené v zložení výrobku)	zeler	prípravok s koreninami na pečené kura	Rakúsko	byliny a koreniny
	mliečna zložka	sušienky s kúskami čokolády	Holandsko	obiloviny a pekárske výrobky
	glutén	kokosová tyčinka	Maďarsko	cukrovinky
	arašidy	dezert s liesko-vo orieškovou príchuťou v kakaovo-mliečnej poleve	Macedónsko	
aditívne látky do potravín	nad limit SO ₂	nealkoholické nápoje s rôznou príchuťou	Švédsko	nealkoholické nápoje
	nad limit farbiva E110 – syntetická žltá SY	ananás - zmes presladeného ovocia	Česká republika	ovocie a zelenina
patogénne mikro-organizmy	Salmonella enteritidis	kuracie štvrte chladené	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny
		kuracie krídla chladené	Maďarsko	
	Salmonella Mbandaka	mletá sladká paprika	Španielsko	byliny a koreniny
senzorické porušenie	netypická chuť	kakao so zníženým obsahom tuku	Bulharsko	kakao a výrobky z kakaa, káva a čaj
		kačacia pečeň mrazená	Maďarsko	hydina a výrobky z hydiny
	neobvyklá vôňa	údené šproty v oleji	Lotyšsko	ryby a výrobky z rýb
ťažké kovy	kadmium	zeler buľvový	Poľsko	ovocie a zelenina

	migrácia kadmia a olova	sklené poháre a keramické hrnčeky	Čína	materiál v styku s potravinami
GMO/nové potraviny	nepovolené GMO (CryIAb/Ac)	ryžové rezance vlasové	Čína	obiloviny a pekárske výrobky
	nepovolená zložka novej potraviny Stevia rebaudiana	čaj bylinkovo-ovocný	Rakúsko	kakao a výrobky z kakaa, káva a čaj
cudzie teleso	napadnuté hmyzom	čerstvé pšeničné klíčky	Česká republika	obiloviny a pekárske výrobky
nepatogénne mikro-organizmy	plesnivé	sušené huby	Poľsko	ovocie a zelenina
iné	riziko vnútorného poranenia pri konzumácií	svietiaci lízanka	Čína	cukrovinky
rezíduá veterinárnych liečiv	suma rezíduí ciprofloxacínu a enrofloxacínu nad MRL	chladené kuracie prsia	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny

Hodnotenie rizika pre potreby systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá vykonával aj v roku 2013 Výskumný ústav potravinársky (ďalej len „VÚP“), ako rezortné pracovisko pre hodnotenie rizika, ktorý bol pre túto činnosť poverený MPRV SR. VÚP na základe žiadostí kontaktného miesta vyhodnotilo **13 rôznych nálezov rezíduí pesticídov** (9 nálezov rezíduí pesticídov bolo v ovocí, 2 nálezy v zelenine, 1 nález rezíduí pesticídov v zelenom čaji a 1 nález rezíduí pesticídov v maku modrom). **V 5 prípadoch VÚP výpočtom zistil, že nález rezíduí pesticídov predstavuje riziko pre deti.** Z toho dôvodu bolo 5 oznámení zaslaných do RASFF systému.

U 2 nálezov rezíduí pesticídov v ovocí nebolo VÚP zistené riziko pre deti a dospelých, oznámenia boli zaslané na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009, zistené pesticídy ako účinné látky neboli schválené a zaradené do prílohy vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 540/2011.

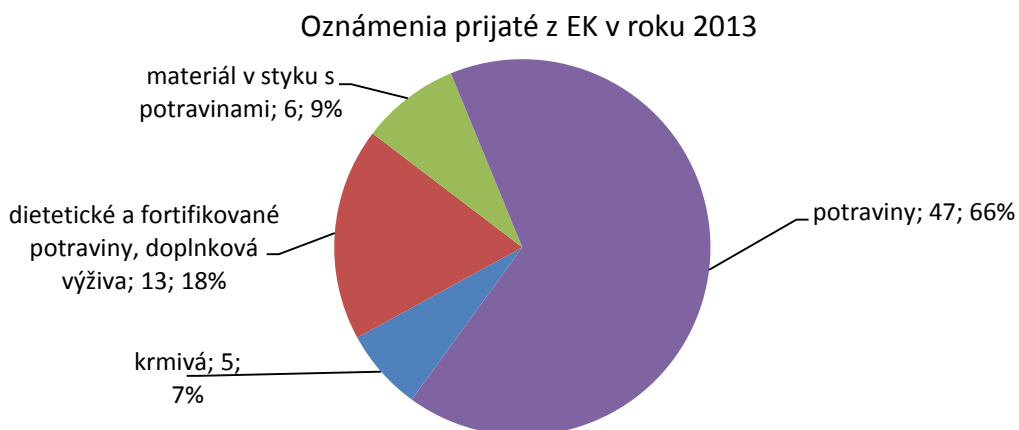
Oznámenia prijaté Slovenskou republikou z EK

V roku 2013 prijala SR cez kontaktné miesto systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá **71 oznámení** z EK - DG Sanco (Directorate G – Veterinary and International affairs, G4 – Food, Alert system and training).

Z tohto počtu bolo **33** varovných oznámení, **25** informatívnych oznámení vyžadujúce ďalší postup, **11** informatívnych oznámení nevyžadujúce ďalší postup a **2** oznámenia „NEWS“.V týchto oznámeniach bola Slovenská republika buď miestom distribúcie, tranzitu alebo krajinou pôvodu.

Aké bolo zastúpenie jednotlivých komodít v oznámeniach prijatých SR v roku 2013 vyjadruje graf č. 79.

Graf č. 79
Oznámenia prijaté z EK v roku 2013

Ku všetkým prijatým oznámeniam boli vykonané úradné kontroly. **63 %** kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ŠVPS SR, **30 %** kontrol vykonali orgány v pôsobnosti MZ SR a **7 %** kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ÚKSÚP.

Niektoré kontroly boli vykonané spoločne zodpovednými organizáciami. O výsledkoch kontrol Slovensko zaslalo informácie do EK formou následných oznámení. Tieto oznámenia EK zverejnila v závislosti od obsahu informácie buď ako následné oznámenia k pôvodným oznámeniam (add) alebo len ako informáciu (inf.).

V rámci prijatých oznámení z EK v roku 2013 bolo cez systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá riešených **7 oznámení**, ktoré sa týkali mimoriadne závažných, **potravinových káuz**, pretože tieto výrobky boli dovezené na Slovensko:

- **január 2013** – trvanlivé pečivo vyrobené zo sušeného mlieka podozrivého z kontaminácie granulami používanými ako jed na potkany z Poľska (informatívne oznámenie vyžadujúce ďalší postup 2013.0066)
- **február až máj 2013** – **5 oznámení, ktoré sa týkali podvodných praktík pri predaji potravín predávaných alebo označených ako potraviny obsahujúce hovädzie mäso:**
 - informatívne oznámenie vyžadujúce ďalší postup 2013.0198: falšovanie – prítomnosť konskej DNA v hovädzom guláši vyrobenom v Nemecku zo suroviny pochádzajúcej z Holandska, Poľska, Belgicka a Francúzska.
 - NEWS 13-689: konské mäso označené ako mäso hovädzie. Írske authority zistili, že konské mäso bolo predané z Írska cez obchodníka z Veľkej Británie do Českej republiky a následne na Slovensko ako hovädzie mäso.
 - informatívne oznámenie vyžadujúce ďalší postup 2013.0252: falšovanie – prítomnosť konskej DNA v mrazenom hovädzom hamburgeri z Poľska.
 - informatívne oznámenie vyžadujúce ďalší postup 2013.0358: falšovanie – prítomnosť konskej DNA a prítomnosť rezíduí oxytetracyclínu nad MRL v mrazenom hovädzom mäse z Poľska.
 - informatívne oznámenie vyžadujúce ďalší postup 2013.0744: falšovanie – prítomnosť konskej DNA v mrazenom hovädzom hamburgeri z Poľska.
- **november 2013** – rezíduá doxycyclínu nad MRL v mrazených solených filetoch z kuracích prs pôvodom z Brazílie (varovné oznámenie 2013.1467).

V tabuľke č. 105 sú uvedené ďalšie príklady oznámení podľa kategórie výrobku, rizika a krajiny pôvodu, ktoré prijala SR z EK v roku 2013.

Tabuľka č. 105

Kategória výrobku	Druh rizika	Výrobok	Krajina pôvodu
dietetické a fortifikované potraviny, doplnková výživa	adverzný účinok	doplnková výživa	USA
	nepovolená látka sildenafil a dimetylsildenafil	doplnková výživa	Cyprus
	prítomnosť BAC (benzalkoniumchlorid) a DDAC (didecyl(dimetyl)amónium-chlorid)	grepový sirup s betaglukánom	Česká republika
	Prítomnosť DDAC (didecyl(dimetyl)amónium-chlorid)	extrakt z grepových semien	Česká republika
		dojčenský príkrm	Slovensko
	kúsky plastu	hotové jedlo pre deti	Francúzsko
	úlomky skla	nápoj pre deti	Česká republika
materiál prichádzajúci do styku s potravinami	migrácia primárnych aromatických amínov	plastová obracačka	Španielsko
	migrácia formaldehydu	melamínové misky	Čína
	migrácia kadmia a olova	set sklenených pohárov s krčahom	Čína
	migrácia prchavých organických látok	silikónová forma na koláč	Čína
krmivo	dioxíny	krmná zmes	Čína
	zakázaná látka chloramfenikol	enzymatický prípravok	Belgicko
	otrávené	krmivo pre psov	Španielsko
neurčené	zakázaná látka chloramfenikol	enzymatické prípravky	Belgicko
obiloviny a pekárske výrobky	neoznačenie gluténu	bezgluténový chlieb	Nemecko
	neoznačenie arašidov	sušienka v kakaovej poleve	Turecko
	sušené mlieko obsahujúce granule na hľadavce	plnené trubičky a oblátky	Poľsko
byliny a koreniny	aflatoxíny	mletá pálivá paprika	Turecko
	nepovolené použitie syntet. farbív (E102 - tartrazín, E122 - azorubín a E124 - košenilová červená	šafrán	Španielsko
	Salmonella spp.	mleté korenie kurkuma	India
ovocie a zelenina	rezíduá pesticídov	ríbezľový prášok	Holandsko
mäso a mäsové výrobky	falšovanie-prítomnosť DNA konského mäsa	mrazený hovädzí hamburger	Poľsko
	falšovanie a reziduá oxytetracyclínu nad MRL	mrazené hovädzie mäso	Poľsko
	reziduá doxycyclínu nad MRL	kože z bravčových jatočných tiel	Poľsko
	Salmonella spp.	mrazené bravčové žalúdky	Poľsko
	Salmonella typhimurium	hovädzie štvrte	Poľsko
hydina a výrobky z hydiny	Salmonella enteritidis	chladené kuracie štvrte a kurčatá, hydinové droby	Poľsko
	reziduá doxycyclínu nad MRL	hydinové výrobky	Poľsko
		mrazené solené filety z morčacích prs	Brazília

	falšovanie-prítomnosť DNA konského mäsa	mrazený morčací kebab	Nemecko
ryby a výrobky z rýb	Listeria monocytogenes	údený losos mrazený	Estónsko
dvojhlopňové mäkkýše	vysoký počet Escherichia coli	živé mušle	Taliansko
hotové jedlá	falšovanie-prítomnosť DNA konského mäsa	Boloňské lazane	Luxembursko

Slovensko ako krajina pôvodu v oznámeniach z EK

V **11 prijatých oznámeniach** z EK v roku 2013 sa Slovensko vyskytovalo ako krajina pôvodu výrobkov. V 7 oznámeniach boli uvedení slovenskí výrobcovia:

- 2 oznámenia - prítomnosť DDAC(didecyl(dimetyl)amónium-chlorid) v dojčenskom príkrme vyrobenom slovenským výrobcom. Oznámenia do RASFF zaslala Malta a Taliansko.
- 4 oznámenia z Poľska - prítomnosť Salmonelly enteritidis v chladených kurčatách, kuracích štvrtiach a hydinových droboch a Salmonelly spp. v chladených žalúdkoch vyrobených v Poľsku, ale zo suroviny (živej hydiny) pochádzajúcej zo slovenských fariem.
- 1 oznámenie z Poľska - prítomnosť Salmonelly typhimurium v hovädzích štvrtiach pochádzajúcich zo zvierat zo slovenskej farmy.

V ďalších 2 oznámeniach bolo Slovensko uvedené ako miesto balenia (aflatoxíny v pistáciach pôvodom z Iránu) a u krmiva (aflatoxíny v kukurici) bolo Slovensko miestom tranzitu.

16.4. Informácie pre spotrebiteľov

ŠVPS SR ako kontaktné miesto SR uverejňuje na internetovej stránke <http://www.svssr.sk/> v časti „Informácie pre spotrebiteľov - Rapid Alert systém“ preklady oznámení do slovenského jazyka po týždňoch, ktoré sú dostupné na stránkach EK <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/>

16.5. Bilaterálne výmeny informácií o nevyhovujúcich výrobkoch

V roku 2013 Slovenská republika využila možnosť informovať štáty EÚ na základe článku 36 nariadenia č. 882/2004 „Pomoc na požiadanie“ o niektorých zisteniach nevyhovujúcich výrobkov odobratých pri kontrole na trhu.

Z národného kontaktného bodu Slovenskej republiky pre Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá **bolo odoslaných spolu 11 oznámení v rámci bilaterálnych výmen informácií** a to formou oficiálnych listov na národné kontaktné body RASFF Českej republiky, Poľska, Maďarska a Holandska. Ich cieľom bolo upozorniť na:

senzoricky nevyhovujúce vlastnosti výrobkov (5 prípadov), na nesprávne označenie výrobkov (4 prípady), na prítomnosť rezíduí pesticídov (1 prípad). V týchto bilaterálnych oznámeniach prevládali výrobky rastlinného pôvodu nad výrobkami živočíšneho pôvodu.

V roku 2013 národný kontaktný bod Slovenskej republiky **prijal spolu 8 oznámení** v rámci bilaterálnych výmen informácií z Českej republiky, Grécka a Slovinska. Predmetom 4 oznámení z Českej republiky bol mak (nevyhovoval sensoricky, obsahoval nadlimitné množstvo morfínu)

zabalený na Slovensku zo suroviny pochádzajúcej z Českej republiky. *1 oznámenie* (neoznačenie gluténu v kukuričných tyčinkách pôvodom z Českej republiky) a *1 oznámenie* (škodcovia v datlách pôvodom z Tuniska).

Grécko upozornilo na výrobok (biskvit s kakaovým krémom), ktorý bol vyrobený slovenským výrobcom iba pre grécky trh a spotrebiteľ v Grécku našiel vo výrobku skrutku.

Slovinsko informovalo o dovoze plesnivých lieskovcov pochádzajúcich z Gruzínska slovenskou firmou do Slovinska.

Všetky prijaté oznámenia boli podnetom k vykonaniu kontroly na Slovensku príslušnými RVPS a spätne o ich výsledku boli informované.

17. Certifikácia

17.1. Politika kvality

Kvalita a rozmanitosť poľnohospodárskej výroby a výroby Únie je jednou z jej dôležitých silných stránok, poskytuje výrobcovi z Únie konkurenčnú výhodu a významne prispieva k jej živému kultúrному a gastronomickému dedičstvu. Prioritami politiky kvality v rámci stratégie EÚ sú dosiahnutie konkurencieschopného hospodárstva.

Systém Politiky kvality EÚ bol vytvorený ako podpora rozvoja kvality originálnych, tradičných poľnohospodárskych výrobkov a potravín a podpory kultúrnych tradícií a regiónov, v ktorých sa tieto výrobky vyrábajú.

EÚ v rámci Politiky kvality EÚ akceptuje, chráni, podporuje, registruje a kontroluje výrobky rozdelené do troch kategórií označených ako:

- Chránené označenie pôvodu, CHOP (Protected designation of origin, PDO),
- Chránené zemepisné označenie, CHZO (Protected geographical indication, PGI),
- Zaručená tradičná špecialita, ZTŠ (Traditional speciality guaranteed, TSG).

Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR je autorizovaný na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín pred ich umiestnením na trh a na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie liehovín so zemepisným označením pred ich umiestnením na trh na základe Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 822/2012-100 zo dňa 29. októbra 2012. Certifikačný orgán je akreditovaný na výkon certifikácie poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov podľa EN 45011:1998 – Všeobecné požiadavky na orgány prevádzkujúce certifikačné systémy výrobkov s platnosťou osvedčenia o akreditácii do 29.10.2016.

17.2. Vydané certifikáty

Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR v roku 2013 prijal 4 žiadosti o certifikáciu - overovanie dodržiavania špecifikácie výrobku pred jeho uvedením na trh. Všetci žiadatelia splnili požiadavky kladené na výrobný proces a na vlastnosti výrobkov podľa príslušných špecifikácii a certifikačný orgán vydal 4 nové certifikáty na potravinárske výrobky s chráneným označením „zaručená tradičná špecialita“. Prehľad vydaných certifikátov je v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 106

Certifikáty vydané certifikačným orgánom v roku 2013

Č. certifikátu	Dátum vydania	Výrobca	Výrobok
001/2013	31.01.2013	Hôrka, s.r.o., Teplická 1, 914 01 Trenčianska Teplá	Spišské párky, ZTŠ
002/2013	17.07.2013	URBÁNEK-mäso-lahôdky, s.r.o., nám sv. Anny 15, 911 01 Trenčín	Spišské párky, ZTŠ
003/2013	07.08.2013	DALTON, s.r.o., Napájadlá 1/A, 04247 Košice	Špekačky, ZTŠ
004/2013	07.08.2013	DALTON, s.r.o., Napájadlá 1/A, 04247 Košice	Lovecká saláma, ZTŠ

17.3. Dohľad nad certifikovanými výrobkami

V rámci dohľadu sa raz za 12 mesiacov preveruje dodržiavanie kvality certifikovaných výrobkov s chráneným názvom. V roku 2013 Certifikačný orgán pre poľnohospodárske výrobky a potraviny ŠVPS SR vydal dokumenty - protokoly o preverení zhody pri overovaní dodržiavania špecifikácie certifikovaného výrobku pre 17 výrobkov. Platnosť certifikátov všetkých preverovaných výrobkov bola potvrdená, ako je to uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 107

Dohľad nad certifikovanými výrobkami vykonaný v roku 2013

Č. certifikátu	Výsledok dohľadu	Výrobca	Výrobok
001/2010	Potvrdenie certifikátu 03.12.2013	Správa mestského majetku s.r.o., Nám. Slobody 10, 90901 Skalica	Skalický trdelník, CHZO
002/2010	Potvrdenie certifikátu 11.12.2013	Peter Purgat, Jesenského 5, 90851 Holíč	Skalický trdelník, CHZO
003/2010	Potvrdenie certifikátu 11.12.2013	LARK s.r.o., Pod Hájkom 2, 90901 Skalica	Skalický trdelník, CHZO
001/2011	Potvrdenie certifikátu 28.06.2013	TAURIS a.s., Potravinárska 6, 979 01 Rimavská Sobota	Liptovská saláma, ZTŠ
002/2011	Potvrdenie certifikátu 28.06.2013	TAURIS a.s., Potravinárska 6, 979 01 Rimavská Sobota	Spišské párky, ZTŠ

Č. certifikátu	Výsledok dohľadu	Výrobca	Výrobok
003/2011	Potvrdenie certifikátu 06.06.2013	František Košický Pod vinicou 50, 054 01 Levoča	Spišské párky, ZTŠ
004/2011	Potvrdenie certifikátu 28.06.2013	MECOM GROUP s.r.o., Poľná 4, 066 01 Humenné	Liptovská saláma, ZTŠ
005/2011	Potvrdenie certifikátu 01.07.2013	MECOM GROUP s.r.o., Poľná 4, 066 01 Humenné	Spišské párky, ZTŠ
007/2011	Potvrdenie certifikátu 22.08.2013	MAROŠ s.r.o., Kasárenská 1708, 911 05 Trenčín	Spišské párky, ZTŠ
009/2011	Potvrdenie certifikátu 29.10.2013	Jakub Ilavský, s.r.o., Záblatská 471, 911 06 Trenčín	Spišské párky, ZTŠ
011/2011	Potvrdenie certifikátu 08.11.2013	DALTON, s.r.o., Napájadlá 1/A, 042 47 Košice	Spišské párky, ZTŠ
013/2011	Potvrdenie certifikátu 08.11.2013	JINEX, s.r.o., M. Rázusa 15/3930, 010 01 Žilina	Spišské párky, ZTŠ
014/2011	Potvrdenie certifikátu 08.11.2013	JINEX, s.r.o., M. Rázusa 15/3930, 010 01 Žilina	Špekačky, ZTŠ
015/2011	Potvrdenie certifikátu 30.12.2013	Mäso Parížek s.r.o. Robotnícka 22, 036 01 Martin	Spišské párky, ZTŠ
001/2012	Potvrdenie certifikátu 15.01.2013	Althan, s.r.o., Chemlonská 1, 06601 Humenné	Spišské párky, ZTŠ
002/2012	Potvrdenie certifikátu 09.01.2013	ERI, s.r.o., Kráľovská 4/10, 90901 Skalica	Skalický trdelník, CHZO
003/2012	Potvrdenie certifikátu 14.02.2013	COOP Jednota Topoľčany, SD Stummerova 5, 95521 Topoľčany, mäsová výrobnia: Pri stanici 11, 95633 Chynorany	Spišské párky, ZTŠ

17.4. Zrušené certifikáty

Na základe oznámenia výrobcov o ukončení podnikania Certifikačný orgán v roku 2013 zrušil certifikáty 2 výrobkov spišských párkov. Zoznam zrušených certifikátov je v tabuľke č. 108.

Tabuľka č. 108

Zoznam zrušených certifikátov

Č. certifikátu	Dátum zrušenia	Výrobca	Výrobok
010/2011	03.10.2013	K.B.K. s.r.o., A. Hlinku 27, 02201 Čadca	Spišské párky, ZTŠ
002/2013	11.11.2013	URBÁNEK-mäso-lahôdky, s.r.o., nám sv. Anny 15, 911 01 Trenčín	Spišské párky, ZTŠ

18. Výpočtová technika a jej význam pre činnosť organizácie

V roku 2013 sa na odbore informatiky pokračovalo v riešení úloh na zabezpečenie informatizácie ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií. Odbor informatiky sa tiež venoval zabezpečeniu plnej funkčnosti prenosu a spracovávaní informácií, rozvoju jednotlivých existujúcich informačných systémov a spracovávaní informácií v rámci svojich kompetencií. Odbor informatiky venoval vysokú pozornosť aj tvorbe nových užívateľských aplikácií a úprave a inovácii existujúcich užívateľských aplikácií z dôvodu promptného reagovania na požiadavky odborných útvarov a z dôvodu šetrenia financií.

Pôsobnosť odboru informatiky bola zameraná najmä na nasledovné oblasti:

1. správa aplikovaných IS z EÚ implementované v jednotlivých členských štátoch,
2. aktívna účasť na pracovných skupinách EÚ v oblasti informačných systémov,
3. správa aplikačných IS využívaných jednotlivými odbornými útvarmi ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií (CESKO1, CESKO2, VIS, KIČ, Zásielky, Denník HIS, Nepovolený rybolov, Kontroly na ceste, Portál úradných kontrol, Certifikácia zásielok a iné),
4. správa databáz vedených a využívaných v jednotlivých IS,
5. správa, údržba a inovácia Internetovej a Intranetovej stránky ŠVPS SR,
6. tvorba, údržba a rozvoj IS vytvorených odborom informatiky: Zásielky, Denník HIS, Nepovolený rybolov, Kontroly na ceste, Portál úradných kontrol, Certifikácia zásielok a iné,
7. správa, rozvoj, údržba a administrácia IS a serverov ŠVPS SR,
8. správa, rozvoj, údržba a administrácia užívateľských desktopov ŠVPS SR,
9. rozvoj a administrácia sietí a IS priamo riadených organizácií,
10. obnova hardware a nových verzií software serverov a užívateľských desktopov.

V uplynulom roku odbor informatiky venoval opäť značné úsilie pri rozvoji informačného portálu VIS, ktorého uplatnenie je nevyhnutné na riešenie veterinárnych úloh na jednotlivých stupňoch riadenia. Informačný systém „VIS“ sa dopĺňoval o nové moduly, a tiež sa upravoval na základe požiadaviek jednotlivých užívateľov (RVPS, SVL).

V roku 2013 sa pokračovalo aj v rozvoji celoslovenského sieťového programu na kontrolnú inšpekčnú činnosť – „KIČ“ (produkt odboru informatiky ŠVPS SR) cez existujúcu virtuálnu privátnu sieť „VPN“. V aplikácii KIČ sa priebežne aktualizovala a upravovala najmä časť reportov, z dôvodu požiadaviek na rôzne typy hlásení. Zároveň sa riešila a dopĺňovala aj internetová aplikácia na štatistické výstupy cez Reporting Services tak, aby každý kompetentný orgán získal všetky potrebné štatistické informácie. Aplikácia bude aj naďalej rozvíjaná podľa požiadaviek užívateľov.

Odbor informatiky tiež aktualizoval informačné systémy napr. IS Zásielky na evidovanie, vyhodnocovanie a kontroly súvisiace s bezpečnosťou potravín, aktualizoval IS Denník HIS na evidovanie a vyhodnocovanie zásielok dovážaných z tretích krajín, IS Nepovolený rybolov na evidovanie, kontrolu a vyhodnocovanie v oblasti nezákonného rybolovu.

Na odbore informatiky prebiehal aj vlastný vývoj nových informačných systémov, a to najmä Portál úradných kontrol potravín, nová verzia denníka HIS na evidovanie a spracovanie zásielok na HIS a software na riešenie evidencie certifikačných záznamov.

Odbor informatiky venoval v uplynulom roku pozornosť aj vzdelávacím činnostiam najmä z oblasti VIS ako aj ďalším odborným IT aplikáciám. Odbor Informatiky sa aktívne zúčastňoval

pri školeniach veterinárnych lekárov, najmä v oblasti veterinárnej certifikácie – „TRACES“ a v oblasti potravinového dozoru – „KIČ“.

Odbor informatiky sa popri týchto úlohách ďalej venoval aj všetkým činnostiam, ktoré vyplývajú z náplne práce jednotlivých zamestnancov odboru, ako napr. zber, korekcia a vyhodnocovanie dát z jednotlivých štátnych veterinárnych a potravinových ústavov, priebežná aktualizácia internetových a intranetových stránok ŠVPS SR, starostlivosť o jednotlivých užívateľov IT, obnova IT na ŠVPS SR a jednotlivých regiónoch, poradenstvo a riešenia havarijných stavov na jednotlivých veterinárnych a potravinových správach (RVPS) a hraničných inšpekčných staniciach (HIS).

Pracovníci odboru tiež trvale spolupracujú s plemenárskymi službami SR a MPRV SR pri úpravách a doplneniach software centrálnej evidencie hospodárskych zvierat „CEHZ“, aktívne sa podieľajú na uplatnení a skvalitnení aplikácií EÚ, a tiež sú aj členmi pracovných skupín v komisiách EÚ.

V roku 2013 bolo tiež prioritou odboru informatiky pokračovať v zabezpečení bezproblémového a bezporuchového informačného servisu pre celú ŠVPS SR a jej priamo riadené organizácie (40 RVPS a 3 HIS) na zabezpečenie všetkých ich činností závislých od informačných systémov. Táto úloha je veľmi komplexná a zahŕňa v sebe kompletnú starostlivosť o jednotlivé technické prostriedky – hardware a kompletnú starostlivosť o základné a aplikačné programové vybavenie - software jednotlivých užívateľov. Táto základná úloha odboru predpokladá vytvorenie a zabezpečenie optimálneho pracovného prostredia z hľadiska informatiky pre každého odborného pracovníka ŠVPS SR a jej podriadených organizácií.

Činnosť odboru informatiky vo všeobecnosti sa plne premieta do činností jednotlivých odborných útvarov, kde sa výsledky práce odboru informatiky uplatňujú a využívajú.

19. Rozpočet organizácie

19.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR

Tabuľka č. 109

	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2013	%
PRÍJMY	3 049 820,00	4 570 938,95	6 287 712,56	232,88
príjmy mimorozpočtové		1 870 938,95	1 870 938,95	
rozpočtované príjmy	3 049 820,00	2 700 000,00	4 416 773,61	161,61
VÝDAVKY	20 125 985,00	22 724 709,95	22 712 379,85	99,95
bez prekročenia		20 853 771,00	20 841 441,10	99,94
povolené prekročenie		1 870 938,95	1 870 938,95	
nedočerpanie			12 330,10	
v tom				
podľa kategórií	20 125 985,00	22 724 709,95	22 712 379,85	99,95
v tom:				
610 – mzdy	9 681 668,00	10 077 583,00	10 077 557,02	100,00
620 - odvody	3 383 743,00	3 710 204,00	3 707 397,09	99,92

630 – tovary, služby	7 009 618,00	6 856 863,58	6 848 352,23	99,88
povolené prekročenie		1 870 938,95	1 870 938,95	
640 - transfery	50 956,00	98 480,42	98 355,56	99,87
700 - kapitálové		110 640,00	109 779,00	99,22
podľa prvku:	20 125 985,00	22 724 709,95	22 712 379,85	99,95
08W010J	17 246 985,00	18 364 894,00	18 353 349,51	99,94
povolené prekročenie		7 279,08	7 279,08	
08W0101	2 000 000,00	1 597 377,00	1 596 591,39	99,95
povolené prekročenie		1 863 659,87	1 863 659,87	
08W0102	49 000,00	49 000,00	49 000,00	100,00
08W0103	830 000,00	830 000,00	830 000,00	100,00
08W010I		12 500,00	12 500,00	100,00
podľa zdroja	20 125 985,00	22 724 709,95	22 712 379,85	99,95
111	20 125 985,00	20 851 131,00	20 838 800,90	99,94
113C	0,00	2 640,00	2 640,00	100,00
72	0,00	1 870 938,95	1 870 938,95	100,00

19.2. Rozpočtové opatrenia

Tabuľka č. 110

V hodnotenom období vykonalo **MPRV SR 24 rozpočtových opatrení**

dátum RO	text	úprava	výška FP
21.3.2013	Viazanie rozpočtu na 08W010J - 630	-	45 940,00
27.3.2013	Vyšetrovanie yersínií 08W0101 – 630	+	3 000,00
25.4.2013	Presun KV z roku 2012	+	2 640,00
29.5.2013	Kapitálové výdavky 08W010J - 700	+	108 000,00
29.5.2013	Presun na programoch 08W010J a 08W0101		
12.6.2013	Vyšetrovanie bryndze – 08W0101 – 630	+	7 377,00
18.6.2013	Vratka pokuty z r.2011 – 08W010J – 630	+	5 000,00
4.7.2013	Simulačné cvičenie KMO – 08W0101 – 630	+	3 000,00
6.9.2013	Zníženie rozpočtových príjmov	-	349 820,00
26.9.2013	Nariadené kontroly – 08W010J – 610,620,630	+	185 183,00
8.11.2013	Presun na programoch – 08W010J a 08W0101		
12.11.2013	Surveillance, PCR,PCB – 08W0101 – 630	+	5 000,00
27.11.2013	Ochranné pomôcky WHO – 08W0101 – 630	+	1 500,00
27.11.2013	Presun na programoch 08W010J a 08W0101		
3.12.2013	Členský príspevok O.I.E. – 08W010J – 630	+	5 000,00
10.12.2013	Presun na programe 08W010J – 620,640		
10.12.2013	Nariadené kontroly + WHO	+	108 990,00
19.12.2013	Odchodné, odstupné – 08W010J – 640,620	+	15 882,00
19.12.2013	Presun na programe 08W010J – 620,640		
20.12.2013	Delegované činnosti PPA – 08W010J – 610,620	+	134 950,00
23.12.2013	Presun na programe 08W010J		
23.12.2013	Nariadené kontroly	+	188 204,00
30.12.2013	Presun na programe 08W010J		
31.12.2013	Presun na programe 08W010J		
	Spolu výdavky		727 786,00

ŠVPS SR realizovala v riadených organizáciách vnútorné rozpočtové opatrenia v počte **189**.

19.3. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2013

19.3.1 Príjmy

Tabuľka č. 111

Ukazovateľ	Skutočnosť k 31.12.2013
celkom	6 287 712,56
v tom:	
rozpočtové príjmy	4 363 399,75
v tom:	
príjmy z vlastníctva	112 915,93
príjmy za poplatky	1 349 581,11
príjmy za pokuty	2 795 330,67
kapitálové príjmy	105 572,04
iné príjmy	1 924 312,81
príjmy z EÚ	1 863 659,87
príjmy z poistného plnenia	6 907,83
príjmy z poistného plnenia 2012	1 114,86
príjmy MPRV SR za ZPC	371,25
úroky z účtu EÚ	216,12
ostatné	52 042,88

Príjmy boli splnené na 232,88%, z toho rozpočtové na 161,61%.

Kapitálové príjmy:

Predaj motorových vozidiel: 3 RVPS – Galanta, Nitra, Lučenec, Žiar nad Hronom a ÚŠKVBL vo výške **1 572,04 €**.

Predaj budovy: 1 RVPS - Čadca vo výške **104 000 €**.

Mimorozpočtové príjmy: 1 870 938,95,15 €.

Prijatie finančných prostriedkov z EK vo výške **1,863 659,87 €**.

Prijatie poistného plnenia vo výške **6 907,83** a ZPC vo výške **371,25 €**.

K poistným udalostiam došlo v **10** prípadoch, každá z nich sa týkala poškodenia služobného motorového vozidla.

Rozpočet príjmov bol navýšený bez poistného plnenia z roku 2012 – **1 114,86 €**.

Pohľadávky z príjmov RO

Tabuľka č. 112

ukazovateľ	za rok 2013	pohľadávky z minulých rokov
poplatky z veterinárnej kontroly a inšpekcí	216 002,12	241 833,17
prijaté blokové pokuty a z rozhodnutí	359 312,00	334 816,76
poplatky za zhodu	99,38	44,48
spolu	575 413,50	576 694,41

19.3.2. Výdavky

A) Kapitálové výdavky

Čerpané na **99,22%** predstavujú finančné prostriedky vynaložené na investičné akcie zapísané v registri investícií ŠP.

Tabuľka č. 113

Organizácia	názov akcie	rozpočet upravený	skutočnosť
ŠVPS SR	pozemok	2 640,00	2 232,00
	automobily	47 145,00	46 692,00
	signalizačné zariadenie	3 922,00	3 922,00
spolu		53 707,00	52 846,00
Dunajská Streda	automobil		10 594,00
Banská Bystrica	automobil		11 977,00
Žiar nad Hronom	automobil		10 375,00
Poprad	automobil		11 987,00
Svidník	automobil		12 000,00
spolu		110 640,00	109 779,00

Nedočerpané kapitálové výdavky vo výške **861€** predstavujú zostatky finančných prostriedkov investičných akcií ŠVPS SR, ktoré boli ukončené v roku 2013.

B) Bežné výdavky

Čerpané na **99,958 %**, nedočerpané finančné prostriedky rozpočtu: **12 330,10 €**.

V roku 2013 bolo povolené prekročenie rozpočtu vo výške **1 870 938,95 €**, v tom prostriedky z EÚ vo výške **1 863 659,87 €**, z poistných udalostí **6 907,83 €** a refundácia ZPC z MPRV SR vo výške **371,25 €**.

Príjmy a navýšenie rozpočtu z titulu poistných udalostí bolo realizované o **1 114,86 €** menej oproti prijatým finančným prostriedkom vzhľadom k poistnému plneniu z roku 2012.

Čerpanie povoleného prekročenia rozpočtu vo výške **1 870 938,95 €**, z čoho **1 863 659,87 €** tvorili prostriedky EÚ (ŠVPS SR) – uplatnené na programe 08W0101, položka 637004, **6 907,83 €** poistné plnenie (ŠVPS a RVPS) uplatnené na programe 08W010J, položka 634002 **371,25 €** refundácia ZPC z MPRV SR uplatnené na kategórii 08W010J, položka 631002.

Mimorozpočtové prostriedky použili organizácie na úhradu faktúr za opravy motorových vozidiel a ŠVPS SR na úhradu faktúr za monitoring eradikačných chorôb v zmysle národného plánu eradikácie a rozhodnutí EK.

Tabuľka č. 114

Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe 08W0101

ukazovateľ	Výška v €
VPO ŠVPS SR	552 344,55
Služby súkromných veterinárnych lekárov (SVL)	533 163,50
Vyšetrovanie krmív	118 074,52
Krmivá vedľajších živočíšnych produktov	20 365,05
Národný program kontroly reziduí (NPKR)	152 665,70
Koordinovaný cielený monitoring(KCM)	nerealizovaný
Monitoring spotrebného koša(MSK)	nerealizovaný
Monitoring poľovnej zveri (MLZ)	45 002,12
Prehliadky jatočných zvierat	562,10
Vakcína antrax	2 212,65
BSE – služby SVL	172 201,20
Spolu	1 596 591,39

Prehľad o mimorozpočtových účtoch

Tabuľka č. 115

V IS ŠP sú vedené dva bežné účty – účet sociálneho fondu a depozitný účet, ŠVPS SR aj bežný úročený účet EÚ

stav bežného fondu – SF k 31.12.2013	26 021,83
stav depozitného účtu k 31.12.2013	1 430 121,49
stav bežného účtu ES ŠVPS SR k 31.12.2013	1 372 682,46

19.4. Plnenie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu**ŠVPS SR – vlastná činnosť**

ŠVPS SR zabezpečovala v roku 2013 financovanie vlastnej činnosti vrátane 3 hraničných inšpekčných staníc (HIS Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou a Letisko Bratislava).

19.4.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie

Tabuľka č. 116

	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2013	%
PRÍJMY	2 947 056,00	4 518 495,84	1 942 909,14	0,43
príjmy mimorozpočtové		1 866 720,84	1 866 720,84	
rozpočtované príjmy		2 651 775,00	76 188,30	2,89
VÝDAVKY	5 401 118,00	6 645 239,81	6 637 243,31	99,88
bez prekročenia	5 401 118,00	4 778 518,97	4 770 522,47	99,83
povolené prekročenie		1 866 720,84	1 866 720,84	
nedočerpanie			7 996,50	
v tom: kapitálové	0	53 707,00	52 846,00	98,40
bežné	5401 118,00	6 591 532,81	6 584 397,31	99,90

podľa kategórií:	5 401 118,00	6 645 239,81	6 637 243,31	99,88
610 – mzdy	1 659 794,00	1 637 670,57	1 637 669,61	100,00
620 - odvody	580 097,00	616 034,00	615 997,36	99,99
630 – tovary, služby	3 110 271,00	2 451 108,82	2 444 255,50	99,72
povolené prekročenie		1 866 720,84	1 866 720,84	
640 - transfery	50 956,00	19 998,58	19 754,00	98,78
700 - kapitálové	0	53 707,00	52 846,00	98,40
podľa prvku:	5 401 118,00	6 645 239,81	6 637 243,31	99,88
08W010J	3 830 449,00	3 334 674,42	3 326 677,92	99,76
povolené prekročenie		3 060,97	3 060,97	
08W0101	691 669,00	552 344,55	552 344,55	100,00
povolené prekročenie		1 863 659,87	1 863 659,87	
08W0102	49 000,00	49 000,00	49 000,00	100,00
08W0103	830 000,00	830 000,00	830 000,00	100,00
08W010I	0	12 500,00	12 500,00	100,00
podľa zdroja	5 401 118,00	6 645 239,81	6 637 243,31	99,88
111	5 401 118,00	4 778 518,97	4 770 522,47	99,83
72		1 866 720,84	1 866 720,84	

19.4.2. Plnenie príjmov k 31.12.2013

Tabuľka č. 117

Príjmy	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
	2 947 056,00	4 518 495,84	1 942 909,14
príjmy z vlastníctva (212)	5 000,00	5 000,00	4 777,56
pokuty (222)	2 942 056,00	2 646 775,00	19 000,00
poplatky (223)			52 194,62
príjem z kapitálových aktív (231)			
úroky bežného účtu EÚ (243)			216,12
z refundácie ZPC (292006)		371,25	371,25
z účtu EÚ (291005)		1 863 659,87	1 863 659,87
z poistného plnenia (292006)		2 689,72	2 689,72

V stĺpcoch schválený a upravený rozpočet sú zahrnuté rozpočtované príjmy za **poplatky** z veterinárnych kontrol a inšpekcií **všetkých rozpočtových organizácií riadených ŠVPS SR**. Vzhľadom na túto skutočnosť sa javí plnenie príjmov ŠVPS SR veľmi nízke.

Počas roka 2013 boli upravené príjmy z vlastníctva riadeným organizáciám podľa aktuálneho stavu účinnosti nájomných zmlúv. Úprava rozpočtu bola premietnutá do rozpočtu ŠVPS SR na položke 212.

19.4.3. Čerpanie výdavkov k 31.12.2013

A) Kapitálové výdavky

Tabuľka č. 118

Názov akcie	Rozpočet schválený	Rozpočet Upravený	Skutočnosť	%
pozemok		2 640,00	2 232,00	84,55
dopravné prostriedky		47 145,00	46 692,00	99,04
signalizačné zariadenie		3 922,00	3 922,00	100,00
spolu		53 707,00	52 846,00	98,40

Rozpočet kapitálových výdavkov nebol dočerpaný vo výške **861 €**.

B) Bežné výdavky

Bežné výdavky boli splnené na **99,88 %**.

Rozpočet bežných výdavkov nebol dočerpaný vo výške **7 996,50 €**:

Tabuľka č. 119

Program 08W010J	Finančná položka	Výška
mzdy	611	0,96
odvody	620	36,64
prevádzka	630	7 097,90
Kapitálové výdavky	700	861,00
spolu		7 996,50

19.4.4. Prehľad o čerpaní výdavkov na kategórii 630 v programe 08W0101

Prehľad o čerpaní výdavkov na kategórii 630 v programe 08W0101 viažucich sa na národné programy, prípadne na rozhodnutia vlády SR, MPRV SR **hradených z rozpočtu ŠVPS SR k 31.12.2013**:

Tabuľka č. 120

Ukazovateľ	Skutočnosť k 31.12.2013
trichinely	23 632,80
trichinelóza líšok	7 771,70
trichinelóza diviakov	4 865,10
zástrelné za líšky	37 146,90
zástrelné za diviaky	11 179,00
IBR	150 813,70
mor včelieho plodu, dohľad včely	142 655,28
rádiohygienická kontrola	16 021,80
pepsín	9 789,44
antibiotiká	457,00
nariadené kontroly	3 136,50
NPKR	6 065,50
VPO krmivá	296,50
akrylamidy	486,00

školské mlieko	1 339,00
ovčie mlieko	5 019,00
pesticídy	116 245,20
etylkarbanáty	2 732,50
kliešťová encefalytída	1339,50
olivový olej	600,00
ovocie, zelenina	832,67
značka kvality	381,60
konské mäso	16 189,80
ryby, raky	348,06
spolu	552 344,55

Tabuľka č. 121

Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe 08W0103

Ukazovateľ	Skutočnosť k 31.12.2013
Aviárna influenza – vtáčia chrípka	1 181,10
Bluetongue – modrý jazyk	19 852,60
KMO – klasický mor ošípaných	100 612,81
Monitoring TSE – scrapie	0
Salmonella – krdle nosníc - vakcína	295 251,79
Salmonella – chovné krdle - vakcína	80 666,77
Salmonella - vyšetrenia	3 282,00
Besnota – vakcíny, vyšetrenia	328 696,53
Salmonella – morky	456,40
Spolu	830 000,00

Tabuľka č. 122

Prehľad výdavkov na nariadené kontroly v roku 2013: od 1.1.-30.11.2013

Ukazovateľ	Výška fp
Počet osôb, ktoré kontroly vykonali	4 249
Počet nadčasových hodín a hodín pohotovosti	40 190
Výdavky	
mzdy	152 040,49
príplatky za nadčasové hodiny	125 625,77
príplatky za pohotovosti	4 543,17
odvody	97 119,84
cestovné výdavky (doprava, stravné)	22 213,78
cestovné výdavky – použitie súkromného vozidla	6 801,49
všeobecný materiál	22 008,74
pohonné hmoty – služobné vozidlá	16 128,13
spolu	446 481,41

Tabuľka č. 123

Prehľad transferových výdavkov:

Finančná položka		19 754,00
642012	odstupné	9 392,10
642013	odchodné	3 409,00
642015	náhrady DPN	6 952,90

Tabuľka č. 124

Účelové prostriedky 08W010I

Ukazovateľ	Rozpočet	08w010i	08w010j
Surveillance echikokonózy	1 500,00	1 500,00	
Analýza yersínií	1 500,00	1 500,00	
Surveillance PCB metóda	2 000,00	2 000,00	
Yersínie v potravinách	3 000,00	3 000,00	
Ochranné pomôcky WHO	1 500,00	1 500,00	34,46
Simulačné cvičenie	3.000,00	3 000,00	818,89
spolu	12 500,00	12 500,00	853,35

19.5. Mimorozpočtové zdroje

Povolené prekročenie rozpočtu tvorí čiastku € :

- z dôvodu prijaté finančné prostriedky z EK vo výške **1 863 659,87 €**
- z poistného plnenia vo výške **2 689,72 €**
- z refundácie MPRV SR na ZPC vo výške **371,25 €**

Prehľad o výdavkoch prijatých z EÚ na mimorozpočtový zdroj 72:

Z prijatých prostriedkov EÚ sa uhradili výdavky na úhradu ďalších monitoringov eradikačných chorôb. Výdavky sa realizovali z programu **08W0101**.

V zmysle rozhodnutia EK z 30. novembra 2012, ktorým sa schvaľujú ročné a viacročné programy a finančný príspevok Spoločenstva na eradikáciu, kontrolu a monitorovanie určitých chorôb zvierat a zoonóz predložené členskými štátmi na rok 2012 boli z rozpočtu ŠVPS SR – zdroj 72 použité výdavky nasledovne:

Tabuľka č. 125

Eradikačné choroby		1 863 659,87
vyšetrenia	modrý jazyk	60 226,60
vyšetrenia	salmonely	605 796,56
vyšetrenia	KMO	464 579,79
vyšetrenia	vtáčia chrípka	19 993,80
vyšetrenia	TSE	0
vyšetrenia	besnota líšok	144 699,53
vyšetrenia	morky	568,10
vyšetrenia	iné choroby nár. plánu	474 390,49

Bežné účty

Tabuľka č. 126

stav bežného fondu – SF k 31.12.2013	5 202,64
stav depozitného účtu k 31.12.2013	411 180,52
stav bežného účtu ES ŠVPS SR k 31.12.2013	1 372 682,46

19.6. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2013

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ pri plánovaní procesu verejného obstarávania a zadávaní zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác postupoval v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Proces verejného obstarávania v podmienkach ŠVPS SR, od identifikácie potrieb verejného obstarávateľa, výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky, stanovenia správneho postupu verejného obstarávania a jeho realizácie až po dodanie tovaru, prevzatie služby alebo uvedenie stavby do prevádzky je uskutočňovaný tak, aby jeho výsledkom bol výber najvhodnejšieho zmluvného partnera, a aby vynaložené finančné prostriedky na obstaranie predmetu zákazky boli primerané jeho kvalite a cene.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ volí postupy verejného obstarávania tak, aby boli dodržané všetky princípy verejného obstarávania, a to princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

19.6.1. Realizované

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2013 **realizoval**:

- **1 podprahovú zákazku** s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia,
- **2 podprahové zákazky** s výzvou na predkladanie ponúk.

Tabuľka č. 127

Por. č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	podprahová zákazka s uskutočnením rokovacieho konania bez zverejnenia	poskytnutie služby	Technická podpora Veterinárneho informačného systému ŠVPS SR – rok 2013.
2.	podprahová zákazka s výzvou na predkladanie ponúk	dodanie tovaru	Dodanie výpočtovej techniky.
3.	podprahová zákazka s výzvou na predkladanie ponúk	dodanie tovaru	Dodanie osobných automobilov – 2 ks.

19.6.2. Dokončené

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2013 **dokončil** realizáciu jednej verejnej súťaže, vyhlásenej v roku 2012, ktorej výsledkom bolo uzatvorenie rámcovej dohody na obdobie dvoch rokov, a to:

Tabuľka č. 128

Por. č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	verejná súťaž s použitím elektronickej aukcie	dodanie tovaru	Dodávka vakcíny na orálnu imunizáciu líšok proti besnote a jej letecké polozenie - jarné a jesenné vakcinačné kampane 2013 – 2014.

V roku 2013 boli podpísané dve kúpne zmluvy na dodávku vakcíny na orálnu imunizáciu líšok proti besnote a jej letecké polozenie - jarná a jesenná vakcinačná kampaň 2013.

19.6.3. Začínajúce

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2013 **začal** realizáciu jednej verejnej súťaže, ktorej výsledkom bude uzatvorenie rámcovej dohody na obdobie dvoch rokov, a to :

Tabuľka č. 129

Por. č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	verejná súťaž s uzatvorením rámcovej dohody na dva roky	poskytnutie služby	Zabezpečenie leteniek a služieb súvisiacich s leteckou prepravou osôb do zahraničia.

20. Personálne otázky

ŠVPS SR je rozpočtová organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, začlenená do rezortu MPRV SR.

V jej riadiacej pôsobnosti je celkom 41 štátnych rozpočtových organizácií a v roku 2013 aj 5 príspevkových organizácií, zriaďovateľom ktorých je MPRV SR. Celkový evidenčný počet zamestnancov ŠVPS SR je 1392 zamestnancov, z toho v ŠVPS SR a riadených rozpočtových organizáciách celkom 1071 zamestnancov a v príspevkových organizáciách celkom 321 zamestnancov.

Osobný úrad pripravuje tvorbu koncepcie personálnych činností, ďalšie vzdelávanie zamestnancov, koncepciu mzdovej politiky a odmeňovania zamestnancov jednotlivých služobných úradov, riaditeľov a vedúcich služobných úradov štátnych rozpočtových organizácií a riaditeľov príspevkových organizácií v riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR. Oblasť personálnej práce zabezpečuje osobný úrad ŠVPS SR pre zamestnancov služobného úradu ŠVPS SR, riaditeľov a vedúcich služobných úradov rozpočtových organizácií a riaditeľov príspevkových organizácií v riadiacej pôsobnosti ŠVPS SR, pričom postupuje podľa zákona NR SR č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, podľa zákona NR SR č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a súvisiacich predpisov. V rámci svojich kompetencií osobný úrad zabezpečuje menovanie veterinárnych lekárov z radov štátnych zamestnancov ako aj z členov Komory veterinárnych lekárov SR za úradných veterinárnych lekárov. V roku 2013 vydal osobný úrad ŠVPS SR celkom 615 menovacích dekrétov za úradných veterinárnych lekárov pre súkromných veterinárnych

lekárov – členov Komory veterinárnych lekárov SR a 22 menovacích dekrétov za úradných veterinárnych lekárov pre štátnych veterinárnych lekárov, zamestnancov ŠVPS SR a RVPS. Okrem uvedených činností vypracováva osobný úrad ŠVPS SR návrh záväzného limitu zamestnancov ŠVPS SR, koordinuje úlohy súvisiace s vypracovaním a úpravami návrhu záväzného počtu zamestnancov ŠVPS SR a riadených organizácií pri plnení uznesení vlády SR a s nimi súvisiacich úloh zameraných na redukcii počtu zamestnancov ŠVPS SR a riadených organizácií. Štátne rozpočtové organizácie v priamom riadení ŠVPS SR sú samostatnými právnymi subjektmi, základné personálne činnosti si zabezpečujú sami. Z dôvodu, že nemajú zriadené osobné úrady, metodické riadenie a usmerňovanie vykonáva osobný úrad ŠVPS SR. V roku 2013 boli zrealizované 3 výberové konania, voľné vedúce štátnozamestnanecké a pracovné miesta.

Výberové konania boli vyhlásené na funkciu vedúceho štátneho zamestnanca RVPS Michalovce a RVPS Žilina. Obe výberové konania boli úspešné. Vyhlásené výberové konanie na funkciu riaditeľa Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Košice bolo taktiež úspešné.

20.1. Vzdelávanie zamestnancov ŠVPS SR a riadených organizácií

Dôležitou oblasťou činnosti osobného úradu je ďalšie vzdelávanie zamestnancov v štátnej službe ako i zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Ako po každý rok, aj v priebehu celého roku 2013 prebiehalo odborné vzdelávanie zamestnancov v súlade s Národným programom vzdelávania v doškološovacom zariadení ŠVPS SR v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

V posudzovanom roku hlavnou činnosťou IVVL v oblasti celoživotného vzdelávania bola realizácia Národného programu vzdelávania, v rámci ktorého sa uskutočnilo 41 vzdelávacích aktivít pre 2 384 účastníkov z radov zamestnancov organizácií štruktúry ŠVPS SR. Obsahová náplň aktuálne reagovala na požiadavky výkonu všetkých odborných činností.

V rámci Národného programu na rok 2013 v odbore zdravia a ochrany zvierat počas školení odznali témy, obsah ktorých bol v súlade so všetkými veterinárnymi požiadavkami na zdravie zvierat, na produkty živočíšneho pôvodu, vrátane vedľajších živočíšnych produktov v záujme ochrany zdravia ľudí. Lektori **Odboru zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR** v spolupráci s odborom hygieny krmív ekológie a veterinárnej farmácie a v spolupráci s vybranými inšpektormi RVPS pripravili výber tém, ktoré boli prínosom pre výkon činností úradnej a veterinárnej praxe.

Jednotlivé aktivity boli zamerané predovšetkým na oblasť: eradikačných programov na rok 2013, VIS, platných právnych predpisov a ich implementácie do oblastí identifikácie a registrácie zvierat, zdravia a ochrany zdravia zvierat, vyhodnotenia interných auditov, podnetov a sťažností, obchodu vo vnútri EÚ a s tretími krajinami, ochranu zdravia zvierat na farmách pri zabíjaní a počas prepravy a pod.

Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov ŠVPS SR zameral obsah školení na: veterinárne podmienky pre dovoz živých zvierat a zárodočných produktov z tretích krajín, veterinárne podmienky pre dovoz NHC živočíšnych produktov z tretích krajín, – produktov určených na spotrebu ľuďmi (v súlade s nariadeniami (EÚ) č. 142/2011, (ES) č. 1069/2009), vykonávanie úradných kontrol (podľa nariadenia (ES) č. 882/2004), produkty všeobecne AH (nariadenie č. 2002/99/ES), hygienu potravín a s nimi súvisiace predpisy a na veterinárnu certifikáciu zásielok pre vnútrospoločenský obchod a vývozov do tretích krajín.

Predmetom školení inšpektorov z **Odboru hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie ŠVPS SR** boli témy zamerané najmä na: úradné kontroly v oblasti živočíšnych produktov, zdravie a ochranu zvierat, hygienu krmív, veterinárnu farmáciu, monitoringy rezíduí a VŽP, NPKR – odber vzoriek, šetrenie nevyhovujúcich nálezov, liekovú politiku (novela zákona o liekoch), medikované krmivá, VŽP (výkon úradnej kontroly) so zreteľom na producentov, spracovateľov VŽP, kuchynské odpady, krížové plnenie a ďalšie. Právna problematika pre potreby inšpektorov na úseku hygieny krmív bola analyzovaná v správnom a priestupkovom konaní.

Informácie **Odboru hygieny produktov živočíšneho pôvodu ŠVPS SR** boli premietnuté do vzdelávacích programov, témy ktorých boli rozdelené podľa okruhov kontroly na veterinárne kontroly v sektore: zveriny, mlieka, mäsa a mäsových výrobkov domácich kopytníkov, produktov rybolovu, hydínového mäsa, vajec, medu, ovčieho mlieka a salašov, odznali aj témy súvisiace so správnym a priestupkovým konaním, úradnými kontrolami v obchodnej sieti a u výrobcov zamerané na označovanie výrobkov (chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie a zaručená tradičná špecialita) a pod.

Vzdelávanie **úradných veterinárnych asistentov** sa zameralo na: aktuálnu situáciu na úseku zabíjania domácich kopytníkov, výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u domácich kopytníkov, návrhy na revíziu úradnej prehliadky, problematiku trichinel, problematiku špecifických rizikových materiálov na bitúnkoch, ochranu zvierat na bitúnkoch v procese usmrcovania, označovanie hovädzieho mäsa, dodržiavanie hygienických ukazovateľov pri jatočnom opracovaní tiel domácich kopytníkov na schválených bitúnkoch, zistené nedostatky pri uvádzaní hydínového mäsa a slepačích vajec do obehu v SR, najčastejšie nálezy u hydínového mäsa pri veterinárnej prehliadke na hydínových bitúnkoch v SR, informácie o výsledkoch úradných kontrol a iných.

Odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu ŠVPS SR svoje odborné vzdelávanie nasmeroval na: prezentáciu nových poznatkov z oblasti kontrol rezíduí pesticídov, Národný program kontroly rezíduí v potravinách pre rok 2013, usmernenia a postupy pri kontrole, aplikáciu počítačového programu KIČ, informačný systém KOBRA, novú potravinovú legislatívu, nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, legislatívu ku kontaminantom, odber vzoriek, kontrolu krížového plnenia, kontrolu potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín, nakladanie s odpadmi rastlinného pôvodu, zobrazovanie informácií na etiketách, VŽP používané ako surovinu, používanie systému TRACES, mikrobiologické požiadavky, politiku kvality potravín, záznamy z kontrol, označovanie a nedostatky v označovaní balených a nebalených pekárskejších a cukrárskejších výrobkov a pod. Okrem prednášok ako ďalšie techniky vzdelávania dospelých boli použité riadená diskusia, riešenie modelových situácií a senzorické hodnotenie potravín. Bol vyčlenený priestor aj na výmenu skúseností zo zahraničných stretnutí, či na prezentáciu aplikácií legislatívy v zahraničnej praxi.

Poznatky **Odboru organizácie trhu ŠVPS SR** určené pre cieľovú skupinu autorizovaných inšpektorov, vykonávajúcich kontrolu zhody s obchodnými normami OZ, boli v súlade so zákonom č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. V rámci aktivít z národného programu absolvovali títo inšpektori vzdelávanie nasmerované na hodnotenie obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny (avokádo, baklažán, kivi, slivky, stopkatý zeler a paradajky) ako aj na správne konanie.

Časť inšpektorov odboru organizácie trhu v rámci **oddelenia kontroly vín**, počas vzdelávacích podujatí sa zamerala na: vysledovateľnosť hroznových vín, povinnú evidenciu pri výrobe a predaji hroznových vín, zavedenie a dodržiavanie HACCP vo výrobe a predaji, taniny pri výrobe

červených a bielych vín, rozdelenie tanínov pri výrobe vína, nové enologické prípravky pri výrobe hroznových vín uvedené v nariadení komisie (ES) č. 606/2009.

Odbor laboratórnej diagnostiky ŠVPS SR zorganizoval pre pracovníkov laboratórií vzdelávacie aktivity zamerané na: vyhodnotenie činnosti národných referenčných laboratórií (NRL) za rok 2012, platnú a pripravovanú legislatívu v oblasti analýz, nové analytické metódy, testy odbornej spôsobilosti, rozsah analýz v rámci úradnej kontroly potravín a cielených monitoringov, atď.

Atestačná príprava na atestačnú skúšku I. stupňa v odbore hygiena produktov živočíšneho pôvodu a bezpečnosti potravín sa v danom roku realizovala v intenciách vyhlášky MP SR č. 480/2007 Z. z. o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a v nadväznosti na „Konceptiu celoživotného vzdelávania orgánov veterinárnej správy“. V rámci tejto formy vzdelávania bol kladený dôraz na veterinárne právne predpisy, všeobecne záväzné právne predpisy, aktuálnu odbornú problematiku v intenciách národnej a európskej legislatívy. Atestačná príprava bola realizovaná v dvoch sústredueniach za účasti 39 frekventantov. Atestačná príprava I. stupňa bola ukončená atestačnou skúškou, ktorú v dvoch termínoch absolvovalo 18 atestantov.

Atestačnej prípravy na atestačnú skúšku II. stupňa v odbore zdravie zvierat, ochrana zvierat, hygiena krmív, ekológia a veterinárna farmácia sa zúčastnili 8 zamestnanci organizácií štruktúry ŠVPS SR a 1 súkromná veterinárna lekárka. Program atestačnej prípravy bol vypracovaný v spolupráci s Odborom zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR.

Atestačnú skúšku II. stupňa v roku 2013 úspešne obhájili pred skúšobným senátom celkovo 4 zamestnanci organizácií štruktúry ŠVPS SR. Traja atestanti úspešne obhájili atestačnú prácu v odbore veterinárna certifikácia, výmeny, vývoz a dovoz a jedna atestantka v odbore hygiena produktov živočíšneho pôvodu a bezpečnosť potravín.

Zoznam úspešne obhájených atestačných prác vrátane anotačných záznamov je uverejnený na stránke www.ivvl.sk.

ŠVPS SR vedie a každoročne aktualizuje databázu národných expertov pre prácu v rámci európskych štruktúr, ktorá je zabezpečovaná MPRV SR z radov zamestnancov ŠVPS SR a zamestnancov priamo riadených organizáciách RVPS.

ŠVPS SR sa zapojila do pripravovaného vzdelávacieho projektu MPRV SR vo viacerých odborných oblastiach „Systematické prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov MPRV SR“.

Tak ako po minulé roky sa na základe prijímania a novelizácie národnej legislatívy i legislatívy EÚ vybraní zamestnanci priebežne zúčastňovali odborných aktivít organizovaných rôznymi vzdelávacími inštitúciami za účelom oboznámenia sa s danou legislatívou v oblasti riadenia, právnej legislatívy, kontroly a auditu, financovania, v oblasti vykonávania úradnej kontroly, pracovnoprávných a štátnozamestnaneckých vzťahov, asistentskej zručnosti za účelom zdokonaľovania sa vo výkone svojej práce a rozširovania svojich odborných vedomostí a znalostí.

Zamestnanci organizácie využili ponuku výučby anglického jazyka jazykovou školou akreditovanou ministerstvom školstva. Výučba končí zložením skúšky a získaním osvedčenia s celoslovenskou pôsobnosťou.

Hodnotenie a analýzy organizácie

Činnosti zabezpečované organizáciami ŠVPS SR nie sú len plánované, ale vznikajú aj na základe podnetov alebo vzniku neočakávaných situácií vo väzbe na výskyt nebezpečných nákaz často prenosných na človeka, potravinových nebezpečenstiev, škandálov (zdravotne rizikové potraviny na trhu) alebo dovozu zvierat, surovín a potravín zo štátov EÚ alebo tretích krajín, ktoré predstavujú značné nebezpečenstvo na slovenskom trhu. V takomto prípade je potrebné konať bezprostredne a robiť systémové opatrenia tak, aby nedošlo k ohrozeniu zvierat, ale predovšetkým zdravia spotrebiteľa. V takýchto krízových situáciách je potrebné disponovať značným počtom odborníkov, aby sa prijali včasné ochranné opatrenia a realizovali sa ciele kontroly podľa analýzy rizika.

Významne po vstupe Slovenska do EÚ narástol rozsah práce a aktivity ŠVPS SR a jej organizácií smerom k plneniu úloh k zahraničiu. Misie z EK organizované Potravinovým a veterinárnym úradom v Dubline, ktoré každý rok navštevujú Slovensko, vyžadujú perfektnú prípravu dokumentov (príprava vyžaduje minimálne jeden mesiac intenzívnej práce na jednu misiu) a rovnako 100% zvládnutie priebehu misie. Na príprave každej misie pracuje podľa jej zamerania 10 až 15 odborných pracovníkov a na priebehu misie podľa počtu kontrolovaných subjektov 20 až 50 zamestnancov. Ďalšou náročnou činnosťou k zahraničiu, ktorá je založená na dostatočnom počte vysokokvalifikovaných odborníkov je účasť na zahraničných rokovaníach predovšetkým pracovných skupín EK, OIE, WTO, EFSA, OECD, WHO, atď. V súčasnosti pri existujúcom počte zamestnancov ŠVPS nedokáže obsadiť odborníkmi všetky zahraničné a rovnako niekedy domáce rokovania (limitovaný počet zamestnancov pre plnenie pracovných úloh v zahraničí a doma).

Súčasnú materiálo-technickú podmienku (budovy, informačné technológie, doprava, atď.) musia spĺňať minimálne požiadavky, aby mohli byť zabezpečované odborné činnosti na požadovanej úrovni a boli komparovateľné s európskymi úradmi rovnakého zamerania pre kontrolu zdravia zvierat, bezpečnosti potravín a verejného zdravia.

Národný veterinárny servis na Slovensku (ŠVPS SR) ako je uvedené vyššie – pracuje v súlade s OIE kódexom na 6 princípoch:

1. transparentnosť (garantuje transparentnosť doma a v zahraničí v zdraví zvierat a zoonózach na základe sanitárneho národného statusu),
2. vedecká informovanosť (sumarizuje, analyzuje a distribuuje svetové vedecké informácie z oblasti veterinárnej medicíny a príbuzných odborov),
3. medzinárodná solidarita (zabezpečuje expertízu, podporuje a ovplyvňuje medzinárodnú solidaritu pri kontrole chorôb zvierat a verejnom zdraví),
4. hygienická bezpečnosť svetového obchodu so zvieratami a produktmi (sanitárne a fytosanitárne dohody, opatrenie v svetovom obchode stanovením štandardov zdravia),
5. postavenie veterinárneho servisu (zlepšovanie infraštruktúry ŠVPS SR a riadených organizácií),
6. bezpečnosť potravín a animal welfare (zabezpečenie spoľahlivých garancií pre bezpečnosť potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu a podpora ochrany zvierat na základe vedeckých poznatkov.

Z hľadiska analýzy vývoja organizácie je dôležitým bodom aj personálne zabezpečenie organizácií na realizáciu všetkých činností vychádzajúcich z platnej legislatívy. V tejto súvislosti je na mieste aj okruh racionalizácie činností a počtu pracovníkov. Tak, ako je uvedené vyššie je táto problematika nielen z hľadiska ľudského, ale hlavne z hľadiska odborného posúdenia veľmi citlivá. Redukcia počtu zamestnancov môže viesť k znefunkčneniu vykonávania úradných kontrol, čo môže mať dopad na:

- ✚ garantovanie ochrany zdravia občanov Slovenskej republiky ako i občanom ostatných členských štátov EÚ na spoločnom trhu s možnými dopadmi na ekonomiku SR (zvýšená práceneschopnosť, náklady na liečenie, zníženie produktivity práce, atď.);
- ✚ ochranu spotrebiteľa (falšovanie potravín, nereagovanie na sťažnosti spotrebiteľov, nekalé obchodné praktiky nereserióznych podnikateľov a na vznik rôznych potravinových škandálov, ktoré Slovenská republika doteraz práve vďaka súčasnému personálnemu stavu dokázala riešiť;
- ✚ obchodovanie nezabezpečením záruk, vyžadovaných v medzinárodnom a vnútro spoločenskom obchode, napr. schvaľovanie prevádzkarní a ich kontrola v predpísanom rozsahu, vystavovanie veterinárnych osvedčení, nevykonávanie importných kontrol, čo môže mať za následok obmedzenie prístupu slovenského podnikateľa na vnútro spoločenský trh a na trh v tretích krajinách. Uvoľnený priestor na trhu v SR bude vyplňovaný produktmi z ostatných členských štátov a z 3. krajín. Z makroekonomického hľadiska to povedie k zníženiu rastu HDP.

21. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti za rok 2013

21.1. Interné audity vykonávané podľa článku 4 ods.6 nariadenia (ES) č. 882/2004

21.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonal 14 interných auditov RVPS, podľa Programu interných auditov ŠVPS SR na rok 2013. Počas auditov bolo zistených 8 menej závažných nezhôd. Najčastejšie boli zisťované nedostatky:

- pri výkone dodatočných úradných kontrol,
- nedodržaný postup pri odbere vzorky podľa platnej legislatívy,
- v ukladaní opatrení pri zistení nedostatkov,
- nedostatočné zdokumentovanie zistených nedostatkov pri ukladaní blokových pokút,
- nevypracované hodnotiace listy pri plánovanej úradnej kontrole v zmysle usmernenia ŠVPS SR,
- úradné záznamy z kontrol neboli vypracované v zmysle metodického pokynu ŠVPS SR.

Tabuľka č. 130 - Prehľad interných auditov s počtom zistených nezhôd

Predmet auditu	Počet naplánovaných auditov	Počet vykonaných auditov	Počet nezhôd
výkon importných kontrol potravín neživočíšneho pôvodu z tretích krajín	1	1	-
výkon úradnej kontroly potravín na mieste u PPP, kompletnosť dokumentácie z úradnej kontroly potravín	8	8	7
výkon auditov HACCP u prevádzkovateľov pre potraviny rastlinného pôvodu	2	2	-
system odberu vzoriek, vedenie dokumentácie, postup pri riešení nevyhovujúcich laboratórnych výsledkov (GMO, pesticídy, kontaminanty), výkon úradnej kontroly pri riešení podnetov a sťažností od spotrebiteľov, postup nahlasovania a riešenia nevyhovujúcich vzoriek prostredníctvom RASFF	3	3	1
Spolu	14	14	8

21.1.2. Interné audity podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonal 26 interných auditov RVPS, 1 audit na ŠVÚ a 2 audity na ŠVPÚ. Z personálnych dôvodov neboli 4 naplánované audity vykonané, sú presunuté na rok 2014. Počas auditov bolo zistených 38 menej závažných nezhôd. Najčastejšie boli zistené nedostatky:

- nedodržaná frekvencia úradných kontrol určená metodickým pokynom,
- nevypracované plány kontrol v zmysle metodického pokynu,
- nedostatky pri odbere vzoriek - nedodržanie % odberu vzoriek, odber vzorky neuskutočnený v zmysle metodického pokynu, nedostatky pri vyplňovaní tlačiva „Protokol o odbere vzorky“,

- nevhodné nariadenie ďalších postupov pri nevyhovujúcich vzorkách, nedostatočné došetrenie nevyhovujúcej vzorky, zle formulované uložené opatrenia pri nevyhovujúcej vzorke, nevykonaná dodatočná kontrola na splnenie opatrení,
- nedostatky vo vedení dokumentácie z úradných kontrol – záznamy z úradnej kontroly neboli podľa vzoru z metodického pokynu,
- nevykonaná dodatočná kontrola na splnenie opatrení alebo vykonaná s veľkým časovým odstupom, dodatočná úradná kontrola nezdokumentovaná na predpísanom vzore „Úradný záznam o dodatočnej veterinárnej kontrole“,
- nedostatky u prevádzkovateľov zistené počas auditu neboli dostatočne zdokumentované pri kontrolách inšpektorov RVPS.

Tabuľka č. 131

Prehľad interných auditov s počtom zistených nezhôd

Predmet auditu	Počet naplánovaných auditov	Počet vykonaných auditov	Počet nezhôd
TSE - systém výkonu úradných veterinárnych kontrol	2 RVPS	2	6
systém výkonu kontrol v sekcii VI – mäsové výrobky - spracovateľská prevádzkareň	2 RVPS	2	1
systém výkonu kontrol v sekcii I – mäso domácich kopytníkov (bitúnok, rozrábkareň), - výkon úradných kontrol na ochranu zvierat pri zabíjaní - výkon úradných kontrol na vedľajšie živočíšne produkty	2 RVPS	2	1
systém výkonu kontrol v sekcii IX – surové mlieko a mliečne výrobky - spracovateľská prevádzkareň, prvovýroba	3 RVPS	3	-
výkon certifikácie pri obchode s členskými štátmi, pri vývoze do tretích krajín, sprievodná dokumentácia pri premiestňovaní v SR, ochrana zvierat pri preprave	2 RVPS	2	2
systém výkonu kontrol - ochrana zvierat na farme	2 RVPS	2	2
overenie zhody systému zabezpečenia výkonu a kontroly nad dodržiavaním uplatňovania národných eradikačných programov, monitoringov, pohotovostných plánov, veterinárna prevencia a ochrana štátneho územia	2 RVPS	2	8
systém výkonu kontrol - ochrana zvierat pri zabíjaní	1 RVPS	1	3
systém výkonu kontrol vo veterinárnej farmácii a systém kontrol rezíduí	2 RVPS	1	-
systém výkonu kontrol - vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty	2 RVPS	1	2
systém výkonu kontrol - hygiena krmív	2 RVPS	0	-
overenie systému došetrovania zdroja výskytu rezíduí v prípade pozitívnych nálezov vo vzorkách odobratých v rámci NPKR	8 RVPS	8	13
systém vykonávania testov v diagnostike TSE	2 ŠVÚ, ŠVPÚ	2	-
systém vykonávania testov v diagnostike Trichinella	1 ŠVPÚ	1	-
Spolu	33	29	38

Pri interných auditoch podľa zákona č. 152/1995 Z. z. ani podľa zákona č. 39/2007 Z. z. neboli zistené systémové nezhody. Auditované organizácie prijali termínované opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, ktorých splnenie bude kontrolované následnými auditmi.

21.2. Vnútorne kontroly

21.2.1. Podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov

Vnútoraná kontrolná činnosť ŠVPS SR bola vykonávaná podľa plánu v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov a so Smernicou ŠVPS SR o vnútornej kontrole.

Vnútoraná kontrolná činnosť jednotlivých odborov ŠVPS SR bola vykonaná v týchto oblastiach:

- **odbor auditu a kontroly**
 - kontrola prijímania, evidencie a vybavovania sťažností, petícií a iných podaní,
 - kontrola vybavovania žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
 - kontrola plnenia požiadaviek aktuálnej legislatívy pri výkone úradných kontrol potravín a úradných veterinárnych kontrol,
 - riešenie podaní na výkon úradnej kontroly inšpektorov RVPS,
 - výkon kontrol krížového plnenia,

- **odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie**
 - následná kontrola plnenia požiadaviek na analýzy cudzorodých látok v potravinách a krmivách,
 - kontrola dodržiavania vyšetrovacích metód, fakturácie, termínov vyšetrení, účasti na testoch spôsobilosti, kontrola dodržiavania rozsahu vyšetrení,
 - zhodnotenie kapacitných možností vyšetrovania úradných vzoriek potravín a krmív,
 - kontrola činnosti laboratória so zameraním na stanovenia GMO v potravinách a krmivách,
 - overenie splnenia požiadaviek na schválenie laboratória na vyšetrenie trichinel v čerstvom mäse,
 - plnenie úloh v rámci úradnej kontroly rezíduí pesticídov v potravinách,
 - kontrola činnosti systému rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá,
 - metrologické zabezpečenie činnosti,
 - následná kontrola zameraná na splnenie prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov,
 - plnenie úloh vyplývajúcich z vybraných metodických pokynov ŠVPS SR na odber a laboratórne vyšetrenie vzoriek pre rok 2012 a 2013 a plnenie opatrení, ktoré vyplynuli zo záverov auditu FVO DG(SANCO)/2013-6662, zameranom na posúdenie kontroly kontaminantov v potravinách,

- **odbor hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie**
 - výkon úradných kontrol v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií v platnom znení,
 - výkon úradných kontrol a ich plnenie na úseku VŽP,
 - výkon úradných kontrol na úseku hygieny krmív v zmysle metodického pokynu,
 - kontrola plnenia Metodického pokynu k Národnému plánu kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu,
 - výkon úradných kontrol a plnenie metodických pokynov na odber, zasielanie vzoriek a analytickú kontrolu živočíšnych produktov a krmív na obsah umelých rádionuklidov v SR, na monitoring poľovnej zveri a rýb,
 - výkon úradných kontrol na úseku veterinárnej farmácie,
 - výkon veterinárnych kontrol dodržiavania veterinárnych požiadaviek pri obchodovaní s členskými štátmi s vedľajšími živočíšnymi produktmi a odvodenými produktmi,

- **odbor zdravia a ochrany zvierat**
 - kontrola plnenia metodického pokynu na jednotné uplatňovanie postupov pri schvaľovaní zariadení a výkone zdokumentovanej kontroly ochrany spoločenských zvierat umiestnených v karanténnych staniciach, útulkoch a v hoteloch,

- **odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov**
 - výkon hraničných veterinárnych kontrol,
 - vykonávanie veterinárnej certifikácie zásielok zvierat a produktov určených na obchod v rámci EÚ a na vývoz do tretích krajín,

- **odbor organizácie trhu**
 - výkon kontrol v súlade so zákonom č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov, nariadením Komisie (EÚ) č. 543/2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny,

- **odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu**
 - kompletnosť a správnosť dokumentácie z úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu,

- **odbor hygieny produktov živočíšneho pôvodu**
 - výkon úradných kontrol v sekcii mäso domácich kopytníkov- bitúnok, rozrábkareň.

Tabuľka č. 132

Prehľad o vykonaných vnútorných kontrolách

Útvar	Počet kontrol	Výsledok kontrol	
		Záznam	Protokol
Odbor auditu a kontroly	13	9	4
Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie	6	5	1
Odbor hygieny, krmív, ekológie a veterinárnej farmácie	3	-	3
Odbor zdravia a ochrany zvierat	1	1	
Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov	8	7	1
Odbor organizácie trhu	4	4	-
Odbor hygieny produktov živočíšneho pôvodu	1	1	-
Odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu	1	1	-
Spolu:	37	28	9

21.2.2. Podľa zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- **Sekcia ekonomiky**

- vykonáva kontroly dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a s majetkom štátu.

Tabuľka č. 133

Prehľad vykonaných vnútorných finančných kontrol

Počet plánovaných kontrol	Počet vykonaných kontrol	Výsledok kontrol	
		záznam	správa s opatrením
11	11	11	-
-	3	-	3
Spolu	14	11	3

21.3. Iné podania, sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, žiadosti o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z., petície podľa zákona č. 85/1990 Z. z. o petičnom práve v znení neskorších predpisov

ŠVPS SR a riadené organizácie v roku 2013 prijali, riešili alebo odstúpili príslušnému orgánu verejnej správy:

- 3090 iných podaní,
- 26 žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z.,
- 22 sťažností podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach,
- 1 petíciu podľa zákona č. 85/1990 Z. z. o petičnom práve.

Iné podania, žiadosti o poskytnutie informácií a sťažnosti boli vybavené nasledovne:

21.3.1. Iné podania

• opodstatnené	674
• neopodstatnené	943
• nebolo možné prešetriť alebo objektívne posúdiť	1155
• nevybavené k 31.12.2013	99
• odstúpené	219

21.3.2. Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z.

• sprístupnené	17
• nesprístupnené	9

21.3.3. Sťažnosti

• opodstatnené	-
• neopodstatnené	10
• odložené	8
• nevybavené k 31.12.2013	2
• odstúpené	2

Hlavné skupiny užívateľov – výstupov a prezentovanej
činnosti

Výsledky sú určené pre:

1. orgány štátnej správy, predovšetkým MPRV SR ako rezortné ministerstvo ŠVPS SR,
2. chovateľov hospodárskych zvierat a poľnohospodárske podniky,
3. podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou, dovozom, distribúciou a predajom produktov a tovarov živočíšneho alebo rastlinného pôvodu,
4. širokú verejnosť – občanov - vyplýva z úlohy ŠVPS SR ako orgánu potravinového dozoru SR, pričom občania sú o činnosti informovaní individuálne podľa ich požiadaviek, resp. prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov na základe komunikácie ich predstaviteľov so zástupcami ŠVPS SR.

Záver

Bezpečnosť potravín je jednou z hlavných priorít v Európe. Na zaistenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné neustále komplexne posudzovať všetky aspekty reťazca **produkcie potravín vrátane prvovýroby potravín, výroby krmív pre zvieratá produkujúce potraviny, cez výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, ich dovoz až po predaj konečnému spotrebiteľovi**, pretože každý z týchto prvkov môže mať závažný dopad na bezpečnosť potravín, a tým aj na verejné zdravie. Do tohto komplexu bezpečnosti potravín sú zahrnuté rôzne špecifické oblasti, ako sú **krmivá pre zvieratá produkujúce potraviny vrátane medikovaných krmív a doplnkových látok do krmív, hygiena krmív a hygiena potravín, choroby prenosné zo zvierat na ľudí, najmä prostredníctvom potravín živočíšneho pôvodu (zoonotickí pôvodcovia), vedľajšie produkty živočíšneho pôvodu, rezíduá pesticídov, kontaminanty a veterinárne lieky a ich kontrola, kontrola a eradikácia chorôb zvierat, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí, prídavné látky do potravín, materiály prichádzajúce do styku s potravinami, pitná voda ako zložka potravín, geneticky modifikované potraviny, ako aj požiadavky na kvalitu, zloženie a označovanie potravín v záujme ochrany spotrebiteľov a zabezpečenia ich informovanosti**.

Celá riadiaca, rozhodovacia a kontrolná činnosť ŠVPS SR a jej riadených organizácií vychádza z kvality organizačnej štruktúry, ktorej obsahom sú:

- + efektívnosť všeobecnej organizačnej štruktúry,
- + kvalita kontroly,
- + postupy a riadenie,
- + informovanosť, vybavovanie sťažností a požiadaviek,
- + dokumentácia,
- + samokontrola a hodnotenie,
- + komunikácia,
- + ľudské a finančné zdroje,
- + vzdelávanie.

Sme presvedčení, že všetky činnosti opísané v tejto výročnej správe sú dostatočným vypovedajúcim článkom o zodpovednej úlohe a plnení si úloh a povinností všetkých pracovníkov ŠVPS SR a ňou riadených organizácií v prospech obyvateľov SR.

Prílohy

Príloha č.1 Vyhodnotenie úradnej kontroly potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2013

2013	Primárni výrobcovia		Výrobcovia a baliarne		Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze		SPOLU
	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity			Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	
Počet objektov	1479	1 155	1 849	1 182	2 180	17 707	869	580	27 001
Počet kontrolovaných objektov	501	1 153	1 686	1 177	1 342	11 966	715	470	19 010
Počet kontrol	666	1 528	6 187	11 843	4 386	36 574	1 081	1 477	63 742
Počet objektov s nedostatkami	18	184	665	280	319	5 716	173	48	7 403
Dôvod postihu									
Správna výrobná prax	2	25	163	236	20	149	46	49	690
Celková hygiena	18	322	1 860	1 499	351	12 002	240	123	16 415
Zloženie	0	0	5	0	7	101	2	0	115
Kontaminanty (<i>iné ako mikrobiologické</i>)	3	0	5	0	4	3	0	0	15
Označovanie	0	0	140	9	131	3 482		6	3 789
Tovar po dobe spotreby, minimálnej trvanlivosti	0	0	148	0	13	5 457	7	0	5 625
Iné	15	156	457	407	173	4 833	53	6	6 100

Príloha č. 2 Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2013

Por.č.	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Prídavné látky		Označovanie		Alergény - označovanie		GMO - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele		Celkový počet odobratých vzoriek	Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	
		Počet odob. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet	%			
1.	Jedlé rastlinné tuky a jedlé rastlinné oleje	0		103		27		26	7	0		0		25		53		234	7	2,99
2.	Výrobky z jedlých rastlinných tukov a olejov	0		0		10		3	1	0		0		2		2		17	1	5,88
3.	Majonézy	0		3		33		3		4		0		2		5		50	0	0
4.	Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá	0		43		104		46	8	27	1	0		14		18		252	9	3,57
5.	Termosterilizované pokrmy	0		27		34		14	2	15	1	0		12		12		114	3	2,63
6.	Ocot, horčica a iné chuťové prípravky	0		8		105		24	2	5		0		26	5	16		184	7	3,8
7.	Droždie a sušené pivovarské kvasnice	0		4		0		0		0		0		0		10		14	0	0
8.	Jedlé obilie vrátane ryže	4		236	2	3		41	3	0		96	1	26	6	22	1	428	13	3,04
9.	Mlynské výrobky z obilia	0		179		4		25	3	0		18		27	2	33	2	286	7	2,45
10.	Cestoviny	34	1	100		23		37	7	26	1	4		18		25		267	9	3,37
11.	Pekárske výrobky	56		179		145	1	31	4	22	1	0		43	2	19	1	495	9	1,82
12.	Trvanlivé pečivo	17		56		134	1	44	6	26	4	0		33	4	10		320	15	4,69
13.	Špeciálne výrobky z obilia	4		43		29		9	1	3		11		8		0		107	1	0,93
14.	Olejniny	1		75	1	0		9		0		5		58	5	21		169	6	3,55
15.	Strukoviny a výrobky zo strukovín	7		98		4		29		4		59		27		0		228	0	0
16.	Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky	27		331	3	1		8		0		0		4		2		373	3	0,8
	Zemiaky	0		128		0		2	1	0		0		15	4	0		145	5	3,45
17.	Výrobky zo zemiakov	4		59		9	1	15		0		0		29	3	6	1	122	5	4,1
18.	Spracované ovocie a spracovaná zelenina	74		265	1	604	8	108	17	17	2	18		145	3	63	2	1 294	33	2,55

19.	Jedlé huby a výrobky z jedlých húb	3		68		25		17	1	0		0		31	1	17		161	2	1,24
20.	Koreniny	64	1	110		62		20	2	27	2	0		37	1	66	5	386	11	2,85
21.	Nealkoholické nápoje a koncentráty na ich prípravu	6		196	1	677	6	109	18	0		0		72	1	82	1	1 142	27	2,36
22.	Pivo	0		44		121		48		0		0		38		81	1	332	1	0,3
23.	Ovocné víno, sladové víno a medovina	0		29		61		13	3	1		0		6		23	2	133	5	3,76
24.	Miešané alkoholické nápoje	0		4		164	7	71	27	2		0		16		58	3	315	37	11,75
25.	Lieh a liehoviny	0		71	3	112	2	44	7	0		0		37		165	1	429	13	3,03
26.	Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	10		21		93		22	3	0		0		22		13		181	3	1,66
27.	Kakao a výrobky z kakaa	1		40		32		21	3	0		0		40	4	36		170	7	4,12
28.	Káva, kávoviny a výrobky z nich	2		94		24		16	2	1		0		26		19		182	2	1,1
29.	Škrob a výrobky zo škrobu	0		5		16		2		3		0		2		0		28	0	0
30.	Sladidlá	0		17		0		7	0	0		0		36	7	24		84	7	8,33
31.	Čokoláda	1		14		66	1	28	4	13		0		21	1	76	3	219	9	4,11
32.	Cukrovinky	10		7		289	5	90	18	33	3	0		42	4	9		480	30	6,25
33.	Suché škrupinové plody a výrobky z nich	18		312	4	11		79	2	0		0		236	22	117	6	773	34	4,4
34.	Tabakové výrobky	0		0		0		11		0		0		0		13		24	0	0
35.	Cukrárske výrobky	154		1		141	7	30	11	7		0		21		3		357	18	5,04
36.	Minerálne, pramenité a pitné vody	25		27		0		3		0		0		3	1	20		78	1	1,28
37.	Lahôdky	118		0		34		14	1	13	1	0		19		3		201	2	1
38.	Soľ	0		0		0		0		0		0		0		0		0	0	0
39.	Mrazené hotové jedlá a polotovary	5		4		2		3		0		0		0		7		21	0	0
40.	Prídavné látky v potravinách	2		10		5		3		1		0		1		4		26	0	0
SPOLU		647	2	3 011	15	3 204	39	1 125	164	250	16	211	1	1 220	76	1 153	29	10 821	342	3,16

Príloha č. 3 Prehľad výsledkov analýz odobratých vzoriek rastlinného pôvodu vo výrobe a v obchodnej sieti za rok 2013

Por.č.	Komodita	Vzorky odobraté vo výrobe			Vzorky odobraté v obchodnej sieti									Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín	Celkový sumár výsledkov analýz odobratých vzoriek vo výrobe, obchodnej sieti a dovoze z tretích krajín				
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Domáceho pôvodu			Vnútrospoločenskej výmeny			Dovoz z tretích krajín				Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu		
					Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu						
1.	Jedlé rastlinné tuky a jedlé rastlinné oleje	30	0	30	34	4	38	37	3	40	23	0	23	7	0	7	131	7	138
2.	Výrobky z jedlých rastlinných tukov a olejov	1	0	1	2	0	2	7	1	8	0	0	0	0	0	0	10	1	11
3.	Majonézy	4	0	4	20	0	20	11	0	11	0	0	0	0	0	0	35	0	35
4.	Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá	15	0	15	54	2	56	39	3	42	35	3	38	4	0	4	147	8	155
5.	Termosterilizované pokrmy	12	0	12	37	0	37	22	3	25	2	0	2	0	0	0	73	3	76
6.	Ocot, horčica a iné chuťové prípravky	17	0	17	40	3	43	34	4	38	10	0	10	3	0	3	104	7	111
7.	Droždie a sušené pivovarské kvasnice	4	0	4	5	0	5	3	0	3	1	0	1	0	0	0	13	0	13
8.	Jedlé obilie vrátane ryže	160	2	162	66	5	71	56	1	57	29	3	32	13	0	13	324	11	335
9.	Mlynské výrobky z obilia	101	2	103	71	5	76	28	0	28	1	0	1	2	0	2	203	7	210
10.	Cestoviny	94	1	95	45	2	47	39	3	42	7	2	9	0	0	0	185	8	193
11.	Pekárske výrobky	317	6	323	57	1	58	18	1	19	1	0	1	0	0	0	393	8	401
12.	Trvanlivé pečivo	80	1	81	59	6	65	41	3	44	13	1	14	10	1	11	203	12	215
13.	Špeciálne výrobky z obilia	22	0	22	30	0	30	30	1	31	2	0	2	1	0	1	85	1	86
14.	Olejniný	11	0	11	43	3	46	23	3	26	12	1	13	7	0	7	96	7	103
15.	Strukoviny a výrobky zo strukovín	53	0	53	36	0	36	25	0	25	19	0	19	18	0	18	151	0	151
16.	Čerstvé ovocie, zelenina	143	2	145	230	3	233	225	0	225	95	4	99	31	1	32	724	10	734
	Zemiaky	66	0	66	27	2	29	8	3	11	1	0	1	1	0	1	103	5	108

17.	Výrobky zo zemiakov	29	1	30	23	2	25	24	2	26	1	0	1	0	0	0	77	5	82
18.	Spracované ovocie a spracovaná zelenina	154	3	157	235	11	246	162	5	167	133	8	141	43	1	44	727	28	755
19.	Jedlé huby a výrobky z jedlých húb	14	0	14	30	1	31	28	0	28	26	1	27	0	0	0	98	2	100
20.	Koreniny	68	1	69	107	4	111	49	3	52	26	0	26	6	2	8	256	10	266
21.	Nealkoholické nápoje a koncentráty	205	8	213	254	5	259	164	5	169	18	4	22	15	1	16	656	23	679
22.	Pivo	45	0	45	79	1	80	35	0	35	1	0	1	1	0	1	161	1	162
23.	Ovocné víno, sladové víno a medovina	25	2	27	24	2	26	23	1	24	3	0	3	0	0	0	75	5	80
24.	Miešané alkoholické nápoje	13	5	18	28	11	39	28	16	44	1	0	1	0	0	0	70	32	102
25.	Lieh a liehoviny	114	7	121	111	2	113	44	1	45	6	2	8	11	0	11	286	12	298
26.	Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	29	1	30	63	1	64	31	4	35	9	0	9	6	0	6	138	6	144
27.	Kakao a výrobky z kakaa	5	1	6	49	3	52	36	3	39	1	0	1	0	0	0	91	7	98
28.	Káva, kávoviny a výrobky z nich	27	0	27	55	0	55	41	1	42	9	0	9	7	1	8	139	2	141
29.	Škrob a výrobky zo škrobu	7	0	7	8	0	8	5	0	5	0	0	0	1	0	1	21	0	21
30.	Sladidlá	21	2	23	7	4	11	4	1	5	2	0	2	3	0	3	37	7	44
31.	Čokoláda	10	2	12	58	1	59	56	4	60	3	0	3	1	1	2	128	8	136
32.	Cukrovinky	40	1	41	102	4	106	82	13	95	19	7	26	11	1	12	254	26	280
33.	Suché škrupinové plody a výrobky z nich	55	7	62	88	7	95	23	1	24	116	10	126	49	3	52	331	28	359
34.	Tabakové výrobky	0	0	0	5	0	5	8	0	8	0	0	0	0	0	0	13	0	13
35.	Cukrárske výrobky	215	11	226	33	5	38	8	1	9	2	0	2	0	0	0	258	17	275
36.	Minerálne, pramenité a pitné vody	30	0	30	17	0	17	4	1	5	0	0	0	0	0	0	51	1	52
37.	Lahôdky	85	0	85	38	2	40	6	0	6	0	0	0	0	0	0	129	2	131
38.	Soľ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39.	Mrazené hotové jedlá a polotovary	5	0	5	5	0	5	8	0	8	0	0	0	0	0	0	18	0	18
40.	Prídavné látky v potravinách	11	0	11	2	0	2	6	0	6	0	0	0	3	0	3	22	0	22
SPOLU		2 337	66	2 403	2 277	102	2 379	1 521	91	1 612	627	46	673	254	12	266	7 016	317	7 333

Príloha č. 4 Analýza odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu za rok 2013 - SPOLU

Por. č.	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Rezíduá veterinárnych liekov		Prídavné látky		Osobitné prísady - NaCl		Označovanie		Alergény - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálo-chemické ukazovatele/zloženie		Iné*		Celkový počet odobratých vzoriek	Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	
		Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek	Počet odob. vzoriek	Počet nevh. vzoriek		Počet	%
1.	Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieka (m)	254	27	31	0	123	0	12	0	3	0	29	4	1	0	25	3	54	3	13	0	496	35	7,06
2.	Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	496	1	211	0	68	0	551	5	17	1	384	15	172	2	248	7	399	15	56	0	2023	41	2,03
3.	Vajcia	7	0	6	0	3	0	1	0	0	0	7	3	0	0	11	3	2	0	0	0	22	6	27,27
4.	Vaječné výrobky	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	6	0	0,00
5.	Mäso domácich kopytníkov	32	0	22	0	78	0	20	0	0	0	17	0	0	0	50	9	15	0	13	0	213	9	4,23
6.	Mäso hydiny a králikov	127	4	10	0	316	1	2	0	0	0	30	1	0	0	82	11	53	1	4	0	574	18	3,14
7.	Zverina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
8.	Mäsové výrobky	600	5	505	3	4	0	353	1	200	5	354	8	358	4	229	14	448	14	6	4	2298	57	2,48
9.	Mleté mäso a mäsové prípravky	286	5	3	0	15	0	60	1	32	0	54	0	0	0	45	6	27	0	0	0	446	12	2,69
10.	Mechanicky separované mäso	12	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0,00
11.	Produkty rybolovu	73	0	211	0	25	0	99	0	9	0	132	8	30	0	64	2	167	24	30	0	638	34	5,33
12.	Med	0	0	0	0	93	5	10	2	0	0	44	4	0	0	33	2	164	22	5	0	266	33	12,41
13.	Želatína	1	0	7	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	13	0	0,00
14.	Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	3	0	138	2	2	0	101	0	2	0	39	0	1	0	37	0	123	4	0	0	303	6	1,98
SPOLU		1896	42	1144	5	730	6	1213	9	263	6	1090	43	562	6	826	57	1453	83	127	4	7313	251	3,43

* Iné: rezíduá pesticídov, termostatová skúška pri konzervách, parazity v produktoch rybolovu

Príloha č. 5 Prehľad výsledkov analýz odobratých vzoriek živočíšneho pôvodu vo výrobe, v mieste určenia a v obchodnej sieti za rok 2013

Por.č.	Komodita	Vzorky odobraté vo výrobe			Vzorky odobraté v mieste určenia			Vzorky odobraté v obchodnej sieti									Celkový sumár výsledkov analýz odobr. vz. vo výrobe, mieste určenia a obch. sieti		
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Domáceho pôvodu			Vnútrospoločenskej výmeny			Dovoz z tretích krajín			Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu
								Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu			
1.	Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieko (m)	385	28	413	1	0	1	70	7	77	5	0	5	0	0	0	461	35	496
2.	Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	356	5	361	248	4	252	420	18	438	956	14	970	2	0	2	1982	41	2023
3.	Vajcia	3	0	3	1	0	1	6	4	10	6	2	8	0	0	0	16	6	22
4.	Vaječné výrobky	3	0	3	1	0	1	0	0	0	2	0	2	0	0	0	6	0	6
5.	Mäso domácich kopytníkov	38	2	40	37	1	38	32	3	35	96	3	99	1	0	1	204	9	213
6.	Mäso hydiny a králikov	76	1	77	186	5	191	75	5	80	206	6	212	13	1	14	556	18	574
7.	Zverina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Mäsové výrobky	1056	20	1076	216	8	224	353	19	372	614	10	624	2	0	2	2241	57	2298
9.	Mleté mäso a mäsové prípravky	199	6	205	52	1	53	38	2	40	138	0	138	7	3	10	434	12	446
10.	Mechanicky separované mäso	8	0	8	7	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	15
11.	Produkty rybolovu	105	1	106	95	2	97	63	6	69	250	13	263	91	12	103	604	34	638
12.	Med	38	1	39	6	0	6	50	16	66	132	16	148	7	0	7	233	33	266
13.	Želatína	4	0	4	0	0	0	0	0	0	8	0	8	1	0	1	13	0	13
14.	Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	118	4	122	28	0	28	45	1	46	106	1	107	0	0	0	297	6	303
SPOLU		2389	68	2457	878	21	899	1152	81	1233	2519	65	2584	124	16	140	7062	251	7313